

Úvod

Tento překlad dopisů svatého Františka Saleského není kritickým překladem, ale jenom zoufalým výrazem snahy přiblížit to nezměrné bohatství, které se nachází u svatého Františka Saleského. Svatý Don Bosko znal velice dobře spisy svatého Františka Saleského a zvolil si ho za hlavního patrona společnosti. Pochopit Dona Boska bez poznání svatého Františka Saleského podle mne není možné. Historie sbírky dopisů a jejich překladů je velice dlouhá. Začíná těsně po smrti svatého Františka, když kanovník Ludvík Saleský a matka Chantalová dali se do sbírání jeho dopisů.

Účel kanovníka Ludvíka a matky Chantalové nebylo představit tyto dokumenty v jejich úplnosti, ale publikovat jenom to co mělo "povzbudivý" charakter. Byla zde i velká diskrétnost, protože mnozí adresáti ještě žili. Získala se tak sbírka *Duchovních dopisů*, vhodných k tomu, aby živily horlivost duší. Tato sbírka byla hotova 10. Listopadu 1625. Byla to kniha velkého formátu a měla 1013 stran a obsahovala 519 dopisů a přes vysokou cenu měla veliký úspěch. Následovaly další edice a v roce 1641 bylo už přidáno dalších 53 dopisů. V polovině XVIII století kněz Corru shromáždil 831 dopisů a nakolik to bylo možné určil taky komu byly adresovány a kdy byly napsány. Dílo vyšlo roce 1758. V roce 1861 - 1864, opat Migne publikoval doposud nejkomplexnější sbírku, kde byly i nedávno objevené dopisy a tato sbírka obsahovala asi 1360 dopisů. Když Dom Mackey a sestry Navštívení z Annecy se rozhodli publikovat dopisy svatého Františka Saleského tak používali už nejlepší kritická pravidla. Začaly v roce 1892, první svazek vyšel v roce 1900 a XXVI v roce 1932 a obsahovaly 2100 dopisů. Po roce 1923 byly objeveno dalších třicet dopisů, které čekají na prostudování a publikaci. Všichni přátelé svatého Františka Saleského musí být velice vděční těm mužům a ženám, kteří se věnovali tomuto dílu a vyčerpali své síly v této činnosti. Kdyby nic jiného tak budou odměněni tím, když v nějakém jiném kritickém vydání může se jednat o větší přínos tím, že se ve větší míře rozvinou dějinné a technické znalosti, z dopisů svatého Františka Saleského jak byly představené v jejich vydání.

Vyčet autorů zvláštních studií o duchovní korespondenci svatého Františka Saleského by byl velice dlouhý. To samé je i otázka překladů.

Originály dopisů nejsou na jednom místě. Naopak jsou roztracené po Itálii a Francii. Například dopis v naší sbírce označen č. 1 má originál u řeholníků SS. CC., v Římě. Dopis č. 15 má originál v benediktinském opatství v Scheyrn. Dopis č. 20 má originál u sester Navštívení v Hermonville. Dopis č. 114 má originál na faře v Gex. Pro české vydání byly použity dopisy z kompletního vydání díla svatého Františka Saleského vydaného v Annecy ve 26 svazcích mezi léty 1892 - 1932. Měl jsem jenom italský překlad vydání v Annecy.

P. Jan Ihnát

Předmluva

Svatý František Saleský se narodil 21. srpna roku 1567, zemřel v Lyonu r. 1622, kanonizován byl roku 1665, učitelem církve prohlášen roku 1878 a patronem tisku a novinářů r. 1923.

Sv. František Saleský zůstal symbolem nejčistšího spojení lidského a božského. Byl světcem přímočarosti a prostoty, tolerance a smíření, optimismu v úsudcích, pozorné úcty a lásky vůči všem a to i za jakoukoliv cenu. Měl také obdiv ke každé lidské činnosti, i té nejmenší, neboť i ta člověka posvěcuje. Toto všechno nám představuje Františka jako nepřítele každého obšírného výkladu a každé suché problematiky. Byl nepřítelem každé nabubřelosti. Utíká se naopak k jasné a logické nauce, která je znamením důvěry v člověka a chloubou transcendentní pravdy.

Ve Františkovi vidíme toho, který "raději získával, než odsuzoval". Touto svou metodou přiváděl slabé a odpadlé ke smíření s římskou církví. Tak získal víc než dvacet pět tisíc kalvinistů z kraje Chablais, ke kterým přistupoval metodou demokratického dialogu. Těm, kdo se s ním nechtěli setkat, byly určeny zvláštní plakáty s jeho promluvami. Do všech rodin pronikal laskavým slovem a chápajícím postojem.

Oceňujeme jeho koncilního ducha a jeho cesty svatosti a bereme ho jako učitele namáhavé cesty k dokonalosti. Proto tuto publikaci vítáme s vděčností. 27 svazků, kde jsou sebrány jeho plodné dopisy, byly vybrány dopisy určené laikům, většinou ženám, mladým lidem, manželům, matkám, vdovám, ale také mužům, studentům, otcům rodin, odborníkům, šlechticům i nešlechticům, kteří z jeho dopisů vyčetli velmi cenné rady ke svatosti. Jsou psány ryzím jazykem doby, s mírností, psány tímto velkým

interpretem Boží vůle. Je to 250 dopisů, které i přes určitou stejnorodost obsahu jsou rozděleny do 4 částí: nejvěrnějším, přátelům, těm, kdo byli stíženi bolestí nebo smutkem, lidem, kteří se pohybují mezi světem a klášterem, a dopisy s různým cílem. Dopisy jsou publikovány téměř doslovně, zkrácené jenom o některé čistě osobní detaily nebo méně důležitá fakta, která se opakují. Jsou to dopisy mimořádné životopisné a asketické ceny. Okouzlují silou, jemným výrazem, živou bezprostředností, věrností nauce, a vnitřním bohatstvím, které spočívá v co největší mírnosti a co nejlidštějších způsobech. Každý čtenář to bude moci zakusit a vychutnat sám. Přidáváme k tomu i krátké poznámky.

Je známo, že spiritualita v době sv. Františka byla založena hlavně na individuálních hodnotách. Měla jenom doplňující funkci, neboť největší důraz se kladl na obřadnost, ale také na společenství, v čemž lze vidět koncilního ducha.

Světce napsal mnoho stran - v Úvodu do zbožného života, v traktátu o Boží lásce nebo v různých řečech - konferencích, aby vyzvedl osobní spiritualitu, který nachází svou dokonalost v úplném odevzdání se do Boží vůle. Byl také proto obžalován, že odvádí k netečnosti. Zde je tomu naopak. V těchto stovkách nejrůznějších dopisů, které byly publikovány (v díle Opera omnia, v edici z Anecy), je opravdová charakteristika apoštolátu která vychází z opravdového universalismu, ve kterém proudí celá skutečnost společenství svatých, že je to až překvapující. Všechny základní požadavky, které jsou a budou v srdci člověka, které zachycují nejhlubší a nejbolestivější existencionální problémy o kterých jedná s vynikajícím smyslem pro jemnost. Ve všem umí najít znamení, či Boží úsměv. Je to znak originální spirituality, která dává vše Bohu. To, co člověk vlastní, to, co si myslí, a to, co dělá, jsou předpoklady každé nadpřirozené činnosti, které mají téměř svátostnou hodnotu. Člověk ve svém lidství je předmětem Boží lásky, v tomto lidství a skrze toto lidství se může stát svatým.

Křesťanské lidství má obrovský význam. V tomto smyslu se sv. František Saleský ukazuje jako průkopník a ochránce všeobecného povolání ke svatosti. Čist jeho dopisy znamená být v neustálém kontaktu se svatostí okamžiku, se svatostí všeho druhu, svatostí všech poslání a lidské zodpovědnosti, ale také v kontaktu s překonáváním každé slabosti, každého nedostatku, kterým podléháme. Činem lásky se plně včleníme do velikého zákona Božího povolání, které je podstatou křesťanství.

Jeho nauka nestojí na zákazech a odsuzování. Místo popisování zla a skutků, které se nemají dělat, raději ukázal, co má člověk konkrétně dělat, aby miloval Boha. Měl krajní důvěru v člověka a v Boží věrnost. Vše, co jsme řekli, korunuje jiný velice aktuální objev: Ohodnocení laiků. Sv. František Saleský se nám zde představuje především jako veliký učitel spirituality laika. Svatost není podmíněná volbou řeholního stavu nebo jakéhokoliv jiného privilegovaného způsobu, ale je otevřena všem křesťanům, kteří chtějí žít zbožně.

Je až dojmavá řada osobností, z větší části neznámých, a ne zřídka chudých, snad i zbožných hříšníků, kteří hledají svojí cestu spásy. Spása je jim ukázána bez nejasnosti, bez zmatku, bez utěšujících prostředků, jako přesně vymezená cesta, pod milosrdným vedením Boží prozřetelnosti. Protože spása je ovocem toho, který nás miloval, až tak, že za nás zemřel.

Všechny tyto důvody pokládáme za dostatečné, abychom ospravedlnili návrat sv. Františka Saleského do naší doby. Vyjít s jeho jazykem a s jeho srdcem vstříc křesťanskému laikovi, na kterého se soustředila pozornost II. Vatikánského koncilu a který nabyl nové důvěry a vznešenějšího poslání.

Elio Venier

Základní linie spirituality představené v dopisech

ZBOŽNOST

je náklonnost a pohotovost ducha dělat radostně to, o čem se ví, že je milé Bohu (2). Tato zbožnost vyžaduje na prvním místě zachovávání příkázání (2) a plnění povinností vlastního stavu (2), protože v nich je výraz vůle Boží (2).

Takové vůli se musíme odevzdat (5), obětovat vlastní vůli (4,5), vzdát se pak každé chutě a osobní volby ve směřování k Němu, ke své dokonalosti (2).

"Ctnosti pokory, vlídnosti, skromnosti, jsou to ty, které tvoří podstatu celé zbožnosti." Zbožnost se živí praxí, častým opakováním střelných modliteb (2, 69, 97) a projevy lásky (63, 69, 97) musí být vždycky na prvním místě milé Bohu, ale také přijímané lidmi (62) a nesmí být obtížné pro jiné (1, 12, 62).

VZTAH ZBOŽNOSTI A DOKONALOSTI

Dokonalost spočívá v chtění jenom toho, co chce Bůh (137). Když porovnáme tuto definici s definicí zbožnosti na začátku, jeví se jasné, že pro svatého Františka Saleského mluvit o zbožnosti je stejné jako mluvit o dokonalosti.

Ona nespočívá v tom nevidět svět, ale nepřijít mu příliš na chuť, nepřeceňovat ho (8), neuskutečňuje se tím, že děláme veliké věci, ale že jsme tím, co pokorně jsme. Dokonalost je v tom, nenechat se zneklidnit nedokonalostmi (152), v tom, že začínáme každý den znovu (29, 69) a myslíme si, že jsme neudělali nikdy dost (29).

Dokonalost se uskutečňuje skrze trpělivé a stálé úsilí (61, 190).

"Je to veliká námaha, ale odměna bude ještě větší. Není v ní nic, co by rozhodná, velkodušná duše nemohla udělat s pomocí Páně (62). Pán nedopustí, aby scházela "lidská inspirace pro to, aby se žilo svatě!"

UNIVERSÁLNÍ POVOLÁNÍ KE SVATOSTI

"Všichni řeholníci, vdovy, ženatí mají povinnost směřovat k dokonalosti (1) ať jsou v jakémkoliv společenském postavení. Člověk chudý, tak i mocný pán, nejenom, že se může stát svatým, ale může "udělat svatými jiné, kteří jsou svědkové jejich jednání" (140).

RŮZNÉ STAVY, VE KTERÝCH JE DOKONALOST TŘEBA USKUTEČNIT

Různé jsou prostředky pro dosažení dokonalosti (1) podle různosti povolání. I když žijeme ve světě, můžeme směřovat k dokonalosti (8) mezi množstvím domácích záležitostí a v plnění vlastních povinností manželky. Ty, které Bůh bere ze světa, mají větší množství prostředků, aby mu sloužili (205).

PROSTŘEDKY PRO JEJÍ DOSAŽENÍ

Zbožné praktiky

Je dobré mít životní řád, který zahrnuje:

- **meditaci**: hodinu denně (1), která může být snížena na půl hodiny (28) na začátku duchovního života (8) nebo nahrazena ve zvláštním období - nemoc (20, práce (69), těhotenství (26, 32) - duchovní četbou (26) nebo častým recitováním stělných modliteb (20, 26, 94, 191)
- každodenní mše.

Přijímání

- týdenní (2, 13) nebo čtrnáctidenní (97) nebo alespoň měsíční (1, 13) a vždy v poslušnosti podle rady zpovědníka (11, 24) co nejčastěji je možné (2). Duchovní svaté přijímání může užitečně nahradit svátostné svaté přijímání (2, 12, 95). Přijímání slučitelné s plněním povinností vlastního stavu, včetně poslušnosti vůči povinnostem manželky. Nejlepší příprava na přijímání je předsevzetí očistit duši od každé neřesti a nedokonalosti (97), ozdobit ji všemi ctnostmi, zvláště zbožností, láskou, pokorou.

Svätost smíření Dokonalost se dosahuje dobrým využitím umrtvování, které přináší každodenní život (32). Nejkrásnější a nejvíc milé Pánu jsou ta nejběžnější umrtvování, jako například snášet bližního s láskou, navštěvovat nemocné, mít svatou odvahu (35), být pokorný ve vztahu k druhým. Není dobré podrobovat se mimořádným strohostem, když fyzický stav nebo zvláštní povolání to nedovoluje (37).

Nutné ctnosti

Ctnosti se získávají skrze opakování skutků, které překonávají přirozený odpor (1) a posilují se v zármutcích (192). Ty, které zvláště doporučuje Ježíš, jsou: pokora, vlídnost, čistota srdce, upřímnost (94). Je mnoho příležitostí, kde je ctnost vystavena nebezpečí (232). Taková ctnost je pak ochraňovaná tím, že duši živíme duchovním a Božským pokrmem (232).

Trpělivost: se cvičí ve všem (5, 27, 29) a za všech okolností (29, 64, 69), ale především se sebou samými, abychom odporovali nedokonalosti (5, 8, 10, 27, 30) a byli odolní vůči nedostatkům (26, 200) a ve vytrvalosti (39).

Poslušnost: ctnost zvláště milá Pánu (2, 4), která dává tomu, kdo podle ní jedná, jistotu, že nechybuje, i když také předkládá méně intenzivní svátostný život (2, 12, 24, 73, 77).

Láska: musí vždy kralovat ve všech věcech a vede k tomu vyhovět vůli bližního, když ona není proti vůli Boží (1). Dokonalost lásky je také dokonalostí života, protože život duše je láska (8).

Pokora: samotný Ježíš nám zanechal její příklad (10, 96). Ať je přítomná ve vztahu k Bohu, skrze vědomí křehkosti lidské (62) a ve vztazích k bližním (95), v ochotě snížit se rád k činnostem, které se zdají málo důstojné, ale jsou milé Bohu (100).

Vlídlost: ať provází řeč (76), jednání. Musí být především ctností manželek (17).

Vyrovnanost: nic nemá rušit mír a vnitřní jas: ani pokušení (17, 35), ani přítomnost nedokonalosti (9, 16, 79, 85, 152), ani eventuální nedostatky, kterých jsme se dopustili (28, 30, 74, 91, 175), ani skutečné těžkosti (27, 43, 91, 147, 206) nebo obavy (168), ani urážky (90). Tato vyrovnanost je živěna odevzdáním se Bohu odpoutáním se od všeho a důvěrou v Pána (168).

Odpoutání se: je ctností, ve které je třeba se pořád cvičit. Odevzdat se Bohu ve vlídlosti, v prosperitě je lehká věc. Odevzdat se mu v protivenstvích je vlastní jeho dětem (162). Přijmeme každou věc z ruky Páně a na prvním místě přijmeme sami sebe s našimi nedokonalostmi. Odevzdejme se v důvěře v jeho milost do jeho milosrdenství v náruči jeho Prozřetelnosti (162).

Těžkosti k překonávání

Životní trápení, těžkosti: Jsou dopouštěny Pánem, aby utvářely duši, aby pokročila na cestě dokonalosti (177), aby se dotýčný cvičil ve ctnosti (64, 156), aby daly příležitost osvědčit Pánu věrnost (44, 66, 193). Toto svědectví je o tolik platnější, o kolik je delší trvání zkoušky (154). Zkoušky ať jsou snášeny s trpělivostí a s láskou. Trpělivost a láska jsou zaplacené cenou, kterou je krev Božského Spasitele.

Vyprahlost: může být zapříčiněna také osobními nedostatky (42). V žádném případě nemají být motivem neklidu (39, 42), ani příležitostí k opomíjení projevů zbožnosti (43). Často je užitečnější duši, zapaluje ji a pomáhají k větším zásluhám.

Nemoci: zároveň s trápením pomáhají pokročit ve svatosti (23) a disponují nás odevzdat se do Boží vůle (23). S pokročilým věkem se trápení zvětšují a duše se musí s nimi sblížit (154, 155, 176, a cítit štěstí, že je zkoušená trápeními dříve, než odejde z tohoto života (154). Ona jsou vskutku jako tavící kelímek (155).

Nesmíme se divit, jestliže v tomto období zůstává těžší překonat odpor (200) a uchovat si projevy zbožnosti, které mohou být redukovány (160) nebo nahrazeny častými střelnými modlitbami a projevy lásky (154). Kromě toho je třeba zvětšit bdělost ve cvičení se v lásce, protože nemoc je činí těžší (155). Není špatné přát si uzdravení, avšak ať se děje klidně s odevzdáním se do Boží vůle (160, 188).

Bolest: nemůžeme ji zakázat srdci, při odchodu drahých lidí (145, 197) i aby plakalo (146, 148, 191, 194), ale ať to nejsou slzy nelibosti, ale svatého křesťanského soucitu (58). Ať je vyrovnaná, klidná (58, 197), umírněná rozumem (180, 188, 145, 194), plná odevzdání (191) toho, kdo má svou vůli vloženou do vůle Boží (145, 146), ať je snášena s pokorou a láskou, (132) a tehdy se promění v záruku budoucí slávy (132). Ať je svědectvím lásky (143) a věrnosti (145) Pánu.

Smrt: myšlenka smrti ať je osvětlená jistotou druhého života (146, 167, 170) a důvěrou v milosrdenství Boží (147), že přijme v posledním okamžiku toho, kdo se ho snažil milovat a sloužit mu (167). Je třeba považovat jako pokušení trápení zapříčiněné strachem ze smrti (167, 201). Bude cvičením zbožnosti přemoci tento pocit (166, 222). Tento život nám byl dán jako prostředek pro získání věčnosti (168), a proto smrt, která je přechodem (179, 184), neměla by být ani překvapením, ani nás najít nepřipravené (168). Je dobře se pak na ni připravovat od mládí a v období dobrého zdraví v klidném očekávání jejího příchodu (117). Nemůže se nazývat vlastní země, na které je pobyt příliš krátký v porovnání s věčným životem (184).

Potom, co Pán podstoupil smrt za nás, nemůžeme ji nemilovat, jen ať se to děje z lásky k Němu (138).

Zármutky: duše zůstává jasnou ve svaté naději (166) v okamžiku, ve kterém "společenství odloučené" smrtí bude znovu obnovené (180, 197) v jistotě setkání na věčnosti (156, 166). Jenom Bůh může podepřít ducha a být útočištěm a posilou (179). U Ježíšova kříže všechny hořkosti se stávají sladkými (167, 186, 188). Duše pozvedá ducha a klaní se Prozřetelnosti, která činí každou věc příjemně (156) bez toho, aby se nechala zneklidňovat tím, že chce vědět, kde se nachází - v ráji nebo v očistci - duše zemřelého (157). V míře, ve které Pán táhne naše přátele, chce táhnout také naše srdce (196). Když smrt byla zapříčiněná někým, modleme se za tyto lidi a věnujme zásluhy modlitby duši zesnulého (157).

Úplnost v zasvěcení

Zasvěcení: i když zůstaneme ve světě, můžeme sloužit Bohu a dojít spásy, ale "ti, které Bůh vytahuje ze světa, mají více prostředků, aby mu sloužili" (205). Chybují ti, kteří překáží zasvěcenému stavu. Zasvěcený život nějakým způsobem předchází již zde na zemi dokonalý život, který bude jednou na blažené věčnosti (209). Řeholní zasvěcení je nad přirozeností, a proto nemůže být určováno úsilím a lidskou rozvážností (224), ale povstalo a je ožíváno milostí (216). Je úplným darem (srdce, tělo, duch, city) Bohu (209), a proto vyžaduje silnou a statečnou duši (214), která se nenechá zneklidňovat pozemskými překážkami (215) a těžkostmi způsobenými těmi, které Pán dal za průvodce ve věcech časných. Ty lidi nemáme poslouchat.

Naslouchejme radám toho, kdo má povinnost, aby "vedl v duchovních věcech", abychom měli jistotu, že se následujeme vůli Boží (203, 215). Zůstat v nejistotě, když teď se předkládá jasné rozhodnutí, není hříchem, ale "ztrácí se mnohé příležitosti pokročit v dokonalosti" (215). Odpor k manželství, k zvykům a návykům okolí ve kterém žijeme, nepříznivé okolnosti pro asketický život (216), příliš otevřená povaha pro výzvy světa (231), spolu s touhou po dokonalosti, jsou to prvky, které ukazují na řeholní povolání.

Povolání je dar, který se uchová a uzná modlitbou a umrtvováním (215).

Je povinností pomoci duším následovat řeholní povolání (202, 203), ale kdyby pak okolnosti ukázaly, že to není Boží vůle, "je třeba vyhovět Prozřetelnosti, která nemusí sledovat naši volbu a přesvědčení, ale vlastní nekonečnou moudrost" (202).

Není ani rozumné předepisovat nekonečné moudrosti způsob, kterým máme být Jeho (203).

Analytický index

A

Almužna 11, 25,

Apoštolát 5, 16

Autorita papeže a panovníků, vztahy 25

Autorita příbuzných, hranice 12,

B

Bližní - spojení s ním 1

Bolest 58,

C

Ctnost 1,

- evangelní 94

Č

Činnost, přesné hodnocení 11, 12, 24

D

Dokonalost - universální povolání k ní 1, 92,

- postupnost v jejím získávání 5

Duchovní cvičení 97

Duchovní útěchy 39,

Duchovní vůdce 3,

E

F

G

H

Historické umístění

- proti nadřizování 54,

- zármutky 64, 85,

- rodinné otázky 87,

- temperament 50, 67,

CH

Chyby - dobrovolné a dokonalost 21

I

J

Jednání proti 5, 16, 81

K

L

Láska 5, 8,

Lov 88

M

Manželství 35, 92, 99,

Meditace 4, 10, 20, 28, 31, 86,

- dispens od ní 34,

Mše 22, 38

Myšlenky - nevhodné, pohrdavé 41

N

Nedokonalosti 5, 9, 14, 22, 30, 85,

Neklid 9

Nemoc 23,

Nemocní, starost o ně 5

O

Oblékání se 60, 81

Odevzdání se 29, 35,

Odevzdanost - křesťanská 34, 38, 57, 96

Odpoutanost 62

P

Papež - autorita v časných věcech 25

Pokoj - pramen pokoje 38

Pokora 10, 23, 62, 75, 81, 96, 99,

- vůči Bohu 49, 87

- její praktikování 23, 100

Pokušení 32, 35, 81

Pomsta 78

Poslušnost 2, 4, 8, 12, 24, 73, 77,

Posměch 6, 90

Potěšení - důstojné, užívání 8, 20

Povinnosti vlastního stavu, zachovávání 2, 32 - manželské 24

- vůči příbuzným 97

Pravidla života 1, 2, 27, 28, 69, 76, 81, 82, 91, 97,

Protivenství, užitečnost 23, 88, 81

Přijetí sebe sama 7, 19

Přítomnost Boží - cvičení se v ní 44

Půst 105

Q

R

Ř

S

Sebeláska 39,

Soudní pře 40

Spojení s Bohem 35

- prostředky, jak ho uskutečnit 3, 4

Střelné modlitby 4, 11, 20, 81, 97,

Sugesce něčeho 16

Svaté přijímání 11, 43, - a manželské povinnosti 24

- častost 3, 13, 24, 97, 98,

- ohraničení 12

- příprava na něj 56, 97

- duchovní 2, 12, 27, 94

Svatost - universální povolání k ní 7

- charakteristické činnosti pro manželku 26
Svátost smíření 47, 48, 97, 98 - roční 12, 25

- generální 46

- častost 3, 11

Svědectví - aktivní 17, 22, 42,

- o lásce k Bohu 44, 46, 81,

T

Tanec 20

Těhotenství 26, 31, 32, 98,

Trpělivost 5, 14, 29, 33, 38, 87

- vůči sobě samému 19, 35, 27

U

Úcta 27

Umrťování - řádné 14, 30, 32, 35, 94,

- mimořádné 36,

V

Věčnost 38,

Věrnost 44

Vláda nad sebou 14

Vlídnost 22, 26, 33, 35, 47, 91, 94, 95, 97,

Vůle Boží a odevzdání se do ní 5, 15

- nasazení se za ní 7, 13, 90

Vyprahlost 39, 42, 43

Vyrovnanost - citová 18

W

X

Y

Z

Zbožnost, učinit ji příjemnou 1, 2, 5

Znovuzačínat - v duchovním životě 91,

Zpytování svědomí 97

Ž

Dopisy sv. Františka Saleského

I. část

Dopis č. 1

Pani Brulartové

(pozn.: Maria Brulartová, manželka Mikoláše Brularta, presidenta parlamentu z Borgogna, dáma vysoké společnosti)

Dopisy, které jí světec adresuje, mají v sobě podivuhodnou nauku o dokonalosti, ke které jsou povoláni laici, zvláště plněním povinností vlastního stavu)

Nemohu Vám napsat najednou všechno co jsem slíbil. Neměl jsem na to čas. Udělám to postupně, kromě toho, že neztratím čas, Vy budete mít více času, abyste meditovala nad mými radami.

Máte velikou touhu po křesťanské dokonalosti, je to nejušlechtlejší přání, jaké člověk může mít.

Živte ho, umožněte mu, aby rostlo každým dnem.

Prostředky k dosažení dokonalosti jsou různé, podle různosti povolání. Všichni, řeholníci, vdovy, ženatí, musí směřovat k dokonalosti, ale ne všichni stejným způsobem. Vy, která jste vdaná, musíte být spojena s Bohem a s bližními v tom, co s Vaším stavem souvisí.

Základní prostředky pro sjednocení s Bohem jsou přijímání svátostí a modlitba. Nenechte uplynout žádný měsíc bez toho, aniž byste přijímala, ale můžete to dělat také častěji, podle pokroku, který uděláte ve službě Bohu, a podle mínění Vašeho duchovního otce.

Co se však týká zpovědi, radím Vám, abyste také přistupovala častěji, zvláště když upadnete do nedokonalosti. Těmi nedokonalostmi Vaše svědomí zůstane otřeseno, jak se to často stává na začátku duchovního života. Když se nemůžete snadno vyzpovídat, bude stačit zkroušenost a lítost.

Musíte se naopak velice často modlit, zvláště rozjímavou modlitbu (meditace), ke které, jak se mi to zdá, tíhnete. Dělejte to hodinu každé ráno, než vyjdete z domu, nebo večer před večeří. Vyhněte se tomu, abyste ji konala po obědě, nebo po večeři, protože by to škodilo zdraví.

Abyste se modlila dobře, je nutné, znát předtím předmět, o kterém budete meditovat. Když začínáte, mějte už text připravený. K tomu účelu si najděte autory, kteří meditovali o životě a smrti Pána Ježíše, jako je například Grenada, Bellintani, Capilla, Bruno. Když máte zvolený předmět rozjímání, čtete ho pozorně a to takovým způsobem, že ve vyhrazené době se nebudete zabývat ničím jiným, než přemítáním o něm, a budete sledovat způsob, který jsem Vám dal pro meditaci na Zelený čtvrtek. Během dne, každou hodinu, ať jste kdekoliv, modlete se střelné modlitby a přejte si, aby Bůh byl ve Vašem srdci a Vaše srdce v Bohu. Čtete knihy od Grenadiho o modlitbě a meditaci: Nikdo neumí lépe vysvětlit meditaci než on.

Chtěl bych, abyste nestrávila den bez toho, aniž byste si vyhradila půl hodiny, nebo celou hodinu, četbě nějaké duchovní knihy. Je to jako byste poslouchala kázání. To jsou základní prostředky pro sjednocení s Bohem. Prostředky pro spojení s bližním jsou mnohá: zmíním se jen některých. Je zapotřebí vidět v bližním Boha. Bůh chce, abychom milovali naše bližní. Svatý Pavel nařizuje služebníkům, aby sloužili Bohu ve svých pánech, aby sloužili pánům v Bohu (Ef 6,5-7). Je bezpodmínečně třeba praktikovat tuto lásku, mít všechny rád. I když, na začátku zakoušíme odpor vytrvejme, protože odpor nižší části duše bude rychleji přemožen návykem. Dobrou náklonnost získáte opakováním stejných činů. Bude dobře nasměrovat naše modlitby a meditace za tímto účelem. Potom, co jsme žádali o lásku k Bohu, je vždy zapotřebí vyprosit si lásku k bližnímu, zvláště k těm, ke kterým nejsme přitahováni.

Radím Vám, abyste šla někdy navštívit nemocnici, potěšila nemocné a přála si, aby se jejich utrpení dotklo Vašeho srdce. Modlete se za ně, konkrétně jim poslužte. Pozor však na to, aby to nebylo nepříjemné manželovi, rodině a Vaším příbuzným a rodičům, pozor na příliš dlouhé návštěvy kostela, příliš dlouhé ústraní a zanedbávání domu. Někdy se stává, že se tváříme jako soudcové jednání druhých, nebo příliš pohrdáme řečmi, které nejsou přísně zbožné. Láska musí kralovat ve všech věcech a umožnit vyhovět bližnímu, nakolik se to neprotiví Boží vůli.

Nemáte být jen zbožná a milovat zbožnost, ale musíte ji učinit milou všem. Učiníte ji milou tehdy, když ji učiníte příjemnou a užitečnou. Nemocní budou milovat Vaši zbožnost, když jim Vaše zbožnost jejich stav ulehčí. Vaše rodina bude více milovat zbožnost když budete vlídnější v domácím jednání. Váš manžel si zamiluje zbožnost, když uvidí, že v míře, ve které ona u Vás roste, jste v lásce k němu srdečnější a něžnější. Příbuzní a přátelé si zamilují zbožnost, když u Vás uvidí více upřímnosti, více ochoty všechno snášet, více ochoty k jejich přáním, která se neprotiví Boží vůli. Zkrátka, je zapotřebí, jak je to jen možné, učinit Vaši zbožnost milejší.

Květen 1604

Dopis č.2

Paní Brulartové

Váš dopis byl pro mne velikou útěchou. Chtěl bych, aby Vám moje řádky způsobily stejnou radost, aby ukončily především neklid, který Vám vyvstal v duši. Kéž by mne chtěl Bůh inspirovat.

Už jsem Vám jednou řekl - a pamatuji se na to velice dobře - že jsem našel ve Vaší generální zpovědi všechny prvky opravdové, dobré a užitečné zpovědi. Žádná ze zpovědí, které jsem slyšel, mne tak neuspokojila jako ta Vaše. Je to pravda, vězte mi: v těchto věcech mluvím upřímně.

Když na Vás přijde pochybnost, že jste něco opomenula, zkoumejte, jestli jste to udělala vědomě a dobrovolně. V takovém případě kdy jde o smrtelný hřích musíte znovu zopakovat zpověď, (stačí když se Vám takovým zdál, když jste ho zamlčela). Když jde o všední hřích nebo o smrtelný hřích, ale z opomenutí, buďte klidná. Za to beru zodpovědnost já. Nejste povinná opakovat zpověď, mně stačí, když vyznáte jenom tento nedostatek. Nemusíte se ani obávat, že jste nevykonala generální zpověď s nezbytnou důkladností. Říkám Vám znovu s jistotou, že když jste neupadla do dobrovolného přestupku, nejste nucena znovu opakovat zpověď. Buďte jistá, že jste ji vykonala dobře. Když budete mluvit s rektorem, řekne Vám to samé. Protože taková je nauka Církve, naší Matky.

Pravidla Růžencového Bratrstva a Třetího Řádu nikoho nezavazují pod trestem hříchu, ani ne přímo, ani ne nepřímo. Když je nezachováte, nedopustíte se většího hříchu, než když opomenete dobro jiného druhu. Nesužujte se tedy, ale služte Pánu radostně a svobodně.

Ptáte se mne, jak můžete získat zbožnost a vnitřní mír. Nežádáte skutečně po mně málo. Budu se snažit říci Vám alespoň něco, protože se cítím povinen to udělat. Věnujte pozornost tomu, co Vám říkám.

Ctnost zbožnosti není nic jiného, než náklonnost a pohotovost ducha konat to, o čem se ví, že se líbí Bohu. Je to volnost srdce, o které mluví David: "Poběžím po cestě tvých přikázání, dal si mému srdci volnost." (Ž 119,32). Kdo je dobrý, kráčí po Božích cestách, kdo je zbožný utíká, ale kdo je velice zbožný letí. Dám Vám nějaká pravidla, abyste mohla být opravdově zbožná.

Je především zapotřebí plnit všeobecná Boží a církevní přikázání, která jsou povinni plnit všichni křesťané. Bez nich nemůže být opravdová zbožnost. To je jasné.

Kromě obecných přikázání, každý musí přesně plnit zvláštní povinnosti svého povolání. Kdo je neplní, ten i kdyby křisl mrtvé, žije ve hříchu, a kdyby zemřel, ztratí se. Například biskupové jsou povinni navštěvovat své stáde, vyučovat ho, napravovat a posilovat ho. Kdybych já toto nedělal, i kdybych zůstal na modlitbách celý týden a postil se celý život, ztratil bych se. Člověk v manželství, i kdyby dělal zázraky, ale vzdal se manželských povinností vůči druhé straně a nestaral se o děti, byl by horší než nevěřící, říká sv. Pavel (1.Tim.5,8).

To jsou, dvě zvláštní povinnosti, které je třeba naplnit, protože jsou základem každé zbožnosti. Avšak ctnost zbožnosti nespočívá v tom pouze je plnit, ale plnit je rád a pohotově. Abychom získali tuto pohotovost, může nám prospět několik úvah.

Za prvé: Bůh to tak chce a je to rozumné, abychom plnili jeho vůli, proto jsme na světě (1Pt 4,2).

Každý den ho prosíme, aby se stala jeho vůle (Mt 6,10). Ale pak, když se ta vůle stane, prožíváme zármutek. Obětujeme se často Bohu, a říkáme: "Jsem tvůj Pane, dávám ti své srdce." Když On si chce námi posloužit, stahujeme se zpět. Jak můžeme říct, že jsme jeho, jestliže nechceme naši vůli sjednotit s jeho?

Za druhé: myslet na povahu Božích přikázání, která jsou sladká, milá a příjemná. Ne pouze na ta obecná, ale také na ta zvláštní, která má každé povolání. Čím tedy je, že se nám stávají nepříjemnými? Nic jiného než naše vůle, která v nás chce vládnout za každou cenu: chce kralovat až tak, že ty věci by si snad nepřála, kdyby nebyly přikázány. Když se jí potom předloží, odmítá je. Mezi tisíci a tisíci vzácnými druhy ovoce si Eva vybrala to, co bylo zakázáno (Gn 3,16.).

Kdyby tam snad nebyl zákaz, snad by ho ani neochutnala.

Jedním slovem: chceme sloužit Bohu, ale tak, jak se to líbí nám, ne tak, jak to chce On. Saul přijal od Boha nařízení, aby zničil všechno, co potkal ve městě Amalek. Zničil mnohé věci, ale podržel si vzácné předměty a obětoval je. Tehdy Bůh prohlásil, že dává přednost poslušnosti před obětí (1Kor 15,3-23).

Bůh mi přikázal sloužit duším a já chci vést kontemplativní život. Ten je určitě sám o sobě dobrý, ale ne, jestliže poškozuje poslušnost. Nemáme volit podle naší vůle, ale dívat se, co chce Bůh. Jestliže Bůh chce, abych mu sloužil tímto způsobem, nemám chtít mu sloužit jiným. Bůh chtěl, aby mu Saul sloužil v povolání krále a generála, zatímco Saul mu chtěl sloužit jako kněz. (1Kr 13,9-13) Je jasné, že kněžství je znamenité. Před Bohem neplatí znamenitost povolání, On chce, abych byl poslušný.

Bůh poslal synům Izraele manu, vynikající pokrm, ale oni ho nechtěli, plakali za česnekem a cibulí v Egyptě (Num 11,49). Také naše narušená přirozenost chce, aby se vždy konala její vůle a ne ta Boží. V míře, v jaké se vzdává naší vůle, získává lehkost v plnění té Boží.

Za třetí: zjišťujeme, že neexistuje životní stav, který by neměl své těžkosti, hořkosti, protivenství.

Jestli nejsme plně odevzdáni do vůle Boží, rádi bychom zaměnili vlastní životní podmínky za podmínky těch druhých. Kdo je biskup, chtěl by jím nebýt, kdo je ženatý, chtěl by být svobodný, kdo je svobodný, chtěl by být ženatý. Odkud pochází tento obecný neklid duše, když ne z odporu, který máme vůči podrobení se, a ze zloby duše. Myslíme si, že jiní jsou na tom lépe než my. Kdokoliv není vnitřně odevzdán, chodí se sem a tam, aniž by našel klid. Nemocní, kteří mají horečku, nenacházejí žádnou vhodnou polohu. Po čtvrthodince, během které jsou na lůžku, chtěli by být na jiném. Není to vina postele, ale horečky, která je sužuje. Vlastní vůle je horečka, kdo je jí zbaven, spokojí se se vším. Protože, když se slouží Bohu, nezáleží, jak si on poslouží námi. Musíme mít jen touhu, aby se děla jeho vůle.

Ještě jednou. Abychom byli zbožnými, nestačí jenom konat Boží vůli. Je třeba ji konat radostně. Kdybych nebyl biskupem, a kdybych věděl, co to znamená jím být, tak bych žádným biskupem být nechtěl. Ale od okamžiku, když jsem biskupem, mám povinnost dělat to, co vyžaduje toto povolání a nejenom to, ale také dělat to rád, radostně a se zalíbením. Je to to, co říká svatý Pavel: "Každý z vás zůstaň před Bohem ve svém povolání." (1.Kor.7,24). Nejsme nuceni nést kříže druhých, ale náš kříž ano. Abychom ho nesli, náš Pán chce, abychom zapřeli sami sebe, to znamená naši vůli (Mt 16,24). "Chtěl bych dělat to, nebo ono..., Chtěl bych být raději zde, chtěl bych být raději tam": jsou pokušení Pán ví, co dělá. Nám přísluší být tam, kam nás postavil On. Moje dcero, dovolte mi, mluvit k Vám jazykem mého srdce, protože se považuji za Vašeho otce. Chtěl bych, aby toto bylo Vaším životním pravidlem. Kromě toho, co jsem Vám již řekl dodávám:

1. Konejte každý den meditaci ráno před obědem nebo hodinu anebo dvě před večeří. Meditujte převážně o životě a smrti našeho Pána. K tomu Vám mohou posloužit díla, kapucína Bellintaniho nebo jezuita Bruna. Neprodlužujte meditaci přes půl hodinu. Nakonec přidejte vždy myšlenku o Ježíšově poslušnosti vůči jeho Otci. Uvidíte, že všechno, to, co Ježíš vykonal, bylo proto, aby činil vůli Otce (Jan 5,36-38). Tak pomalu získáte velikou lásku k Boží vůli.
 2. Dříve než budete ochotná dělat to, co Vám povolání prikazuje, ale co se Vám nelíbí, myslíte na to, že svatí vykonali věci daleko větší, které v nich budily odpor. Jedni podstoupili mučednictví, jiní potupu světa, svatý František a jiní světci, také v naší době, políbili malomocné a ty, co mají vředy. Jiní jsou uvězněni na poušti, jiní na galejích s vojáky. Všechno proto, aby konali to, co se líbí Bohu. Co uděláme my, co by se mohlo rovnat s jejich obětmi?
 3. Myslete na to, že všechno to, co konáme, má cenu jenom tehdy, když se to srovnává s vůlí Boží. I když jím nebo piji, jenom ať je to podle Boží vůle ať dělám věc jemu nejmilejší, i kdybych musel snášet smrt proti své vůli.
 4. Během dne prostě často Boha o lásku ke svému povolání a říkejte jako sv. Pavel: "Pane, co chceš, abych konal?" (Sk 9,6). Chceš, abych ti sloužila v nejobyčejnějších pracích tvého domu? Budu tedy přešťastná, jenom když ti budu sloužit, nezáleží mi jakým způsobem. Když budete vidět, jak se Vám to protiví, říkejte: "Pane, chceš, abych udělala toto anebo tamto? I když nejsem hodna ti sloužit, udělám to ráda". Když se takhle pokoříte, získáte poklady, jaké si neumíte představit.
 5. Uvažte, kolik svatých, ať ze Starého nebo Nového zákona žilo stejné povolání jako Vy, přizpůsobili se mu s velikou odevzdaností a vlídností: Sára, Rebeka, Anna, Alžběta, Monika, Pavla, a mnohé jiné. Tato myšlenka ať Vás povzbuzuje. Doporučujte se do jejich přímluv. Je zapotřebí milovat to, co miluje Bůh. On miluje naše povolání. Milujme ho taky a neztrácejme čas přemýšlením o povolání druhých. Konejme naše povinnosti. Každý má vlastní kříž. Není příliš velký. Sjednocujte se často s povoláním Marty anebo Marie (Lk 10,38-43). Konejte povinnosti svého povolání, ale vracujte se často do komůrky svého srdce a vrhněte se k nohám Páně a řekněte mu: Pane, ať běžím, ať stojím, jsem celá Tvá. Ty jsi můj první manžel. Všechno to, co budu dělat, udělám z lásky k Tobě. A používejte jiné podobné výrazy.
- Chtěl bych, abyste si pro sebe přepsala modlitbu, kterou posílám Vaší sestře Badesse di Puits d Orbe. Bude Vám užitečná. Jestliže konáte půl hodiny meditaci, stačí Vám jedna mše denně. Kromě toho čtete půl hodiny něco duchovního od Grenady anebo jiných dobrých autorů. Doporučuji Vám "Duchovní boj" (kniha velice drahá našemu světcu, napsal ji páter Lorenzo Scupoli, Ital, 1530-1610). Během dne se modlete střelné modlitby, večer zpytujte svědomí. O nedělích a svátečních dnech se můžete zúčastnit nešpor, náboženského vyučování. Neopomeňte se zpovídat každých osm dnů a pokaždé, když máte opravdové pochybnosti ve svědomí. Co se týče sv. přijímání, když se to Vašemu manželovi nelíbí, jednejte tak, jak jsem Vám to řekl v San Claudiu: přijímejte duchovně. Bůh uschopní Vaše srdce (Ž 10,17).
- Pamatujte na to, co jsem Vám tolikrát doporučoval: Dělejte čest zbožnosti, učíte ji milou těm, se kterými se denně stýkáte, především Vaším příbuzným. Jednejte tak, aby všichni o ní mluvili dobře. Jste šťastná, že máte manžela tak chápajícího. Poděkujte za něho Bohu. Když Vás potká něco těžkého, odevzdejte se Pánu a myslíte na to, že on poskytuje svou přízeň dobrým a těm, kteří se dobrými rozhodli stát.

16.října 1604

Dopis č.3

Paní Brulartové

Děkuji Bohu z celého srdce, když vidím, kolik máte odvahy v překonávání těžkostí, abyste byla opravdově zbožná ve svém povolání. Pokračujte v tom a očekávejte více požehnání od Boha. V hodině takové zbožnosti získáte více než během sto dnů zbožnosti výstřední, trdomyslné a podřízené Vašemu vlastnímu úsudku. Zůstaňte pevná v tomto rozhodnutí. Říkáte mi, že jste se o prázdninách cvičila ve zbožnosti jenom trochu. Je zapotřebí nového nadšení a začít s větší věrností. Venkov by Vám neměl přinášet takové nepříjemnosti. Bůh je stejný na venkově jako ve městě. 20. listopadu 1604

Dopis č. 4

Paní Brulartové

Letos se těžko budeme moci setkat. Není příliš vhodné, abyste přišla Vy, vzhledem k povinnostem, které máte doma. Kdyby to Prozřetelnost vyžadovala pro svou slávu a pro Vaše dobro, bude umět vytvořit příležitost k setkání, i když my ji nevidíme, a přijde odtamtud, odkud ji nejméně očekáváme. Musíme být úplně odevzdání do Její vůle.

Lékaři mi zakázali, dokud budu nemocný, psát. Posloužil jsem si rukou druhých. Vlastnoručně přidávám, abyste pamatovala na moje rady. Tak budete dělat věci milejší Bohu, než kdybyste přivedla život k mučednictví, protože Bůh chce více poslušnost než mučednictví (1.Kr 15,22). Bůh Vám dá dostatek světla kráčet po cestě, na které jste. Na Vás je, abyste měla dost svaté odvahy. Utěšuje mě, když vím, jak máte v úctě službu Bohu. Je to znamení, že se k němu pevně přimknete. Jsem také šťasten z radosti, kterou způsobujete Vaším doma, a z veselosti, ve které žijete. Bůh je opravdu Bohem radosti. Pokračujete, vytrvejte, protože koruna je pro ty, kteří vytrvají(Mt 10, 22). Moje drahá sestro, tento život je krátký, ale odměna za to dobro, co se zde dělá, je věčná. Konejme dobro. Nasadíme se pro Boží vůli. Ona ať je hvězdou, na kterou budou upřeny naše oči při naší plavbě. Neomylně dosáhneme svého přístavu. Prosím Pána, aby žil a kraloval ve Vás a Vy v něm. 4.února 1605

Dopis č. 5

Paní Brulartové

Váš dopis z 28. ledna mi způsobil radost, protože mezi slabostmi u Vás, pozoruji také pokrok v duchovním životě. Odpovím Vám krátce, protože se mi nahnulo mnoho závazků.

Říkáte mi, že jste zarmoucená, protože se Vám nedaří dokonale popsat stav Vašeho svědomí. Říkám Vám, že i když neznám to, co děláte v mé nepřítomnosti (nejsem prorok) myslím si, že během té krátké doby, co jsem Vás viděl, poznal jsem dost Vašich náklonností. Zdá se mi, že není ve Vás místa, do kterého bych nemohl lehce proniknout. Z toho mála, když mi otevřete Vaši duši, zdá se mi, že vidím vše jasně. Je pro Vás velikou výhodou, že se chcete se mnou poradit o věcech týkajících se Vaší spásy. Naříkáte, že máte mnoho nedokonalostí a chyb, zatímco toužíte po dokonalosti a čisté lásce k Bohu. Odpovídám, že není možné opustit sebe sama. Dokud jsme zde na zemi, musíme stále snášet nás samotné, až dokud nás Bůh nepřijme k sobě do nebe. Dokud neseme sami sebe, neneseme nic, co by mělo cenu. Je zapotřebí mít tedy trpělivost a nemyslet si, že se můžeme najednou uzdravit v jednom dni od tolika špatných návyků, které jsme nasbírali malou péčí o naše duchovní zdraví. Je pravdou, že Bůh někoho uzdravil okamžitě, bez toho, aby mu zanechal nějaké znamení nemoci, kterou mival. To udělal Magdaleně, která v okamžiku z nádoby plné nepravosti byla změněna na plnou dokonalost. A od toho okamžiku se nevrátila k původnímu životu. Ale stejný Pán ponechal mnoha svým učedníkům mnohá znamení špatných náklonností také po jejich obrácení a to všechno k jejich většímu užitku. Nebyla to zkouška pro svatého Petra, že po svém prvním povolání hned upadl do nedokonalostí a jednou se také dopustil podlé zrady? Šalamoun říká, že není dobré, aby se služka stala náhle paní (Př 30,21-23). Bylo by velikým nebezpečím pro duši, která dlouho sloužila vlastním vášním a náklonnostem a stala se pyšnou a marnivou, kdyby se v okamžiku stala dokonalou paní sama sebe. Musíme postupně získat sebevládu, kterou svatí získali až po mnoha desítkách let. Nebo když chcete, je zapotřebí mít trpělivost se všemi, ale především s námi samými.

Říkáte mi, že v modlitbě neděláte nic. Ale co byste chtěla dělat kromě toho co už děláte, to znamená představovat neustále Bohu Vaši ubohost? Nejkrásnější řečí, kterou může žebrák vést, je ukázat svoje

rány a bídu. Ale někdy neděláte ani to, říkáte mi, že stojíte jako socha. Říkám Vám, že to není málo, co děláte. V palácích šlechticů a králů se umisťují sochy, aby osvěžily pohled panovníka. Spokojte se s tím, abyste dělala to samé v přítomnosti Boží. On samotný oživí sochu, když se mu to zalíbí. Stromy přinášejí ovoce kvůli tomu, že na ně svítí slunce, některé dříve, některé později, některé každý rok, některé každé tři roky a ne vždy stejně. Jsme velice šťastni, že můžeme stát v přítomnosti Boží. Spokojme se, že On nám umožní přinášet ovoce dříve nebo později, každý den, nebo jenom někdy podle jeho vůle, do které se musíme plně odevzdat.

Řekla jste úžasný výrok: ať mě Bůh dá třeba do omáčky, když bude chtít, mě na tom nezáleží, jenom ať jsem jeho služebnicí. Jenom přežvykujte tuto "omáčku" ve Vašem duchu, nechte ji rozpustit ve Vašich ústech, nepolykejte ji po velkých částech. Matka Tereza, kterou tolik opěvujete, a mám z toho radost, říká na jednom místě, že často vyslovujeme fráze ze zvyku, jakoby již teď vešly do našich citů, zdá se nám, že je cítíme v hloubi duše. Naopak nejsou tam, jak ukazujeme v našem chování. Říkáte také: ať mě Bůh dá do jakékoliv "omáčky", je to to samé. Víte velice dobře, do jaké "omáčky" Vás položil, do jakého stavu, do jakých společenských podmínek. Řekněte mi: je to pro Vás opravdu to samé? Víte dobře, že Bůh chce, abyste platila každodenní dluh, o kterém Vy mluvíte. A zatím to neděláte. Ó můj Bože, kolik sebelásky nepozorovaně prostupuje do Vašich citů skrze zbožné úkony, které se jen zbožné zdají.

Nejdůležitější zásada: je třeba dívat se na to, co chce Bůh. Když jsme to jednou poznali, je třeba udělat to radostně, anebo alespoň s odvahou. Ne jenom s odvahou, ale milovat Boží vůli a závazky, které z ní vyplývají. I kdybychom měli také pást prasata po celý život, nebo vykonávat ty nejnižší služby na světě. Ať v jakoukoliv "omáčku" Vás Bůh vloží, pro Vás to musí být stejné. Je to vrchol dokonalosti, ke kterému musíme směřovat všichni. Kdo se víc přiblíží, dosáhne odměny.

Odvahu! Pomalu si zvykněte následovat svou vůli vůli Boží, kamkoliv Vás vede. Když Vám Vaše svědomí řekne "Bůh to chce", měla byste to cítit jako bodnutí ostruhou. Pomalu, pomalu, nechuť se oslabí a zakrátko zmizí. Zvláště musíte bojovat, abyste nenechala vyplout na povrch svou vnitřní nechuť, abyste se snažila ji uhlazovat. Mezi těmi, kteří jsou rozhněvaní a nespokojení, jsou někteří, kteří projevují svou nelibost tak, že prostě říkají: můj Bože, co z toho bude? Jiní používají bouřlivá slova, která ne jen svědčí o nechuti, ale také o aroganci a opovržení: je třeba uhlazovat tyto projevy, abychom se stali pány sama sebe.

Chválím Vaše přání, abyste viděla celou Vaši rodinu, jak dělá pokroky ve službě Bohu a v křesťanské dokonalosti. Chválím to velice, a proto jak mě prosíte, přidávám se k Vaším modlitbám. Milá paní, musím po pravdě říci: bojím se, že se v našich přáních, která se netýkají podstaty naší spásy, uhnízdí sugesce sebelásky, naše vůle.

březen 1605

Dopis č. 6 Paní Brulartové

Dlouze jsem psal Vaší dobré sestře, doufám že jí to uspokojí. Víím, že její fyzické zdraví závisí z větší části na radostném duchu. Zdá se mi, že se trochu bojí, že mě urazí, kdyby ukázala svou duši jiným. Je pravdou, že kdo chce dělat pokroky, nesmí létat sem a tam, měnit bez důvodu životní styl. Musí se ale také uchovat důstojná svoboda, a když je to nezbytné, nechat uplatnit dary, které Bůh štědře udělil lidem, které známe. Nic si nepřejí více, než vidět její duši bez jakékoliv nesvobody ve službě Bohu.

To říkám také Vám, abyste kráčela pohotově na cestě k dokonalosti. Napsal jsem Pateru Viarddotovi, se kterým jsme se stali opravdovými přáteli. Prosil jsem ho, aby pomáhal, jak nejvíc může, klášteru Puits-d'Orbe. Udělá užitečnou věc a jsem přesvědčen, že Bůh ho na toto připravil.

Co se týká Vás, napsal jsem posledně, že nejen schvaluji volbu, aby byl Vaším zpovědníkem, ale mám z toho i velkou radost. Buďte mu poslušná ve všem, co se týče charitativního díla i vnitřního vedení bez toho, abych Vám pomáhal. Zdá se mi ale nemožné zničit svatou smlouvu, kterou Bůh ustanovil mezi námi dvěma.

Upevněte každý den předsevzetí sloužit Bohu podle jeho vůle a být zcela jeho, bez toho, že byste si ponechala něco sobě nebo světu. Obejměte jeho svatou vůli, ať je jakákoli a nemyslete si nikdy, že jste již dosáhla nezbytné čistoty srdce, dokud Vaše vůle nebude svobodně, radostně a úplně podrobená jeho vůli ve věcech nepříjemných. Dívejte se ne na věci, které děláte, ale na toho, kdo je po Vás žádá. On získává svou slávu, a s tím i naši dokonalost, z věcí nedokonalých a nicotných, bezvýznamných. Ať už není obřadnosti mezi námi. Obřadnost není to, co nás spojuje. To co nás

spojuje je nezměnitelné, neporušitelné a věčné, protože budeme milovat v nebi stejného Ježíše Krista, kterého milujeme zde na zemi. To je ta láska, která nás spojuje.

Dopis č. 7 Paní Brulartové

Jsem Vám znovu k dispozici aniž vím, co Vám mám napsat. Snad to, abyste kráčela vždy radostně na cestě, na kterou Vás zavedl Bůh. Budu na věky dobrořečit Pánu za milosti, které Vám připravil. Oplat'te mu to odevzdaností a poslušností přes všechny těžkosti. Nedívejte se na věci samotné, ale na skutečnost, že i když jsou bezvýznamné, jsou chtěné Bohem, ustanovené jeho prozřetelností, nabízené jeho moudrostí. Jedním slovem, když víte, že se líbí Bohu, komu jinému by se ještě měly líbit? Snažte se mít každý den čistější srdce. Tato čistota spočívá v tom, že budete hodnotit všechny věci podle Boží vůle.

Nemilujte nic chaoticky, ani ctnosti, protože se rychle sklouzne do přehánění. Nevím, jestli mi rozumíte, myslím, že ano. Mám na mysli Vaše vroucí přání. Není vlastní růžím, aby byly bílé, ale liliím. Zdá se mi, že červené růže jsou mnohem krásnější a voňavější než bílé. Jsme to, co jsme. Ale ať jsme to, co máme být, abychom dělali čest božskému Tvůrci, kterého jsme dílem (Ef 2, 10). Byl to žert malíře, který chtěl namalovat koně a namaloval naopak dokonalého býka: dílo bylo samo v sobě hezké, ale dělá malou čest malíři, který měl jiný úmysl. Že to udělal hezky, byla jenom náhoda. Jsme takoví, jak Bůh chce, abychom byli. Tedy, ať nejsme takoví, jak chceme my, proti jeho vůli. I když bychom byli výjimečná stvoření pod nebem, co by to bylo platné, když bychom nebyli takoví, jak se mu to líbí? Říkám Vám pořád stejné věci, ale již Vám to nebudu více opakovat, protože Pán Vás osvětlil. Chci vědět, o čem tento rok rozjímáte a jaké ovoce z toho získáváte. Buďte veselá v Pánu a udržujte své srdce v pokoji.

10.června 1605

Dopis č. 8 Paní Brulartové

Moje drahá sestro!

Vidím, že stále vroucněji toužíte po dokonalosti. Chválím Vaše nadšení, protože Vás neruší, spíše oduševňuje a podněcuje k jejímu dosažení.

Říkáte, že máte mnoho nedokonalostí. Je to pravda, sestro, ale nesnažíte se, abyste je odstranila? Dokud jsme zde zavření v těžkém a porušitelném těle, je vždy v nás něco, co chybí. Nevím, zda jsem Vám to již řekl: je zapotřebí mít trpělivost se všemi, ale zvlášť se sebou samými. Sami sobě jsme si víc na obtíž než kdo jiný, od té doby, co jsme schopni rozlišovat mezi starým a novým Adamem, mezi člověkem vnitřním a vnějším.

Říkáte, že máte v ruce knížku meditací, ale nedáte dohromady nic. Proč nemůžete meditovat bez knihy? Když jsem Vám řekl, abyste meditovala půl hodiny, bylo to proto, abych neznásilňoval Vaši představivost, protože jste na začátku dělala chyby. Nyní si můžete dopřát rozjímání hodinu.

V den, kdy přistupujeme k svatému přijímání, není nic špatného na tom pracovat a zabývat se různými povinnostmi: zle by bylo, kdybyste nedělala nic. V první církvi se přijímalo každý den. Domníváte se, že stáli se složenýma rukama? Sv. Pavel slavil mši svatou každý den a vydělával si na živobytí prací vlastními rukou (Sk 20,34; Sol 2,9). V den svatého přijímání je třeba chránit se dvěma věcí: hříchů a vyhledávání požitků. Požitky, které máme každý den, které jsou nezbytné a nebo je přijímáme s důstojným souhlasem nejsou nikdy zakázané. Spíše se doporučují, pokud nás vedou k svatě a milé skromnosti. Ne, nechtěl bych se, vzdát účasti na oslavě, jestliže bych tam byl pozván, ale také bych ji nechtěl vyhledávat.

Ptáte se, zda ten kdo směřuje k dokonalosti, může žít v takovém kontaktu se světem. Dokonalost, milá paní, nespočívá v tom, nevidět svět, ale nepřeceňovat ho. Všechno na první pohled může nést sebou nebezpečí. Kdo to nebezpečí vidí, je jím přitahován, aby ho miloval, ale pro toho, kdo je jasně, rozhodnutý pohled na toto nebezpečí neškodí. Krátce řečeno, dokonalost lásky je také dokonalostí života, protože život naší duše je láska. První křesťané byli tělem ve světě, ale ne srdcem, a byli dokonalí.

Chtěl bych, aby v nás nebyla žádná přetvářka, našimi ctnostmi ať jsou upřímnost a prostota.

Říkáte: "velice se mi nelíbí falešné úsudky, které si o mě lidé dělají. Chválí mě, zatímco nedělám nic, co by stálo zato". Žádáte mne o lék. Ten jsem vzal od svatých: Jestliže svět námi opovrhne, těšme se, protože k tomu má důvody. Sami uznáváme, že jsme nepatrní. Jestliže nás uctívá, neberme příliš

vážně jeho úctu a jeho úsudek, protože je slepý. Co se týče Vás, starejte se málo, co říká svět, netrapte se kvůli jeho úsudkům, přehlížejte jeho chválu i pohrdání. Nechte ho říkat o Vás to, co chce, ať je to dobré nebo špatné.

Neschvaluji tedy, abyste chybovala dobrovolně proto, aby se o Vás vytvářelo špatné mínění. Je chybné odsuzovat bližního. Naopak chtěl bych, abyste se jedním okem dívala na Pána a druhým na to, co děláte, bez toho abyste se starala o mínění světa. Je lehké vyhnout se vytváření dobrého mínění o sobě. Nikdy ale nesmíme vyhledávat to, čím bychom vytvářeli špatné mínění, a už vůbec ne, abychom se něčeho dopouštěli schválně. Spíše je dovoleno říkat, že nejsme to, co si o nás myslí svět. Svět je opravdu šejdíř, vždy přehání, ať je to v dobrém nebo špatném.

A ještě mi říkáte, že dávám přednost jiným lidem? Je špatné, když říkáte, že jste si tím jistá. A v čem dávám přednost jiným před Vámi? Ne, věřte mi, jste mi drahá, nejdražší. Víím, že také Vy dáváte přednost mně před kýmkoli jiným.

Budu k Vám mluvit otevřeně: Vaše dvě sestry z venkova jsou na tom daleko hůř než Vy, která jste ve městě, kde je množství duchovních cvičení, rádců, zatímco na venkově nemají nikoho, kdo by jim radil a povzbuzoval je. Co se týče abatyše, nevidíte, že je sama, že nemá důvěru v ty lidi, které jí náš otec předkládá? Ani on neschvaluje ty, které navrhujeme my. Nemám být tedy u této ubohé, ukřižované ženy více než u Vás? Vy, díky Bohu, máte dostatek prostředků?

Rok 1606

Dopis č. 9 Paní Brulartové

Milá sestro, když Váš zpovědník považuje za vhodné, abyste přijímala více než jednou týdně, udělejte to. On vidí a pečlivě zkoumá stav Vaší duše. Kdybych já byl blízko, mohl bych Vám také říci své mínění. Nemůžete chybovat, když budete jednat podle rady těch, kteří znají Vaši situaci a potřeby. Přála byste si, abych Vás viděl spíše bez vady než s mnoha nedokonalostmi. Určitě, přál bych si to také já, ale tehdy budeme v ráji. Neklid, který cítíte, když vidíte, že nemůžete dosáhnout dokonalosti během života, Vás žene k podezírání a nelibosti, Tyto pocity nejsou pravdivé, a proto ve Vás vytvářejí neklid.

Odmítejte své nedokonalosti, nakolik jsou nedokonalostmi. Milujte je však, protože Vám ukazují Vaše nic, vedou Vás k tomu, abyste se cvičila ve ctnostech, a přitahují milosrdenství Boží. Tomuto milosrdenství Vás doporučuji a jsem si jist, že totéž děláte pro mě. Zdravím Vašeho manžela, svolávám na něho a na všechny, kteří k Vám patří, všechno požehnání Boží.

Neustále se mi omlouváte, nedělejte to více pro lásku Boží. Zdá se, že téměř nevíte, jakou duši mi Bůh dal ve Vás. On ať je Vaše všechno.

7. dubna 1606

Dopis č. 10 Paní Brulartové

Služte Bohu s velikou odvahou, nakolik jen můžete, vším tím, co je Vaše povolání.

Milujte všechny, ale zvláště ty, které si Bůh přeje, abyste více milovala. Ráda se snižte k činnostem, které se Vám zdají pro Vás nedůstojné, jestliže víte, že Bůh je chce. Nezáleží na tom, jestliže je vůle Boží konaná v něčem velikém, nebo v tom, co má malou cenu, jen ať se koná.

Směřujte k jednotě Vaší vůle s vůlí Boží. Mějte trpělivost sama se sebou a s Vašimi nedokonalostmi. Nebud'te neklidná, neživte v sobě nemožná přání. Kráčeje stále a s vlídností, když dobrý Bůh bude chtít zařídit, abyste utíkala, rozšíří Vaše srdce. Ale co se týká nás, spokojme se s touto lekcí: "Učte se ode mne, protože jsem tichý a pokorného srdce" (Mt.11, 29).

Dopis č. 11 Paní Brulartové

Pater Sauzea mi podal zprávu o všem, co se děje ve Vašich končinách a především u Vás. Jděte pořád kupředu, nerozptylujte se ani vlevo, ani vpravo. Jsem úplně ponořený do starostí, o kterých Vám nemohu napsat, i kdybych chtěl. Odpovídám Vám, jak mohu.

Přistupujte k svatému přijímání klidně, podle mínění Bérullea a Gallemanda, jestli se k němu cítíte přitahována. Netrapte se, že je to neuctivost přistupovat ke svatému přijímání v nynějším stavu: je to jenom zdánlivá neuctivost. To co konáte, není nevhodné před Božíma očima. Je to spíše milé, svaté, a záslužné, když to neděláte pro věc samotnou, ale spíš se smyslem pro povinnost, pro poslušnost vůči tomu, kterému Bůh dal moc, aby o těchto věcech rozhodoval.

Moje dcero, není zapotřebí posuzovat věci podle nás, ale podle Boha. Je to velká pravda: jestliže jsme svatí podle sebe, nebudeme svatí nikdy. Musíme být svatí podle Boží vůle. Nyní vůle Boží je, abyste z lásky k němu dělala toto ve svaté svobodě: upřímně milujte svůj životní stav se všemi povinnostmi, které přináší. Milujte ho ne proto, jak se jeví navenek, jako např. pro intimní život, ale pro to, co je uvnitř: Bůh to tak ustanovil. Pod málo hodnotným vnějším povrchem jen ať je naplní svatá Boží vůle. Och, jak často se necháme oklamat. Opakuji Vám, že se nemusí brát na zřetel vnější aspekt činnosti, ale aspekt vnitřní: jestli to tedy chce Bůh nebo nechce. Mentalita světa se vždy vměšuje do našich myšlenek. V domě prince není to samé být posledním pomocníkem v kuchyni, anebo správcem domu. Ale v Božím domě, ti co jsou přiděleni k nejmenším službám, jsou často ti, kteří jsou nejváženější. I když se zašpiní, dělají to pro lásku Boží: Je to jeho vůle, která dává hodnotu naší činnosti, ne hodnota vnější.

Často se stydím, když myslím na tyto věci, protože se vidím ve stavu tak vznešeném. Je to vůbec možné ptám se, aby činnosti vnějškově velmi nízké, byly tak velice záslužné, a naopak moje kázání a biřmování tak vnějškově vznešené, byly tak málo záslužné kvůli mně, pro nedostatek lásky? Toto jsem Vám řekl, abyste věděla, že svaté přijímání není neslučitelné s poslušností v čemkoli.

V prvotní církvi se přijímalo každý den, na každém shromáždění. Svatý Pavel přesto nařizuje manželům: neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volni pro modlitbu. Potom zas buďte spolu, aby Vás satan nepokoušel, když byste se nemohli ovládnout (1 Kor. 7, 5). Toto Vám pro dnešek stačí. Je to čistá pravda.

Když jeden ze dvou ví o tom, že druhý šel ke svatému přijímání vyžaduje styk, hřeší? Říkám Vám že ne, opravdu, především, když svaté přijímání je časté: Co jsem řekl o prvotní církvi, je pravda, a důvod je jasný.

Ještě něco: když by vyhledával styk ten, co byl u svatého přijímání ten samý den, sotva by to byl lehký hřích, protože by zde trochu zasahovala nešetrnost. I když to nehledá, třebaže vyhoví, je to velká zásluha. Milost ze svatého přijímání na místo toho aby se umenšila, se zvětší.

Co se týče almužny, musíte vědět, zda Váš manžel schvaluje to, co děláte, vzhledem k Vaším prostředkům. Jestli to schvaluje, je jisté, že nejenom to můžete dělat, ale jste povinná to dělat. Co se týče kolik, nikdo to nemůže posoudit lépe než Vy sama. Zvažte své možnosti a nouzi chudých. V dobách hladu je zapotřebí dávat více, v dobách prosperity je vhodnější šetřit.

Napsat si zpověď, nebo ne, je samo o sobě lhostejné, i když to mnozí neschvalují. Vy toho nemáte zapotřebí, protože si pamatují, že jste udělala dobře generální zpověď, aniž byste si ji napsala.

Roční zpověď je užitečná, protože nás přivádí ke zkoumání naší ubohosti. Umožňuje nám vidět, jestli se zlepšujeme nebo zhoršujeme, a obnoví se dobrá předsevzetí. Je ji třeba vykonat bez neklidu nebo skrupulí, a nejenom proto, abychom přijali rozhrěšení, spíše pro povzbuzení, a nevyžaduje se podrobné zpytování svědomí, ale jenom obecné. Jestliže to můžete vykonat snadno, rádím Vám to, jestliže ne, neukládám Vám to.

Žádáte po mně seznam ctností nejvhodnější pro vdanou ženu. Nyní na to nemám čas, jednou něco napíši, nicméně víte, že Vám nescházejí moudré rady, že jste ve spojení se svatými a rozvážnými lidmi, ti Vám pomohou.

Projevujete nám velikou přízeň, když si přejete mít u sebe mou sestru. Moje matka se domnívá, že venkovský život je pro savojské dívky více vhodný než městský. Proto se rozhodla spíše obtěžovat paní Chantal než Vás. Mám Vás za tak blízké, že jestliže moje sestra je s jednou z Vás, bude se mi zdát, že je také s druhou. Jsem velice spokojen, že Vašemu manželovi je příjemná a milá Vaše blízkost. Toto je jedna z ctností vlastní vdaným ženám a svatý Pavel ji předkládá křesťanům v manželství (Tit 2 3-5). Prosím Vás, nedělejte vůči mně žádné obřadnosti, znáte mě, jak se k Vám chovám. Pán ať je středem našich srdcí.

Dopis č. 12 Paní Brulartové

Dobrý otec, dobrý manžel jsou trochu žárliví na svou autoritu, která se jim zdá narušená, když se něco dělá, bez jejich nařízení. Co chcete, dovolme jim tyto jejich malé slabosti. Chtějí mít vládu, že je to pravda? Tuto vládu opravdu mají ve věcech, ve kterých nad Vámi ji mají mít. Oni si nemyslí, že pro dobro duše je lépe přijmout mínění duchovních lékařů. Ale Vy - ponechte jim jejich přirozená práva

vůči Vám - musíte pečovat o své dobro prostředky, které považují za vhodnější ti, kteří mají úkol vést druhé.

Řekl jsem Vám to již mnohokrát předtím. Čím méně žijeme podle našeho mínění, čím méně je naší volby v činnosti, zbožnost je opravdovější a důkladnější. Je nutné někdy Ježíše nechat a dělat, co se líbí jiným. Vždy však z lásky k Němu.

Nemohu se opravdu zabývat tím, co si myslím v tomto ohledu: vím, že považujete za dobré vše, co myslím upřímně. Nedala jste náhodou příležitost svému otci a svému manželovi, aby se vměšovali do Vaší zbožnosti a postavili se proti ní? Tedy, co vím já, jste snad zneklidněná a ustaraná a chtěla byste je poslat pryč. Jestli je to tak, je přirozené, že se nechávají slyšet. Musíme zabránit, aby Vaše zbožnost byla na obtíž.

Ted' Vám řeknu, jak to máte dělat. Když můžete přistupovat ke svatému přijímání bez toho, abyste je obtěžovala, udělejte to podle úsudku zpovědníka. Když se bojíte, že by to bylo pro ně obtížné, spokojte se s tím, že budete přijímat duchovně. Toto zvláštní odříkání Boha, bude Mu velice milé. Je třeba někdy udělat krůček zpět, abychom lépe skočili. Obdivoval jsem často odevzdanost sv. Jana Křtitele, který zůstal takový čas na poušti blízko Ježíše, bez toho, aby se zneklidňoval možnosti jít, vidět Ho, naslouchat Mu a následovat Ho. Potom, co Ho viděl a pokřtil, oddělil se od Něho fyzicky velice snadno, protože byl s ním spojen srdcem. Uměl kromě jiného konat velikou službu Pánu tím, že se nedožadoval Jeho přítomnosti. Tak je to i pro Vás: Bude to služba Bohu, jestliže budete trpět odříkáním skutečného přijímání, abyste získala duši těch, které Vám Bůh dal jako představené. Co se týče mně, budu přešťastný, když Vám má rada nezpůsobí neklid. Věřte mi, toto odříkání bude pro Vás velice užitečné.

Znám jednu paní, duši velice vznešenou, jakou jsem nikdy předtím nepotkal, která zůstávala po mnohý čas podřízena náladám manžela, zatím co uvnitř hořela zbožností. Musela se navenek ukazovat s výstřihem a s celou tíhou marnivosti. Přijímala tajně, nikým nepoznaná jinak by vzbudila doma mnoho nesvárů. Na této cestě došla velmi daleko, to vím, protože jsem ji často zpovídal (Blahoslavená Acarie Maria od Vtělení po smrti manžela vstoupila na Karmel).

Umrtnujte se tedy ve svaté radosti. Čím méně můžete dělat dobro, po kterém toužíte, tím více a s větším nasazením konejte dobro, které nebylo ve Vašich plánech. Má to mnohem větší cenu.

Žalmy přeložené (lépe řečeno imitované) od De Portes nejsou zakázané nebo škodlivé, jsou naopak užitečné. Čtěte je pozorně, bez skrupulí. Nechtěl bych se protivit nikomu, ale jsem si jist, že ty žalmy můžete číst. Může se stát, že nějaký kněz by si nepřál, aby jeho duchovní děti je četly. Může mít pro to dobré důvody. Z toho ale nevyplývá, že jiní nemají dobré důvody, aby je doporučili. Alespoň toto je jisté, že Vy je můžete číst s dobrým svědomím.

Dopis č. 13 Paní Brulartové

Důvěra, kterou ke mně máte, mě těší. Jenom se mi nelíbí, že nemohu odpovědět tak, jak bych chtěl, pro nedostatek času.

Souhlasím, že v modlitbě beze slov sledujete ještě metodu bodu, ale to Vám slouží jenom k udržení usebranosti. Když potkáme Boha, je dobré se zastavit a dívat se na Něho. Ale čekat, že ho potkáme náhle, bez přípravy, myslím, že není v naší moci. My, kteří jsme ještě začátečníci, potřebujeme zkoumat ctnosti Spasitele jednu po druhé, do detailů, spíše, než souhrnně obdivovat. Jestliže potom, co jsme uskutečnili tuto přípravu, nám Bůh nedává ještě pocity sladkosti, musíme trpělivě jíst náš suchý chléb a plnit svoji povinnost bez nějaké citové odměny.

Nechtěl bych, abyste vodila svoji dceru k přijímání příliš často, jestliže ještě neumí dobře ocenit hodnotu častého svatého přijímání. Je důležité umět rozlišovat časté svaté přijímání od občasného. Jestliže dcera vidí, že přistupovat často k sv. přijímání vyžaduje čistotu a nadšení, připravuje se pečlivě a má intenzivní touhu, tehdy jsem toho názoru, abyste jí dovolila přistupovat každých 15 dnů. Jestliže projevuje nadšení jenom v době sv. přijímání a nesnaží se umrtvovat nedokonalosti svého věku, stačí, aby se vyzpovídala každých osm dní a přijímala každý měsíc. Moje dcero, myslím, že svaté přijímání je veliký prostředek pro dosažení dokonalosti, ale je třeba přistupovat k němu s přáním a s rozhodnutím vymýt ze srdce všechno, co se nelíbí Tomu, kterého chceme přijmout.

Pokračujte v přemáhání sebe sama v malých každodenních obtížích Bůh od Vás chce v této době jenom toto. Nehleďte zásluhy jinde nezasévejte touhy do zahrady jiných, obdělávejte dobře svoji zahradu. Nedychte, abyste byla to, co nejste, ale buďte to, co jste, dokonalým způsobem.

Zdokonalujte se tam, kde jste. Snášejte kříže malé nebo veliké, které potkáváte. Věřte mi, toto je veliká zásada duchovního života, ale málo chápána.

Každý miluje svým způsobem. Málo lidí miluje dle zákona a přání Pána. K čemu to slouží, stavět hradby ve Španělsku, když musíme žít ve Francii? Je to moje stará průpovídka, pochopíte to. Řekněte mi potom, když to uvedete do praxe. Prosím Vás usměrňujte Vaše náboženské projevy tak, že budete brát velmi vážně názor Vašeho manžela.

Dopis č. 14 Paní Brulartové

Nikdy se nezneklidňujte. Služte Pánu statečně s vlídností a úslužností: to je ten pravý způsob.

Nechtějte dělat všechno, ale jenom něco: jen tak uděláte mnoho. Umrtvujte se v tom, co se Vám jeví jako nejsnazší, pak myslíte na jiná umrtvování.

Polibte kříže, které Vám Ježíš posílá, a nedívejte se na to, že nejsou ze vzácného a vonného dřeva.

Jsou to kříže opravdovější, jsou z hrubého dřeva, málo ceněného, a nepříjemné vůně. Je to divné, ale pořád mi přichází na mysl tato píseň, je krásná, protože je to píseň andělova. Je tak trochu smutná, ale pěkná a harmonická. "Můj otče, ať se stane ne jak já chci, ale jak chceš ty" (Mt 26,39).

Marie Magdalena hledá Učitele, ale přestože ho vidí před sebou a mluví s ním, nevidí Ho v rysech, v jakých si Ho přeje vidět. Proto Ho nepoznává a hledá Ho jinde. Chtěla by Ho vidět oslaveného, a ne v oděvu zahradníka. Hned Ho pozná, když ji zavolá (Jan 20,14-16).

Moje dcero, to, co potkáváte každý den v malých umrtvováních, je Ježíš oblečený jako zahradník. Vy však chcete, aby se vám představil v voňavějších činech. Ach, ale nejkrásnější nejsou nejlepší!

Necítíte, že Vás volá jménem? Dříve než ho uvidíte v jeho slávě, chce zasadit do Vaší zahrady mnohé malé kvítky, ty, co se líbí Jemu: hle, proto je oblečený jako zahradník.

Viuz - en - Sallaz, 20. červenec 1607

Dopis č. 15 Paní Brulartové

Bolestně mě zasáhlo neštěstí Vaší rodiny, které se cítím být členem. Paní Jacot musí být velice zarmoucená, když v krátké době ztratila syna, otce i manžela. Vyjadřuji jí hlubokou soustrast a prosím Boha, aby ji podržel místo otce, manžela i syna. Napsal jsem již drahé matce, nyní napíši této sestře. Nejsem si jist, zda se mi ji podaří potěšit, protože neumím krásná slova a nemluvil jsem k ní nikdy o zbožnosti. Snad se jí bude zdát divný můj způsob mluvy.

Nesužujte se, jestliže strávíte meditaci bez toho, abyste řekla slovo: Je stejně dobrá, protože Vám klade do srdce svatá předsevzetí. Nesnažte se mluvit násilím: v Boží lásce mluví dostatečně ten, kdo se dívá a nechává patřit na sebe. Sledujte cestu, kterou Vám ukáže Duch Svátý, i když se připravujete jako vždy. Toto dělejte, a neutíkejte sama od sebe jinam. Když Vás Bůh k tomu vede, jděte s ním. Nejsem zavázán, abychom překonali to, na co stačíme, když Bůh nás ponese mnohem výš než mu za to sláva. Budou Vám užitečné knihy Matky Terezy a sv. Kateřiny Sienské, "Metoda, jak sloužit Bohu", "Souhrn křesťanské dokonalosti a evangelní perla". Netrapte se tím, že chcete praktikovat všechno, co v nich najdete krásného. Obdivujte je všechny, ale jenom si jimi poslužte, aby ve Vás vyvolaly svatou inspiraci. Není vhodné, aby jeden snědl sám všechno, co bylo připraveno pro mnohé. Mudrc říká: "Nalezl jsi med? Pojez, kolik stačíš" (Př 25,16). Tři knihy, které jsem citoval, jsou místy těžké a krácejí po vrcholcích: není třeba nechat se jimi se rozptylovat. Čtete spíš knihu "Duchovní boj". Musí být Vaší oblíbenou knihou. Je jasná a snadná při uvádění do praxe.

Sales 2. listopadu 1607

Dopis č. 16 Paní Brulartové

Říkáte mi, že jste netrpělivá. Je to Vaše opravdová netrpělivost, anebo jenom přirozený odpor?

Poněvadž ji nazýváte netrpělivostí, budu ji i já mít za takovou a následně budu o ní mluvit šířeji a podrobněji. Dřív než uplyne podzim, Vám otevřeně řeknu, že se mi dokonce zdá, že asi máte srdce příliš navázáno na prostředky, které slouží k dosažení Vašich cílů. Víím dobře, že Váš nejvyšší cíl je láska k Bohu. Abyste ji dosáhla, musíte k tomu používat prostředky, a cvičení. Je možné, že příliš upínáte všechny síly na to co se Vám líbí, a chtěla byste všechno ostatní zúžit jenom na to. Proto se zneklidňujete, když se Vám něco staví do cesty, anebo Vás něco rozptyluje. Lékem by bylo přesvědčit Vás o tomto: Bůh chce, abyste mu sloužila tak, jak jste, činností, kterou máte povinnost konat, cvičeními vhodnými pro Váš stav. Závěr takového přesvědčení je, že musíte milovat svůj stav se vším,

co přináší. Z lásky k Tomu, který to tak chce. Nedělejte to lehkomyšlně: mějte zodpovědně na srdci a dávejte pozor, abyste učinila vlídnou a milou tuto pravdu Vašemu duchu. Věřte mi, všechno, co se protíví tomuto způsobu jednání, je sebeláska.

Všechno, čemu se zdáte být vystavena během meditace nebo mimo ní - jednou větřík silný, podruhé slabý, jednou přináší od světa zalíbení, podruhé znechucení - není to nic jiného, než motiv připuštěný Pánem, abychom žili v pokoře a vlídnosti. Tak vidíte, co jste sama a co jste s Bohem. Proto nemusíte ztrácet proto odvahu.

25. června 1608

Dopis č. 17 Paní Brulartové

Moje drahá sestro a dcero.

Máte pravdu, že dokud nemáte přímý úmysl a rozhodnutí vůle neztrácíte pokoj kvůli špatným myšlenkám, které na Vás útočí, Bůh se dívá jenom na toto. Ano, dělejte to tak. I když se objevují takové maličkosti, - které mají zdání rozumnosti- a které povstávají proti mé nauce, mohu Vás ujistit, že moje řešení jsou založené na rozumných důvodech, které odpovídají nauce teologů a církve. Říkám Vám, že jsou úplně přesné, že opak je určitě chybou. Služte takto Pánu, on Vám bude žehnat.

Nedávejte sluchu opačným hlasům a buďte jistá, že nechybují, když mluvím s takovou jistotou.

Doporučím Duchu svatému drahou vdovu, aby byla inspirována ve volbě ženicha, aby jí byl navždy pomoci. Chci říci, svatého Ženicha duše. Jestli Bůh chce, aby mu sloužila v nějakém povolání kde není mnoho klidu - ale samo o sobě dobrém - a vykonávala ho ještě jako manželka, budeme muset chválit Prozřetelnost, která určitě dělá všechno pro naše dobro.

Moje dcero, jak jsou milé Bohu ctnosti vdané ženy. Musejí však být vsutku pevné a vynikající, aby obstály v takovém životním postavení. Ale také, jak je krásné pro vdovu mít srdce jenom pro jednoho, kterému se chce líbit. Nejvyšší dobrotu osvíti drahou sestru, aby uměla najít svoji cestu.

Snažte se za každou cenu jednat vlídně vůči členům Vaší rodiny, chci říct v domácích záležitostech. Neříkám, že máte být měkká a nerozvázně ochotná, ale vlídná a příjemná. Myslete na to pořád, když vcházíte nebo vycházíte z domu, doma nebo mimo domov, ráno, v poledne, stále. Zapomeňte na nějaký čas na ostatní předsevzetí, abyste mohla dokonale konat toto.

únor 1609

Dopis č. 18 Paní Brulartové

Zdá se mi, že jsem Vám řekl v posledním dopise všechno to, co si myslím o Vašich drobných netrpělivostech v domácích pracích. Pečujte zvláštním způsobem o to, abyste byla vlídná. Začínajte každou věc vlídně, ranní vstávání, ukončení meditace, návrat ze mše, nebo od svatého přijímání, zkrátka pořád. Sťežte své srdce: jestliže není vlídné, napravte ho, než budete dělat cokoli jiného. Jestliže je ve stavu vlídnosti, děkujte Bohu a nenechte se rozptylovat. Podívejte se na ty, kteří jedí často jablka, zdají se jim trpčí, než ve skutečnosti jsou, věci hořké, se zdají daleko hořejší, takže jsou z nich znechuceni.

Vaše duše, potom, co se zdržela duchovních cvičení - která jsou pro nás sladká - když se navrací k vnějším cvičením, zdají se trpká a nechutná. Hle, proto upadáte lehce do netrpělivosti. Proto musíte zkoumat Boží vůli ve věcech, které děláte, ne věci samy o sobě. Volejte často jedinou holubici, nebeského Ženicha (Kant. 2. 10), aby získal pro Vás srdce holubice, nejen když létáte v modlitbě, ale uvnitř Vašeho hnízda, se všemi, kteří Vás obklopují.

Bůh, ať je vždy uprostřed Vašeho srdce, ať sjednotí našeho ducha s jeho duchem.

březen 1609

Dopis č. 19 Paní Brulartové

Nesmíte prožít Velikonoce bez toho, aby Váš syn přistoupil k svatému přijímání. Zdá se mi těžkou chybou tolik oddalovat toto dobro v době, ve které děti již v deseti chápou to, co jsme my chápali v patnácti. Chtěl bych mu podat svaté přijímání já sám. Byl by to pro něj dostatečný důvod, aby pamatoval na mě a miloval mě po celý život.

Duben 1609

Dopis č. 20 Paní Brulartové

Co se týká meditace mohu říci, že lékaři mají pravdu: Dokud jste nemocná, musíte se jí vzdát. Abyste nahradila tento nedostatek, zdvojnásobte stělné modlitby, a úkony odevzdání se Bohu. On, když dovolil, aby bylo zabráněno Vaší meditaci, neodloučí se od Vás. I když to udělá, stále zůstanete úžeji spojená s Ním, ve cvičeních odevzdání se. Co na tom záleží být s Bohem způsobem takovým, nebo jiným? Jen když jsme s Ním. Protože hledáme jen Jeho, nenacházíme Ho méně v umrtvování než v meditaci, jedno i druhé má být pro nás dobré. Nemáme počítat s tím, že stělné modlitby, povzdechy, jsou opravdovou stálou meditací, a snášení trápení je nejdůležitější obět', kterou bychom mohli přinést tomu, který nás spasil svým utrpením. Přečtěte si čas od času nějakou dobrou knížku. Pokračujte ve svatém přijímání. Není třeba být na mši, abychom mohli přijímat ve všedních dnech. Není třeba ani ve svátečních dnech, když jsme na ní byli před tím, anebo si myslíme, že na ní budeme potom i když mezitím se dělají jiné věci.

30. května 1609

Dopis č. 21 Paní Brulartové

Paní Chantal mě ujistila, že věrně žijete v bázni Boží. To mě zvlášť potěšilo.

Co se týče manželství Vaší dcery, která je mi velice drahá, nemohu Vám říci konečné mínění. Nevím, jaké povahy je její nápadník. Je pravdou, že Váš manžel by mu mohl pomoci změnit špatné návyky, o kterých mluvíte. To bude ale možné jen v případě, že má dobrou povahu, a že jeho nedostatky se mohou přičítat jeho mládí a špatné společnosti. V případě, že jeho povaha je narušená, jak se to často stává, bylo by pokoušením Boha, svěřovat dívku do jeho rukou. Očekávat nápravu by bylo pochybné, jestliže samotná dívka má zapotřebí někoho, kdo by ji vedl. V takovém případě je nebezpečí velice jasné, protože jeden by mohl být příčinou zkázy druhého. Váš manžel je moudrý. Jsem si jist, že všechno dobře rozváží. Budu se modlit k Bohu, aby osvětil Vaši dceru, protože žila v jeho bázni po celý čas.

Záleží málo na tom, budete-li ji vodit na taneční zábavu často nebo zřídka, budete-li Vy tam vždy přítomná. Vaše rozvážnost musí situaci posoudit podle okolností. Poněvadž ji chcete směřovat k manželství, a ona je k tomu nakloněna, nebude špatné vodit ji tam dostatečně často, ale ne příliš! Jestli se nemýlím, Vaše dcera má živou povahu, energickou, trochu nadšenou. V tomto období, ve kterém se její intelekt začíná rozvíjet, je dobré uvádět ji pomalu, pomalu do prvních znamení opravdové slávy, to je ctností. Neoslovovat ji drsně, ale radit jí moudře a vládně, postarat se jí o přátelství dobrých dívek, moudrých a ze vznešených rodin (Dívce bylo 12 let, věk velice těžký: všimněme si psychologii světce).

Paní Chantal a můj bratr mi řekli něco, co mě potěšilo: že Váš manžel získává stále více pověst, že je ve svém úřadě soudce dobrý, přesný, spravedlivý a pracovitý. Žije a chová se jako zkušený člověk a výborný křesťan. Ujišťuji Vás, že jsem jásal radostí nad touto zprávou. Jaké velké požehnání pro Vás. Mezi jiným mi řekli, že začíná den účasti na mši a dává tak svědectví opravdové horlivosti ve víře. Bůh ať je vždy po jeho pravici, aby dělal stále větší pokroky. Buďte šťastná, že jste získala požehnání, ať duchovní nebo časné.

Cesta do Lorety je pro ženu krásnou cestou. Radím Vám, abyste ji vykonala často v duchu, spojila se s modlitbami velikého množství poutníků, kteří jdou uctít Matku Boží na místo, kde přijala první znamení božského mateřství. Protože jste neudělala slib jít tam fyzicky, neradím Vám podniknout podobnou cestu. Spíše buďte stále horlivější v účtě k Panně Marii. Její přímliuva je tak mocná a užitečná duším, že já ji uctívám jako největší pomoc, jakou můžeme mít pro náš pokrok v opravdové zbožnosti. Její jméno ať je vždy požehnáno a vyvýšeno.

Co se týče almužny, dávejte ji velkodušně, ale umírněně, jak jsem Vám již napsal. To, co hodíme do lůna země, přinese nám velký užitek. Ale stejně víte, že to, co hodíme do lůna Božího, bude nám mnohokrát plodnější, ať jedním nebo druhým způsobem. Bůh Vás odmění na tomto světě, dá Vám více bohatství, více zdraví nebo štěstí.

Sales 20. dubna 1610

Dopis č. 22 Paní Brulartové

Cvičte se v chudobě mezi bohatstvím, ve vlídnosti a pokoji při každodenních zaměstnáních, odevzdanosti Bohu ve všem, co se Vám přihodí. Co nám může scházet, když máme Boha?

Je určitě lépe být na mši každý den, než se jí nezúčastnit s výmluvou, že pokračujeme v rozjímání doma. Říkám Vám, že je to lépe nejen kvůli skutečné přítomnosti Kristova lidství při mši, která nemůže být zastoupena duchovní přítomností - ačkoliv zůstáváme trochu vzdálení kvůli uctivému respektu - ale také protože církev si účast na mši velice přeje. Toto přání je skutečná rada, kterou poslechnout je čin poslušnosti, pokud to můžeme lehce udělat. Zde nepočítám to, že Vy, kteří jste šlechtici, dáte dobrý příklad lidem. To by nebylo možné, kdybyste zůstali doma.

V postě budu kázat řeholníkům tohoto města, pětkrát nebo šestkrát ve větším kostele. Cítím se plný zdraví. Kéž bych byl plný svatosti, jak to můj stav a úřad vyžadují.

Dobrá paní Chantal dala zvláště dnes příklad mimořádné ctnosti, ve zkoušce u příležitosti smrti svého tatínka. Dověděla se zprávu po třech dnech, protože když ji viděli zeslabenou nemocí, zatajili jí to, protože by na tom byla ještě hůř. Moje dcero, všechno je marnost (Kaz 1,2), kromě lásky a služby Bohu. Tato dobrá sestra se utěšila, když se dozvěděla, že tatínek zemřel, když vyslovoval slova lítosti. Zůstaňte cele v Bohu. Žijte svatě, radostně, vlídně, klidně.

1. března 1611

Dopis č. 23 Paní Brulartové

Drahá sestro, zdravím Vás také ve jménu dobré paní Chantal, která se pomalu uzdravuje. Dělá stále větší pokroky ve svatosti. Tyto se velice rozmnožily během jejího trápení a nemocí. Tyto nás vedou k tomu, abychom se odevzdali do rukou Božích.

Žijte zcela pro Pána, drahá dcero. Je nutné, abyste se angažovala na častých setkáních. Staňte se užitečnou pro bližní způsobem, který jsem Vám často ukazoval (to je učinit zbožnost příjemnou). Nesmíte si myslet, že je Pán od Vás dál, když jste uprostřed domácích prací, které Vám přináší Vaše povolání, než by to bylo ve chvíli, kdybyste byla mezi slastmi klidného života. Ne, není to vnější klid, který přibližuje naše srdce Bohu, ale věrnost naší lásky. Tato láska není pocit sladkosti, ale souhlas s Jeho vůlí. Je více žádoucí, aby tato láska byla skutečněna v nás, než aby naše vůle se stala v Něm.

duben 1611

Dopis č. 24 Paní Brulartové

Udělala jste dobře, že jste poslechla zpovědníka. Že Vám odepřel časté svaté přijímání, ať je to proto, aby Vás zkoušel, nebo ať to udělal proto, že nemáte dost píce v napravování Vašich netrpělivostí.

Podle mého mínění udělal to z obou důvodů. Musíte vytrvat v tomto pokání, které on Vám předkládá, protože máte všechny důvody věřit, že to nedělá bez rozvahy. Jestliže pokorně poslechnete, jediné svaté přijímání Vám bude užitečnější, než dvě nebo tři za jiných okolností. Není nic, co by učinilo jídlo tak užitečným, jako když ho jíme s chutí a po delší namáhavé práci. Oddálení Vám dá větší chuť a oběť, kterou přinesete umrtvováním Vaší netrpělivosti, posílí Váš duchovní žaludek. Pokořte se však vlídně a číňte často projevy z lásky za Vaše nedostatky. Zůstaňte trochu v postavení kananejské ženy: "Ano Pane, nejsem hodná, abych jedla chléb dětí. Jsem doopravdy jako pes, který dělá zachmuřený a kousavý obličej vůči bližnímu, bez důvodu, se slovy netrpělivosti, ale i když psi nejedí chléb celý, mají alespoň drobty ze stolu svých pánů (Mt 15, 26-27). Tak můj Pane, prosím Tě, jestliže ne tvé tělo, tak alespoň požehnání, které se šíří i na ty, kteří se k němu přibližují z lásky".

Takové jsou pocity, které můžete vyjádřit ve dnech, kdy nebudete přijímat.

Dopis č. 25 Paní Brulartové

Určitě nechci odmítnout odpověď na Váš dotaz. Přijměte to tak, že k Vám mluvím jako sv. Řehoř Veliký mluvil k ctnostné paní, která se také jmenovala tak jako on a byla císařovou komornou. Prosila ho, aby získala od Boha poznání o tom, čím by se ona měla stát. Světec jí odpověděl: Žádáte ode mne věc jak těžkou, tak zbytečnou.

Odpověď těžkou, ale není těžká sama o sobě. Spíše naopak je velice prospěšné najít ji u těch, kteří tu odpověď hledají na cestě lásky. Je však těžká, protože v této době, ve které je mnoho horkých hlav drsných a hašteřivých, není lehké žít něco, co by neurazilo ty, kteří o sobě prohlašují, že jsou dobří služebníci buď papeže, nebo knížat, chtějí nás dohnat do krajnosti. Neberou vůbec v úvahu, že nic nemůže přinést větší škodu obci než když mu vezmou lásku dětí, nebo dětem, když jim vezmou úctu, kterou mají mít k obci.

Říkám, že je to zbytečné, protože papež nic v tom ohledu nežádá od králů a knížat. Miluje něžně všechny krále a knížata, přeje jim, aby jejich vláda byla stálá, má s nimi pokojné a přívětivé vztahy. Co se týče čistě církevních věcí, nedělá téměř nic, co by se jim nelíbilo a co by nebylo podle jejich vůle. O co je tedy ještě třeba se starat, aby se prozkoumávala jeho autorita nad časnými věcmi a tak se otvírala brána neshodám a nesvornostem?

Určitě, nyní žiji ve státě knížete, který vždycky projevoval zvláštní úctu a podporu svaté stolici. Zde navíc neslyšíme říkat, že se papež plete - ať je to obecně nebo v detailech - do časné správy země. Neslyšíme ani, že by jakkoliv uplatňoval, nebo vznášel nárok na jakoukoliv časnou autoritu nad panovníkem, nad veřejnými úřady a nad jeho poddanými. Co se toho týče, jsme klidní, nemáme důvod se zneklidňovat. K čemu je nám tedy třeba vypočítávat papežovy nároky, abychom se dostali do sporu vůči tomu, kterého máme synovsky milovat, vážit si ho, respektovat ho jako našeho duchovního otce a pastýře?

Řeknu Vám to upřímně, drahá dcero: nevýslovně mě to bolí, když vím, že tato diskuse o autoritě papeže je kratochvíle a důvod k tlachání mezi lidmi neschopnými najít správný postoj. Otupují ji, než, aby ji naopak přijali. A to, co je horší, bere to pokoj mnoha duším, narušuje svatou jednotu katolíků a odtahuje jejich pozornost od povinností obracet heretiky.

Řekl jsem Vám toto všechno, abych udělal tento závěr: Co se Vás týče, nesmíte za žádnou cenu nechat bloudit svého ducha ve všech těchto prázdných řečech, které se o takové autoritě vedou nerozvázně. Naopak nechat tuto zbytečnou zvědavost duchům, kteří se na tom chtějí pást, jako chameleoni se pasou na větru. Abych Vás uklidnil, hle krátké vysvětlení, které přitáhne Vaši pozornost a pomůže Vám.

Papež je nejvyšší pastýř a duchovní otec křesťanů, a proto nejvyšší vikář křesťanů na zemi. Má proto řádnou nejvyšší duchovní moc nad všemi křesťany: císaři, králi, knížaty a jinými ostatními. Protože jsme křesťané, jsme mu povinni nejenom láskou, úctou, ale také pomocí, a podporou, a postavit se proti těm, kteří uráží jeho nebo církev v její duchovní autoritě nebo v její duchovní správě. Tak jako skrze přirozené právo, božské a lidské, každý může použít vlastní síly nebo síly svých spojenců ke své spravedlivé obraně proti zlu a proti útočníkovi a člověku, který uráží. Tak církev a papež (oba jsou jedno), mohou použít své vlastní síly, i křesťanských knížat, jejich duchovních dětí pro spravedlivou obranu, a uchování práv církve, proti těm, kteří by je chtěli znásilnit a zničit.

Poněvadž křesťané, knížata i ne knížata, jsou spojeni s papežem a církví, ne jednoduchou politickou smlouvou, ale smlouvou daleko mocnější, závazky, které zavazují členy. Poněvadž papež a jiní preláti církve jsou povinni také dát život a podstoupit smrt, aby obstarali duchovní pokrm králům, královstvím, a křesťanským národům, tak král a křesťanské státy jsou povinni dostát slovu i s nasazením života, papeži i církvi, od kterých mají duchovní život.

Je to veliký, ale vzájemný závazek mezi papežem a vládami. Je to závazek nezměnitelný, který trvá až do smrti. Je to přirozený závazek božský a lidský, kvůli kterému musí papež a církev použít své duchovní síly ke službě králům a královstvím. Králové musí použít časné síly pro papeže a církev.

Papež a církev musí žít, uchovávat a duchovně bránit krále a národy, a tito musí časně žít, uchovávat a bránit časně papeže a církev: otcové opravdu náleží dětem a děti otcům.

Králové a všechna svrchovaná knížata mají proto časnou svrchovanost, od které papež ani církev nic nežádají. Žádají z toho jenom jejich uznání způsobem, kterým papež zůstane duchovním pastýřem a otcem. Král zůstane nejvyšším pánem časným. Autorita jednoho se neprotiví autoritě druhého, protože se navzájem podporují. Ti, kteří opravdu popírají nejvyšší autoritu králů a knížat, jsou exkomunikováni a považováni církví za heretiky. Králové zasahují mečem ty, kteří popírají autoritu papeže a církve. Anebo, jestliže je nepostihují, čeká se, že se napraví a pokoří.

Dopis č. 26 Paní Brulartové

Drahá sestro

Často se stává, když si myslíme, že jsme úplně osvobozeni od nepřátel, nad kterými jsme zvítězili, vidíme je naopak přicházet z jiné strany, odkud jsme je nejméně očekávali. Jako ten moudrý, jediný na světě, Šalamoun, který vykonal tolik divů v mládí, jistý svou ctností a spoléháním na minulá léta, byl překvapen nepřítelem, kterého se obvykle bál nejméně (I Král. 11).

To nám dává dvě jasná varování: první, že musíme vždy nedůvěřovat sami sobě. Kráčet ve svaté bázni, neustále žádat pomoc z nebe, prožívat pokorně zbožnost. Druhé, že naši nepřátelé mohou být potlačeni, ale ne zabiti. Zanechají nás leckdy na pokoji, ale jenom proto, aby na nás tvrději zaútočili. Nesmíte malomyslnět, ale s klidnou odvahou hledat uzdravení Vaší duše od zla, kterým by mohla být podrobena během takových útoků. Hluboce se pokořte před Pánem. Nedivte se své ubohosti. Byl by to spíše důvod k údivu, že nejste předmětem útoků a běd.

Tyto malé údery, sestro, nám umožňují navrátit se do sebe, zkoumat naši křehkost a žhavěji se utíkat k našemu Ochránci. Svatý Petr kráčel jistě po vlnách, a hle, zvedá se vítr a zdá se, že vlny ho pohltnou.

Tehdy křičí: "Pane, zachraň mě", a Ježíš ho uchopil: "Člověče malé víry, proč pochybuješ?" (Mt 14, 29-31). Je to vlastně uprostřed neklidů vášní, mezi větry a uragány pokušení, že se utíkáme ke Spasiteli. On dovoluje, abychom byli zneklidněni, aby v nás vzbudil větší důvěru.

Jednoduše, netrapte se, nebo alespoň nezneklidňujte se tím, že jste ztratila klid. Nemalemyslíte, když jste ztratila odvalu. Nezneklidňujte se, svým neklidem. Znovu uchopte své srdce a znovu ho vlídně položte do Pánových rukou, naléhavě Ho proste, aby ho uzdravil. Ze své strany udělejte všechno, co můžete. Obnovte rozhodnutí, čtěte knihy, které by Vám mohly pomoci. Použijte vhodné prostředky, a tak získáte mnoho v období ztrát a zůstanete zdravá v nemoci.

Drahá dcero, protože Vás těhotenství dost obtěžuje v meditaci, dělejte ji krátkou a vroucí. Naléhejte s častými vzdechy srdce na Boží, čtěte často po kouscích nějakou duchovní knížku, vzbuzujte dobré myšlenky. Když se procházíte, modlete se krátce, ale často. Oběťte Vaše slabosti a nepohodlí Ježíši ukřižovanému. Když od toho budete osvobozena, znovu se vraťte k Vašemu způsobu chůze.

Dopis č. 27 Paní Brulartové

Dostal jsem Váš první dopis se zvláštní duchovní útěchou, jako dobrý počátek našeho vztahu, který má za účel rozvoj Božího království v našich srdcích. Kéž by se Pánu uráčilo vnuknout mi to, co bude nejvhodnější pro Vaše vedení.

Nesmíte očekávat, že budete ihned paní Vaší duše, a že jí budete vládnout. Spokojte se, že se Vám podaří postupně ovládnout vášně směřující ke zlu. Musíme snášet jiné lidi, ale především musíme snášet sami sebe a naše nedokonalosti. Chtěli bychom dospět k vnitřnímu pokoji, bez toho, abychom procházeli těžkostmi a duchovními boji?

Uvádějte dobře do praxe, co jsem Vám řekl. Od rána směřujte svou duši k pokoji. Během dne se k tomu často vracíte. Jestli se Vám stane, že jste smutná, nevzrušujte se, spíše se pokořte před Bohem, a snažte se uklidnit. Říkejte své duši: Vykročili jsme špatným směrem, ale teď dávejme pozor.

Využívejte odpočinkového času pro cvičení ve vlídnosti. Také ve společných okamžicích, i když se budou zdát neúčinné, protože kdo je věrný v malých věcech, budou mu svěřeny veliké (Lk 16, 10). Především nemalemyslíte, mějte trpělivost, hleďte se cvičit v toleranci. Bůh Vás drží za ruku, jestliže Vás nechá padnout, dělá to pro to, abyste pochopila, že kdyby Vás nedržel On, byla byste pořád na zemi, a proto držte Vaši ruku co nejpevněji spojenou s Jeho.

16 dubna 1608

Dopis č.28

Paní Brulartové

Vidím, že Bůh Vám umožňuje zakoušet svatý klid uprostřed návalu různých starostí, ke kterým Vás váže Vaše povolání. Mám z toho radost a důvěřuji Vám, protože se mi zdá, že jsem viděl ve Vašem srdci upřímné rozhodnutí sloužit Bohu. Jestliže pak se přidávají nedostatky, nutné slabosti, není se třeba opravdu zneklidňovat, naopak, když odsuzujeme pád jako urážku Boží, cvičíme se v radostné pokoře poznávat vlastní bídu.

Řeknu Vám krátce, jaké duchovní cvičení máte konat: příprava dne, několik minut ráno, meditace před obědem, pohodlně asi půl hodiny, večer před večeří několik minut samoty. Během dne mezi starostmi zkoumejte, jak často můžete, jestli Vaše láska není příliš zaměstnaná, jestli neopouštěla nastoupenou cestu, jestli Vás spojuje s Pánem. Jestliže jste příliš zatížena uklidněte se, odpočiňte si. Představte si, s jakou láskou používala Panna Maria jednu ruku, zatím co druhou držela Ježíše: dělala to bezpochyby velice ohleduplně.

V okamžicích pokoje a klidu rozmnožujte projevy vlídnosti, tím navyknete své srdce mírnosti. Neztrácejte čas s přemáháním pokušení rozmlouváním nebo bojem s nimi. Jednoduše se s láskou přeneste k nohám ukřižovaného. Nesnažte se modlit nahlas, když jste unášena k meditaci, během modlitby. Kdybyste meditovala jen o Otčenáši, Zdrávasu nebo o Věřím v Boha, bylo by to víc než dostačující.

1608

Dopis č. 29

Paní Brulartové

Pamatuji si, že jste mi jednou řekla, že jste přetížena starostmi. Odpověděl jsem Vám, že to byla dobrá příležitost pro získání opravdových solidních ctností. Množství starostí je neustále mučednictví. Pro toho, kdo v létě cestuje, jsou mouchy obtížnější, než samotná cesta, tak různost a množství starostí jsou svízelnější, než starosti samotné.

Potřebujete trpělivost. Bůh Vám ji určitě dá, když Ho o to budete neustále prosit, a když se v ní budete věrně cvičit. Disponujte se k ní během meditací, a znovu ji získajte pokud Vám někdy uteče. Nepromarněte žádnou příležitost, ať je jakkoliv malá, abyste se cvičila ve vlídnosti vůči komukoliv. Nevěřte, že se Vám ji podařilo získat jen Vaším úsilím, nýbrž společně s pomocí Boží. Vkládejte veškerou důvěru do Něho. On udělá to, co bude pro Vás nejlepší. Vy ze své strany používejte vlídnou píli. Říkám "vlídnou", protože zmítaná píle poškozuje srdce, ničí práci. Není to opravdu píle, ale neklid, nepokoj.

Ó, Bože, brzo budeme na věčnosti, potom uvidíme, jak malou cenu mají všechny věci tohoto světa a jak bylo lhostejné dělat anebo nedělat je. Teď se naopak trápíme, jako by byly nejdůležitější. Když jsme byli malí, jak pečlivě jsme sbírali kousky dřeva a kamenů, lepili jsme je dohromady blátem, abychom vybudovali malý domeček, malé stavby. Když nám je někdo zničil, byli jsme roztrpčení a plakali jsme. Teď chápeme, že to byly maličkosti. Je to stejné, jako když budeme v nebi, pochopíme, že lpění na věcech této země bylo opravdovým dětinstvím.

Neodsuzuji péči o tyto malé věci: Bůh nám je svěřil, proto je užívejme. Odsuzuji spíše touhu, přehnanou péči o ně. Hrejme si tedy naše dětské hry, protože jsme děti, ale nezapalujme se pro ně. A když nám někdo zničí naše malé stavby, netrapme se tím. Když přijde večer, budeme se muset vrátit domů. Všechny tyto domečky nám k tomu neposlouží. Bude nutné znovu se vrátit do domu nebeského Otce. Věnujte se pilně svým záležitostem, ale vězte, že není pro Vás důležitější záležitost, než Vaše spása, skrze solidní zbožnost.

Mějte trpělivost se všemi, ale zvláště sama se sebou. Nezneklidňujte se nedokonalostmi a vstávejte znovu s odvahou. Jsem spokojený, že začínáte znovu každý den. Není lepšího prostředku pro dosažení dokonalosti než začínat každý den znovu od začátku a domnívat se, že jsme nikdy neudělali dost.

19. května 1608

Dopis č. 30

Paní Brulartové

Když si myslíte, že najdete posilu v tom, že mi napíšete, jen to s důvěrou udělejte. Je třeba tyto dvě věci spojit: rozhodnou vůli dělat přesně naše povinnosti, od meditace až po ctnosti. Nevzrušovat se, nezneklidňovat se, nebo nedívat se, když se nám stane, že upadneme do nedostatků.

První bod závisí na naší věrnosti, která musí být vždy naprostá a musí růst od hodiny k hodině. Druhý bod závisí na naší slabosti, kterou nebudeme moci nikdy odložit během tohoto smrtelného života.

Drahá dcero, když upadneme do chyb, zkoumejme ihned své srdce. Ptejme se, jestli je úplně rozhodnuto sloužit Bohu. Doufám, že odpoví vždy ano, doufám, že zvolí spíše tisíckrát zemřít, než opustit toto rozhodnutí. Pak se ho ptejte: proč tedy váháš? Proč jsi tak zbabělý? Srdce odpoví: bylo jsem překvapeno, nevím jak se to stalo, a nyní cítím vlastní bídu. Ach, je mu třeba odpustit. Není to z nevěrnosti, že chybuje: je to ze slabosti. Je třeba ho napravit vlídně, klidně, ne ho rozrušit, nebo zmást ještě více. Řekněme mu: srdce moje, ve jménu Božím, odvalu. Moje dcero, musíme být laskaví vůči naší duši a ne vynadat ji, když vidíme, že nechybuje ze zlomyslnosti. Když tak budeme jednat, uskutečňujeme svatou pokoru.

To, co děláme pro naši spásu, je službou Bohu. Protože samotný Kristus neudělal nic jiného na tomto světě, než že se nám postaral o spásu.

Nepřejte si válku, ale očekávejte ji klidně a pevně, Pán ať je Vaší silou.

28. května 1608

Dopis č. 31

Paní Brulartové

Nemám ještě odpověď na Váš dopis, protože jsem nenašel posla a nyní nemám ani čas. Každý den za Vás prosím Pána se zvláštní láskou: On ať je u Vás se svojí svatou útěchou v těžkostech, které Vám přinese těhotenství.

Zdá se mi, že melancholie se u Vás bude střídat během těhotenství, aby Vás učinila velice smutnou. Vy, když se vidíte smutnou, zneklidňujete se. Nedělejte to, prosím Vás o to. Když jste v těžké, smutné a špatné náladě, zůstaňte stejně v pokoji. I když se Vám zdá, že děláte věci bez chuti, citu, bez energie, vystupte vždy k nohám Ukřižovaného, dejte mu své srdce, zasvěťte se mu, i když s ubohými slovy. Svatá Angela z Foligna říkávala, že náš Pán jí zjevil, abychom nepřijímali s nechutí, jestliže za naše činy platíme vysokou cenu, slabostmi těla, odporem nižší části naší přirozenosti, suchopárem, smutky, a vnitřní bezútěšností.

Jak budete šťastná, když nyní jste věrná Vaším předsevzetím uprostřed křížů, které přicházejí. Věrná tomu, který Vás miloval tak věrně až do smrti na kříži (Fil 2, 8).

13. července 1608

Dopis č. 32

Paní Brulartové

Nadevše je třeba mít svatou trpělivost, nejenom proto, že je matkou radostí, ale i proto, že je dcerou lásky k Bohu a odevzdání. Každý den jsou příležitosti ji uskutečňovat. Nikdy Vám nebudou scházet těžkosti. Když nám je nikdo neopatrí, postaráme se o to sami. Och, kdybychom uměli dobře využívat příležitosti k umrtvování, které nám přináší naše povolání, svatost by byla naše, protože je jich víc než mezi řeholníky: špatné je, že je neumíme zužítkovat tak, jak to dělají oni.

V těhotenství se dívejte pozorně kolem sebe. Netrapte se kvůli projevům zbožnosti. Když se na kolenou unavíte, sedněte si. Když se Vám nedaří meditovat půl hodiny, dělejte to čtvrt, anebo i méně. Především stavte se do Boží přítomnosti a snásejte před Ním své trápení. Neprodlévejte u nářků. Chtěl bych, abyste naříkala s Ním v synovském duchu, jak by to dělalo dítě se svojí maminkou. Když se naříká s láskou, je to dovolené dělat. Tak prosit o uzdravení je útěchou.

Nesužujte se když neděláte dobře zbožné úkony. Jak jsem Vám to již řekl, nejsou proto méně dobrá, i když jsou vykonaná namáhavě, slabě, téměř s velkým úsilím. Nemůžete dát Bohu to, co nemáte. V tomto období zármutku Mu můžete nabídnout jenom tyto skutky. Váš milovaný je pro Vás kyticí myrhy: přitiskněte ho silně na hrud' (Pís 1,12 2-16): "Můj milý je můj, a já jsem jeho, On bude vždy v mém srdci". Izaiáš ho nazývá " mužem bolesti" (Iz 53 3). On miluje bolesti, a ty které je milují.

Netrapte se tím, že chcete dělat mnoho, ale připravte se, trpět s láskou.

Bůh Vám bude příznivý a inspiruje Vás. Ať jsme nemocní, ať jsme živí, ať umíráme, jsme Boží (Řím. 14, 8). Nic nás neodloučí od jeho lásky (Řím 8, 39) a jeho milostí. Naše láska bude jen pro Něho a v Něm, On bude vždy Bohem našeho srdce.

16. července 1608

Dopis č. 33

Paní Brulartové

Drahá dcero - věřím, že chcete být tak nazývána - udržujte ve Vaší duši upřímnou důvěru v Boha, a když objevíte v sobě plno nedokonalostí a ubohostí, pozvedněte své srdce k naději. Buďte velice pokorná, protože ona je ctností nade všechny ctnosti. Ať je to však pokora velkodušná a pokojná.

Služte věrně Pánu, ale vždy si uchovejte synovskou a laskavou svobodu, bez toho, aby jste upadla do hořkosti a neklidu. Uchovejte si svatou radost, ta ať proniká mírně do Vašeho jednání, do Vašich slov. Ona ať rozveselí bližního, ať vzdá Bohu slávu: toto je naše jediná prosba.

Protože nyní nemůžete vykonávat fyzická umrtvování - řekl jsem Vám, abyste nevykonávala vnější pokání - nahrazujte to neustálým spojením s Bohem. Udělejte všechno, abyste se zalíbila Bohu a snášejte s láskou všechny těžkosti, které potkáte. Tehdy Bůh Vás vezme za svou, a Vy budete se u Něho radovat na věky.

srpen 1608

Dopis č. 34

Paní Brulartové

V tak krátkém čase, který mám k dispozici, Vám chci říci, že schvaluji stav nezájmu, ve kterém nacházíte, protože jste se do něho dostala úvahou o Boží vůli. Opravdu se mi nelíbí určité duše, které nepřilnou k ničemu a zůstávají netečné vůči čemukoli: dělají to z nedostatku síly anebo srdce, anebo pro opovržení dobrem nebo zlem. Ty duše, které s plným odevzdáním se do Boží vůle zůstanou nevšímavé, můj Bože, musí za to děkovat Božskému majestátu, protože přijaly velkou milost.

Je to opravdové pokušení zabývat se při meditaci tím, že přemýšlíte o tom, co mi máte říct, abyste mi dobře ukázala své nitro: tehdy na to není vhodný čas. Nedávejte volný průchod takovým myšlenkám, ale prostě a pokojně nasměrujte svou pozornost k předmětu meditace.

28.října 1608

Dopis č. 35

Paní Brulartové

Posílám Vám zpět opravenou knihu. Kéž by Vám mohla být tak užitečná, jak Vám to přeji. Určitě, musíte být vždy rozhodnuta spojovat se s Bohem. Ale nechci, abyste si přála pokušení, nebo příležitosti k umrtvování: ony Vám neschází, proto si je nepřejte. Snažte se své srdce připravit tak, abyste mohla přijmout to, co se Vám běžně stane. Ne, když to budete chtít Vy, ale když to bude chtít a dovolí Pán.

... Absolutně nenaříkejte, že jste ubohá a nešťastná: taková nevhodná slova nemohou vyjít z úst Boží služebnice. Vycházejí ze srdce spíše příliš skleslého. Nejsou vyvolána ani tak netrpělivostí, jako rozhořčením.

Zvláště se cvičte ve vlídnosti a odevzdávání se do vůle Boží, nejen v mimořádných věcech, ale zvláště v maličkostech každého dne. Připravte se k tomu ráno, v poděkování, po obědě, před večeří, po večeři a před spaním. Dělejte to ale klidně a radostně. Když upadnete do chyb, pokorťte se a začněte od začátku.

Je dobré směřovat ke křesťanské dokonalosti, ale není třeba dostat se do filosofování v konkrétních případech. Jen ať je úmysl vlastního polepšení a pokroku, podle okolností každého dne. Vkládejte znovu svůj život do rukou Božích, vrhejte se do jeho náruče jako dítě. To, aby rostlo, den po dni to, o co se mu postará jeho otec, jistě, že mu to opatří podle jeho chuti a požadavků.

Ohledně pokušení k závisti odkazuji Vás na knihu "Filoteu". Když je Vám svaté přijímání tak užitečné, přistupujte k němu s nadšením a čistým svědomím.

Žijte vždy radostně také uprostřed pokušení.

Nyní nedělejte žádná jiná cvičení. Vaším pokáním ať je toto: Snášet s láskou bližního, navštěvovat nemocné a mít svatou odvahu.

Napsal jsem dobré sestře. Mám ji moc rád. Chudák, zneklidňovala se pro věci, které by se neměly brát v úvahu. Bude jí to k dobru, protože ji inspirovala bázeň Boží. Byla nešťastná, protože si myslela, že urazila Pána. Určitě, je třeba spíše umřít, než Ho urazit vědomě a dobrovolně. Když padáme, neztrácejme nikdy odvahu, naději a odhodlání. Bůh obrátí všechno ke své slávě.

únor 1609

Dopis č. 36

Paní Brulartové

Z Vašich dvou dopisů jasně vidím, že všechno zlo, o kterém říkáte, že jste ho vytrpěla není nic než nechuť pro nedostatek uspokojení Vašich dvou přání: sloužit Bohu za všech okolností a vědět přesně, jestli jste byla věrná svým povinnostem. V jednom i v druhém případě jste neklidná, rozrušená, dokonce rozpačitá. Určitě jste splnila své povinnosti, ale se sklonem ke hněvu, zdálo se Vám to málo, co jste udělala. Když jste nenalezla důvody na svou obranu, upadla jste do smutku a skleslosti. Zapomeňte na všechno, buďte znovu radostná a pokořte se před Pánem. Pamatujte si, že Vaše slabosti ženy a Vaše povolání Vám nedovolují zabránit zlu kolem Vás. Když zabránit, tak radou, anebo dobrým návrhem, prostou, pokornou a láskyplnou pozorností vůči chybujícím. Když to bude možné a nutné, vyhledejte pomoc u jejich představených. Když neumíme dobře rozlišit, jestli jsme jednali úmyslně, a máme pochybnost o tom, že jsme urazili Boha, tehdy se musíme pokořit, omluvit se, požádat o více světla pro příště, zapomenout na to co se stalo, a znovu se postavit na bojiště. Zvědavé a neklidné hledání, abychom věděli, jestli jsme jednali dobře, určitě pochází ze sebelásky. Ta touží vědět, jestli jsme vynikající, zatímco čistá láska říká: jsi ubohý a nespolehlivý. Pokoř se, podepři se Božím milosrdenstvím, popros Ho o odpuštění, a potom, co jsi obnovil svá předsevzetí, pokračuj na cestě dobra.

Schvaluji, že se nespíte do sytosti, jenom když máte vážnou potřebu odpočinku. Aby Vám to neškodilo, bude dobře, dělat něco víc pro rozptýlení nálady, která vzniká z kratšího spánku. Uberte hodinu spánku ráno, ne večer: budete se cítit lépe.

Nepostupujte mimořádně tvrdě vůči sobě, protože Váš celkový stav a Vaše povolání vyžadují, abyste to nedělala. Neschvaluji ani pro teď dlouhý odpočinek, protože ctnosti se získávají lépe, když se je učíme v těžkostech.

březen 1609

Dopis č 37

Paní Brulartové

Dověděl jsem se o slabosti, kterou jste ukázala ve střetu, mezi tím, vzdát se svých náklonností a sklonem následovat své záliby. Největší zlo, kterého jste se dopustila je, že jste byla zneklidněná svou slabostí. Kdybyste nebyla neklidná po prvním nesprávném kroku, ale velice prostě znovu uchopila své srdce do svých rukou, nebyla byste vícekrát padla. Nyní je nutné, znovu sebrat odvalu a obnovit rozhodně své předsevzetí, především nezneklidňovat se, nebo alespoň znovu ihned nalézt klid, sotva vidíte, že jste chybovala.

Vaše slova: "jsem plna úzkostí", opravdu nejsou dobrá v okolnostech, kdy jste je vyslovila. V soucitu k bližním musíme být pokorní vůči sobě a nemyslet si, že bližní mají zapotřebí více soucitu, než my pokory. Vždy budeme mít co dělat sami se sebou, bojovat proti nějakému nepříteli. Nedivte se: když na Vás doléhají špatné náklonnosti, dívejte se na ukřižovaného Spasitele, prodlévejte trochu u Něho a jděte všemu vstříct. Bůh bude při Vás.

květen 1609

Dopis č. 38

Paní Brulartové

Nic v tomto světě nám nedá více klidu, než dívat se na Pána jak snáší zármutky od narození až do smrti: pohrdání, pomluvy, chudobu, bídu, překážky, utrpení, mučení, vysvěcení z šatů, bezpráví a hořkosti. Porovnáme-li je s našimi, poznáme, kolik bezpráví bychom měli mít, abychom je nazvali zármutky, trápeními a protivenstvími, malými obtížemi, které se stanou. Jak bezdůvodně toužíme po jejich zmírnění: jenom jediná kapka skromnosti by stačila, abychom unesli všechno.

Drahá dcero, srdce, které ctí a velice miluje Ježíše ukřižovaného, miluje Jeho smrt, utrpení i bezpráví, znevažování, urážky, chudobu, hlad, žízeň, hanbu. Když se stane, že ho něco z toho potká, jása radostí a objímá to s láskou.

Každý den, nejenom v meditaci, ale i v jakémkoli okamžiku, např. když se procházíte, musíte si v mysli představit Pána mezi bolestmi pro naše naše vykoupení. Myslete na to, jaké je to štěstí mít na tom utrpení účast. Pak se uvidíte, jak odporuje Vaše vůle, i když se Vám to zdá spravedlivé a oprávněné. Zvolejte se svatým Ondřejem: "O dobrý kříži, tolik milovaný mým Spasitelem, kdy mě přijmeš do své náruče?" (z apokryfních Skutků apoštola Ondřeje).

Vidíte, že je příliš choulostivé nazývat chudobou stav, ve kterém nemáme ani hlad, ani zimu, ani hanbu, ale jenom nějaké malé nepohodlí.

Když se uvidíme, připomeňte mi, abych k Vám promluvil o této choulostivé otázce srdce: pro Váš klid je třeba, abyste byla uzdravená především z tohoto.

Probouzejte v sobě touhu po věčnosti: kdo na ni často myslí, stará se málo o to, co se stane v tomto krátkém čase pozemského života.

Jděte klidně na mši také po obědě: je to podle starého křesťanského zvyku. Pán nehledí na tyto maličkosti. Zbožnost je vnitřní, neživme se malichernými úvahami.

prosinec 1609

Dopis č. 39

Paní Brulartové

Ne, že by moje srdce už nemělo rádo Vaše, ale mám toho hodně takže nemohu psát, i když bych chtěl. A pak, Vaše zlo - které není nic jiného než vyprahlost - nemůže být uzdraveno přes dopis. Měl bych osobně slyšet o Vašich pohromách. Jeden lék by zde ještě byl, trpělivost a odevzdání se. Po chladné zimě přijde svaté léto a budeme povzbuzeni.

Ach, dcero moje, jsme příliš připoutáni na citové útěchy. Je mnohem plodnější drsnost a vyprahlost. Třebaže svatý Petr miloval horu Tábor a utekl před Kalvárií, tato druhá je užitečnější než první. Krev, která byla prolitá na Kalvárii, je více žádoucí než světlo, které zazářilo na druhé. Pán s Vámi jedná už jako s dcerou: žijte tedy jako dcera. Chceme raději jíst chléb bez cukru než cukr bez chleba.

Neklid, který zakoušíte, když zkoumáte Vaše nic, není opravdu dobrý. Důvod je určitě dobrý, účinek ne. Poznání naší nicoty nás nesmí zneklidnit, ale zmírnit, uklidnit, pokořit a ponížit. Je to sebeláska, která nás činí netrpělivými, když vidíme naši bídu. Zapřísahám Vás pro naši společnou lásku k Ježíši Kristu, žijte radostně a klidně ve Vaší slabosti. "Já se chlubím svými slabostmi" říká náš veliký svatý Pavel - "protože síla Páně přebývá ve mně" (2.Kor. 12,9). Ano, naše bída slouží jako trůn, abychom poznali velikou Boží dobrotu.

Přeji Vám mnoho požehnání. Pane, požehnej srdce mé předražené dcery, dej ať hoří jako oběť příjemná ke cti na počest Tvé lásky. Ať nehledá radost mimo Tebe ať nehledá jinou útěchu, než tu, aby se zaslávila Tvé slávě.

Ježíš ať je vždy uprostřed Vašeho srdce a Vaše srdce ať je vždy u Ježíše.

Dopis č. 40

Paní Brulartové

Dověděl jsem se o mnoha Vašich trápeních a odevzdal jsem je Pánu, aby je požehnal tak, abyste je mohla použít ke chvále Jeho jména. Musím se Vám přiznat, že zármutky způsobené soudními spory se mi vůbec nelíbí, protože jsou nebezpečné pro duši. Kolik jen jsme viděli lidí, kteří mezi trny nemocí a při ztrátě přátel zůstali klidní a pak ztratili vnitřní pokoj během soudních sporů. To je důvod, nebo spíše motiv bez důvodu: přičí se mi věřit, že zlo soudního sporu by bylo použito Bohem, aby nás vyzkoušel, protože vidíme, že jsou to lidé, kteří to všechno dělají. Neodvažujeme se bouřit proti Prozřetelnosti, která je dokonale dobrá, moudrá. Bouříme se proti lidem, kteří nás zarmucují a hádáme se s nimi, ne bez velikého nebezpečí, že ztratíme lásku. Je to jediná ztráta, které se máme bát v tomto životě.

Kdybychom měli dokázat naší věrnost Spasiteli, když ne při takových příležitostech? Kdy máme držet na uzdě naše srdce, náš úsudek, náš jazyk, když ne na cestách hrbolatých, tak blízkých ke srážu?

Nenechte si ujít příležitost, tak příznivou pro Váš duchovní pokrok, bez toho, abyste sesbírala ovoce z trpělivosti, pokory, vlídnosti a z lásky k naší bídě.

Pamatujte si, že Ježíš Kristus neřekl jediné slovo vůči těm, kteří ho odsoudili, neodsoudil je. Byl souzen a odsouzen nespravedlivě, ale zůstal klidný, zemřel v pokoji a nepomstil se, když tak jen modlitbou. My naopak posuzujeme naše soudce, ozbrojujeme se žalobami a výčitkami. Věřte mi, je třeba být silným a stálým v lásce k bližnímu. Říkám to ze srdce, bez toho, abych zkoumal, jestli máte pravdu nebo ne. Nic mě u Vás tak nezajímá jako Vaše dokonalost.

Musím skončit. Nemyslel jsem si, že bych toho tolik řekl. Budete mít Boha vždy, když Ho budete chtít: neznamená právě toto být dosti bohatým? Jeho vůle ať je Váš odpočinek. Jeho kříž, ať je Vaše sláva.

19. září 1610

Dopis č. 41

Paní Brulartové

Pokračujte ve skládání své důvěry v Pána, uprostřed mnoha záležitostí, které na Vás tlačí. Ty Vám nejlépe poslouží k tomu, aby jste zakotvila v odevzdání se, a v pokoji. Klid, který se opravdu nezíská ve zkouškách a bouřích, je zahálčivý a neskutečný.

Říkáte mi, že když jdete do Chanbery, bojíte se, že přerušíte své pobožnosti, zvláště svaté přijímání. Pročpak? Trochu píše navíc Vám uchová Vaše zdravá cvičení i mezi tolika úkoly.

Snažte se ne vynechat jídlo, když musíme pracovat, spíše naopak, je třeba jíst více. Mějte svatou odvalu, moje dcero, buďte vždy připravení na všechny možné případy.

Velice si přeji k Vám přijít, když to bude možné. Chtěl bych, abyste mě nezavazovala příliš ceremoniemi, zdvořilostmi, obřadným přijetím a ztrátou času. Kdyby mě nezdržela tato myšlenka, byl bych již přišel při návratu do Chanbery, poněvadž jsem měl už nohu ve třmenu. Každým způsobem zůstaneme pořád sjednoceni v přání, abychom sloužili a milovali co nejlépe Spasitele.

Sales 24.listopadu 1610

Dopis č. 42

Paní Brulartové

Odpovídám (i když krátce, podle svého oblíbeného zvyku) na Vaše dopisy.

Bezpochyby není třeba se stydět vyznávat svou vlastní víru před kalvíny. Je třeba kráčet prostě a s důvěrou. Avšak pochybení, kterého jste se dopustila, není tak příliš těžké, abyste musela kvůli tomu naříkat. Potom, co jste toho litovala, protože to nebylo vůči zmíněnému přikázání a neobsahuje to žádné popření pravdy, ale jenom neskromný ohled. Abych to řekl jasně, nebyl tam hřích ani smrtelný smrtelný, ani myslím si lehký. Byla to prostá lhostejnost zapříčiněná vzrušením a nejistotou. Co se tedy toho týká zůstaňte v pokoji.

Mnoho uvažujete a zkoumáte, abyste se dověděla, odkud k Vám přichází vyprahlost. I kdyby přišla z osobních nedostatků, neměla byste se kvůli tomu zneklidňovat, ale odvrhněte ji s prostou a klidnou pokorou. Svěřte se Pánu, aby On nesl Vaše bolesti, nebo ať Vám je odpustí, jak se Mu to líbit. Není třeba být příliš zvědavý, chtít vědět, odkud pochází různost stavů našeho života. Je třeba podrobit se všemu, co Bůh připraví. Mezitím Váš manžel odjede. Jeho situace a povaha, ho vedou k touze, aby se ukazoval při každé příležitosti. Musíte pokorně odevzdat jeho odchod i příchod Pánu, s jistotou, že Pán všechno zařídí ke své větší slávě.

Žijte příjemně, pokorně a klidně, drahá dcero, a buďte vždy celá Pánova. Jeho svaté požehnání přeji ze srdce Vám a Vaším dětem, zvláště mojí drahou kmotřenku, která, jak říkájí, je celá z cukru.

Dopis č. 43

Paní Brulartové

Co chcete, abych Vám řekl o novém návratu Vašich ubohostí, než to, že při návratu nepřítele je třeba znovu uchopit zbraň a odvahu, abychom bojovali s větším nasazením než předtím? Vyhněte se každému druhu malomyslnosti, protože Boží dobrota Vás nenechá upadnout proto, aby Vás opustila, ale jen proto, abyste se pokořila a abyste se pevněji držela její ruky.

Jestli chcete dodržovat mé rady, pokračujte ve svých zbožných cvičeních, i ve vyprahlosti a vnitřní ochablosti. Když chceme sloužit Bohu opravdu jen z lásky, a aby se mu naše služba líbila, uprostřed největší vyprahlosti je Mu milejší, než ta kterou Mu prokazujeme uprostřed sladkosti. Máme dávat přednost první, alespoň ve vyšší části duše. Třebaže pro naši chuť a sebelásku jsou příjemnější věci hezké a milé. Vyprahlost však podle Boha a jeho lásky je užitečnější, jako je suché maso lepší než čerstvé pro lidi trpící vodnatelností, i kdyby oni stále dávali přednost čerstvému.

Co se týká Vašich záležitostí, protože jste se je pokoušela dát do pořádku, aniž by se Vám to podařilo, musíte se nyní odevzdat Bohu a ráda obejmout kříž, který na Vás přišel. Podle okolností uskutečňujte rady, které jsem Vám dal.

Zůstaňte v pokoji, drahá dcero, říkejte často Pánu, že chcete být tím, čím on chce, abyste byla, a trpět tak, jak on chce, abyste trpěla.

Bojujte proti své netrpělivosti, cvičte se - ne jenom když je to nutné, ale stále - ve svatě dobrotě a vlídnosti vůči těm, kteří Vám způsobují největší utrpení a Bůh Vám bude žehnat.

Dopis č. 44

Paní Brulartové

Nepochybují, že jste zakusila několik nepříjemných setkání, protože vím, že se Vám mnoho takových setkání může přihodit. V čem, a kdy můžeme vydávat svědectví o opravdové věrnosti Pánu, když ne v trápeních, protivenstvích, a ve věcech nepříjemných?

Život je už takový, že musíme spolknout spíše pelyněk než med. Ten, kvůli kterému jsme se rozhodli živit naší trpělivost v protivenstvích, nám dá útěchu Ducha svatého v době zkoušky. Nechtějte, říká apoštol, ztratit důvěru, protože jste byli od Něho znovuzrozeni, s Ním trpíte, a snášíte statečně boj a zármutky pro velké odměny, které Vás čekají (Žid. 10,35).

Velice se mi nelíbil lehkovážný hněv, který vznikl mezi dvěma bratrance, kvůli kousku chleba, ponechaného ubohou paní Belosguardo. Mezi syny lidskými se to stává.

Hlavu vzhůru, mám naspek. Kéž by Pán nám dal, začít, dobře a svatě prožít budoucí rok. Kéž můžeme v něm oslavit Ježíšovo jméno a více pečovat o naši spásu.

Dopis č. 45

Paní Brulartové

Co říci, drahá dcero, o těchto lidech, kteří si váží tolik poct, tohoto ubohého světa, a tak málo věčné blaženosti? Ujišťuji Vás, že jsem velice trpěl, když jsem myslel na to, jak blízko věčnému zatracení se Váš drahý bratranec vystavil, a že Váš manžel ho k tomu dovedl (souboj byl velice častý v těchto dobách). Jaké je to přátelství, které přivádí přátele na okraj pekla. Je třeba prosit Boha, aby jim dal světlo k prohlédnutí a měl s nimi velký soucit. Dívám se na ně se soucitem, když pomyslím na to, že ví o tom, že Bůh si zasluhuje, aby mu byla dávana přednost, přesto nemají odvahu upřednostnit Ho, a když mají na to čas, nebojí se vést nerozvážené tlachy. Aby Váš manžel alespoň nezůstal ve hříchu a exkomunikaci, píšu mu několik slov, aby se vyzpovídal a byl přijat do církve. Žijte tedy v pokoji, dávejte své srdce a každé přání do rukou Prozřetelnosti, Boží požehnání buď stále s Vámi.

Dopis č. 46

Paní Brulartové

Je pravdou, že Vaše útěchy jsou také mými, hlavně když jsou založeny na tak pevné skále, jako je cvičení se Boží přítomností. Jděte tak pořád dál, blízko Něho, protože Jeho stín je větší pozdrav než slunce.

Není špatné chvět se někdy před Tím, v jehož přítomnosti se chvějí dokonce andělé, když se dívají na jeho vznešenost. Ve smlouvě, kde vládne jeho svatá láska, jakož i v jeho každém díle, měla by pořád převládat i nad počátkem i koncem naší bázně.

Buďte vždy věrná Bohu a spáse. Stále na sobě něco napravujte. Nedělejte to násilně, ale ráda, jak to dělají ti, co mají jako koníčka zahradnictví, když pečují o rostliny, aby plodily.

Pán určitě doplní to, co Vám bude scházet, aby Vaše ústraní u Něho bylo dokonalé, avšak za podmínky, že budete milovat a vyhledávat jenom Jeho. Víím, že to děláte: ale dělejte to pořád.

Dopis č. 47

Paní Brulartové

Velice dbejte o vlídnost. Neříkám, abyste milovala to, co máte milovat, protože víím, že to děláte, ale abyste byla neochvějná, trpělivá a vlídná. Ovládejte podněty Vaší povahy, ty příliš živé a ohnivé.

Nevím, jak byste mohla být nespokojená se svými zpověďmi, děláte je dobře. Zůstaňte v pokoji před Bohem, který Vás miluje již tak dlouho. Dává Vám svou svatou, bázeň a touhu po jeho lásce. Jestliže jste až dosud neodpověděla, je to důvod, proč byste to měla udělat v nejbližší době. Vaše ubohosti a slabosti Vás nemají udívat: Bůh viděl i jiné a jeho milosrdenství neodmítá ubohé, spíše se jich zastává. Na nich buduje trůn vlastní slávy.

Chtěl bych mít dobré kladivo, abych zaoblil vrcholek Vašeho ducha, který je příliš křehký, slabý vzhledem k vlastní dokonalosti. Řekl jsem Vám již mnohokrát, že je třeba postupovat ve zbožnosti prostě, jak se říká, s dobrou vůlí. Když kráčíte dobře, chvalte za to Boha, když málo chybujete, pokořte se. Dobře víím, že to nechcete jednat zlomyslně, i jiná zla nám neslouží k ničemu jinému, než k tomu, abychom se pokořili. Už se nebojte a nepopichujte více své svědomí: vííte příliš dobře, že potom co jste se zneklidnila, nezbyvá Vám nic jiného, než spoléhat se na Boží lásku. Ta netouží po ničem jiném, než po Vaší lásce.

Dopis č. 48

Paní Brulartové

Z Vašeho dopisu vidím stav duše Vašeho manžela, kvůli připravenému a nevykonanému souboji, ke kterému se rozhodl. Myslím, že tam nebyl důvod exkomunikace, protože tam nebyl žádný z důsledků, které předpokládá kánon. Jsem pohoršen, když vidím dobré katolíky, kteří, celkem vzato, milují Boha, se starat tak málo o věčnou spásu. Vystavují se nebezpečí, že neuvidí nikdy Boží tvář a že budou vidět a slyšet na věky hrůzy pekla. Opravdu se mi nedaří myslet na to, jak někdo může mít takovou nezřízenou odvahu pro takové maličkosti, pro takové nic.

Láska, kterou mám ke svým přátelům, zvláště pak k Vašemu drahému muži, způsobuje, že mi vstávají vlasy, když víím, že se nachází v takovém nebezpečí. To, co mě nejvíce trápí, je malá pravděpodobnost, že si něco dělají z urážky, které se dopouštějí vůči Bohu. Co bych neudělal pro to, abych dosáhl, aby se takové činy neopakovaly!

Neříkám Vám to, abych Vás trápil. Je třeba doufat, že Bůh nás všechny osvobodí od našich nedokonalostí, když Ho budeme, jak se patří, naléhavě prosit. Postarejte se proto, aby se Váš manžel vyzpovídal. I když se domnívám, že není exkomunikován, nachází se v hrozném stavu hříchů. Z toho hříchu je nutné co nejdříve vyjít: exkomunikace vzniká opravdu jedině činem naplněným do důsledků, ale hřích se spojuje s vůlí.

Dopis č. 49

Paní Brulartové

Viděl jsem Váš bouřící hněv a odpor vůči těm, kteří s Vámi jednají drsně. Teď se musíte uklidnit, protože dobře vííme, že naše přirozenost bublá v tisících druhých hněvu, když nás zachvacují. Naše vlastní sebeláska nám napovídá tolik špatných pocitů vůči těm, kteří něco proti nám podnikají. Díky

Bohu, nakonec se ubráníme a nenecháme se unášet ke zlu. I když zůstaneme otřeseni, nepadneme úplně. Tady je dobrá příležitost pro pokoření se, zahanbení se, zapírání se. Zůstaňte ve svatém pokoji a jestliže ho Váš manžel najde, dobře, jděte k těm pánům, a tak svědčte o své lásce.

Dopis č. 50

Paní Brulartové

Pan hrabě je na mě trochu rozhněván, bez mé viny, ale jeho dobrota osladí všechno. Chovám se upřímně, kdo chce být ke mně velice přísný a chce přikládat důležitost mým nedokonalostem a pokleskům, nebude mě milovat opravdově a dlouho. Především, když bude brát v úvahu mojí malou náklonnost k obřadnosti a poklonkovaní a jiným věcem považovaným za patřičné. Proč se takhle zatěžovat. Přesto všechno jsem zavalen starostmi, že ani nemohu vidět to, co bych měl vidět.

Dopis č. 51

Paní Brulartové

Mám potíže najít kazatele pro Rumilly, protože otcové kapucíni ho nemají a věřící jsou trochu delikátní případ. Nevím, jestli bychom mohli dostat z Chambery jednoho jezuitu. napíší o tom otci rektorovi. Když ne, vzali bychom ho jednoho odsud, máme zde různé a dobré kazatele. Jen ať nejsou tak choulostiví, jak je to obecně v dnešní době, když mnozí, mnohé věci umějí říkat, ale dělat je dobře, to umí velice málo lidí.

Dopis č. 52

Paní Brulartové

Teprve včera jsem dostal Váš dopis, a odpovídám dnes ráno. Je Popeleční středa. Zdá se mi, že tyto formality o poručníkovi pro Vaše děti jsou snad zbytečné, poněvadž všechno je již Vaše a Váš nový Manžel nebude na Vás žádat věno tohoto druhu (byla několik dnů vdovou). Víte, jaký člověk, pokud jde o mne, by byl vhodný pro záležitosti tohoto světa: opravdu se v tom nevyznám. Proto Vám radím, důvěřujte synovci, který tím, že je advokátem a má Vás velice rád, bude Vás umět dobře vést. Bude zapotřebí seznámit okolí jaké máte úmysly s Vašimi dětmi. Když to neuděláte bude to pro Filoteu jakoby jste ji dala vlkodlakovi, a ten bude šťastný, že má příležitost zhanobit Vaší zbožnost. Jestliže se neuspokojí, měla byste ho nechat křičet a řídit, dokud bude chtít, protože Váš budoucí Manžel nebere vůbec v úvahu to, co říkají lidé.

Dopis č. 53

Paní Brulartové

Za tu dobu, co mi píšete, zdá se mi, že Vás teď vidím celou ponořenou do trní. Mějte odvahu, zapřísahám Vás: je to normální, že tam rostou lilie milé nebeskému Ženichovi. Také beran, kterého Bůh chtěl, aby byl obětován místo Izáka, byl zamotan v trní (Gen. 22,13). Jednejte věrně, celou svou vůlí, uprostřed tolika temnot a vyprahlostí. Trochu práce, vykonané tímto způsobem, platí víc, než mnoho práce, které jsou vykonané v útěchách a zálibách. I když se zdá, že ta druhá je sladší, první je určitě lepší.

Dopis č. 54

Paní Brulartové

Myslím, že ta dobrá paní bude trochu zahořkla vůči mne, protože příliš miluje služebníky svého domu. Jeden z nich se minule představil na konkursu, (pozn.: na uprázdněné beneficium) s jejím doporučením a nebyl vybrán, třebaže je velice schopný. Při první příležitosti jí dám na srozuměnou,

že je pro mě nemožné upřednostňovat ho, dokud nebude vysvěcen na kněze, nebo jakýmkoliv způsobem navázán na kněžský stav. Proč dávat tak důležitý církevní úřad někomu, kdo ještě nenáleží ke kléru a podcenit tak zasloužilé církevní služebníky, kteří již mnoho roků a výborně slouží církvi? To je důvod, který může mít, aby byla na mě nahněvána. Je velikou pravdou, že člověk je přítelem vlastní vůle a sleduje vlastní sebelásku bez toho, aby se díval na službu Bohu.

Dopis č. 55

Paní Brulartové

Už jsem Vám dal dovolení, abyste vstoupila do kláštera, protože už jste tam srdcem. Nesmíte z něho vyjít, abyste zamířila do města nebo na jiné místo.

Vidím Vaše bolesti a Vaše dojetí.. Ale Bůh kraluje také uprostřed nich, netrapte se jimi.

V Paříži budu až do velikonoc. Věřte mi, jsem tam z dobré vůle, protože je to nutné, ale raději bych byl mezi malými domečky našeho venkova. I přesto je zde vidět mnoho příkladů zbožnosti, také uprostřed královského dvora. Zde není ale mé povolání, nemám zde své stádo.

Bůh budiž pochválen. Mějte svatou odvahu. Na této poušti je zapotřebí projít skrze křoví a trní, abychom došli do země zaslíbené.

Paříž 29. prosince 1613

Dopis č. 56

Paní Brulartové

Přeji si, abyste připravila dceru k prvnímu svatému přijímání, které jí chci o příštích Velikonocích podat svou rukou. Prosím jí, aby připravila své srdíčko, aby bylo místem přebývání Toho, který ji chce vlastnit celou. Dobře ji poučte, že pro přijetí takového hosta je třeba vyčistit dobře duši od vší neřesti a nedokonalosti a ozdobit ji všemi ctnostmi, zvláště zbožností, láskou a pokorou.

Dopis č. 57

Paní Luise Chastelové

(pozn.: Luisa Chastel, manželka Claudia z Charmosy, bratrance světce, z dopisů, které jí František posílal, vyšel první svazek nesmrtelné knížky "Úvod do zbožného života")

Drahá sestřenice, musím začít tento dopis s tím, abych Vás poprosil o prominutí chyb, kterých jsem se dopustil. Ujišťuji Vás, že to bylo bez zlomyslnosti, z čisté nepozornosti. Odevzdali mi dopis, který sem přišel jako pocházející od Vás. Velice jsem toužil dovědět se Vaše zprávy. Otevřel jsem dopis ihned, bez toho, abych zkoumal písmo. Když jsem uviděl rukopis Vašeho manžela, nevěděl jsem proč bych ho proto měl přestat číst. Až na několik láskyplných výrazů jsem si nevšiml, že byl adresován Vám. Posílám Vám ho tedy otevřený, ale jako by byl zavřený. Odpusťte mi mé překotné jednání. Mohl bych zaretušovat tuto chybu tak, že byste si toho nevšimla, ale dávám spíše přednost důvěře ve Vaši dobrotu než ve svoji lest.

Jsem spokojen, že se znovu odevzdáváte do Prozřetelnosti Boží. Ano, je třeba to dělat za všech okolností. Když budete navyklá dělat často úkony odevzdávání se nejen slovy, ale také srdcem, vnitřně, upřímně, buďte si jistá, že zakusíte mimořádný pokoj.

Nedá mi to, abych k Vám nemluvil o těchto věcech, které mám na srdci: Je to proto, že něžně miluji Vaši duši před Bohem. On od nás chce velikou úctu. Klidně se zúčastňujte na vnějších cvičeních. Takové riziko námahy, jít do San Claudio pěšky, nepodstupujte. Řekněte to také paní Du Foug, že už nemá na to věk jako tehdy, když jsem Vás tam doprovázel před dvaceti lety. Jděte tam se srdcem, ať je to pěšky nebo na koni. Bůh si Vás tam všimne a sv. Claudius Vám prokáže laskavost.

Pán ať je Vaší ochranou.

20. května 1606

Dopis č. 58

Paní Luise Chastelové

Děláte dobře, že nacházíte dobrého a vlídného Boha a zakoušíte tak jeho otcovskou starost o Vás. Když jste nyní na místě, kde nemůžete čekat, že budete moci pravidelně meditovat, On na oplátku se častěji představí ve Vašem srdci, aby Vás posílil svou přítomností. Buďte věrná tomu božskému Ženichovi Vaší duše: uvidíte, že Vám štědře oplatí Vaši lásku.

Nedivím se, že Vám dal Bůh pocítit chuť své přítomnosti, tím Vám umožní častěji ztratit chuť pro tento svět. Aloe nikdy není tak hořká, když se živí medem. Je vůbec možné, že zakoušíme-li božské věci, aby věci tohoto světa nám zachutnaly? Nikdy není možné, že potom, co jsme uvažovali o Jeho dobrotě, stálosti věčného Boha, abychom milovali ještě pomíjivost světa?

Musíme ji snášet, tolerovat ji, to ano, ne milovat ji. Naše láska musí být celá pro Boží pravdu. On ať je pochválen, že Vás dovedl k svatému pohrdání pozemským bláznovstvím.

Je pravda, že ubohá paní Moyron zesnula? Je také pravdou, že bychom si to nedovedli představit v minulé postní době. Ano, také my zemřeme v jeden, pro nás neznámý den. Nebudeme šťastní, když budeme umírat se sladkým Ježíšem v srdci? Držme se ho tedy pořád. Vytrvejme ve zbožných cvičeních, přáních, v našich předsevzetích. Je lépe tisíckrát zemřít, než žít bez něho.

Žijme radostně a odvážně v Něm a pro Něho. A ať nás nezneklidňuje smrt. Neříkám, abychom se jí nebáli, ale abychom se nezneklidňovali kvůli ní. Když nám smrt Páně byla příznivá, také naše smrt nám bude užitečná. Proto často myslíme na Jeho smrt. Milujme Jeho kříž a Jeho utrpení. Když vidíme umírat naše přátele, oplakávejme je, ale jen trochu. Dotýká se nás bolest něžná a soucitná, ale klidná a bez netrpělivosti. Využijme jejich odchodu, abychom se pomalu a radostně připravili na ten náš.

Děkuji Bohu, že jí tato bolest byla dána zvláštním způsobem, v tomto roce, ke zbožnosti. Je to veliké znamení Božího milosrdenství k ní. Správně rok předtím přišla do našeho bratrství. Udělalo jí službu, kterou mělo (pozn.:bratrství Svatého Kříže založené světcem).

Rumilly, březen 1608

Dopis č. 59

Paní Luise Chastelové

Nemohu a ani nechci, drahá sestřenice, zdržet se toho, abych Vám nenapsal. Mám k dispozici jednoho posla. Dělán to jenom proto, abych Vám řekl, že se za Vás modlím, že při mši svaté pro Vás prosím o mnoho milostí, především o Boží lásku, protože je to naše všechno. Je to náš med, ve kterém a s kterým musíme osladit všechno naše jednání. Jak je šťastné království ducha, když tam kraluje tato svatá láska. Jak blažené jsou mohutnosti duše, které poslouchají panovníka, tak svatého a moudrého. Pod jeho poslušnosti, on nedovolí, aby se zabydly ve hříších, ani v lásce k nejmenšímu hříchu.

Velice se pokoríme dcero moje. Vyznejme že, kdyby nám Bůh nedal brnění a štít, byli bychom ihned provrtaní a proděravění od každého hříchu. Proto držme se blízko Boha, vytrvejme v našich předsevzetích. Toto ať je naše největší starost. Je třeba mít vždy odvahu. Jestliže zmalátníme, utíkejme k patě kříže. Od ní se šíří vůně esence tak silná a nebeská, že se znovu posílíme.

Každý den ve mši nabízím Vaše srdce věčnému Otci spolu se srdcem jeho Syna, našeho Spasitele. Nemůže ho odmítnout v síle tohoto svatého spojení. Doufám, že to děláte tak jako já. Mohli bychom být s duší, srdcem i tělem, obětí chvály Bohu.

Žijte pořád radostně a odvážně s Ježíšem v srdci.

Rumilly březen 1608

Dopis č. 60

Paní Luise Chastelové

Napsal jsem Vám před dvěma dny, drahá sestřenice a dcero moje. Nyní je nutné, abych se na Vás obrátil protože můj synovec (pozn.:syn adresátky, dvorní páže) není vhodně oblečen, ani podle svého stavu, ani podle člověka, kterému slouží. To ho zneklidňuje, protože vidí své přátele lépe oblečené než on a ti do něho rýpou. Někteří z nich mi o tom horlivě vyprávěli.

Nedá se nic dělat, je třeba držet se zákonů tohoto světa - v něm bydlíme- ve všem, co by se neprotivilo Božím zákonům.

Píši Vám to tajně a se srdcem, o kterém jak víte, že mám pro Vás.

Dopis č. 61

Paní Luise Chastelové

Myslel jsem, že Vám napíše jeden velice dlouhý dopis jako odpověď na ten, který jsem dostal od Vás. Ale protože, jak mi řekl baron Wallon, věci se upravily, i když jste se tolik bála. Nezbyvá mi, než Vám říci, že udělám všechno možné pro dobro tohoto dítěte, podle přání jeho matky. Musím Vás přesto upozornit, abyste pečovala o své zdraví. Řekli mi, jistě vhodnými a laskavými výrazy, že moc o své zdraví nepečujete, abyste si ho uchovala, nešetříte, jak byste měla, své síly a své prostředky. Ale to, co je nejdůležitější, je, že mi řekají, že se Vám to neodvažují říct. Co se týče mě, jsem rozhodnut, říct Vám to, protože Vy jste moje sestřenice a moje drahá dcera.

Dopis č. 62

Paní Limojonové

Je nutné odstranit krok za krokem z našeho života věci přebytné a světské. Podívejte se na vinici, neprořezávají se ratolesti úhozem sekyry, ale nožem nebo nůžkami, výhonek po výhonku, jemně.

Viděl jsem sochařské dílo, které vyžadovalo od svého autora deset let práce, než bylo úplně hotovo. Sochař neúnavně jemně osekával dlátem všechno, co zabráňovalo dílu mít správný tvar.

Není možné přijít v jednom dni tam, kam se snažíte dojít. Je třeba získat jednu pozici dnes, zítra druhou, a tak získávat po trošce vládu nad sebou: to není malé vítězství.

Pokračujte s důvěrou a vesele v této práci. Na ní závisí podpora v hodině smrti, opravdu šťastný přítomný život a jistota budoucího života. Je to velký podnik, ale odměna bude ještě větší. Není nic, co by velkodušně rozhodnutá duše nedokázala vykonat s pomocí Páně (Fil 4, 13). Och, jak budete šťastná, jestliže uprostřed světa uchováte Ježíše v srdci. Snažně o to prosím, aby žil a kraloval ve Vašem srdci věčně.

Pamatujte si na základní lekci Spasitele, kterou nám zanechal ve třech slovech, abychom ji nikdy nezapomněli, a mohli ji opakovat stokrát denně. "Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem" (Mt 11, 29). Mít srdce vlídné k bližnímu a pokorné vůči Bohu: je všechno. Věnujte své srdce Spasiteli. Učiňte, aby on byl středem Vašeho srdce. V míře, ve které tento se tento Svatý a jemný přítel stane Pánem Vašeho srdce, svět s jeho prázdnotou a pošetilostí, tam nebude mít místo.

Už jsem Vám to řekl, a opakuji: nechci zbožnost výstřední, pletichářskou, protivnou, melancholickou, smutnou, ale vlídnou, příjemnou, milou, pokojnou. Ať je to zkrátka opravdová zbožnost, která by vyjadřovala lásku k Bohu, která je nade všechno a pak k lidem. Pro tentokrát to stačí.

Mám málo času. Odpovídám ještě na dotaz, jak mi máte psát. Víte jak? Svobodně, upřímně, bezelstně. Naopak nezačínat dopis titulem "Monsignore". Stačí, když tam dáte "Pane", nejsem člověk milující obřadnost. Ctím Vás, a vážím si Vás upřímně z mnoha důvodů, ale především proto, že doufám, že Vás Pán učiní celou svou. Buďte opravdu Jeho. Nabídněte Bohu své srdce v každém okamžiku.

Učiňte Vaši zbožnost milou všem. Žijte vždy spokojeně ve svém povolání.

Modlím se k Bohu, aby Vás vedl za ruku, čiňte to také vůči mně.

28. června 1605

Dopis č. 63

Paní Limojonové

Propustím ihned Vašeho člověka také proto, že musím zakrátko v poledne kázat.

Doporučuji, abyste kráčela radostně po započaté cestě až do konce, kde naleznete šťastný odpočinek.

Pamatujte, že Bůh není jako někdo jiný: Je dobrý ke všem a v každé době. Naleznete Ho vždy, kdykoliv, pro svou oporu a posilu. Proto neunavte se hledáním tak velikého dobra. Dychtíte po něm neustále krátkými, ale žhavými vzlety duše.

Děkuji Vám za vzpomínku, na mě slabého, že mě doporučujete Pánu. Dělejte to často, prosím Vás o to. Také já, když obětuji nebeského Syna jeho Otci na oltáři, nabízím Vaše srdce proto, aby bylo požehnáno.

7. září 1605

Dopis č. 64

Sestře Gaspaře, paní Cornillonové

(pozn.: rodina Sales měla 10 dětí, ze kterých byl František prvorozený a Gaspara byla pátá)
Sestro a dcero moje, buďte radostně zbožná. Jak budete šťastná, když se budete vytrvale řídit tímto pravidlem. Naše ubohá sestřička, která odešla tak brzy a tak křesťansky (pozn.: Claudina Cuzy švagrová světce, zemřela ve 23 letech, její syn Carlo Augusto bude třetím nástupcem Františka na Ženevském stolci, a jeho základním životopiscem), probudila ve mně lásku k Nejvyššího dobru, ke kterému musí vždy být směřován náš krátký život zde na zemi. Milujme se sestro, a držme se spolu u Spasitele, jenom u Něho můžeme být šťastní. Jsem plný naděje, že Pánu budete věrněji sloužit, poslouchat a oslavovat Ho: je to nejvyšší dobro, které bych Vám mohl popřát. Mnohé těžkosti, které máte doma (mluvil mi o nich Váš manžel) Vám nejlépe poslouží k tomu, abyste se stala ctnostnou, jestliže všechno ponesete vldně, trpělivě a dobře. Mějte srdce vždy obráceno k této pravdě. Myslete často, na to, že Bůh se na Vás dívá s láskou i uprostřed těchto malých nepříjemností a těžkostí, aby viděl, jestli se chováte, jak chce On. Milujte Ho tedy ze srdce, za všech okolností. Jestli se Vám stane, že ztratíte trpělivost, nezneklidňujte se proto, ale staňte se hned znovu vldnou. Žehnejte těm, kteří Vás zarmucují, a Bůh požehná Vám (Lk. 6, 28). 15. května 1603

Dopis č. 65

Sestře Gaspara, paní Cornillonové

Nesmím strávit první měsíc nového roku bez toho, abych Vás pozdravil. Drahá dcero a sestro, ujišťuji Vás o dokonalé lásce, kterou mám vždy k Vám. Učiňte, ať je tento rok v dobru plodnější než rok minulý. V míře, ve které léta plynou, a věčnost se přibližuje, máme znásobit odvahu a pozvednout své srdce k Bohu, sloužit Mu pečlivěji ve všem, k čemu nás zavazuje naše povolání a profese. Chtěl bych Vám poslat knihy, které jsem přislíbil Vám a Vaší snaše, ale nenašel jsem z nich ani jednu. Je zapotřebí mít trpělivost se mnou, který jsem špatný plátec. Prozatím, drahá sestro, seberte se k tomu, abyste dobře působila na Vaše děťátko (pozn.: očekávala dítě). Mluvím o působení tělesné i o působení srdce, ale především o tom posledním, kterým je Ježíš. Jsem si jistý, že od nynějška v následujících dnech Ho budete chtít lépe uvádět do svého života, než v minulosti. Je to synáček, který opačně než jiní, podpírá, živí a vydržuje svoji matku. Ano vložte všechnu svou naději, lásku, a důvěru v Něho: tak budete žít vesele a šťastně.
leden 1610

Dopis č. 66

Sestře Gaspaře, paní Cornillonové

Píši jenom, abych popřál dobrý večer a tisíceré požehnání z nebe, Vám a Vašemu manželovi, zvláště abyste byla vždy proměněna v Krista. Ach, jak krásný je Jeho obličej, mimořádně příjemné Jeho oči, a jak krásné je být vedle Něho na hoře slávy. Je to tam, kde máme umístit naši touhu a lásku, ne na tuto zem, kde nejsou než prázdné krásy, a vznešené prázdnoty. Ano, jsme skutečně na hoře Tábor, protože jsme rozhodnutí, sloužit a milovat Boha. Vystupujme tam vždy, drahá sestro, vystupujme bez přerušení k tomuto vidění našeho Spasitele. Vzdalujme se stále více od pozemských lásek a směřujme ke štěstí, které je nám připraveno. Zapřísahám Vás, prostě Pána za mne, ať mě drží neustále na cestách své vůle, abych Mu sloužil upřímně a věrně. Drahá dcero, toužím buď zemřít, nebo milovat Boha: nebo smrt nebo lásku, protože život, který je bez lásky k Němu, je absolutně horší než smrt. Jak budeme šťastní, když budeme milovat Nejvyšší dobrotu, která nám připravuje tolik požehnání. Ať jsme úplně Jeho, uprostřed zmatku tohoto světa. Mohli bychom snad lépe osvědčit naši věrnost, než v protivenstvích? Ach dcero moje, samota má své pokušení, svět má své obtíže: je třeba mít svatou

odvahu v každé věci, protože pomoc nebe je vždy přítomná těm, kteří důvěřují v Boha a prosí s pokorou jeho otcovskou ochranu.

Jsem si jistý, že jste rozhodnutá pro dobro. Ať Vám ale není líto lehkých záchvatů neklidu, kterými trpíte, které Vám přináší mnohost a různost domácích záležitostí. Slouží Vám jako cvičení pro praktikování nejdražších ctností, které nám Spasitel doporučil (Mt 11, 29). Věřte mi, opravdová ctnost se neživí odpočinkem, stejně tak, jako ryby se neživí ve vodách stojatých a bahnitých

6. srpen 1610

Dopis č. 67

Sestře Gaspaře, paní Cornillonové

Myslel jsem si, že když půjdu do Sales, budu mít naději, že Vás uvidím. Neztratil jsem ji. Je pravdou, v této době jsem byl nachlazený a všechno šlo stranou. Nechal jsem ji trochu odvanout. Bratři Vám přinesou moje slova.

Zdravím Vás se vši láskou a ctí, kterou by nejdražší bratr mohl mít pro svou nejdražší sestřičku.

Posílám Vám jeden růženec z těch, které se dotkly relikvie sv. Karla. Nepřinesl jsem z Itálie nic cennějšího. (Pozn.: Odebral se na pout' do Milána, na hrob Sv. Karla, kanonisovaného před dvěma lety, aby splnil slib, učiněný během těžké nemoci, sv. Jany Chantal). Kdybych věděl, že Vám ho nebudu moci dát osobně, už dávno předtím, byl bych Vám ho poslal.

Nezapomenu mluvit o svých přáních bratřím. Bernard, který má na nás myslet, je vždy pomalý ve všem. Budu ho pobízet, abyste měla v srdci pokoj. Ten pokoj už máte, protože se bojíte a milujete Pána.

12. listopadu 1613

Dopis č. 68

Paní Travernayové

Paní, vězte, že zakouším zvláštní radost, když dostávám Vaše dopisy. Vidím, že mezi tolika nepřijemnostmi a těžkostmi si uchováвате vůli sloužit Bohu: čím více budete věrná v souženích, tím více budete povzbuzená. Myslím na Vás více, než tomu věříte. Dívám se na Vás se soucitem. Dobře vím, kolik máte těžkostí, které by mohly přitáhnout Vaši pozornost, kterou toužíte mít jen pro Boha. Budu vždy doporučovat Bohu Vaše potřeby a zapřísahám Vás, abyste je využila pro svůj duchovní pokrok. Není odměny bez vítězství, ani vítězství bez boje. Buďte odvážná a změňte těžkosti, které jsou nutné, ve ctnosti. Uvažujte často o našeho Pánu, který na nás hledí, na nás ubohá malá stvoření. On Vám bude pomáhat v těžkostech a nebezpečích, a bude žehnat Vaším námahám. Přijmete vlídně a trpělivě námahy, které Vás potkávají, z lásky k Tomu, který je dovoluje jen pro Vaše dobro.

Pozvedejte často své srdce k Bohu, prostě Ho o pomoc. Považujte za hlavní útěchu štěstí, být jen Jeho. Všechna nelibost bude pro Vás ničím, když budete vědět, že máte takového Přítele, tak velkou podporu a tak vynikající útulek. Bůh ať je vždy uprostřed Vašeho srdce.

Dopis č. 69

Paní Travernayové

Dovíte se od tohoto důstojného posla, mezi kolika starostmi Vám píši, a bude mi to sloužit k omluvě, že k Vám nemluví tak široce, jak bych chtěl.

Musíte přizpůsobit délku Vašich zbožných cvičení k množství Vašich starostí. Protože Pánu se zalíbilo, aby Vás postavil do takových životních okolností, ve kterých jste neustále rozptylována, musíte si navyknout dělat meditace krátké. Budou krátké, ale stanou se každodenní že je nevynecháte, když tak jen v nutné situaci.

Ráno po vstávání klekněte na kolena před Bohem, abyste Ho uctívala, udělejte znamení kříže a poproste Ho o požehnání na celý den. Toto může trvat asi tak v délce Otčenáše.

Večer před večerí, nebo asi v tom čase, můžete se vzhledem k Vašemu volnému času vroucně pomodlit, a postavíte se před Boha v délce jednoho Otčenáše. Neexistuje starost, která by Vám mohla

zabránit, že byste si nedovolila toto malé cvičení. Dříve než půjdete na lůžko, budete moci, i když děláte jiné věci na jakémkoliv místě, prožít probráním toho, co jste udělala během dne. Když půjdete na lůžko, krátce poklekněte, poproste o odpuštění Boha za nedostatky, kterých jste se dopustila, a poproste Ho, aby bděl nad Vámi a dal Vám své požehnání. Toto všechno dělejte krátce, v délce jednoho Zdrávasu. Především si přeji, abyste během dne svým srdcem spočinula v Bohu. Adresujte mu nějaký krátce projev věrnosti a lásky. Co se týká zármutku srdce, rozlište v klidu ty, na které je lék, od těch, na které lék není. Na ty první, použijte klidně krok za krokem lék. Jiné snásejte jako umrtvování, které Vám posílá Pán, aby Vás vyzkoušel a učinil Vás celou svou. Neutíkejte se k nářkům. Přesvědčte své srdce, aby trpělo klidně. Jestliže se Vám stane, že zaútočí netrpělivost, ihned jak si toho všimnete, uveďte svoje srdce do míru a vlídnosti. Věřte mi, dcero moje, Bůh miluje duše, které jsou zmítané vlnami a bouřkami světa, za předpokladu, že přijmou z jeho ruky svíce. Od statečných válečníků se očekává, že si uchovají věrnost uprostřed útoků a bojů.

Dopis č. 70

Paní de la Valbonneové

(manželka Renata Favre, syna prezidenta. Sestře Favre světec napíše. "Vaše švagrová je perla...Bůh ji povede na cestě, kam ji postavil k veliké dokonalosti" (Opere XV, 180)

Žena, o které mi píšete, mi způsobila velikou nelibost, když šla na místo, kde nemůže být nic než pohoršení (pozn.:jde o určitou Marzellinu Bellotovou, která v kraji způsobila skandály. Zakladatelé Navštívení ji přijali do kláštera Annecy, protože se polepšila). Během postu se chovala velice dobře. Začínal jsem s ní být spokojený. Pak jsem ji více neviděl, až do jejího odchodu do Belley. Přišla ke mně v okamžiku, když jsem nemohl mluvit, protože bylo kolem mnoho lidí.

Svět si vyložil nepravdivě projevy lásky, které sestry Navštívení chtěly projevit vůči ní. Bůh ukryl lidem tajemství dobrodružství. Kdybychom nemohli sloužit jen duším, které vytrvají, budeme namáhavě rozlišovat jedny od druhých.

Je třeba, i když jenom na jedinou hodinu, zabránit zlu u bližního. Kdyby se zalíbila Bohu, ta duše by zůstala by v rozhodnutí, které učinila u sester. Byla by tam šťastná a dobře přijímaná dobrými lidmi. Říkám tyto věci, abyste uměla vlídně odpovědět těm, kteří brblají.

červen 1613

Dopis č. 71

Paní De la Valbonneové

Drahá neteři, píši Vám hned k námětu, který jste mi posledně předložila.

Chudá a ubohá Bellot je už taková, že nechce být podrobená omezením, která ji však nechyběla na počátku její ješitnosti, poslední příčině její zkázy. Dobrá matka Chantal nešetřila ničeho, aby ji z toho dostala, a předpověděla, že ješitnost ji zanechá mnohem dále, než bychom si mohli představit.

Boží plány jsou neznámé. Není třeba nikdy přestat spolupracovat na spáse bližního, jak nejlépe umíme. Jestliže můžete mluvit k tomu ubohému stvoření, buďte k ní vlídná a laskavá. Ukažte jí, jak by byla šťastná, kdyby žila v Boží milosti. Zeptejte se jí, jestli nebyla šťastnější před tím, než přišla do tohoto města. Pak pomalu ukažte její neštěstí. Myslím, že toto by se jí mohlo dotknout. Musíte svědčit, že jste vedena láskou k ní a že nemáte hrůzu z jejího dojímavého případu. I kdyby jste neudělala nic víc, než hluboce povzdechla, Bůh za to bude oslaven. Myslím, že budete mít těžkosti najít vhodný okamžik pro tento pokus, který vyžaduje mnoho času. Říká se, že je dobře střežená. Och, kolik milosrdenství má Bůh s dušemi, které drží ve své svaté bázni a ve své božské lásce. Nejmenší část tohoto pokladu, má větší cenu, než všechno, co je ve světě.

Žijte vždy, úplně pro nejvyšší Dobro, moje nejdražší dcero: to je moje přání na každý den.

5. února 1614

Dopis č. 72

Paní De la Valbonneové

Dávám přednost napsat Vám v tak krátkém čase, než očekávat jiný okamžik. Váš dopis se mi velice líbil, vidím, že setrváváte v předsevzetí, chtít vždy sloužit Pánu se vši upřímností a největší věrností. Šťastné srdce, které se oddá lásce tak správné a svaté. Čím více stárneme, více uznáváme, jaká je to velká milost Ducha svatého, když nám dává odvahu. Jste-li někdy zasažena podněty sebelásky a slabosti, nezneklidňujte se, protože Bůh dovoluje, abyste se ještě silněji přitiskla do jeho rukou. Pokořte se a poproste o jeho otcovskou podporu.

19. srpna 1614

Dopis č. 73

Paní De la Valbonneové

Není jiné volby, drahá dcero. Zřekli jsme se pozemských útěch a jakoby by to nestačilo, musíme se zříct také duchovních, když je to vůle Toho, pro kterého máme žít a umřít.

Myslíte si, že Vaše matka by nevystrojila slavnost, kdyby Vás viděla v řádu Navštívení, a že já bych nebyl s tím spokojený? Protože Váš manžel a zpovědník to nedovolili, je třeba zůstat v klidu, jako i co se týká umenšení počtu svatých přijímání. Neznám jejich důvody v tomto ohledu, a proto o tom víc nemluví. Oni snad neznají moje, a proto je nepovažují za vhodné, aby se jimi řídili. V těchto věcech má každý svůj osobní názor. Vy, ujišťuji Vás, neztratíte nic, protože to, co nezískáte příjemností svatého přijímání, naleznete v pokoře podřízenosti se, jestliže prostě vyhovíte jejich přáním. Netrapte se, opravdu si nemyslete, že časté svaté přijímání zevšední a obrátí se proti Vám: řekli Vám to určitě bez toho, aby znali stav Vaší duše, jenom aby Vás pokořili, nebo prostě jako výmluvu: někdy se i velice moudrým lidem stane, že si dobře nerozváží každou věc.

Žijte velice pokorně, vlídně, zapálená svatou láskou pro nebeského Ženicha.

15. května 1617

Dopis č. 74

Paní De la Valbonneové

Bůh Vám žehnej, moje drahá neteři, moje dcero, protože jste vytrvala v lásce k Němu. Jak budete šťastná, když taková vytrvalost bude trvat až do konce tohoto ubohého života, protože konec bude tak počátkem krásné svaté věčnosti.

Musíme být pevní ve dvou, nám tak drahých ctnostech, vlídnosti vůči bližním a přívětivé pokoře vůči Bohu.

Je třeba úplně zavrhnout myšlenku na pocty, protože nejvyšší pocta je v tom: nedbá na ní. Když je naopak milujeme, zneklidňují nám srdce a způsobují to, že chybujeme ve vlídnosti a pokoře.

Nedivte se svým roztržitostem, chladu a vyprahlosti. Toto všechno vychází ze smyslů, z té části srdce, která není úplně v naší moci. Vidím, že Vaše odvaha je pevná a nezvratná v rozhodnutích, ve kterých Vás Bůh inspiroval. Není třeba vynechat svaté přijímání k vůli obyčejným pokleskům: nikdo Vás nedá na místo lépe, než Váš král, nic Vás tak nezahřeje jako jeho slunce.

Nezneklidňujte se, když při zpytování svědomí si nezaznamenáte všechny nejmenší nedostatky: jak často padnete, aniž byste si toho všimla, tak znovu povstanete, bez toho, abyste si toho všimla. V tvrzení, které jste mi citovala, (Př. 24, 26) není řečeno, že spravedlivý padne sedmkrát za den a že si toho všimne, ale že padne sedmkrát. Stejným způsobem vstane. Obviňujte se klidně z toho, co si pokorně upřímně poznamenáte. To, co jste si nepoznamenala, svěťte milosrdenství Toho, který klade svou ruku na ty, kteří padají bez zlomyslnosti, aby si neublížili, a pozvedá je tak rychle a mile, že si nevšimnou ani toho, že padli. Ruka Boží je pozvedla, ne že by sami povstali, protože Boží ruka je sebrala tak rychle, že si už na to nepamatují.

Nepřikládejte velkou cenu těmto létům, které utíkají snad jen proto, abyste dosáhla svaté věčnosti.

Dopis č. 75

Paní De Giezové

Je to mimořádná milost, že Vy, uprostřed světské marnivosti, v jaru svého mládí a mezi chválami mnohých, ctíte a milujete svaté ctnosti. Ctnosti jako pokora, vlídnost a skromnost, jsou ty, které obsahují celou zbožnost.

"Pane, - zvolal král David - " poučoval jsi mě od mého mládí, a budu hlásat tvé podivuhodné činy" (Žalm 71, 17).

Kéž se zalíbí Nejvyšší dobrotě držet Vás ve své ruce, abyste mohla zvolat se samotným králem: "Ani ve stáří a šedinách mě neopouštěj"(71, 18). Dělejte to tak, aby tento úsvit rostl až k úplnému poledni svaté lásky a aby se Vaše kvetoucí jaro obrátilo v plodný podzim.

Jste šťastná, že máte manžela takového křesťana, kterého Vám Bůh dal ve své dobrotě. Jho Páně, které je samo o sobě tak milé a příjemné, stane se milým ještě více, když ho poneseš spolu.

Dopis č 76

Paní de la Croixové

Bůh ať je pochválen a oslaven za změnu života, kterou jste učinila v Jeho jménu, drahá dcero (před nedávnem se vdala). Nazývám Vás ještě tak, protože tato změna nic nezmění na opravdové otcovské lásce, kterou k Vám mám.

Když se dokonale odevzdáte Prozřetelnosti a do vůle Páně, velice pokročíte ve svém povolání.

Naleznete v něm mnoho útěchy a stanete se svatou. Bylo to to, co jsem pro Vás chtěl už mnohem dříve, než jste potkala pána tak bohatého a takových kvalit.

Mýlíte se, pokud Vám ještě dělá skrupule porušit půst, když to nařizuje lékař.

Přistupujte k svatému přijímání podle mínění svého zpovědníka. Je Vaší povinností dát mu tuto útěchu a Vy tím nic neztratíte: to, co nezískáte ve svátosti, získáte poslušností a podrobením se.

Nedávám pro Váš každodenní život žádné jiné pravidlo, než knihu "Úvod do zbožného života".

Dovolí-li Bůh, že se potkáme, a budu moci osobně odpovédět na Vaše těžkosti, dám Vám to vědět.

Není třeba, abyste mi napsala zpověď, ale jestliže toužíte probrat se mnou nějaký důležitý bod, můžete to udělat.

Buďte velice vlídná, nežijte podle svých nálad a náklonností, ale podle rozumu a zbožnosti. Milujte něžně Vašeho manžela, který Vám byl dán samotným Bohem. Buďte hodně pokorná ke všem. Velice pečujte, abyste byla v míru a v klidu. Špatné náklonnosti uhaste. Věnujte se pečlivě a aktivně praktikování křesťanských ctností.

Podtrhněte si slova, která Vám nyní říkám: Vaše slabost pochází z toho, že se více bojíte neřesti, než z toho, že byste nemilovala ctnost. Jestli můžete v sobě vzbudit hlubší lásku k vlídnosti a k opravdové pokoře, byla by to vynikající věc. Je třeba často na to myslet.

Dělejte přípravu na ráno, mějte velikou úctu k tomuto cvičení, a Bůh Vám to oplatí tisícerými útechami. Během toho cvičení neopomeňte pozvednout srdce a mysl k Bohu a k věčnosti. Každý den trochu čtete. Poroučím se ve jménu Božím.

12. března 1613

Dopis č. 77

Paní De la Croixové

Odpovídám na Vaše dva dopisy. Zapřísahám Vás, nenazývejte už "nevhodným" pro mě čtení Vašich ubohostí. Tyto se mi spíše velice líbí.

Vidím dobře už od začátku, že Vaše srdce je vždy plné dobrých a ctnostných přání, protože je velice dobré. Vy mi však říkáte, že nejste ještě dostatečně zbavena nedokonalostí. Řekl jsem Vám to tolikrát, že musíte být ve stejné míře zapálena k praktikování pokory i věrnosti vůči Bohu: k věrnosti, abyste vždy začala od začátku a měla se na pozoru, a k praktikování pokory, že když chybujete, uznáte svojí slabost a ubohost. Určitě je třeba pečovat o vlastní srdce, abychom ho očišťovali a posilovali.

Nevidím špatnost v tom, že jste někdy zbavena svatého přijímání, je-li to mínění Vašeho zpovědníka: chci vědět, jestli touha, abyste znovu přistupovala ke svatému přijímání, způsobí u Vás větší péči o nápravu. Uděláte vždy dobře, když poslechnete rady zpovědníka, který vidí stav Vaší duše, protože z Vašich dopisů se mi zdá, že mi nemůže být vše známo jako jemu, kterému ihned všechno říkáte.

Domnívám se, že i když se dočasně vzdálíte od svatého přijímání, neopomeňte kvůli tomu svatou

zповěď: bude Vám to užitečné pro Vaše podřízení se - nemilujete podřízenost -, pokoření se a lepší rozlišování svých chyb (Odpovídám Vám nepřímo na Váš dotaz, kterým jste se na mě obrátila kvůli vdově, abyste jí, pokud chcete, mohla ukázat moji odpověď).

Dopis č. 78

Paní De la Croixové

Říkám Vám krátce, že jsem nezměnil názor, od té doby, kdy jsem napsal "Úvod do zbožného života", naopak, stále více se utvrzuji ve svém mínění, co se týká snášení urážek.

Vášně v nás od začátku vždy způsobují touhu po pomstě, ale když máme trochu bázně Boží, neodvažujeme se ji nazývat pomstou, ale prostě náhradou.

Ona dobrá paní, ať mi věří a nevstupuje do soudního sporu, kvůli hloupostem, protože by to bylo rozmnožení zla, místo toho aby bylo zlo potřeno. Žena, která má opravdovou čest, nemůže ji ztratit: nikdo nebude opravdu věřit těm hanebným prohlášením, ani neuvěří pomlouvačům. Nikdy nebudou špatní váženými. Nejlepší způsob pro nápravu zla, které konají, je přezírat jejich zlé jazyky, které jsou jim nástrojem, a odpovědět jim se svatou skromností a soucitem. Když však ubohý pomlouvač přijme fakt, aby napravil urážku, nakolik je mu to možné, podle mínění příbuzných, není důvod obracet se na advokáty, kteří jsou bludištěm a propastí ať pro svědomí, tak pro majetek.

Opravdu bych neschvaloval, aby nepřipustila svoji vinu, nevyznala svoji nevraživost a nepoprosila, aby bylo vše zapomenuto. I když má malou autoritu, je to určitě inspirace pro dobro - pro ni, která byla pomlouvána - vidět, že její nepřátelé jí vyjadřují úctu. Spíše než vyřešit věc soudem, nemělo by se nechat všeho, a nezabývat se tím. Mám předchozí zkušenosti o zbytečnosti a spíše škodě, vyprovokované soudním sporem v takovýchto případech. Bylo to také u jedné z nejctnostnějších žen z Macon, která byla mnohokrát na tom špatně, protože opomenula moji radu, ale naopak, sledovala příkazy vášní a příbuzných.

Věřte mi, drahá dcero, úcta lidí k dobru, je chráněná od Boha, který určitě někdy dovolí, aby byla napadena, aby nás pocvičil v trpělivosti. Nikdy však ji nenechá úplně zhroutit se, ale hned ji znovu postaví. Žijte celá v Bohu.

Dopis č. 79

Paní Mieudryové

Náhly odchod Vašeho posla mě popohání, a proto vám odpovím krátce. Pište mi, kdy chcete, zcela důvěrně, bez obřadností, protože tento druh přátelství to tak vyžaduje.

Nestarejte se o myšlenky marné slávy, které na Vás přicházejí, když konáte něco dobrého: jsou to jenom mouchy, které Vám nemohou uškodit i když Vás trochu obtěžují. Neztrácejte tedy čas zkoumáním, zda jste souhlasila, nebo nesouhlasila. Pokračujte prostě ve své činnosti, jakoby se Vás myšlenky ani nedotkly.

Není nutné, abyste se nutila ke zbožnosti nebo se nutila k lítosti během meditace o utrpení Páně: stačí, když v každé meditaci uzrají dobrá rozhodnutí, především vlastní polepšení, že se upevníme v lásce k Bohu. Toto všechno se může dít bez slz a vzdychání, nebo vnitřních útěch. Je veliký rozdíl mezi něžností, kterou si přejeme, protože nás utěšuje, a pevností, kterou musíme chtít, protože nás činí opravdovými Božími služebníky.

Neodpovídejte vůbec na nevhodné myšlenky, které na Vás přicházejí. Řekněte si jenom v hloubi svého srdce "Pane, ty víš, že tě miluji, jsem celá tvá ." Pak pokračujte v činnosti bez rozmluvy s pokušeními.

Nezneklidňujte se, když vidíte, že Vaše zpytování svědomí je nedokonalé. Jestliže doopravdy toužíte očistit se, takové nedokonalosti jsou bezvýznamné. Duše se nesmí trápit, když vidí, že touží po věrné službě Bohu.

Když nemůžete jít k řádnému zповědníkovi, běžte k druhému. Hleďte na Boha a ne na člověka, který Vás zpovídá.

6. listopadu 1608

Dopis č. 80

Paní Mieudryové

Zapomněl jsem Vám říci, že klidně můžete jíst maso Vy, i Váš otec a Vaše děti: vaše kondice je dosti slabá. Je třeba být to, co Bůh chce, abychom byli: slabí, chudí, ale Jeho v srdci, v úmyslech, rozhodnutích. Co se týká Vašeho manžela a druhých, chovejte se podle toho, co je nejvhodnější. Myslím si, že nebude ani vhodné z Vaší strany dávat mu nějaké rady, když má bázeň před Bohem. Vikář z Rumilly je podřízen farář. Dal jsem mu dovolení, aby se uplatnil v díle otce Nacot, jak mě o to žádal, bez toho, aby mu to zabránilo využít pátera Cherveta, pro ty, kterým by se nelíbil první. Může se říci, že jsem chyboval: nebyla by to divná věc. To se mi se nezdá, z důvodu, který mě vedl k tomu rozhodnutí, že každý má svobodu zvolit si jiného kněze. Ať Vám nezpůsobuje těžkosti odpovědět těm, kteří mne pranýřují: protože i když nyní nejsem o tom přesvědčen, může se stát, že by měli pravdu. Co se týká Vás, stačí Vám, že Vám pomáhám na cestě k dobru a nezklamu Vás. Především Vás povedu na cestě zbožnosti s láskou a neúnavnou horlivostí.

Beru v úvahu rozmary lidí v případech řeholního bratra z Valenza (pozn.: otec de la Rivière, františkán, bude jeden z jeho prvních životopisců). Zde ho posloucháme velice rádi a já, který jsem studoval teologii více než všichni obyvatelé Rumilly dohromady, mám za to, že káže praktickým způsobem a dobře. Byli by spokojeni, kdyby ho měli v mnohem větších městech. Je třeba mít trpělivost a prosit Boha, aby nás všechny učinil pokornými, abychom jako hluboké cisterny mohli přijímat v hojnosti Boží dary.

Dopis č. 81

Paní Le Blancové

(manželka vysokého městského úředníka, rozmařilého a lehkomyšlného. František ji nazýval "výjimečná" žena a svatá Jana "vlídná" ve své srdečné upřímnosti)

Ujišťuji Vás, drahá dcero, že toto jsou první okamžiky, které jsem Vám mohl dát k dispozici a musím je ušetřit jinde z tisícerych starostí, abych Vám trochu šířeji napsal o důvodech, o které mne žádáte. Chci k Vám mluvit ze srdce a k srdci.

Jak jste šťastná, že jste vytrhnuta ze světa a z jeho marností. Nakolik jsem mohl vidět v krátké době, po kterou jsem zkoušel Vaši duši, má lásku k Bohu a ne k zemi.

1) Nabízejte často Vaši lásku Pánu, obnovujte svá rozhodnutí, která jste učinila, naplnit každý okamžik života službou Bohu.

2) Věnujte se pečlivě rannímu popsanému cvičení, z knihy "Úvod do zbožného života", (pozn.: část 2., kap. 10) a třebaže Vaše živost pojme jenom jeden pohled na všechny body cvičení, zaměstnávejte se jím po délku dvou Otčenášů, pak proneste několik slov adorace a pomodlete se Otčenáš a Věřím.

3) Pak připravte meditaci: jedno tajemství o životě nebo utrpení Krista. Jestliže se v modlitbě Vaše srdce cítí přitahované prostou přítomností Milovaného, nepokračujte dál, zastavte se v této přítomnosti. Necítíte-li ji silně, meditujte o bodu, který jste si zvolila.

4) Meditujte každý den, mimo závažné důvody. Říkáte mi, že nemůžete zůstat usebraná, když jste velice zaneprázdněná.

5) Pro přizpůsobení cvičení Vaším podmínkám a Vaší živosti, bude stačit, že se tomu budete věnovat, čtvrt hodiny denně. Během dne vysílejte často střelné modlitby a myšlenky k Bohu. Postačí, aby Vaše srdce setrvalo v úzkém spojení s Ním. Meditovat můžete i během mše, nemáte-li jindy čas. 6) Jestliže meditujete nebo prožíváte přítomnost Boží, unavujete si mysl. Zanechte tedy cvičení a ponechejte v činnosti nikoliv intelekt, ale srdce a vůli s vnitřními slovy a city.

7) Jestliže na Vás přijde pláč, jen plačte. Jestli by to mělo být často a příliš, pozvedněte se, abyste zakoušela s co největším klidem tajemství v horní části duše. Nepotlačujte a nezabraňujte vzdychání a slzám, ale veďte své srdce pomalu, pomalu, k čisté lásce k Bohu s milými vzdechy podle toho, jak Vás Bůh bude inspirovat.

8) Říkáte mi, že máte ducha tak aktivního a těkavého, že se nemůžete zastavit, ale já Vám říkám, že je třeba se zastavit, trochu zpomalit, jednat přívětivě a klidně, podle okolností. Nesmíte se domnívat, že

přívětivost a klid zabraňují pohotovosti a k vykonání díla. Opak je pravdou, umožňují dílo udělat to lépe.

Například, musíte jíst. Je to nutnost tohoto ubohého života. Zůstaňte tedy sedět, dokud správně nenasytíte tělo. Chcete jít spát, připravte se klidně. Musíte vstávat, udělejte to s klidem, bez prudkých pohybů, bez křiku, bez rozrušení služek. Tak oklamete Vaši přirozenost a uvedete se postupně do svaté skromnosti a umírněnosti. Těm, kteří mají povahu změkčilou a línou, budeme říkat, rychle, čas je drahý. Ale Vám říkám, neunáhlujte se, protože pokoj, klid a vlídnost jsou přece vzácné. Času se využije lépe, když se ho užije pokojně.

9) Říkám Vám, dcero moje, abyste sloužila věrně Boží vůli a jeho Prozřetelnosti vzhledem k Vašemu starému pokušení. Ochotně konejte ve vši pokoře a upřímnosti Boží vůli, kterou nyní nacházíte v tom životním stavu, ve kterém jste. Je třeba zůstat na lodi, na které jste, a zůstat tam ráda, abyste se mohla převést z tohoto života do druhého. I když jsme tam nebyli postaveni Boží rukou, ale lidskou, od okamžiku, kdy jsme tam, Bůh chce, abychom tam zůstali. Kolik církevních osob si zvolilo svoji cestu nerozvážným rozhodnutím, nebo přinucením rodičů. Kolik však z nich pěstuje nezbytné ctnosti a zůstává z lásky tam, kam vešli násilím. Když ne, čím by se měli stát? Kde je méně naší volby, tam je více podřízení se nebeské vůli. Moje drahá dcero! Při plnění Boží vůle říkejte často z celého srdce: ano, Otče, chci být taková, protože se ti tak zalíbilo, abych takovou byla (Mat. 11,26).

Nechť se zbavíte závislosti na podmínkách, ve kterých jste. Někdy je dobré, že jmenujete jménem lidí, k nimž máte averzi. Když k nim budete mluvit, mluvíte uctivě, i když jim říkáte své námitky. Tento bod je natolik důležitý pro dokonalost, že bych ho rád napsal vlastní krví.

Jak můžeme svědčit o své lásce k tomu, který pro nás tolik trpěl, ne-li mezi nepříteli, odporem a těžkostmi? Musíme vložit naši hlavu mezi trny těžkostí, nechat si probodnout srdce protivenstvím, pít žluč, spolknout ocet, vzít pelyněk a aloe, protože to tak chce Bůh.

Jestliže by se Vám přihodily známé těžkosti s oním člověkem, jednejte až po té, co jste uvažovala o věčnosti, co jste se uvedla do klidu a poradila se s nějakým důstojným služebníkem Božím. V naléhavém případě se mnou (jsem Váš otec), jestliže to čas dovolí. Když nepřítel vidí, že přemáháme pokušení plněním Boží vůle, používá různé vynálezy, aby nás obtěžoval.

10) Nakonec ať svatá a božská pokora žije a kraluje všude: V prostém oblečení, ale podle vhodnosti a životních podmínek každého. Ve slovech prostých, zdvořilých a přívětivých. V gestech, v řeči ne příliš rezervované ani příliš rozpustilé. Ať je v obličejích čistém a bez šminek. Zkrátka v každé věci ať kraluje příjemnost a skromnost, jak se sluší na Boží dceru.

7. dubna 1617

Dopis č. 82

Paní Le Blancové

Odpovídám na Váš dopis ze 14. dubna.

1. Řekněte, drahé Barboře Marii (pozn.: samotná adresátka), aby mluvila svobodně o Bohu, kdekoliv to uzná za vhodné. Ať nemyslí na to, co řeknou ti, kteří ji poslouchají. Už jsem jí řekl, že není zapotřebí něco říkat, nebo dělat jen pro to, abychom byli chváleni, ale ani vynechávat nebo neříci něco ze strachu, že bychom byli chváleni.

Není to pokrytectví, snažit se nedělat to, co děláme dobře, aby se jen o ní nemluvilo? Měl bych tedy mlčet, ze strachu, že jsem pokrytec, protože když mluvím o dokonalosti, o tom že bychom se o ní měli snažit, to neznámá, že si myslím, že jsem dokonalý? Ne, určitě ne, nemyslím, že jsem dokonalý, jako nemyslím, že jsem Ital, když mluvím tímto jazykem, ale myslím si, že umím jazyk dokonalosti, naučil jsem se ho od těch, se kterými jsem rozmlouval.

2. Řekněte jí, jen ať si napudruje vlasy, protože její úmysl je upřímný. Ať nepovažuje za důležité pochybnosti, co se týká tohoto bodu. Není třeba zamotat se do podobných pavučin. Vlasy jejího ducha jsou více v nepořádku, než ty na hlavě. Je to proto, že se jimi nezabývá. Není třeba být tak vychytralý, ani přikládat důležitost věcem, na které Pán nehledí. Řekněte jí tedy, ať žije v dobré víře, s krásnými ctnostmi prostoty a pokory, a ne mezi drobnými protiklady. Ať si jen napudruje svoji hlavu, také vzácní bažanti si pudrují svoje peří ze strachu, aby neměli blechy.

3. Ať neztratí příležitost vykonat slovem nebo činem něco dobrého. Když je u stolu a kolem se nese Nejsvětější Svátost, ať ji v duchu doprovází, jestliže jsou s ní i jiní lidé. Jestliže je sama, ať ji

doprovází skutečně, může-li to udělat bez přílišného pospíchání. Pak ať se vrátí ke stolu. Pán nechtěl, aby mu Marta sloužila s neklidem.

4. Je-li to nutné, může mluvit nahlas a s rozhodností ke člověku, který ví, že dohlíží na jeho povinnosti. Bude mít větší úspěch, když zůstane klidná a bude mluvit rozvážně a bez vášní.

5. Společnost "Dvanácti" není špatnou myšlenkou, protože používá dobré prostředky. Je však třeba, aby Marie Barbora, která nepřipouští slovíčko "snad" unesla následující: Snad tato společnost není legitimní, protože nebyla uznaná žádným biskupem, ani člověkem hodným důvěry. Nemůžeme vědět, jestli byla tato společnost skutečně ustanovena. Od okamžiku, kdy se o ní v knize mluví, není řeč ani o autorovi, ani se necitují svědectví.

6. Jestli koná meditace, ať tak činí podle jednotlivých bodů a nebo, tak jak je zvyklá. Na tom nesejde. Jenom jsem řekl, ať se na začátku snaží, používat jednotlivé body. Jestliže jí to sedí, znamená to, že je to její způsob, alespoň pro dané období. Jestliže následně byla vzata z Boží přítomnosti, ať se tam nechá uvést, tak jako do přímé řeči s Bohem: Někdy je nutné, abychom k velkému Bohu mluvili my. Pokračujte prostě, upřímně, otevřeně s jednoduchostí dětí.

7. Jsem spokojený, že moje knihy zapálily Vás, která úplně věřila, že si sama stačí. Jsou to knihy vycházející ze srdce otce, jehož jste drahou dcerou. Tak se to zalíbilo Bohu, Jemu buď čest a sláva na věky.

Prezident, který zabil svoji manželku, byl dobrý člověk, ale cholerický. Opat, který byl zraněn, nebyl knězem, ani nepřijal nižší svěcení, ale vlastnil opatské beneficium. Pocházel ze šlechtické rodiny. Diskutuje se, kdo se dopustil bezpráví. Všichni se dopustili zločinu, protože se všichni dopustili křivdy. "Jak jsou moudří synové tohoto světa" říká se. "Jak jsou hloupí", říká Pán. Blahoslavení synové Boží, protože Ho milují, a jsou Jím milováni.

26. dubna 1617

Dopis č. 83

Paní Le Blancové

Vězte, že mám dceru, (pozn.: také zde jde o adresátku, která si výslovně nepřála publikovat vlastní city), která mi píše, že moje vzdálení jí způsobilo bolest. Kdyby nezadržovala slzy, tekly by jako vody z nebe, aby oplakala můj odchod, používala podobné hezké výrazy. Kromě toho říká, že já nejsem člověk, ale nějaké seslané božstvo, aby mu byla vzdávána úcta.

Co na to říkáte, dcero moje? Nezdá se Vám, že křivdí, když tak mluví? Nepřehání? Nic ji nemůže omluvit, když něco, tak, veliká láska, kterou má ke mě. Určitě je svatá, ale vyjadřuje se světskými slovy. Řekněte jí, že nikdy není třeba přisuzovat, takovým nebo jiným způsobem, božství ubohým tvorům. Takto smýšlet znamená smýšlet neuspořádaně. Tak mluvit znamená mluvit nevhodnými slovy. Je více třeba pečovat o to, abychom se vyvarovali prázdnotě ve slovech, než ve vlasech a oblečení. Od nynějška ať je její mluva prostá, ne plná kudrlinek. Řekněte jí to však vlídně, laskavě a svatě, aby považovala za dobrou tuto výčitku, která vychází z otcovského srdce.

22. dubna 1618

Dopis č. 84

Paní Granieuvové

(pozn.: Jedna paní z Grenoblu, manželka královského rádce, u které František pobýval, během postního kázání v tomto městě).

Drahá dcero, mezi vzpomínkami na lidi, které mi Bůh dal poznat, vzpomínka na Vás je mi velikou útěchou: viděl jsem ve Vás takové oprostění od marností světa, že není možné, abych Vás neměl rád. Držte své srdce vždy nahoře. Vaše největší starost, ať je nádherná věčnost, která Vás očekává. Děti tohoto světa běžně vyznávají v hodině smrti, že tento život nestojí za úvahu, když, tak jen kvůli věčnému životu. Děti Boží se během celého svého života dotýkají této pravdy.

Žijte tedy, mezi množstvím obtížných starostí, ke kterým Vás zavazuje Vaše společenské postavení. Jako ti, kteří se navracejí do vlasti, doufají v trochu odpočinku potom, co tam přijdou, tak i Vy směřujte pořád k trvalému míru, ke kterému jdete a pro který horlíte, pracujete a žijete.

duben 1617

Dopis č. 85

Paní Granieuvové

Pevně věřím, že moje dopisy jsou Vám útěchou, protože Bůh chtěl, aby moje láska k Vám byla úplně otcovská.

Mějte odvalu a důvěru, kterou máte mít v Pána, který si Vás zamiloval, dává Vám tolik přitažlivosti ve službě jemu. Bude Vás milovat tím, že Vám dá v této službě vytrvalost. Vím, jak jsou šťastné duše, které se daly do služeb Boží dobroty. Co se může podobat jejich štěstí? Nedokonalosti, kterým jsme podrobeni, nás nemají zneklidňovat, protože je nechceme uchovávat, ani směřovat k nim naši lásku. Zůstaňte tedy v klidu, žijte ve vlídnosti a pokoře srdce.

Pochopíte, že všechny naše malé zármutky, měl bych dobrý důvod nazývat je "velkými", kdybych neviděl zvláštní Boží lásku k duším, které vzal z našeho středu. Můj bratr zemřel jako řeholník, i když mezi vojáky, moje sestra jako světice mezi řeholnicemi. Zmiňuji se o tom jenom proto, abych je doporučil Vaším modlitbám.

Dopis č. 86

Paní Granieuvové.

Váš způsob meditace je vynikající. Lepší než zkoumání a úvahy, protože tyto slouží jenom k podněcování citů, jestliže se Bohu líbí dát nám pocity bez uvažování, je to pro nás veliká milost. Tajemství všech tajemství v meditaci, je následovat vnitřní přitažlivost v prostotě srdce. Čtěte, nebo když Vám Vaše oči nedovolí, nechte si předčítat sedmou část pojednání o Boží lásce, a tam najdete všechno, co bude nutné pro meditaci. Vyberte si vždy jeden argument, když jste však nesena k citům, následujte je beze všeho. V meditaci se nerozptylujte, abyste se dopodrobna dověděla jak se chováte. Nejlepší modlitba nebo meditace je ta, která nás udržuje v Bohu. Zkrátka je třeba jít kupředu, prostě, v dobré víře a beze lsti, abychom byli blízko Bohu, milovali ho, byli s ním spojeni. Opravdová láska nemá metodu.

Zůstaňte v pokoji, krácejte věrně na cestě, na kterou Vás Pán postavil. Pečujte, abyste učinila svatě spokojeným toho, kterého Bůh s Vámi spojil. Jako malá včelka pečujte o med zbožnosti. Dělejte dobře také domácí práce: jestliže tyto jsou podle zalíbení Páně, je to k jeho poctě, protože povzbuzuje bližního.

6. června 1618

Dopis č. 87

Paní Granieuvové.

Mezi námi není zapotřebí obřadnosti, drahá dcero, protože máme Boha, který silně spojuje naše srdce. Zdá se mi, že tam není prostor pro nějaké prostřednictví. Chci Vám zkrátka říct, že Vám píši jenom několik slov, uchovávám tak čas pro druhé, kterým je nutné hned odpovědět.

A jaká jsou to slova? Pokora a trpělivost. Ano, jste obklopena kříží, zvláště nyní, když je Váš manžel nemocen. Svatá láska Vás ale učí, že k napodobování velkého Přítele je třeba být na kříži pokorně. Jako nehodní toho, abychom snášeli něco pro Něho, který tolik trpěl pro nás. Musíme být trpěliví, abychom byli ochotní nechtít sestoupit z kříže, ne dříve, než po smrti, když se to tak líbí Nebeskému Otci. Dcero moje, doporučte mne božskému Ukřižovanému, aby přibil na kříž moje srdce takovým způsobem, aby milovalo jenom Jeho.

Můj bratr z Boisy (pozn.: Jan František Sales byl o jedenáct let mladší než světec), kdysi Váš host, má být biskupem a mým nástupcem. Tak si to přála vévodkyně, a tak si to přál vévoda, bez toho, že bych se já kdy o to přímo nebo nepřímo snažil. To mi dává naději na trochu odpočinku, abych ještě napsal, nevím co, o Božském příteli a jeho lásce, a abych se připravil na věčnost.

17. února 1620

Dopis č. 88

Paní Granieuvové.

Ať je pochválen Bůh, že Vaše cesta skončila šťastně a že jste našla svého manžela povzbuzeného. Prozřetelnost nebeského Otce jedná vlídně s dětmi svého srdce a čas od času spojuje příjemné sladkosti a plodné hořkosti. Páter Michal mě žádal, abych napsal vévodovi Bellegardovi ohledně lovu. Napsal jsem mu jednoduchý článek, kde jsem říkal, že jsou tři zákony, které je třeba zachovat, abychom neurazili Boha v tomto loveckém sportu.

1. Nepoškodit bližního. Není rozumné, když se jeden baví na útraty druhých. Tím méně utiskovat chudého sedláka, již dosti trápeného jiným způsobem, jehož práci a společenské podmínky nemáme podceňovat.

2. Nechodit na lov v době velikých svátků (Vánoce, Velký pátek, Svatý týden), kdy se má sloužit Bohu, a především se snažit nevynechat mši svatou v přikázaných dnech.

3. Nepoužívat mnoho výstroje, protože každá zábava se stává hodnou hany, když se při ní plýtvá.

Nepamatuji si na jiné věci, které jsem mu řekl, zkrátka umírněnost musí vládnout všude.

Tento večer přišla paní Flecherová. Řekla mi, že byla velice spokojena, že Vás poznala. Děti Boží se vždycky mají rády. Buďme děti Boží a mějme se rádi podle jeho vůle.

červen 1620

Dopis č. 89

Paní Granieuvové

Drahá dcero, hle jste u kříže uprostřed zármutků kvůli nemoci Vašeho manžela. Och, jak jsou drahé tyto kamínky, které se zdají být tak tvrdé. Všechny paláce nebeského Jeruzaléma, tak zářivé, nádherné, příjemné jsou postaveny z tohoto materiálu. Alespoň tam, kde bydlí lidé. Protože tam, kde bydlí andělé, jsou stavby jiné, ale nejsou stejně vynikající. Jestliže by mohla ve Věčném království vládnout závist, andělé by záviděli lidem dvě velké věci dvě utrpení: první, že Kristus podstoupil kříž pro nás a ne pro ně, alespoň to tak je, a druhou, že lidé podstupují utrpení pro Krista. Utrpení člověka pro Boha a Boha pro člověka.

Dcero moje, když se dlouze nemodlíte ve Vašich souženích, učinite, aby tato soužení byla Vaší modlitbou. Nabídněte je tomu, který miloval naše slabosti tak, že se jimi ozdobil, oslavil je ve dnech zasnoubení, ve dnech radosti (Píseň písní 3, 11.).

Je mi líto, že paní N je nemocná, protože miluje Boha, každá věc se jí obrátí k dobrému. Je zapotřebí ponechat nejmilovanějšímu Spasiteli dispozici, podle které nám způsobí více dobra trápeními a zármutky, než štěstím a útechami.

Nemluvte špatně o svém srdci, protože ho miluji. Není nevěrné, ale někdy trochu slabé, ospalé.

Nicméně chce patřit zcela Bohu, vím to dobře, a tihne k dokonalé nebeské lásce. Bůh ho požehnej na věky a ať ho stále činí pokornější.

24. listopadu 1620

Dopis č. 90

Paní De Villesavinové

(pozn.: Byla to dáma ze dvora Ludvíka XIII., věnovala se během svého dlouhého života mnoha dobrým dílům.)

Moje drahá dcero, nacházíte se často mezi dětmi světa, které si podle svého zvyku tropí žerty ze všeho, co se přičítá jejich smutným náklonnostem. Neztrácejte čas v hádkách s nimi, neprojevujte smutek kvůli jejich útokům, ale s radostí se zasmějte jejich posměškům. Přehlízejte jejich znevažování, těšte se z jejich kritik, dělejte si legraci z jejich žertů. Krácejte vždy vesele ve službě Pánu. Když se modlíte, doporučujte tyto ubohé lidi Božímu milosrdenství. Vidím, že oplýváte pohodlím. Buďte pozorná, aby srdce nezůstalo do něho zapleteno. Šalamoun, nejmoudřejší ze smrtelníků, nezačal svoje nepopsatelné dobrodružství zálibou ve velkoleposti, v ozdobách, v ohromné výpravě, třebaže by to odpovídalo jeho stavu. Všechno co máme, nečiní z nás víc, než jsou druzí, protože neplatí za nic před Bohem a jeho anděly. Následujte Boží vůli v setkáních pro Vás obtížnějších. Málo se líbí Bohu to, co se líbí nám. Synovská věrnost vyžaduje, abychom dělali to, co

se nám nelíbí. Mysleme na to, co říkával o sobě největší syn, kterým byl Ježíš: "Nepřišel jsem plnit svoji vůli, ale vůli toho, který mě poslal." (Jan 6, 38) Ani Vy nejste křesťankou, abyste plnila svou vůli. Vy odcházíte a já také odcházím bez nějaké naděje, že se uvidíme na tomto světě. Prosme Boha, aby nám dal milost žít na této pouti podle jeho zalíbení, takovým způsobem, abychom dosáhli nebeské vlasti. Můžeme být spokojeni, že jsme se potkali zde na zemi a mluvili o tajemstvích věčnosti. Uchovejte si svatou srdečnou radost, která živí ducha a povzbuzuje bližního. Jděte v pokoji, Bůh ať je Vaším ochráncem, ať Vás drží za ruku a provází Vás na cestě své vůle. Jemu ať je vždy chvála, dík a chvále.

Paříž květen 1619

Dopis č. 91

Paní De Villesavinové

Nevěřte, že vzdálenost by mohla oddělit duše, které Bůh spojil poutem své lásky. Děti světa jsou odděleny jedny od druhých, protože mají srdce na různých místech, ale děti Boží mají srdce v jediném pokladu (Lk 12, 34), kterým je Bůh sám, jsou vždy spojeny spolu. Budeme se často setkávat u Ukřižovaného. Musíte se snažit postavit všemi možnými prostředky proti prázdným obavám, které Vás obvykle zneklidňují a sužují. Proto upravte Vaši zbožnost takovým způsobem, aby Vás její délka neunavila a neobtěžovala ty, se kterými Vám Bůh dává žít. Pět minut může stačit pro přípravu dne, tři čtvrtě hodiny pro mši, během dne nějaké pozdvižení mysli k Bohu, ale takové, které nevyžaduje mnoho času. Kromě zpytování svědomí před ulehnutím též modlitba a poděkování u stolu. Prostě chtěl bych, abyste byla úplně "Filotea" a jenom taková. To znamená, abyste byla taková, jak jsem vykreslil zbožnou duši ve své knize. Je napsaná pro Vás a pro lidi Vašeho stavu. V rozhovorech neztrácejte klid kvůli všemu, co Vám lidé říkají a činí. Je-li je to dobré, máte za to chválit Pána. Je-li je to špatné, posloužíte Pánu, když od toho odvrátíte své srdce bez projevu překvapení a podráždění, od okamžiku, kdy nemáte dost vlivu, abyste zabránila špatnému mluvení těm, kteří tak chtějí mluvit a mluvili by ještě hůř, kdybyste se snažila jim v tom zabránit. Když tak děláte, zůstanete nevinná mezi syčícími hady, jako milá jahoda nenasáknete jedem ani v kontaktu s jedovatými jazyky. Nemohu připustit Váš nesmírný smutek: nejste Vy Boží dcerou? Musíte se vzchopit. Nepodléhejte vlivu smutku, který Vám nepřítel představuje s jediným předpokladem, aby Vás unavil a sužoval. Buďte pokorně vlídná vůči svému manželovi a vůči všem, protože vlídnost je ctnost všech ctností, tolik doporučovaná naším Pánem (Mt 11, 29). Když se Vám stane, že chybujete, nezneklidňujte se, ale s důvěrou hned vykročte.

Toto jsem Vám chtěl říct. A ještě Vás prosím, abyste se mnou nejednala obřadně. Já sám nemám vůli ani čas, abych tak jednal s Vámi. Když budete chtít, svobodně mi napište. Paříž srpen 1619

Dopis č. 92

Paní De Toulangeonové

(pozn.: Františka Chantal, dcera svaté Jany Chantal)

Již přes rok trvající naděje na cestu do Francie mě zdržela od toho, abych Vám dopisem připomenul svou nezměnitelnou ochotu být Vám k službám. Doufal jsem, že mi nějaká šťastná příležitost umožní, abych Vám dal tento svůj postoj najevo. Již jsem v to víceméně nedoufal, protože mi však důvěrný posel naznačil jistou příležitost, z celého srdce se s Vámi, drahá dcero, raduji. Raduji se a děkuji Pánu za Vaše manželství, tolik záviděníhodné a hodné úcty. Takové manželství Vám poslouží jako základ pro vlídný a šťastný život na tomto světě, život ve svaté bázni Boží, v níž jste byla od mládí vychovávána. Všichni mi říkají, že Váš manžel je jeden z nejzdvořilejších rytířů Francie. Dovídám se, že Vaše spojení není založené jen na svatém přátelství, které jej pak zase stále více upevňuje, ale je také požehnáno plodností, když jste v předvečer porodu. Je zapotřebí odpovědět na všechnu tuto přízeň nebe. Obdržela jste ji bezpochyby k tomu, abyste ji učinila plodnou ke slávě Toho, který Vám ji uděluje, stejně tak jako k Vaší spáse. Nemohu dělat nic, než věřit, že k tomu použijete svou odvahu. Víte, že štěstí Vaše a Vaší rodiny v tomto pomíjivém životě a zrovna tak jistota v život věčný závisí

na Vašem postoji. Nuže, v novém životním stavu obnovujte často své životní rozhodnutí, již tolikrát učiněné, žít svatě a ctnostně v jakýchkoliv podmínkách, do kterých nás Bůh postavil.

Lyon 24. března 1621

Dopis č. 93

Paní De Toulangeonové

Když jsem se odebral do Avignonu (pozn.: doprovázel knížete, který šel na setkání s Ludvíkem XIII. Je to jeden z posledních dopisů světce, který zemřel v Lyonu na zpáteční cestě deset dní potom.), měl jsem štěstí, že jsem tam našel Vaši dobrou matku. Potkal jsem ji pak také při návratu. Právem se domníváte, že jsme o Vás mluvili. Velice mně potěšilo, když jsem se dověděl, že pořád žijete v bázni Boží s touhou dělat pokroky ve zbožnosti.

Víte, jak snadno se spokojím s málem a jak snadno věřím duším, které miluji. Od Vašeho dětství jsem měl veliký zájem o Vaši spásu. Nabyl jsem veliké důvěry, že Bůh Vás vede, jen když náležitě odpovídáte na jeho lásku. Zapřísahám Vás, dělejte to a odtrhujte stále více své srdce od každé kratochvíle a prázdnoty. Jak dobře víte, nejsem vskutku skrupulant. Kratochvílí a prázdnotou nazývám dobrovolnou náklonnost k věcem, které nás oddalují od myšlenek a předsevzetí vedoucích k věčnosti.

Vaše drahá matka je velice spokojená, že Vás vidí se vskutku hodným manželem, který Vás tolik miluje. Je to veliká výhoda pro pěstování Vašich ctností, nejdražší dcero! Využijte toho. Třebaže věk, tělesná kondice a zdraví Vám přislubují dlouhý život, pamatujte, že můžete zemřít brzy a na konci života Vás nebude těšit nic víc, než že jste pečovala o uchování Boží přízně.

Lyon 17. prosince 1622

Dopis č. 94

Jedné paní

Když mi píšete, není zapotřebí, abyste se omlouvala a zachovávala obřadnost, protože Vaše dopisy mi způsobují radost v Pánu. Vidím, že se bojíte vrátit na hrad, kde budete zbavena rad jezuitů a nebudete moci navštěvovat jejich kostel. Nesmíte pro to zmalomyslnět. I když nebudete mít vnější pomoc, budete mít zvláštní pomoc Ducha svatého, když jste rozhodnuta náležet zcela Bohu. Toto nahradí vnější cvičení, když jste je pro slávu samotné Boží dobroty zanechala. Myslím, že Vám bude dovoleno přijímat. Nevím, proč by Vám to mělo být odmítáno. Určitě se Vám podaří najít půl hodiny denně pro vnitřní modlitbu. Jiná cvičení nahradíte vroucnějšími střelnými modlitbami nebo vzdechy k Bohu a pozornějším a zbožnějším čtením dobrých knih. Nicméně být podřízená a žít ve společnosti, to Vám dá tisíce příležitostí k umrtvování své vůle. Není to malý prostředek k dokonalosti, když ho budete používat s pokorou a vlídností srdce. Ano, tyto dvě musí být naše ctnosti, protože nám je sám Ježíš doporučil (Mt. 11,29). Třetí je veliká čistota srdce, čtvrtá je upřímnost ve slovech, především ve svátosti smíření. Žádná společnost, žádná podřízenost Vám nesmí zabránit, abyste mluvila často s Pánem a jeho anděly a svatými. Taky Vám nic nesmí zabránit, abyste často chodila po ulicích nebeského Jeruzaléma, abyste naslouchala vnitřnímu hlasu Krista a Vašeho anděla strážného a každý den duchovně přijímala. Konejte to všechno ve svaté radosti.

17. září 1607

Dopis č. 95

Paní De Blanieuové

Vytrvejte, drahá dcero, buďte pevná v rozhodnutích, která jste učinila pro spásu své duše, abyste mohla převzít dobrou odměnu od Pána v den smrti. Ten den se pomalu, pomalu přibližuje a pobízí nás pečlivě se připravit. Buďte velice vlídná a laskavá ve všech Vašich záležitostech, protože každý od Vás očekává dobrý příklad. Je lehké řídit loďku, když není zmítána větry a přivést ji na konec takového života, který nezná překážek. Ale je těžké udržet směr během větrů. Proto je zapotřebí velice pečovat o sebe sama, o své jednání a úmysly. Ukazovat vždy dobré a spravedlivé srdce, vlídné,

pokorné a velkodušné. Žijte celá pro Pána, uchovejte si čistou duši a mějte mě ráda. Doporučujte mě často Božímu milosrdenství.

Rumilly , 3. dubna 1617

Dopis č. 96

Jedné paní.

Ve Vašich dopisech jste mi řekla tři hezké věci: že se snažíte za každou cenu neztrácet odvalu, že prokazujete lásku ubohým a jste více než dřív ochotná plnit Boží vůli. Je tak třeba jednat vždy: "Království Boží je podrobena násilí a násilníci ho uchvacují (Mt 11, 12)". Čím více Vás bude stát svatá pokora, tím více bude nositelkou milostí. Pokračujte rozhodně, abyste umenšila svou odvalu v pokoře a pozvedla ji v lásce. Tak budete vystupovat a sestupovat jako anděl po Jakubově žebříku. Studujte dobře tuto lekci, protože je jediná, kterou nám dal náš nejvyšší učitel: "Učte se ode mne, protože jsem tichý a pokorný srdcem" (Mt 11, 29).

Jak budete šťastná, když se úplně odevzdáte Boží vůli! Nemůžeme kráčet lépe než pod jeho vedením. Víte co se mi líbí? Abyste ke mě mluvila s otevřeným srdcem. Podmínkou pro duchovní pokrok je, srdce otevřené pro sdělování svatých věcí s co největší prostotou. Samotný Pán, jemuž se zalíbilo udělovat svým lidem svého Ducha, schvaluje, když mu odevzdáváme svou duši, abychom od něho měli úlevu a podporu.

3. ledna 1610

Dopis č. 97

Jedné paní.

Touha Vaší duše, chtít sloužit Bohu věrně, zrodila ve mně jinou touhu: starat se o Vás a pomáhat Vám ve všem, co mohu.

Je zapotřebí dobře zušlechtit srdce a nešetřit ničeho, co by mohlo být užitečné Vašemu štěstí. I když toto můžeme činit v každé době, nyní je k tomu nejvhodnější okamžik. Ach, jak vzácnou Boží milostí je začínat sloužit Bohu, v mladém věku, kdy jsme přístupní ke každému druhu dojmů a obět' je milá, protože se dávají zároveň květy i ovoce. Mějte vždy ve svém srdci rozhodnutí, jež ve Vás vzbudil Bůh, když jste stála před jeho tváří. Když chcete tato rozhodnutí uskutečňovat během celého Vašeho smrtelného života, uchovávají Vám život věčný. Nejde jen o to je udržet, ale i rozmnožit. Nepotřebujete jiné rady než ty, které udílím v knize Filotea "Úvod do zbožného života". Knihu máte celou. Nicméně chci Vám vyjít vstříc a v krátkosti upřesnit, co především si přeji od Vás:

1. Zpovídejte se každých 14 dnů proto, abyste přistupovala k svatému přijímání. Nechoďte ani k jednomu z těchto dvou tajemství bez nového a hlubokého rozhodnutí, že napravíte stále více své nedokonalosti a budete žít čistěji a dokonaleji. Když jste v situaci, že můžete přijímat každých osm dnů, neříkám, že to nemáte dělat. A to především tehdy, když si všimnete, že přistupováním k oltáři se umenšují nedokonalosti a špatné náklonnosti. 14 dní jsem stanovil proto, abyste to neprodlužovala déle.

2. Konejte duchovní úkony krátce a se zápalem, aby Vaší přirozenosti nebylo zatěžko podrobit se jim z důvodů délky. Pomalu, pomalu si navyknete.

Například musíte nutně každý den dělat cvičení "Úvod". Aby netrvalo dlouho, můžete ještě při oblékání poděkovat Bohu, že Vás zachoval během noci. Pokračujte pak podle druhého a třetího bodu nejen při přípravě, ale kdekoliv, bez rozdílu místa a činnosti. Pak když budete moci pokleknout a sledovat čtvrtý bod, začněte s pozdvižením srdce: "Pane, zde je chudé a ubohé srdce".

To samé říkám o zpytování svědomí, které když můžete konejte večer, před spaním, ať jste kdekoliv. Ale třetí a čtvrtý bod dělejte na kolenou, když Vám v tom nebrání nemoc.

V kostele se zúčastňujte na mši svaté se skromností opravdové dcery Boží a občerstvena takovým cvičením vyjděte z kostela.

3. Naučte se používat co nejčastěji střelné modlitby a pozdvižení srdce k Bohu.

4. Pečujte o to, abyste byla vlídná a laskavá ke všem, ale především k domácím.

5. Almužny, které se dávají v rodině, dávejte Vy sama, bude-li to možné. Je to čin hluboké pokory.

6. Navštěvujte ráda nemocné ve Vaší osadě. Je to činnost, kterou Pán bude počítat v den soudu (Mt 25,36).
7. Čtete každý den stránku nebo dvě z nějaké duchovní knihy a trochu více ve svátečních dnech, je to jako kdybyste poslouchala kázání.
8. Respektujte velice dědečka, protože Bůh to chce. Dal Vám ho jako druhého otce na tomto světě. Milujte srdečně svého manžela, vyjadřujte mu to projevy prosté a vlídné dobroty a co možná nejradostnějším způsobem. Buďte moudrá ve snášení nedokonalosti kohokoli, především domácích. Žijte radostně v Bohu a pro Boha.

Dopis č. 98

Jedné paní

Vidím, že Pán je s Vámi, protože krůček za krůčkem, den po dni získáváte svoji svobodu, osvobozujete se od nedokonalosti a od slabosti, která Vás dokonce těžce zarmoutila. Jsem si jist, že zkrátka vyjdete z toho úplně vítězně, když Vás vidím tak odvážnou a plnou důvěry v Boha. Radost, kterou v tom podnikání zakoušíte, je určitě předtuchou dobrého úspěchu.

Vytrvejte v plánu, jehož cílem je věčná sláva. Nezapomeňte na nic, co je k tomu zapotřebí. Často přistupujte k svatému přijímání a ke svátosti smíření. Ať neuplyne den, abyste nečetla alespoň stránku z nějaké duchovní knihy. I když čtete jen trochu, čtete zbožně a pozorně. Užitek z toho bude veliký. Zpytujte své svědomí. Zvykněte si na krátké střelné modlitby. Ráno, když vstanete, poklekněte, abyste pozdravila nebeského Otce, Pannu Marii a dobrého anděla strážného. Nikdy to neopomeňte, i kdybyste na to měla jen tři minuty. Mějte při ruce nějaký zbožný obrázek a čas od času ho polibte. Jsem spokojen, že jste radostnější než minule. Vaše spokojenost bezpochyby poroste každý den, protože ve Vaší duši se stále více rozlévá vlídnost Páně. Ti, kteří ochutnali zbožnost, shledali ji velice příjemnou. (pozn.: Je to radost, která pochází z křesťanské prostoty. František měl co do činění s rigoristy a pesimisty. Tito kazatelé tehdy zakazovali každou radost, zábavu a smích, jakokoliv péči o pozemský majetek. Chtějí, aby člověk byl pořád jenom v kostele, aby se pořád jenom postil. Ach, ti zrádové lidskosti. Živte se radostí, ale radost hříchu neokuste nikdy. Poznámky pro jednu řeč Opere VIII,82). Jsem si jist, že Vaše radost se bude stále šířit a pronikne s příjemnou vůní do všech prostředí. Pronikne zvláště do prostředí rodinného, kde máte hodně příležitosti, ale i povinnost ji šířit. Když milujete zbožnost, dělejte to tak, aby si jí všichni vážili a respektovali ji. Budou toho schopni, když uvidí její dobré a milé účinky. Ach, kolik jen máte způsobů, jak získat zásluhu v rodinném životě. Můžete udělat Váš dům opravdovým rájem zbožnosti, když máte manžela tak nakloněného pro Vaše přání (pozn.: V manželském a rodinném životě je výtečná škola uskutečňování apoštolátu laiků, kde náboženství proniká celý průběh života a každý den jej stále více proměňuje. Manželé zde mají povolání být svědky víry a Kristovy lásky jeden pro druhého i pro své děti. Křesťanská rodina hlásá silným hlasem ctnosti přítomné v Božím království a naději blaženého života. II Vatikánský koncil "Lumen Gentium" n.37). Jak budete šťastná, když budete zachovávat v praktikování zbožnosti umírněnost. Dávejte ji do co největšího možného souladu s domácími záležitostmi a s vůlí Vašeho manžela, která není ani zmatená ani krutá. Neznám manželky, které by mohly mít pro zbožnost lepší podmínky než Vy. Musíte toho využít. Dověděl jsem se, že jste těhotná. Ať je za to velebený Bůh, který chce, aby rostl počet jeho dětí růstem počtu Vašich dětí. Stromy plodí ovoce pro lidi, ale ženy rodí děti pro Boha. Proto je plodnost požehnáním. Využijte toto těhotenství dvojím způsobem. Oběťte Vaše dítě Bohu stokrát za den, jak to byla zvyklá dělat matka sv. Augustina (pozn.: Confessioni I,11), pak v těžkostech a trápeních, které obvykle doprovázejí těhotenství, dobrořečte Pánu za to, pro co trpíte, s úmyslem, aby přivedl na svět služebníka nebo služebnici, kteří by ho s Vámi chválili na věčnosti.

Bůh ať je oslaven ve všem, v bolestech i v radostech.

Dopis č. 99

Paní Chailliolové

Raduji se s Vámi z Vašeho manželství. Říkali mi, že jste spokojená a že činíte spokojenými i druhé, Váš manžel že je velice ctnostný a je s Vámi spojen poutem mocného a svatého přátelství. Zkrátka, že máte všechny důvody, abyste chválila Boha. Připomínám si, že jste byla tak trochu moje duchovní

dcera: naléhavě Vás prosím, abyste žila ve shodě s přijatou milostí a věrně odpověděla na tolik rad a osvětlení, které Pán Vám udělil. Prožívejte své dny v pokoře, aby Bůh požehnal Vám a celému Vašemu domu. Je vskutku jisté, že "Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost" (Jak 4,6). Nic Vám nebude tak ke cti jako pokora, protože Bůh pokorné povyšuje (Lk. 1, 52). Říkám Vám o svaté zbožnosti, jen to, co je žádoucí v každém čase a na každém místě. Jak víte, ona nás utváří mezi radostmi a útechami, slouží nám za útočiště a místo odpočinku v těžkostech, a když se přihodí cokoliv, způsobuje nám Boží požehnání, které je největším dobrodiním. Činí mládí moudřejším a příjemnějším, stárí snesitelnějším a méně bolestným.

Grenobl 27. prosince 1617

Dopis č. 100

Jedné paní

Díky Bohu, že jste spokojena v takových podmínkách, do kterých Vás On postavil. V tom vlastně spočívá největší štěstí přítomného života: Spokojit se s tím v čem se nacházíme, co jsme, protože kdo se s tím nespokojí, nebude spokojen nikdy.

Tak je také psáno ve Vaší knize (nazýváte ji vskutku Vaší): Tomu, komu nestačí to s čím si vystačí, nebude mu stačit nic (pozn.: Traktát o Boží lásce, VIII, 8). Ať je Vám tato knížka milá, a protože je pro Vás posilou, prostě Boha, ať je Vám i užitečná k získání jeho svaté lásky.

Veliké obavy, které máte ohledně minulosti, nejsou odůvodněné. Můžete si být matematicky jistá, že jste vymazala Vaše hříchy ve svátosti smíření. Nebylo opravdu nezbytné dělat si zvláštní poznámky. Toto říkají teologové. Kdo se vyznává, že zabil člověka, není nezbytné, aby řekl, že použil meče, že zapříčinil utrpení příbuzným, že pohoršil přítomné, že vzbudil pozdvižení v okolí. Toto všechno se předpokládá, jenom se musí rozlišovat, jestli ho zabil ze zlosti nebo kvůli pomstě, jestli je to laik nebo církevní osoba. Kdo se vyznává, že zapálil dům, není žádán, aby dokonale vypověděl, co bylo uvnitř, avšak musí říct, jestli tam byli lidé.

Dcero moje, zůstaňte úplně klidná, Vaše zpovědi jsou velice dobré. Myslete na Váš pokrok ve ctnostech, a ne na minulé hříchy. Na ty vzpomeňte jen pro to, aby Vás mile pokořily před Bohem a mohla jste velebit jeho milosrdenství, které Vám je odpustilo.

"Úvod do zbožného života" je pro Vás to nejlepší. To, co Vás udivuje, je, že byste chtěla být po jedné kapitole na vrcholu dokonalosti, které je v knize popsána. Samotná kniha Vás poučuje, že přijít na vrchol není otázka dnů, ale celého života, a že se nemáme divit nedokonalostem, do kterých během tohoto svatého snažení upadáme. Zbožnost není práce, kterou si máme podrobit násilím. Je pravdou, že jde o práci, ale nejvíce záleží na důvěře v Boha. Je třeba jít kupředu s klidem, ale také s vytrvalostí..

Poněvadž si přejete, abych Vám předložil nějaká pravidla, zde jich máte několik.

1. Jednou za den se postavte před Boha, pozdvihněte oči k nebi, udělejte znamení kříže a klaňte se Bohu.
2. Vykonejte každý den jeden úkon pokory: Pozdravte někoho ve Vašem domě, nejen vnějškově, ale i srdcem. Myslete na to, že oni jsou s Vámi spojeni ve vykoupení jsou tedy Vašimi společníky.
3. Nazývejte Vaši služebnou moje drahá.
4. Přečtěte si každý den nějakou stránku z duchovní knížky. Není nutné, abyste se ve zpovědi vyznávala, z porušení těchto pravidel. Nezavazují Vás, avšak čas od času mi dejte vědět, jestli je zachovávejte. Doporučujte jednou za den moji duši spolu s Vaší Božím milosrdenství takto: Pane, měj s námi slitování a přijmi nás do náruče svého milosrdenství.

Všechno toto je sice málo, ale je to užitečné. Časem to můžete změnit nebo rozmnožit, ale nikdy to neopomeňte. Snažte se Vy, která jste čilá a slabá uskutečnit lekci o dětství. Pokračujte s klidem a Bůh způsobí, že se stanete dospělou.

21. srpna 1621

II. část

Sv. František Saleský byl velice citlivý na přátelství. Mezi tolika tituly zasluhuje také tento: světec přátelství. Vycítil vznešené duše.: Spolubratry episkopátu, pokorné venkovské faráře, lidi ve zbrani, literáty, profesory, lidi v klášteře a ženy z šlechtického stavu.

Dopis č. 101

Antonínu Favreovi

(pozn.: Jedna ze známějších postav v Savojsku, 1557 - 1624, soudní rádce, president senátu, autor mezi jiným "Codex Fabrianus", ke kterému přispěl Sv. František Saleský redakcí a teologickým úvodem. Spolu se světcem založil Accademia Florimontana. Příteli biskupovi věnoval vlastní palác .Jeho syn byl prvním sestavovatelem francouzské gramatiky).

Přijal jsem Váš dopis, velevážený a ctěný pane senátore, a takový neočekávaný a vzácný projev Vaší dobroty mě naplnil radostí a obdivem, že to nemohu ani vyjádřit. Je to dobrota, která Vás, ctihodného mezi senátory, vede k hledání přátelství s nezkušeným začátečníkem. Míval jsem touhu, abych Vás poznal a zasloužil si Vaše přátelství. Mám z toho radost, ale jsem i překvapen.

Už dlouho mám před očima Váš příklad, protože jste jako znamenitý strom. Jako takový jste známý v celém světě, pro své ovoce. Dnem i nocí se snažím jednat podle Vašeho příkladu. Nedělám to jenom proto, že nenacházím jinde talenty, které by převyšovaly ten Váš, ale především proto, že příklady, které nacházíme v naší zemi, v našich městech, a abych tak řekl, v našem domě, jsou lepší a účinnější. Nejsem schopný vytvořit v sobě, neříkám obraz, alespoň minimum toho, co Vy po zásluze máte. Uchoval jsem si vždy přání, abych Vás uviděl a mluvil s Vámi. Když nebyla příležitost, vzhledem ke své skromnosti, neodvážil bych se, já, slabý člověk, přijít, abych Vám nabídl milé závodění v přátelství.

Snažil jsem se využít příležitost, ale utekla mi. Už ani nevím, kvůli jaké nenadálé události. Když jsem šel do Chambery, abych se zapsal do seznamu advokátů (pozn.: získal diplom kanonického a civilního práva v Padově před dvěma lety), doufal jsem, že budu moci pozdravit všechny senátory. Chtěl jsem jim poděkovat podle zvyku a získat místo mezi Vašimi přáteli, protože šlechta byla povolána do zbraně, byl jsem donucen odejít neočekávaně bez toho, abych Vás viděl. O minulých velikonocích, když jsem byl v Chambery, představil jsem se ve Vašem domě. Ale i tentokrát to bylo zbytečné, protože jste tam nebyl.

V očekávání toho, že Vás uvidím, děkuji Vám, že jste mi napsal první, a slibuji Vám, že se nenechám přemluvit od nikoho k tomu, abych na Vaše přátelství neodpověděl.

srpen 1593

Dopis č. 102

Panu Antonínu Favreovi

Když se blíží ten hrozný den, jak ho nazývá svatý Jan Zlatoústý, děsivý, ve kterém skrze vůli našeho biskupa, a tedy skrze Boží vůli, budu povýšen do vznešené kněžské hodnosti, nemohu se zřici toho, abych Vám sdělil, jaké vznešené dobro mě čeká. Je to pravda, člověku se mohou zlepšit životní podmínky, aniž si toho všimne. (Změna, které se podrobují, je nejslavnější, slavnější, než jsme by mohla nastat zde na zemi.) Vaše přátelství mi bude velice užitečné, protože mě zasáhl neklid, který jsem nezakusil nikdy předtím. "Děs a úzkost se mě zmocnily (Ž 54,6)". Více než kdy jindy mám potřebu Vašeho přátelství.

Mezi těmi, kteří se mají rádi je zvykem, svěřovat si své starosti a obavy, když podnikají něco nesnadného a nebezpečného s úmyslem získat trochu povzbuzení. Po tomto svěření se trochu uklidní. Určitě, nemohlo by se stát člověku nic těžšího a nebezpečnějšího, než být povolán držet v rukou a napodobit Toho (podle výrazu sv. Jeronýma - Ep.146 ad Evan. 1.), kterého ani samotní nebeští andělé nemohou obsáhnout myšlenkou ani oslavit důstojnými chválami.

Všiml jsem si toho, ctihodný příteli, že k takové svaté důstojnosti byla připojena děsivá odpovědnost. Vzdálenost oklame i oči a je velký rozdíl posuzovat předmět zblízka nebo hodnotit jej z dálky. Jste jediný, který jste podle mně schopen pochopit můj neklid, protože zacházíte s božskými věcmi s takovou úctou a obdivem. Můžete lehce posoudit, jak je nebezpečné a budící strach předsedat božské liturgii, jak snadné je i těžce zhřešit a jak je obtížné vykonávat důstojně tento svatý úřad. Neschází mi odvaha, dokonce mě nikdy neopustila. Ale řekl jsem Vám toho už dost.

Vyjevili jsme Vám svoje ojedinělé pocity, abych podnítil Vaše sympatie. Je to užitečný lék na ulehčení srdci, které tak trpí. Jak to vlastně je, že když se někdo snaží o soucit s utrpením svého, ubohého přítele, aby od něho toto utrpení oddálil, přítel se cítí posílen, zatímco on sám nemůže zabránit, aby všechna trápení svého přítele neprožil? Toto se určitě stává, protože soucit je nepopíratelným znamením přátelství. Přátelství je vznešenější než všechny ostatní city a je o tolik cennější, čím více je spojeno se soucitem, a ne jen s chladnou náklonností. Tato se neúčastní na naší bolesti. Nebojte se, že by mne svatá tajemství naplňovala takovým děsem, že by ve mně neponechala místo pro naději a mnohem vyšší druh veselosti, než bych si zasloužil.

Prosinec 1593

Dopis č. 103

Panu Favreovi

Milý bratře, při čtení Vašeho dopisu jsem se cítil zaplaven tolikerou radostí. Pro znovu upevnění svého zdraví bych si nic lepšího nemohl přát. Vskutku, co je sladšího a užitečnějšího pro rekonvalescenta, než zanechat temnoty světnice a jít se podívat do příjemné a rozkvetlé zahrady a nadýchat se vzduchem bohatého na čerstvé vůně. Takový dojem ve mně vzbudil Váš milý dopis. Je mi líto, že má nemoc Vám způsobila tolik úzkosti, také proto, že jsem trpěl velmi málo. Chappaz Vás dobře reprezentoval na "antonianské" slavnosti. Říkám "antonianské" kvůli upřímnému bratrskému přátelství, které nás spojuje. Zklamal byste se, kdybyste chtěl připsat tato slova sv. Antonínovi, protože v životopise tohoto světce není zmínka o žádné hostině, jen snad o té, kde hostitel byl havran. Pozvaní byli také Pavel a Antonín a na místo bohatého pokrmu se podával chléb a voda. Protože mi dáváte naději, že strávíme spolu a ve svatém pokoji budoucí karneval, zakouším takovou sladkost, že nikdo z těch, kdo jsou znechuceni 40 denním postem, si nepřeje více velikonoční svátky, jako když já vzdychám po karnevalu. V těch dnech znovu ožije mezi námi stará obvyklá forma křesťanské zdvořilosti. Podle ní se přátelé, když se přiblížila svatopostní doba, scházeli dohromady u nějaké společné rekreace. Zvali se navzájem na sváteční posezení a trochu omezovali obvyklou práci. Dělali to proto, aby byli svobodnější během doby pokání, aby lépe prožívali trochu samoty, aby mlčeli a pozvedli se nad sebe samotné. Tak dopřávali trochu volného času jedni druhým jako dřív během dlouhého ústraní. (pozn.: Pro sv. Františka Saleského bylo stále obtížné nahradit křesťanským karnevalem pohanský, původce tolika morálních nepořádků. Jediným lékem byla solidní náboženská formace. Velice pečoval o vyučování katechismu, kázání a tisk.)

únor 1594

Dopis č. 104

Panu Favreovi

V úterý po svátku Soslání Ducha svatého s pomocí Boží vykonáme stanovenou pout' do Aix. Program nebude odlišný od toho minulého. Budeme se modlit stejné litanie k Ježíši ukřižovanému, zjeme si boty, protože místo, kam jdeme, považujeme za svaté. Je ozdobeno předrahým dřevem, na kterém Bůh ukázal našim otcům lásku žhavější než byl oheň na Mojžíšově křoví. Nebudeme bosí po celou cestu, ale jen několik kilometrů. Poněvadž bude nutné obnovit naše síly jídlem, rozhodli jsme se ubytovat všichni na stejném místě. Tam spolu pojíme ve vši skromnosti a střídmosti. Vyslechneme četbu z nějaké zbožné knížky, aby se na této svaté cestě nevedly žádné profánní řeči. Nemohu Vám říct přesnou hodinu, protože se k nám proti mé vůli připojil velký zástup, na prvním místě několik neodbytných žen, které se chtějí zúčastnit některých zbožných cvičení Bratrství. Mši svatou budeme slavit v kostele sv. Kříže v Aix, určitě před polednem. Vy, který jste blíž a nejste obtěžováni cizími lidmi, čekejte nás tam. Je nemožné, aby toto bratrství nebylo pravé, má-li být zpečetěno přítomností dřeva, které usmířilo nebe se smrtelníky země. Posílám Vám stanovy našeho sdružení dané již do pořádku. (pozn.: Jedná se o Bratrství sv. Kříže. Františkovi byly velice drahé poutě, byly pro něho příležitostí více milovat Pána.) Kdyby se Vám některý bod zdál nevhodný z důvodu místa, upravte jej. Jen je nutné, aby zůstal tento jediný zákon: "Že jsme povoláni a že jsme ve skutečnosti všichni děti Boží (Jan 3,1)". Je čas dát se na cestu s Bohem, milovaný a drahý bratře. Ukřižovaný ať je Vám příznivý. Všichni zdravíme Vás i jiné přátele sv. Kříže. Doufáme, že Vás uvidíme co nejdříve a promluvíme si z očí do očí, aby naše radost byla v Pánu úplná (2 Jan 12).

18. května 1594

Dopis č. 105

Panu Favreovi

Bůh mi umožňuje začít zde dílo hodné toliko jeho mocné pravice. (pozn.: František se krátce předtím ujal úlohu přiblížit katolické víře kalvinisty z Chalablais. Během 4 let kraj přejde úplně ke katolictví.) Začínám dnes kázat v adventu čtyřem nebo pěti lidem. Všichni ostatní ignorují to, co znamená advent. Tento čas, v církvi tak vznešený, je mezi nimi v potupě a v posměchu. Modlitba, almužna a půst slouží jako provaz, který se těžce nepříteli podaří přetřhnout, ale s ním se budeme snažit spojit s protivníkem.

Thonon 27. listopadu 1594

Dopis č. 106

Panu Favreovi

Již se začínají vybarvovat některé klasy tohoto velkého poslání. Jestliže je nebudu sklízet v tomto čase a v této nešťastné době, obávám se, že představitelé pravé víry budou roztroušeni, kdyby do těchto končin začal silně foukat vítr ze severu (kalvinisti ze Ženevy). "Každé zlo pochází ze severu", říká prorok (Jer. 1, 14).

Mezi klasy, o kterých mluvím, je taky Petr Poncet, moudrý advokát a upřímná duše. Přes jeho hrubé chyby v celkovém náhledu na naši víru mívá již delší dobu přesné představy o reálné přítomnosti Krista v eucharistii. Tak bylo snadné odtrhnout ho od kalvínské sekty, která ostatní v záležitostech této vznešené svátosti podvádí. Obtížnější však bylo navrátit ho do ovčince církve. Bázeň ze ztráty majetku, ztráta přátel, nejistota z trvání příměří, toto všechno konkuruje a překáží jeho obrácení. Sv. Jeroným radil: "Pošlap svého otce a uteč se pod vlajku Svatého kříže". Toto je právě případ Petra Ponceta. Je také pravdivé staré pořekadlo: "Zlo přichází na koni a navrací se pěšky".

Thonon 11. dubna 1595

Dopis č. 107

Panu Favreovi

Vím velice dobře, můj milý bratře, že mlčení mezi námi je bolestné pro nás oba, ale nepřicházím, abych se omluvil. Strávil jsem celý měsíc na poutích a na nutných cestách, a když jsem se někdy zastavil, nenašel jsem nikoho, kdo by zanesl můj dopis.

Toto poslání je břímě, které přesahuje mé síly, ale rozhodl jsem se nezanechat ho, jen ne k Vaší radosti. Pokračuji v přípravě nových dělníků všemi způsoby a snažím se najít prostředky pro jejich obživu.

Nevidím žádný konec četným podvodům nepřátel lidského rodu. Bolí mě, když vidím, že tolik katastrof ohrožuje Váš život. Zůstává mi sotva několik okamžiků, abych pěstoval zbožnost, kterou mám tak zapotřebí. Musím ale pozvedat srdce k lepším nadějím, počítat s milosrdenstvím Páně. "Až pak uslyšíte o válkách a vzpourách, neděste se (Lk 21, 9)".

V těchto nepořádcích, když naše oči hledí jen na to, co přináší smutek, upřeme pozorněji náš zrak na nebeskou vlast. Pamatujme, že Eliáš vystoupil na nebesa po bouři (2 Král. 2, 11). Mějte se dobře a Kristus ať Vás ochraňuje a střeží.

2. srpna 1595

Dopis č. 108

Panu Favreovi

Advokát De Prez poslal mi několik básní na Vaší chválu říká jestli jsem to dobře pochopil, přeje si, abych Vás na ně upozornil a udělal Vám radost. Abych Vám to ulehčil, mám Vám napsat ne jeho jménem, ale svým. Přijměte tedy tyto básně takové, jaké jsou. Tento člověk je zapleten do hereze, ale já jsem mu projevil tolik lásky v naději, že ho přivedu k lepšímu úsudku, mimo jiné proto, že jsou v něm mnohé zárodky ctnosti.

Když mi napíšete a zmíníte se o jeho verších a stylu, uděláte věc, která je Vás hodna. Využiji této příležitosti, abych mu představil Slovo Boží.

Chtěl bych ho opravdu vytrhnout z jeho umíněnosti. Cítí výčitky svého svědomí otřeseného argumenty katolíků a utíká Kristu, který ho hledá. (pozn.: Světec ukazuje náboženskou otevřenost nepředstavitelnou v jeho době. Bude to právě tato jeho dobrota, co obrátí De Prez.)
Thonon říjen 1595

Dopis č. 109

Panu Favreovi

Můj bratře, končím rok s radostí, že Vám mohu blahopřát. Jak

Dopis č. 106

Panu Bernardovi de Foras

Můj drahý bratře a Vy, sestro a dcero moje. Tisíceré a tisíceré díky Bohu, konečně jste zbaveni tolika obtížných soudních sporů. V nich jako mezi trním, Bůh to tak chtěl, byly začátky Vašeho šťastného manželství. Můj bratr a já máme důvod k radosti, protože se účastníme na všem, co se Vás týká.

Nuže, i když těhotenství Vás zatíží oba, Vás, dcero moje, která ho cítíte přímo, a Vás, bratře, který nesete jeho důsledky, zdá se mi, že jste spokojeni a odvážní ve službě Bohu. Tato těžkost, kterou cítíte, Vám bude útěchou. Toto všechno je znamením, že nejste úplně osvobozeni od citů na tomto světě. Dokonalé štěstí je pro Vás připraveno v nebi, po kterém, jak doufám, jste si uchovali především touhu.

Drahý bratře, buďte i nadále oporou mé drahé dceři, a to Vaší vlídnou přítomností. A Vy, drahá sestro, pokračujte ve spojení Vašeho srdce se srdcem mého drahého bratra. To proto, že Bůh Vás dal jeden druhému. Buďte takoví pořád.

Dopis č. 107

Baronovi Di Rochefortovi.

Těším se s Vámi a s celou Vaší rodinou z narození tohoto vnuka, kterému přeji všechny druhy požehnání. Dále zvláště účast na ctnostech slavného svatého Bernarda, tak jako má čest, že je s ním pokrevně spojen. Vaše radost, pane, bude vždy také mojí radostí. Jsem Vám úplně oddán a soucítím vždy s Vámi, s Vašimi radostmi i bolestmi. Co se týká nepříjemností, které nyní máte, doufám, že jednou budete mít účast na slávě, kterou Vám přinesou, jestliže je budete snášet s pokorou a láskou ve spojení s utrpením našeho Pána.

12. února 1620

Dopis č. 108

Jeanu De Lacurneovi.

Řekneme si hned něco o otcích Barnabitech, protože mám velmi naspěch. Jsou to lidé solidní zbožnosti, nesmírně zdvořilí a laskaví. Jsou neúnavní v práci pro spásu bližních. Schází jim jenom jedna věc, ale snášejí to lehce. I když mají vynikající kazatele, nemohou dát nic lepšího, než sami sebe. Nemluví ještě dokonale francouzsky, ale den po dni se zdokonalují. Umí jenom to, co stačí k tomu, aby jim lidé rozuměli v promluvách, v katechizmu, v rozmluvách. Myslím, že v budoucnu budou k velkému užitku Francie. Nepečují jenom o výchovu mládeže (na tom poli excelují jezuité), ale umí i zpívat v chóru, zpovídají, katechizují také v nejmenších vesnicích, kážou - dělají všechno, co si jen můžete přát. Dělají to se srdcem, nepožadují mnoho pro svou obživu. Bylo by ideální uvést je tam, kde nejsou ještě jezuité. Vaše rozvážnost Vám poradí, co se dá udělat, abyste je přitáhli do Vaší diecéze. Vidím Vaši spolusestru na kříži, mezi hřeby a trny mnoha trápení. Co Vám řeknu, můj bratře? Volejte často k srdci našeho Pána, odkud nikdy nepřicházejí zármutky. On Vám dá vědět, že mají původ v Božské lásce. Je dobré mít před sebou spravedlnost, která nás trestá, ale je lépe dobrořečit milosrdenství, které nás staví do zkoušky.

Celý tento rok jsme prožili mezi nepříjemnostmi. Myslím, že jste se dozvěděl o předčasné smrti mého bratra a jeho manželky. Nikdo to nečekal, ale byly to šťastné odchody ze světa. Moje švagrová opravdu zemřela velice zbožně a mile, že jeden učený lékař, který byl u toho, mi řekl, že kdyby andělé byli smrtelní, chtěli by také tak umírat. Ale co můžeme říci, za těchto okolností? Je lépe neříci nic, a přijmout to. "Již jsem němý, neotevřu ústa, vždyť je to tvé dílo." (Ž 39,10). Ale proto, abych k

Vám mluvil od srdce k srdci, neodvážil jsem se přidat slova, která následují: "Odejmi už ode mne svou ránu" (Ž 39,11). Budu prosit Boha, aby posvětil svou vůli v nás a nás ve své vůli. On ať je posilou Vám, i Vaší paní. "Proto stůjte pevně v Pánu, milovaní" (Fil 4,1), a milujte toho, který miluje Vás.

6.listopadu 1617

Dopis č. 109

Markýzi Di Lullinovi.

Prosím Vás, abyste si často připomínal a kladl před oči to, co moudrá dobrota Boží chtěla vykonat ve Vás a skrze Vás. Udělila Vám majetek, přízeň, autoritu.

Knížata a velcí pánové mají běžně již od narození to, co obyčejní lidé získávají jen s velkým trápením. Jestliže schází něco těm prvním, mohou všechno v Tom, který jim všechno dává. Stačí, že to chtějí, aby byli dostatečně mocní. Ale aby jejich vůle odpovídala řádu každé dobré vůle, její dokonalost musí být v tom, aby chtěli jen to, co chce Bůh. Je pravdou, že Bůh nechce od knížete nic jiného, než aby vládl poddaným s láskou a bázní, miloval a bál se Boha synovskou bází a čistou, svatou a velkodušnou láskou.

Často jejich shovívavost je čistá tvrdost a jejich spravedlnost je milosrdná. Na jejich příkladu závisí štěstí a neštěstí národů. Proto všichni mohou říci s Traianem: "Musím být takový kníže vůči svým poddaným, jakého bych si přál mít nad sebou, kdybych byl já poddaným."

Tak také každý pán je malý monarcha ve svém domě. Nesmí zapomínat na slova Apoštola "A vy, páni, dávejte otrokům, co jim spravedlivě patří. Pamatujte, že i vy máte Pána v nebi." (Kol 4,1). Ať nejednají tedy ve svém domě jako lvi, ať nerozčilují domácí a neutiskují služebníky. Jejich zbožnost ať je velkodušná a jejich odvaha plná laskavosti a dobroty. Toto je první lekce, kterou se mají naučit. Z ní se pak naučí plnit všechny závazky vůči Bohu a králi vyplývající z jejich poddanosti a vůči poddaným všechny služby moci, kterou mají vykonávat jen podle spravedlnosti a dobroty.

Část III.

Bolest a smrt

Dopisy útěchy. Květina pro umírající a na hrobě: pro slabé těle i na duši, naděje která nabízí úplně jiný život.

Dopis č. 110

Jednomu příteli

V těchto minulých dnech se zalíbilo Bohu navštívit mě v lásce k rodině. Vzal ze světa moji sestru z Thorenc, nedávno vdovu, moudrou ženu, ctnostnou a milou. Zdálo se mi, že můj bratr nebyl mrtvý, dokud ona žila. Zasvětila se sestrám Navštívení od prvního okamžiku vdovství, a Bůh jí dal milost, že zemřela v tomto institutu. Její smrt byla poznamenána mimořádnou svatostí, žádala hábit a vykonala sliby dříve, než zemřela.

Pán mi prokázal dobro tím, že jsem Vám řekl o svých bolestech, protože mě máte rád.

Září 1617

Dopis č. 111

Jednomu příteli.

Pane, jsem k Vám otevřený, abych si trochu ulevil. Ne, že by se mne příliš dotkla kárání a výtky, kterých jsem se stal cílem, protože před Bohem se cítím bez viny v této záležitosti. Jsem vyveden z míry tím, že tolik vášní propuklo okolo případu, ve kterém jsem já nebyl rozvášněn ani trochu. Kdo mě zná, ví dobře, že nechci téměř nikdy nic řešit vášnivě, nebo násilím, a když chybuji, je to kvůli nevědomosti. Chtěl bych znovu získat přízeň těch pánů ve prospěch mého úřadu. Když to nebude možné, nepřestanu v něm pokračovat, "procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; mají nás za svůdce, a přece máme pravdu." (2. Kor 6,8) Nechci ze života a z pověsti, než tolik, kolik bude Bůh chtít, abych měl. A budu z toho mít příliš v porovnání s mými zásluhami.

13. 12. 1619

Dopis č. 112

Jednomu příteli

Bratře, co Vám brání, abyste byl svatým? A co byste pro to nemohl dělat? Chudý člověk může být určitě svatým. Ale mocný pán, jak jste Vy, jím může nejenom být, ale i může udělat svaté všechny, kteří jsou svědky jeho jednání.

Dopis č. 113

Paní Charmoisy.

(cit. dopisy 57-61)

Nyní, když jste zarmoucena, nastal vlastně okamžik, abyste osvědčila Pánu lásku, kterou jste mu tolikrát slibovala a přede mnou vyznávala. Svěřte se do přímluv sv. Aloise, který potom, co po dlouhou dobu sloužil vojákům nakaženým morem, se považoval za šťastného, že umírá, a pronesl tuto modlitbu: "Vstoupím do Tvého domu, ó Bože, budu se Ti klanět ve tvém chrámě a vyznávat Tvé jméno."

Odevzdejte se do Boží vůle, která Vás povede dobrými způsoby, co se týká uvěznění Vašeho manžela. Chtěl bych Vám při této příležitosti nabídnout nějakou útěchu, ale nejsem toho schopen. Prosím Pána, aby byl Vaší posilou, a umožnil Vám pochopit, že se do nebeského království vstupuje po mnoha námáhách a trápeních, a že kříže jsou milejší než útechy. Protože Bůh je zvolil pro sebe samého a pro své věrné služebníky.

Mějte svatou odvahu a pevnou důvěru v Toho, do jehož služeb jste se dala. On Vás neopustí.

28.října 1613

Dopis č. 114

Paní Chamoisy

Nemohu na Vás přestat myslet a chtěl bych k Vám mluvit, jak nejlépe umím. Jenom nevím, co mám říct, když jsem tak jako Vy celý zarmoucený. (pozn: Kvůli smrti bratrance, manžela adresátky.) Bůh chce, abychom zkoumali události v lůně Jeho prozřetelnosti. Položme naše city do věčnosti, kde budeme spolu, abychom nebyli už nikdy více odloučení. Co záleží na marnostech tohoto pomíjivého života? Naše touhy jsou na druhé straně. Tam máme pozvedat své city.

Jsme ve zkoušce věrnosti, kterou od nás Bůh chce. Držte srdce vysoko. Položte si svatý kříž na hrud', aby uklidnil Vaše vzlyky a vzdechy. Buďte celá jeho a věřte mi, On bude celý Váš.

Paříž listopad 1618

Dopis č. 115

Sestře paní De Cornillonové,

(citované dopisy 64-67)

Povzbuzujme se navzájem co možná nejvíce po smrti naší dobré matky. Milosti, které matce Bůh udělil, aby ji disponoval k šťastnému pozemskému konci, jsou jisté důkazy, že její duše byla přijata do náruče Božího milosrdenství. Může se říci, že byla šťastná, že byla tak osvobozena od trápení tohoto světa. Také my jednou budeme šťastní, když budeme žít, jako ona, zbytek našich dnů v bázni a lásce Boží, jak jsme si to navzájem jednou slíbili.

Boží vznešenost nás přitahuje k touze po nebi. Bere nám pomalu to, co je nám drahé na zemi. Jestli Vaše srdce nemůže zabránit tomu, aby zakoušelo bolest, ať je alespoň umírněná. Splňte vůli Spasitele. Neurázejte jeho dobrotu, nedrásejte plod, který on vložil do našeho lůna.

K vašemu povzbuzení musím dodat, že tato ubohá matka, dříve než odešla z Annecy, prošla spolu se mnou své svědomí. Obnovila všechna dobrá rozhodnutí, která učinila, aby sloužila Bohu a přišla se radostně ke mně vyzpovídat. Bůh nechtěl, aby byla smutná, když jí chtěl vzít k sobě.

Mějte mě vždy ráda, nyní jsem Váš více než kdy předtím.

Dopis č. 116

Sestře paní De Cornillonové

Moje drahá ubohá sestro. Kolik trápení zakouším pro bolest Vašeho srdce ze smrti našeho bratra, tak drahého všem. Ale není na to lék. Je třeba vložit naši vůli do vůle Boží, která zkoumá každou věc.

Bůh byl laskavý k našemu drahému zesnulému, když ho vzal ze století a z povolání, ve kterém je tolik nebezpečí ztratit se.

Co se mě týká, plakal jsem více než jednou, protože jsem miloval něžně tohoto bratra a nemohl jsem zabránit, abych nezakoušel bolest, která pochází z přirozenosti. Je pro mě útěchou, když jsem se dověděl, že zemřel v náručí otců barnabitů, poté, co vykonal generální svatou zpověď. Třikrát se smířil, přijal svaté přijímání a svátost nemocných velice zbožně. Co jsme si mohli přát lepšího?

Také podle těla, mu bylo poslouženo tak, že mu nic nechybělo. Kníže, kardinál a kněžna poslali k němu návštěvu a pánové ze dvora mu poslali dary. Nakonec kardinál po jeho skonu poslal dvanáct svící s praporky jeho Výsosti, aby uctil zemřelého.

Bůh buď pochválen za péči, kterou měl, aby přijal jeho duši mezi své vyvolené. Co můžeme víc očekávat? Vdova ukázala velickou ctnost v tomto okamžiku. Zůstane zde po několik dní, až do té doby, než se znovu vrátí.

Dcero moje, utěšme naše srdce, jak nejlépe můžeme, a mějme za dobro to, co se zalíbilo Bohu vykonat, poněvadž všechno to, co on udělal, bylo dobré.

30. května 1617

Dopis č. 117

Paní De La Flechère

Slabost, mdloby a fyzická strnulost nemohou než sebou nést určitý citový smutek. Ale dokud vůle a Váš duch jsou pevně rozhodnuti sloužit Bohu, není se třeba ničeho obávat. Jsou to jen přirozené nedokonalosti, spíše fyzické nemoci, než hříchy nebo duchovní nedostatky. Je dobré sebrat odvalu a snažit se o činnost ducha, nakolik je to možné.

Je to děsivá myšlenka na naši smrt, ale život, který je tam, není něco, po čem by se méně mělo toužit. Bůh nám ho dá ve svém milosrdenství. Nepoddávejme se skleslosti: i když jsme ubozí, nejsme ubozí u Boha, který je milosrdný k těm, kteří ho stále chtějí milovat a kteří v něm mají svou naději.

Když byl kardinál Boromejský blízko smrti, nechal si přinést obraz Ukřižovaného, aby osladil vlastní smrt smrtí Spasitele. Ano, mysleme na Toho, který je náš život (Kol 3.4), je to nejlepší lék proti strachu z našeho odchodu. Nemysleme nikdy na náš odchod bez toho, abychom nepřidali vzpomínku na našeho Spasitele.

V nedůležitých věcech nezkoumejte, jestliže to co děláte, je málo nebo dost, jestli je to dobré nebo špatné, dokud to není zjevný hřích. Chtějte to konat pro Boha ve vší prostotě. Dokud jste v čase, dělejte s co největší dokonalostí, to, co děláte, a to co máte ještě udělat. Krácejte prostě na cestě Páně a netrapte svou duši. Je zapotřebí mít odpor k vlastním chybám, ale odpor klidný a pokojný, ne hněvivý a zneklidňující. Spíše se cvičme v trpělivosti, z našich chyb vyzískejme užitek, ve svatém ponížení sebe sama. Když tak nebudete dělat, Vaše nedokonalosti, které vidíte tak naléhavé, Vás budou zneklidňovat ještě silněji a zachovají se. Co nám nejvíc pomůže uchovat naše chyby, je přílišný neklid odstranit je.

Bůh ať je s paní Mieudry v tom Babylónu, do kterého jde, a ať ji dá více duchovních útěch než materiálních. Zdravím Paní Mirebel a přeji ji hojnost Ducha Svatého.

Je to velké pokušení být smutní z toho, že jsme ještě ve světě, když jsme tam z nutnosti. Boží prozřetelnost je moudřejší než my. Nám se zdá, že když změníme loď, budeme na tom lépe. Ano, pokud změníme sami sebe. Jsem zapřísáhlým nepřítelem těchto zbytečných přání, nebezpečných a špatných: i když to, co si přejeme, je dobré. Přání je samo v sobě špatné, protože Bůh pro nás nechce toto dobro, ale jiné. Bůh k nám chce mluvit z trnitého keře, jak to učinil k Mojžíšovi (Ex 3, 2) a my chceme, aby k nám mluvil v příjemném a mírném vánku jako k Eliášovi (1. Král 19.12).

Jeho dobrota ať Vás uchová. Buďte vytrvalá a odvázná. Děkujte Bohu, že inspiroval Vaši vůli, abyste byla celá jeho.

20. ledna 1609

Dopis č. 118

Té samé paní

Odvahu, dcero moje. Řekli mi, že odešla naše drahá sestra a ještě nás zanechala zde na zemi ve smutku, který takové odloučení obvykle způsobí. Chtěl bych Vám říct, abyste neplakala. Ne, je správné a rozumné trochu pláče jako svědectví o upřímné lásce, kterou jste k ní měla. Napodobujete

tak našeho drahého Pána, který plakal pro svého přítele Lazara. Nedělejte to tak jako ti, kteří kladou všechny své myšlenky do tohoto ubohého života a neberou v úvahu, že také my, živí, kráčíme k věčnosti. Tam, jestliže žijeme dobře na tomto světě, se spojíme s našimi drahými zesnulými, abychom je už nikdy nezanechali.

Nemůžeme zabránit, aby naše ubohé srdce neprožívalo skutečnost tohoto života a ztrátu těch, kteří byli naši drazí společníci. Není zapotřebí popřít slavnostní závazek, který jsme udělali, že spojíme neoddělitelně svoji vůli s vůlí Boží. (pozn.: je nejlidštější ze svatých, chápe důstojnost a vznešenost lidského srdce. On sám pláče jako dítě ze smrti matky a bratra - cit. dopisy 146 - 195 - 198).

Jak je šťastná Vaše sestra, že viděla přiblížit se pomalu, pomalu, zdaleka svůj odchod. Tak se na ni mohla připravit a svatě ji prožít. Kľaňme se Boží prozřetelnosti: ano, dobrořečme ji, protože všechno to, co chce Ona, je dobré. Ó Bože, jak mile by měla být přijímána tato malá neštěstí naším srdcem. Toto srdce si musí více oblíbit nebe než zemi.

Uvažujte o své smrti ve světle smrti Vykupitele. Jeho vůle ať je vždy oslavena. Ať žije Ježíš.

Dopis č. 119

Matce

Zpráva o Vašem zdraví, kterou mi bratr řekl, mě potěšila. Souhlasím s míněním mého bratrance Chaudense, poradce doktora Marcofrede, že on přijde Sales, nebo když to bude možné přijdete Vy do Ženevy na tři nebo čtyři dny. Bude zapotřebí pospíšet si, než přijde velká zima.

Kdyby mi můj bratr řekl také o tom, v jakém stavu byla Vaše duše, moje útěcha by byla větší. Řekl mi jenom, že jste byla jednou veselá jednou smutná, a že jste nechtěla, aby Vám pořídili nové boty. Říkala jste, že nebudete tak dlouho žít, abyste jste je dostatečně užila. To není špatné, ale doufám, že se pomalu osvobodíte od takových myšlenek, které jsou úplně zbytečné a neplodné. Zabírají místo jiným úvahám, více milým Pánu. Musíte nechat svého ducha více svobodného a nezatěžovat ho podobnými pocity. Žijte ve velké svobodě, nechte na Prozřetelnosti to, co se s Vámi stane.

S Vaším dovolením, budu k Vám mluvit více otevřeně. Drahá matko, nesmíte už ztrácet čas určitými myšlenkami, které neslouží k ničemu a mají příliš malou hodnotu, protože duch se jimi jenom trápí. Když jste dala co nejvíce do pořádku své záležitosti, když pak jdou věci dobře, chvalte za to Boha. Když nejdou, jak si to přejete, odevzdejte je do rukou Božích, který řídí všechno k našemu dobru (Řím 8,28).

To je moje mínění, drahá matko. Pro lásku Boží, buďte odvážná, řekněte stokrát za den a to rozhodně: Bůh mi pomůže. A On to určitě udělá.

29. listopadu 1609

Dopis č. 120

Paní Favreové

(pozn.: Druhá manželka prezidenta Favre velice vážená světcem)

Dejte si pozor, aby se Vaše snaha nezměnila v neklid a nepokoj. Nakolik cestujete na vlnách a mezi bouřemi častých námah, dívejte se vždy k nebi a říkejte: Můj Bože, ať k Tobě směřuji, Ty ať jsi mým vůdcem a mým lodivodem. Pak se posilněte myšlenkou, že když budeme v přístavu, útěcha, kterou tam budeme mít, zastíní trápení, které zakoušíme. Směřujme k tomu přístavu mezi tolika bouřemi: dosáhneme ho, když budeme mít upřímné srdce, dobrý úmysl, pevnou odvahu, oči upřené na Boha a celou důvěru jen v Něho. Když nám silná bouřka leckdy převrátí žaludek, zamotá nám hlavu, nezneklidňujme se, seberme znovu dech, povzbudme se k dobrému.

Bojme se Boha a jiné věci nás nebudou děsit. Milujme Boha a každá věc od nás bude milována v Něm.

5. prosince 1610

Dopis č. 121

Paní Favreové

Vidím Vás celou ponořenou do mnoha těžkostí, které váš vysoký úřad přináší. Teď je právě doba, abyste vzývala pomoc Páně a dovolávala se jeho pomoci. Aby práce, kterou děláte, mu byla příjemná, a vy jste získala Jeho čest a slávu.

Uvažujte sestro, že naše dny jsou spočítané a důsledky námah, nemohou trvat dlouho. S trochou trpělivosti vyjdeme z nich s poctou a radostí, protože nebudeme mít větší útěchu na konci našich dnů, než když jsme mnoho pracovali a snášeli mnohá trápení.

Dopis č. 122

Paní De Peyzieuové

Váš dopis, plný výrazů úcty, lásky a důvěry, by mě úplně získal pro Vás, kdyby se to nestalo již dávno. Drahá matko, šetříte příliš jméno syn, které je jménem srdce. Dáváte mi jméno uctivé, jako je jméno srdce, ale ne srdce mateřského, kterému já dávám přednost.

Abych k Vám mluvil podle naší vzájemné důvěry, říkám Vám, nezneklidňujte se, když stále vidíte ve své duši všechny ty nedokonalosti, které jste mi svěřila. Ne, naléhavě Vás o to prosím, i když je musíte odvrhnout a zavrhnout je, abyste se jim odnaučila, nesmíte se pro ně trápit a sužovat. Odmítněte je s odvahou a klidem, a to tak takovým způsobem, abyste mohla učinit moudra předsevzetí k nápravě. Taková předsevzetí, která uděláme klidně a se zralou rozvahou, nám umožňují zvolit nejlepší prostředky pro jejich splnění. Mezi těmito předsevzetími bude na prvním místě starost o domácí záležitosti. Nemluvím o úplném odevzdání, ale o umírněnosti. Ona Vám určitě umožní najít trochu času pro meditaci, pro duchovní četbu, pro pozvednutí srdce k Bohu v různých okamžicích dne, pro znovunabytí vnitřního a vnějšího pokoje, vlídnosti a pokory. Je veliké tajemství umět využít každý okamžik.

Nechte svou duši v těchto sedmi nebo osmi dnech čas, aby se zklidnila a s přesvědčením učinila předsevzetí. Hlavně je třeba bojovat proti nenávisti vůči bližním a zdržet se jedné nedokonalosti - nepatrné, ale moc škodlivé - ve které se jen málo lidí zapírá. Když se stane, že soudíme bližního, nebo na něho naříkáme (a to by se mělo stávat zřídka), jsme navyklí nikdy neskončit a znovu začít od začátku. Opakujeme do nekonečna naše nářky, což je znamením trpkého srdce, kterému se ještě nedostává opravdového zdraví. Srdce silné a statečné si nenaříká, když ano, tak z velice vážných důvodů. Také tehdy neuchovává pocity se vzrušením a neklidem.

Odvahu, dcero moje, pár let, které máme zde na zemi ještě prožít, budou nám, s Boží milostí, lepší a užitečnější pro věčnost.

26.října 1612

Dopis č. 123

Paní De Peyzieuové

Jaké je to štěstí, že náležíme úplně Bohu, který, aby nás učinil svými, stal se úplně náš. Proto je třeba ukřižovat v nás všechny city, zvláště ty nejživější a vzrušující. Je třeba postupně zpomalit a zmírnit jednání, které takovému živému vzrušení předchází, aby se toto jednání neprojevovalo prudce, ne kvůli nám, ale kvůli Bohu.

Především musíme mít dobré srdce, vlídné a laskavé vůči bližním, zvláště když je nám zatěžko nebo máme nechuť: tehdy nemáme zajímavý důvod pro lásku. Máme jenom povinnou úctu k Spasiteli. Úctu, která činí lásku tím víc vzácnější, čím víc je očišťována od pomíjivých důvodů. Pán ať ve Vás rozmnoží Svou svatou lásku.

Dopis č. 124

Paní De Peyzieuové

Byl jsem otřesen zprávou o Vaší dlouhé a nebezpečné nemoci. Věřte mi, mám k Vám opravdovou synovskou lásku. Bůh ať je pochválen za to, že je Vám lépe.

Ted' se již musíte spřátelit s nemocemi a bolestmi. Jaké je štěstí pro duši, která se odevzdala Bohu, být vyzkoušena trápeními dříve, než odejde z tohoto světa. Drahá matko, jak se může poznat žhavá upřímná láska, když ne mezi trním, kříži, nemocemi, zvláště, když trvají dlouho? Stejně tak i náš Spasitel osvědčil svou nesmírnou lásku svými námahami a utrpením.

Milujte, moje drahá matko, milujte velice ženicha Vašeho srdce na lůžku bolesti. Na tom lůžku On utvořil Vaše srdce dříve, než bylo utvořeno ve světě. On spočítal všechny Vaše bolesti a utrpení a zaplatil cenou své Krve celou svou trpělivostí a láskou. Ta byla nutná, aby použil Vaší námahy k Jeho slávě a Vaší spáse.

Dopis č. 125

Paní De Peyzieuové

Děkuji Bohu, že Vám dal nová svatá předsevzetí spolu s novým zdravím. Je třeba bdít, protože tělo a duch často jdou různou cestou, v míře, kdy se jeden oslabuje, druhý sílí, a naopak. Duch musí kralovat. Když vidíme, že ztrácí sílu, musíme ho podpořit a posílit, aby zůstal nejsilnější.

Je pravdou, že nemoci jsou jako dušení zeleniny. Je třeba, aby Vaše srdce z nich vyšlo čistší, a my abychom se v nemoci stali silnější (2 Kor. 12,9).

Co se Vás týká, představuji si, že věk a úbytek sil Vám způsobí, že budete častěji nemocná a slabá. Proto Vám radím, abyste se cvičila v lásce k milované Boží vůli, v nezájmu o vnější útechy a ve vlídnosti v hořkostech. Bude to nejvítečnejší obět', kterou můžete vykonat.

Odvahu, praktikujte nejenom nezměnitelnou lásku k Bohu, ale také lásku něžnou, milou a příjemnou k lidem, kteří jsou kolem Vás. Říkám Vám to ze zkušenosti. Nemoc, i když nezabraňuje lásce, nicméně zabraňuje být příjemnými k bližním, když nejsme pozorní.

Přeji Vám co největší dokonalost v Kristu Ježíši.

Duben 1616

Dopis č. 126

Paní De Peyzieuové

Moje duše trpí kvůli Vašemu srdci, drahá matko, protože ho vidím celé pokryté mimořádnou bolestí. Je to bolest, která se nemůže kárat. Jak ten syn byl velice milý! (pozn.: Syn adresátky, bratr kapucín, byl poslán na ostrov Maragnan v Brazílii, aby tam upevňoval evangelizaci.) Je to pravda, všichni co ho znali, to mohou dosvědčit. To by mělo být pro nás útechou v tomto okamžiku. Opravdu se zdá, že ti, jejichž život byl hodný památky a úcty, žijí ještě po smrti, protože se na ně vzpomíná s láskou.

On odešel tak daleko od nás, dobrovolně se zřekl prostředí, ve kterém žil, aby šel a sloužil Bohu, svému Králi a své vlasti v Novém světě. Jeho velkodušnost ho přiměla k takovému rozhodnutí. Vaše velkodušnost by měla přivolit takovému rozhodnutí hodnému úcty, kvůli kterému jste se vzdala naděje, že ho ještě uvidíte v tomto životě. Nezůstává Vám než naděje, že budete mít čas od času jeho dopisy.

Se souhlasem Prozřetelnosti odešel z Nového světa, aby šel do toho, který je starší, po kterém všichni touží, kam musíme všichni odejít, každý ve svou hodinu. Uvidíte ho dříve, než byste ho uviděla, kdyby byl zůstal tam, kde byl. Tam žil mezi námahami při práci pro krále a církve. Zkrátka, ukončil své smrtelné dny ve znamení povinnosti a v zachovávaní svých slibů. Tento konec je vynikající, a není třeba se obávat, že by ho Bůh učinil nešťastným, když mu byl příznivý od kolébky.

Utěšte se, drahá matko, a pozvedněte své srdce, klanějte se Prozřetelnosti, která dělá každou věc příjemnou. Její důvody jsou někdy utajené. Projevuje se nicméně Její добрota, a zavazuje nás věřit, že dělá každou věc dobře.

Vy sama jste na odchodu tam, kde je Váš drahý syn. Když tam budete, nechtěla byste, aby byl on ještě v Indii, protože uvidíte, že je mu lépe mezi anděly a svatými než mezi tygry, a divočinou. V čekání na odchod uklidněte své mateřské srdce myšlenkou na svatou věčnost, ve které se nachází Váš syn a ke které jste tak blízko. Budete s ním moci také mluvit, ne skrze dopisy, ale tím, že budete mluvit Bohu o něm: tak bude rychle vědět všechno, co chcete aby věděl, a přijme pomoc, kterou mu poskytnete modlitbou.

Křesťané způsobují velikou křivdu, že jsou tak málo křesťany, a že tak krutě znásilňují zákony lásky, aby poslechli zákon strachu. Modleme se za ty, kteří se dopouštějí tohoto velkého zla a modleme se za duši našeho drahého zesnulého. Je to nejmilejší modlitba, kterou se můžeme obrátit na Toho, který se modlil stejnou modlitbu na kříži, potvrzenou pak jeho Nejsvětější Matkou (Lk 23,34).

21. května 1615

Dopis č. 127

Paní De Peyzieuové

Znám velice dobře kvality Vašeho srdce a zejména nadšení a sílu v lásce: je to vlastně to, co Vám umožňuje mluvit k Bohu o drahém zesnulém a co Vás vede k touze dovědět se, kde se on nyní nachází.

Drahá matko, je zapotřebí potlačit podněty, které pocházejí ze zvláštní vášně lásky. Když překvapíte Vaše srdce v této hře, musíte se hned také hlasitými slovy obrátit na Pána a říci mu tato nebo podobná slova: Ó Bože, jak je milá Tvá prozřetelnost. Jak je dobré Tvé milosrdenství. Tento synáček je šťastný, že padl do tvé otcovské náruče, ve které se mu nemůže přihodit nic jiného než dobro.

Je třeba dobře uvažovat, abychom se nedomnívali, že by to nebyl ráj nebo očištec: díky Bohu, není k tomu opravdu důvod. Tak zaměstnávejte sebe, pak se obraťte projevy lásky k Ukřižovanému.

Když doporučíte svého syna Bohu, řekněte Mu to prostě: Pane, odevzdávám Ti syna svého lůna, ale mnohem více syna Tvého milosrdenství, zrozeného z mé krve, ale znovuzrozeného z krve Tvé. Jděte dále, protože když dovolíte Vaši duši rozptylovat se tak poutavým předmětem, nebude chtít nikdy se od něho odloučit. Pod záminkou modlitby a zbožnosti bude mít záminku libovat si v určitých přirozených zalíbeních a útěchách. Ony Vám zabrání, abyste se zabývala nadpřirozeným a svrchovaným předmětem Vaší lásky. Je třeba umírnit se v těchto nadšeních přirozených citů, které zneklidňují ducha a rozptylují srdce.

Milovaná Matko, useberme se a disponujme se k povinnosti, kterou máme, abychom milovali jedině Boha. Nedovolme si žádnou kratochvíli, ani ne kvůli tomuto světu, ani ne kvůli věčnosti. Potom, co jsme dali tvůrčím to, co jsme povinni v lásce, přenesme všechno na naší první a svrchovanou lásku, kterou jsme povinni Stvořiteli. Sjednotme se s Jeho božskou vůlí.

červen 1615

Dopis č. 128

Paní De Peyzieuové

Trápím se kvůli Vám, z důvodů těchto obecných vlivů. Drahá Matko, jak je klamný tento život a jak je třeba toužit po věčnosti. Jak jsou šťastní ti, kteří po ní touží. Držme se za milosrdnou ruku našeho dobrého Boha, protože on nás chce vést. Buďme učenliví a pokorného srdce vůči všem, ale především vůči domácím.

Opravdu se nezneklidňujeme, přivětivě mezi sebou jednejme, snášeje jedni druhé.

Buďme velice pozorní, abychom nepozbyli odvahy. "Ách", říká David, "odvahu jsem pozbyl" (Ž. 39,13). Nikdy však neztratíme odvahu, když my sami první ji neopustíme. Mějme vždycky odvahu, jako svatá Kateřina Sienská a jako svatý Dionýsius.

Ježíš Kristus ať je stále ve Vašem srdci.

Dopis č. 129

Paní Aiguebelletteové

Necháme na nějaký čas meditaci (neustupujme, když ne pro to, abychom skočili lépe) a odevzdávejme se a projevujme upřímnou lásku k Bohu. Ta se jenom v trápení projeví úplně: milovat Boha uprostřed sladkostí, to by uměli také i sotva narození, ale milovat ho v hořkostech, to je zkouška věrnosti milujícího. Říci "Ať žije Ježíš", na hoře Tábor, to říkal také svatý Petr, ve své neotesanosti, měl k tomu odvahu. Říci to však na kalvárii, říká to jen jeho matka a věrný učeňník.

Odvahu, dcero moje, doporučuji Vás Pánu, aby Vám dal tuto svatou trpělivost. Není v mé moci předložit mu ji pro Vás, když tak, aby udělal to jak On chce, a aby zformoval Vaše srdce tak, aby tam mohl bydlet On a kralovat tam věčně. Ať ho zformuje, jak se Mu to zalíbí, kladivem, pilníkem, štětcem: On to může dělat jak chce, že je to pravda dcero moje?

Vím, že Vaše trápení se nedávno zvětšilo, a tím se také zvětšila moje nelibost. I když s Vámi chválím a dobrořečím Pánu za to, co dovolil a co koná ve Vašem životě, že Vás činí účastnou na jeho svatém kříži, a že Vás korunuje svojí trnovou korunou.

Říkáte mi, že když na Vás útočí bolesti, nemůžete se vůbec zastavit u myšlenky na bolest, kterou Pán vytrpěl pro Vás. Není to až tak žádoucí, abyste to dělala, ale musíte pozvednout srdce ve vši prostotě, jak je to nejčastěji možné ke Spasiteli tímto způsobem:

1. Přijměte bolest z jeho ruky, jako kdybyste Ho viděla osobně, pokládat jí na Vaši hlavu.
2. Buďte ochotná přijímat jí nadále.
3. Proste Pána, aby pro zásluhy jeho svatého utrpení, přijal z Vaší strany tyto malé nepříjemnosti, ve spojení s utrpením, které On trpěl na kříži.
4. Prohlašujte, že chcete nejenom trpět, ale i milovat své těžkosti.

5. Vzývejte mučedníky a tolik služebníků a služebnic Božích, kteří se těší v nebi, protože velice trpěli na tomto světě.

Není opravdu špatné toužit po léku, ale je třeba si ho moudře zaopatřit, protože Bůh, který na Vás dopustil bolest, je taky původcem léku. Musíte ho tedy použít s takovou odevzdaností, která když Boží Vznešenost chce, aby bolest zvítězila, souhlaste s Ní, a když chce, aby zvítězil lék, chvalte Ho za to.

Není to nic nevhodného projevovat zbožnost v sedě. Říkám to také pro nevolnost mnohem menší než ta, kterou trpíte Vy.

Jak budete šťastná, když budete pokračovat v tom, abyste byla pod Boží rukou pokorně, vlídně, učenlivě. Doufám, že tato bolest hlavy bude dobrá pro Vaše srdce. Je to čas, ve kterém můžete svědčit o své veliké lásce slovy "Ať žije Ježíš". Ať žije Ježíš a kraluje mezi bolestmi, protože my nemůžeme kralovat ani žít mimo bolesti jeho smrti.

Dopis č. 130

Paní D^oEscrillesové

Moje drahá sestro, dostal jsem dopisy, které jste svěřila paní Travernayové a jiný dopis, ve kterém mi upřesnila povahu Vašeho trápení. Tyto mlhy nejsou tak husté, že by nemohly být rozptýleny sluncem. Bůh, který Vás vedl až dosud, podrží Vás svojí svatou rukou. Je třeba, abyste se mu vrhla do náruče s úplným odevzdáním sebe sama, do Jeho prozřetelnosti, protože teď je to tak nejlépe. Odevzdat se Bohu ve vlídnosti a v míru, když všechno kvete, mohou udělat téměř všichni. Odevzdat se mu mezi boufkami a uragány, to je vlastní Jeho dětem: říkám vrhnout se k Němu s úplným odevzdáním se. Jestliže to uděláte, budete udivena, jak před Vašima očima zmizí všechna strašidla, která Vás nyní zneklidňují. Boží vznešenost toto od Vás očekává, proto, aby Vás přitáhla k sobě a učinila z Vás podivuhodně svou.

O člověku, o kterém si myslíte, že by na něj mohla připadnout část viny, mluvte málo a poctivě, chci říci nerozšiřujte své nářky, nedělejte to často. I když tvrdíte určitě to, o čem jste si jistá, mluvte pochybně o věcech pochybných.

Píši Vám zaneprázdněný, v den, kdy bylo toho nejvíce, jak jsem to tu již delší dobu neměl. Budu se modlit za Váš klid a Vaši útěchu, když se Jemu zalíbí udělit Vám ji. Uklidněte příbuzné mile a moudře. V podobných příležitostech ukrývání uzdraví víc zla za hodinu, než roztrpčení za rok. Bůh myslí na všechno, utečte se k Němu. Ať je On vždy uprostřed Vašeho srdce.

7. ledna 1614

Dopis č. 131

Paní Grandmaisonové

Drahá sestro, neměl jsem to potěšení vidět pana Rogemonta, ale vím, že Vás zasáhl hanopise, který odtamtud přišel. Chtěl bych sám snášet Vaše trápení, nebo alespoň Vám pomoci je snášet. Prosím Pána, aby byl ochráncem Vašeho srdce a vzdálil z něho každý přílišný smutek. Vzdálenost mi zabraňuje, abych Vám pomohl i jiným způsobem.

Mnohá naše trápení jsou určitě více imaginární než skutečná. Myslíte si snad, že svět věří na uhranutí? Může se stát, že někdo se baví tím, že ostatní padají do podezření, ale vězte, že když je naše duše dobrá a odevzdaná do Božích rukou, každý druh podobných útoků vyprchá jako kouř, a čím silnější je vítr, tím dříve zmizí. Zlo pomluvy se neuzdraví nikdy tak dobře, jako skrýváním a neprobíráním znovu urážek a tím, že vyzkoušíme naši pevnost, že nedáme žádnou záminku k pomluvě. Tím méně, co se týče takového hanopisu. Anonymní pomluva nemá otce ani matku, která by ji chtěla držet u křtu, aby tak ukázala, že je nezákonná. Odvahu. Chci Vám říci tato slova, kterými se svatý Řehoř obracel na velice zkoušeného biskupa: "kdyby tvé srdce bylo v nebi, vítr této země by jím vůbec nepohnul" (Ep. XI,45.). Tomu, kdo se vzdal světa, nemůže škodit nic, co přichází ze světa. Vrhnete se k nohám Ukřižovaného a podívejte se, kolik bezpráví snáší. Proste Ho, aby skrze vlídnost, se kterou jste je přijala, Vám dal sílu snášet tyto malé nesnáze, které se Vám přihodily jako jeho věrné služebníci.

Blahoslavení chudí, protože budou bohatí v nebi, království náleží jim. Blahoslavení ti, kteří jsou pomlouváni a tupeni, protože budou poctěni Bohem. (Mt 5,3-11).

listopad 1613

Dopis č. 132

Paní Grandmaisonové

Co to slyším? Říkají mi, že Vy, která jste těhotná, se postíte a nedáváte tak plodu výživy, kterou mu jako jeho matka jste povinna dávat. Nedělejte to, naléhavě Vás prosím a podrobte se radám lékařů. Žijte bez skrupulí Vaše tělo, vzhledem k tomu, kterého nosíte. Neopomeňte určitě vnitřní umrtvování: je to jediná oběť, kterou Bůh od Vás žádá.

Můj Bože, jak veliké duše jsem zde našel ve službě Bohu. Jeho dobrota buď za ně chválena. Vy jste spojena s nimi, protože máte stejné přání. Žijte celá pro Boha a pokračujte v modlitbě za mne.

Grenobl, březen 1617

Dopis č. 133

Paní Grandmaisonová

Mohu Vám říci, drahá sestro, že celý tento rok jsem prožil mezi mrtvými. Mezi tím množstvím přátel a příbuzných, které jsem ztratil zde na zemi, jsem viděl odcházet během tří měsíců mého bratra, jeho jediného syna a jeho manželku. Měl jsem je velice rád.

Díky Bohu, bylo to ve prospěch jejich spásy. Můj bratr, který odešel sloužit jeho Výsosti jako voják, zemřel u řeholníků, jeho syn zemřel v nevinosti a moje švagrová jako světice. Poté, co žádala a obdržela hábit sester Navštívení a udělala sliby na smrtelném lůžku. Takto se to asi líbilo Bohu, kterému musí být naše vůle podřízena.

Vidím, že za několik dnů Vás zasáhne rána, která je srovnatelná s mojí: včera jsem viděl naši dobrou matku. Našel jsem ji na konci tohoto smrtelného života, kam ji přivedla nemoc a především věk.

Odvahu sestro! Musíte se pevně držet, abyste se nezviklala pod těmi otřesy a přilnula k Prozřetelnosti. Po prvních nevyhnutelných vlnách bolesti zůstaňte v míru, v pokoji, očekávejte se svatou nadějí čas, ve kterém půjdeme stejným způsobem i my, tak jak oni. Uvidíme znovu všechny, kteří nás předešli. Musíme děkovat Bohu, že nám tak dlouho ponechal matku, a není rozumné vidět v tom špatné, když On si ji vezme k sobě. Dělá to proto, aby jí dal lepší život.

Vím, že půjdete se svou bolestí k nohám ukřižovaného Pána tam, kde se všechny hořkosti stávají sladkými. Nemám už nic, co bych Vám řekl, ale jenom to, že Vám přeji mnohá požehnání.

Belley, 5. října 1617

Dopis č. 134

Paní De Veyssillieuové

Mám trochu času ke splnění slibu a tak Vám předkládám nějaké prostředky, abych u Vás zmínil strach ze smrti, který Vám způsobil velké zděšení v nemoci a v těhotenství. Třebaže opravdu nejde o hříchy, je to škoda pro Vaše srdce, které zneklidněno takovou vášní se nemůže spojit s Bohem tak, jako kdyby bylo v klidu.

1. Především Vás ujišťuji, když vytrváváte ve zbožných cvičeních tak, jak to děláte nyní, zmírní to trochu Vaše trápení.

Když si uchováte svobodu od špatných citových stavů a budete se spojovat častěji s Bohem, bude méně navázána na tento smrtelný život a jeho prázdné radosti. Pokračujte tedy ve zbožném životě, stále se zdokonalujte. Zakrátko se Váš strach zmírní.

2. Myslete často na dobrotu a milosrdenství, se kterým Bůh přijímá lidi v okamžiku smrti, jsou-li mu odevzdáni během života a snaží-li se Mu sloužit a milovat Ho, každý podle svého povolání. Jak jsi dobrý Pane k těm, kteří mají upřímné srdce. (Žalm 73,1) .

3. Pozvedejte často srdce se svatou důvěrou a hlubokou pokorou k Vykupiteli. Říkejte například: Pane, jsem ubohá, ale Ty přijmeš moji ubohost ve svém milosrdenství a přitáhneš mě svojí otcovskou rukou, abych se mohla z Tvého dědictví radovat. Jsem slabá, ubohá, bezcenná, ale v ten den mě budeš mít rád, protože jsem doufala v Tebe a přála si, abych byla Tvá.

4. Vzbuzujte v sobě co největší lásku k ráji a k nebeskému životu. Rozvedení této myšlenky dostatečně najdete v knížce "Úvod do zbožného života" (pozn.: část I. kap. 16,17), v meditaci o budoucí slávě. Tak budete více ctít a milovat věčné štěstí. Méně se budete bát zanechat tento smrtelný a pomíjivý život.

5. Nečtěte knihy nebo spisy, ve kterých se mluví o smrti, soudu, o pekle. Díky Bohu rozhodla jste se křesťansky žít a není třeba, abyste byla tlačena k hrůzám.

6. Projevujte často úkony lásky k Panně Marii, svatým a nebeským andělům. Vstupte do příbuzenského svazku s nimi, adresujte jim slova chvály a lásky: když máte mnoho přátel mezi obyvateli nebeského Jeruzaléma, bude Vás to stát méně, zanechat tento pozemský domov.

7. Adorujte, ctěte a dobrořečte svatou smrt Ukřižovaného a vložte všechnu důvěru do jeho zásluh, skrze které se Vaše smrt stane šťastnou. Svatý Karel během nemoci, která ho přivedla k hrobu, si dal položit blízko sebe obrazy Kristova hrobu a agónie na Olivetské Hoře.

8. Uvažujte, že jste dcera katolické církve a radujte se z toho. Děti této matky, které si přejí žít podle jejích zákonů, umírají vždy šťastně. Blahoslavená matka Tereza to říká takto: největší útěchou v hodině smrti je to, že jsme děti svaté církve (Ribera : "Vita Matris Theresiae" 3,15).

9. Ukončete modlitby v duchu důvěry a řekněte např.: Pane, Ty jsi moje naděje, v Tebe jsem složila svoji důvěru (Ž. 57,2) . Bože, kdo kdy v Tebe doufal a zůstal zahanben? Doufám v Tebe, a nebudu zahanbena na věky (Ž 31). V střelných modlitbách během dne a u svatého přijímání používejte slov důvěry a lásky, jako např.: Ty jsi můj otec! Pane, ty jsi ženich mé duše, král mé lásky, milovaný mého srdce! Sladký Ježíši, Ty jsi můj Pán, má pomoc, mé útočiště.

Uvažujte často o lidech, které milujete nejvíce a od kterých se Vám nelíbí odloučit se, jako o lidech, se kterými budete věčně v nebi. Pro Vás je to velice lehké, protože Vaši drazí slouží Bohu a bojí se Ho. Protože jste trochu melancholická, podívejte se co říkám v "Úvodu " o smutku a léku na něj (část IV c.12). Žijte šťastně a spokojeně v nebeské lásce.

7.dubna 1617

Dopis č. 135

Paní De Veyssillieuvé

Když jsem se zpozdil, abych Vám napsal, připočtěte to této nesnesitelné cestě na které je třeba dělat více, než se může a chce, a nedělat to, co se chce, ani kdyby se to mohlo.

Bál jsem se aby nemoc Vašeho otce Vás nezarmoutila víc než je zdravo. Nyní díky Bohu získáváte zdraví a sílu. Drahá dcero, je to důstojná lekce, hodná toho, abychom se jí naučili: tento život nám nebyl dán k ničemu jinému, než pro získání života věčného. Kvůli nedostatku tohoto poznání často klademe naši lásku do věcí tohoto světa, ve kterém jsme jenom přechodně. Když se stane, že ho máme zanechat, jsme z toho všichni překvapení a vylekaní.

Věřte mi: abychom žili šťastně během této pouti na zemi, musíme mít před očima naději na příchod do vlasti, kde zůstaneme věčně. Mezi tím musíme pevně věřit (protože je to pravda), že Bůh, který nás volá k sobě, dívá se na způsob, kterým tam jdeme, a všechno to, co dovolí, aby se nám stalo, bude pro naše větší dobro. On ví, kdo jsme my, podrží nás svou otcovskou rukou v těžkých okamžicích, aby nás nic nezastavilo. Aby nám daroval tuto milost, chce od nás úplnou důvěru.

Nepředcházejte neštěstím tohoto světa se strachem, ale s dokonalou nadějí, že Bůh (kterému náležíte) Vás z nich vysvobodí. On vás střežil doposud, zůstaňte přímo napojená na Něho. On vás bude doprovázet. Kde nebudete moci chodit sama, tam Vás ponese.

Čeho se máte bát, když jste Boží? On nás ujistil, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha (Řím. 8,28).

Nemyslete na to, co se stane zítra, protože stejný Otec, který má péči o Vás dnes, bude ji mít zítra a navždy. Nepošle Vám zlo, ale dá Vám nepřekonatelnou odvahu.

Zůstaňte v pokoji! Odeberte Vaši představivosti to, co ji může zneklidňovat a říkejte často Pánu: Ty jsi můj Bůh, důvěřuji v Tebe. Ty budeš při mně, budeš mým útočištěm. Nebudu se bát ničeho, protože jsi se mnou a ve mně a já s Tebou (Ž 31, 15-24,2-90,2-22,4).

Čeho se může bát dítě jako Vy v náručí takového Otce? Buďte jako dobré dítě. Děti nemyslí na mnoho záležitostí, mají někoho, kdo myslí místo nich. Jsou dosti silní, když s nimi zůstane Otec. Dělejte to také tak a budete žít v pokoji.

Paříž 6. ledna 1619

Dopis č. 136

Paní De La Baumeová.

At' žije Ježíš

Kéž by mě Duch svatý inspiroval k tomu, co Vám mám napsat. Proto, abychom žili stále zbožně, musíme zakotvit naše srdce v pevných a vynikajících zásadách.

První, kterou Vám poradím, je od sv. Pavla. " Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha" (Řím. 8,28). Je to pravda, protože Bůh může a umí vyzískat dobro i ze zla, pro toho, kdo to zlo koná. Snad to neudělá pro toho, kdo se mu dal bez výhrad? Ano, také hříchy jsou v Jeho prozřetelnosti obráceny k dobru Jeho dětí. Nikdy by David nebyl tak pokorný, kdyby nezhřešil, ani Magdalena tak milovala Spasitele, kdyby ji On neodpustil tolik hříchů, a nikdy by ji neodpustil, kdyby se jich nedopustila.

Podívejte se na toho velkého umělce milosrdenství: obrací naše velké ubohosti v milost a z našich nepravostí, které se podobají jedu zmije dělá pro nás protijed. Řekněte mi, co neudělá ze zármutku, námah, pronásledování, které podstupujeme? Když se Vám jakékoliv neštěstí ať přijde z jakékoliv strany, ujistěte se, že když milujete Boha, vše se obrátí k dobrému. I když nevidíte, jak by se to mohlo stát, buďte si tím jistá. Když Vám Bůh hodí na oči bláto potupy, je to proto, aby Vám dal krásný pohled na Něho, královskou podívanou. Když dovolí, abyste upadla, (také sv. Pavel se zhroutil na zem), je to proto, aby Vás slavně pozvedl.

Druhá zásada je: Bůh je můj Otec. Jinak by Vás nenaučil říkat: Otče náš, který jsi na nebesích (Mt. 6,9). Čeho se máte bát Vy, která jste dcerou takového Otce, bez jehož vůle ani jeden vlas na zem nepadne? Je divné, že i když jsme jeho děti, můžeme mít jinou starost kromě té, abychom ho milovali a sloužili Mu. Služte Mu ve své rodině, jak tomu On chce. Tehdy On převezme péči o Vás. "Myslí na mě", říkával sv. Kateřině Sienské, které svátek dnes slavíme, "a Já budu myslet na Tebe" (Raimondo - da - Capua - Život sv. Kateřiny sen. I, 10). Otče věčný, říká mudrc, Tvá prozřetelnost řídí všechny věci (Moudr. 14,3).

Třetí největší je ta, kterou Pán naučil apoštoly: co Vám scházelo? (Lk. 22, 35). Ježíš je posílá sem a tam, bez peněz, bez hole, bez bot, bez mošny, oblečené jenom do tuniky, (Mt. 10,9-10) a nyní jim říká : "Když jsem Vás poslal, scházelo Vám snad něco"? Odpověděli: ne! Dcero moje, když jste mívala zármutky také v době, kdy jste nebyla důvěřivá v Pána jako nyní, zahynula jste snad? Proč tedy nemáte odvalu, abyste překonala jiné těžkosti? Bůh Vás dosud neopustil. Jak Vás může opustit nyní, když chcete být Jeho?

Nebojte se budoucího zla ze světa, snad ho neuvidíte a když ho uvidíte, Bůh Vás posílí. On přikázal sv. Petrovi, aby kráčet po vodě. Petr, když viděl vítr a bouři, prosil o pomoc Pána, který mu řekl: "Člověče malé víry, proč jsi pochyboval? Vztáhl k němu ruku a ujistil ho"(Mt 14,29). Když Vás Bůh nechá kráčet na vlnách těžkostí, nekolísejte, nebojte se, Bůh je s Vámi. Mějte svatou odvalu a budete zachráněna.

Čtvrtá zásada se také věčnosti. Málo mi záleží na tom, co je v těchto pomíjivých okamžicích, jen když budu věčně ve slávě mého Boha. Moje dcero, jdeme k věčnosti, už jednou nohou jsme v ní. Jenom ta ať, je šťastná, co na tom záleží, že tyto okamžiky jsou těžké ? Víme, že naše protivenství, která trvají tři nebo čtyři dni, způsobí věčnou útěchu, (II Kor. 4,17) a nechceme je snad snášet?

To co není pro věčnost nemůže být nic jiného, než marnost.

Pátá je ta, kterou má apoštol: já se však za nic nechci chlubit ničím, než křížem Pána Ježíše Krista, (Gal. 6,14). Zasaďte do svého srdce Ježíše ukřižovaného a všechny kříže tohoto světa se Vám budou zdát růžemi. Ti, kteří jsou bodáni trním Ježíšovy trnové koruny, necítí více jiná bodnutí.

30. dubna 1618

Dopis č. 137

Paní Le Maistreové

(pozn: Kateřina Arnauldová sestra matky Angeliky, slavné abatyše Port-Royal. Celá rodina Arnauldova byla v přátelském vztahu se světcem. Jeden jejich syn byl Sacy, překladatel bible, přítel Pascala)

Co Vám říct, moje dcero, když Vás vidím mezi tolika hořkostmi? Odvalu, prosím Vás o to: Ženich, kterého jste si vybrala, od doby, kdy jste se odloučila od toho, koho Vám vybrali, je hrst myrhy (Kant 1, 12). Kdokoliv ji miluje, nemůže nemilovat hořkost. Ty, které On upřednostňuje ve své lásce, jsou

vždy zasažení trápeními. Jak by bylo možné přitisknout se na srdce našeho ukřižovaného Pána, bez toho, že by hřeby a trny, které probodly Jeho, neprobodly také nás?

Ach, jak je vynikající a dobrý bratr, kterého zde máte (pozn.: Roberto Arnauld jednatřicetiletý ztratil již dvě děti, vstoupil do Port-Royal se svými pěti dcerami). Odchod jeho Františka se ho dotkl jako otce, který vidí odcházet syna, aby se přiblížil k velikému Králi. Bezpochyb, tak je třeba žít v tomto nestálém a proměnlivém životě. Když se dověděl o Vaší nemoci a sestry Marie, byl dojat a láska mu vyzařovala z očí. Přesto zůstal pevný a bez neklidu, protože, je ctnostný a ctnostně křesťan.

Velký svatý Mauricius, patron Touraine, jehož svátek se teď slaví, viděl pobíjet celou svou drahou legii před svými očima. Může se říci, že trpěl toliké mučednictví, kolik vojáků viděl umučit. Dcero, my trpíme mučednictví srdce, když pro Boží lásku vidíme umírat ty, které milujeme a se kterými jsme spojeni. Ten, který viděl umírat na kříži nejmilovanějšího ze všech synů, chce vyprosit od toho samého Syna útěchy, které Vám budou užitečné. Nosím v srdci vzpomínku na Vaši sestřenici. Chtěl bych jí napsat, ale nemohu to udělat v hluku davu, který mi sotva dovolil, abych napsal tyto řádky. Pozdravte ji mile ode mě a ujistěte ji, že nedojdeme do Bourges, kam směřujeme, zítra ráno, bez toho, abych ji poslal svůj dopis. Milujte tuto drahou duši, podporujte ji svou rozmluvou, aby vždy lépe sloužila Bohu.

Amboise 22. září 1619

Dopis č. 138

Antonínovi Arnauldovi.

(pozn.: hlava rodiny, advokát, který způsobí církvi tolik těžkostí)

Pane, fyzicky se na Vás dívám z velké dálky, ale velice z blízka duchovně. Vidím Vaše otcovské srdce zarmoucené mnoha neštěstími po mém odchodu. Také se mi zdá, že Bůh, Váš dobrý anděl, Vaše rozvaha a Vaše odvaha Vás podporují a upevňují mezi těmi všemi otřesy. Znáte velice dobře tento ubohý život, který je na tomto světě, než abyste zůstal udiven událostmi, které se Vám stanou. Co Vám tedy mám říci? Nechme vzít Bohu to, co se Mu líbí, poděkujme Mu za to, co nám nechá, ještě spíše za to, co nám daruje, s tím, že jednou uvidíme Jeho tvář.

Budu mít vždy účast na Vašich útěchách, na Vašich trápeních, protože jsem s Vámi a Vaší rodinou svázán nerozlučnou láskou, Bohem požehnanou. Všichni Vás zapřísaháme, abyste pečoval o sebe, abyste se neničila přehnanou prací, protože v míře, v jaké přibývá věku, musíte si dopřávat spravedlivý odpočinek. Uděláte neporovnatelně mnohem více během deseti let v umírněné práci, než během jednoho nebo dvou let přemrštěného úsilí. Je třeba zmenšit břemena na míru, na kterou věk umenšuje síly.

Amboise 22. září 1619

Dopis č. 139

Paní De Herseove

(pozn.: Manželka královského rádce. Sestřenice Patera Oliera, velice oceňovaná sv. Vincencem, aktivně přispívala na díla obou)

Bůh ví, že mezi city, které vložil do mé duše, jeden nejsilnější, neměnný a zbavený osudu zapomenut je ten, abych Vás velice miloval a prokazoval Vám dokonalou úctu. Pamatuji vždy na Vás a na Vaši rodinu při oběti, kterou každý den představuji Bohu Otcu na oltáři.

Ve Vašem dopise nacházím veliký důvod, k Boží chvále, protože Vás cvičí ve svaté odloučenosti. Není to nic těžkého, lehká hnutí, o kterých mi říkáte. Tato lehká překvapení vášní jsou nevyhnutná v životě člověka. Proto veliký apoštol volá: "Jak ubohý jsem to člověk, cítím dvojího člověka v sobě, starého a nového, dva zákony, zákon smyslu, a zákon ducha, dvě činnosti vůle a milosti. Kdo mě vysvobodí z tohoto smrtelného těla? (Řím 7, 21-24).

Dcero moje, sebeláska umírá jedině s naším tělem. Budeme vždy cítit její smyslné útoky, její tajná pokušení, dokud jsme v tomto vyhnanství. Stačí, že nesouhlasíme svobodným, rozhodným a vytrvalým souhlasem.

Cvičení v odpoutanosti se je o tolik lepší, čím je člověk starší ve smyslové části, ve své přirozenosti. Tato přirozenost byla nedokonalá i u našeho Pána. On jako syn Adamův, třebaže bez hříchu a

každého důsledků hříchu, nebyl opravdu odpoután ve smyslové části a v lidských schopnostech. Proto netoužil zemřít na kříži. Odpoutanost byla vyhrazená úplně duchu, jeho vyšší části, schopnostem zahalených milostí, a nakonec on sám byl "nový člověk".

Buďte tedy v pokoji. Když se nám stane, že přestoupíme zákony odpoutaností v nepodstatných věcech, nebo při přemáhání vlastní sebelásky a vášní, pokořme své srdce před Bohem. Nakolik je to možné, řekněme s důvěrou : Smiluj se nade mnou, Pane, smiluj se, jsem tak ubohý (Žalm 6,3). Znovu povstaňme v pokoji. Znovu spojme nit odpoutaností, pokračujme ve své činnosti. Není třeba přetrhnout struny nástroje, když si všimneme, že jsou rozladěny. Je třeba napnout ucho, abychom se dověděli kde je chyba, a vlídně strunu napnout nebo povolit.

7. července 1620

Dopis č. 140

Paní Rivolatové

Paní,když vím, že jste vdova, chápu Vaší bolest v této odloučenosti. Povzbuzuji Vás, abyste se nenechala unést smutkem. Milost, kterou Vám Bůh dal, chtít mu sloužit, Vás zavazuje, abyste v Něm hledala útěchu. Dcery Boží lásky mají velkou důvěru v Jeho dobrotu, aby nikdy nezoufaly, mají útočiště, ve kterém mohou nalézt každou útěchu.

Kdo potkal tento pramen živé vody, nemůže dlouho zůstat zmítán událostmi tohoto ubohého života. Víím, že jste nemocná. V míře, ve které se zvětšuje nemoc, musíte růst také v odvaze, naději, že Ten, který si zvolil smrt na kříži, aby nám ukázal svoji lásku, Vás přitáhne stále více do své lásky a do své slávy s kříží a trápeními, které Vám nyní posílá.

Dopis č. 141

Paní De Ruansové

Považuji Vás za hodnou soucitu, drahá dcero, když Vás vidím zmítanou tolika zármutky. Byla byste ještě více hodná soucitu, kdyby Vás Bůh nedržel svými svatými rukama v rozhodnutí, být úplně Jeho. Bez toho, by byla Vaše duše nejenom zmítána, ale celá ponořena do tlaku tolika těžkostí. Vody utrpení, by Vás byly již pohrbily ve svých vlnách.

Vy však žijete, jste vytrvala a odhodlaně přijímáte všechna tato neštěstí. Touto zkouškou Vás Bůh uznává za svou legitimní dceru. Jeho Vznešenost přebývá ráda v pichlavém křoví Vašeho srdce, obklíčeného úzkostí. Oheň, který spálil Váš dům, nestrávil ani neumenšil v popelu, Vaši trpělivost. Zůstaňte taková, jaká jste, položte své starosti do Prozřetelnosti, která Vás znovu pozvedne Svou mocí.

Děkuji Vám, že jste mi řekla o Vašem neštěstí. Jestliže z jedné strany se mi nelíbí, co zasáhlo Vás, kterou tolik miluji, z druhé strany mě utěšuje, že Vás to zdokonaluje, Vás, které přeji každou dokonalost.

Leden 1621

Dopis č. 142

Paní De Ruansové

Kolik ohňů, dcero moje, vidím kolem Vás: horečka jako oheň spaluje Vaše tělo. Oheň jako horečka spaluje Váš dům. Doufám však, že oheň nebeské lásky okupuje úplně Vaše srdce, že byste mohla říci: "Pán mi dal zdraví a dům, Pán mi vzal zdraví a dům, jak se to líbilo Pánu, tak se stalo. Buď pochváleno Jeho Svaté jméno (Job 21, 1).

"Ano, ale to nás velice obtěžuje, činí nás chudými". Je to pravda, dcero moje, ale šťastní jsou chudí, protože jejich je nebeské království (Mt 5,3). Musíte mít vždy před očima trpělivost a utrpení Joba a uvažovat o tomto velikém velmožovi nataženém na smetišti (Job 2,8). Měl trpělivost a Bůh mu dal dvojnásobek dober časných a stonásobně dober věčných.

Vy jste dcerou ukřižovaného Krista, jaký tedy div, když máte účast na Jeho kříži? "Mlčel jsem, říká David, neotevřel jsem ústa, protože ty Pane jsi to tak chtěl" (Žalm 39,10).

Och, skrze kolik nelibých neštěstí směřujeme k věčnosti. Důvěřujte a myslte na Boha: On bude mít o Vás péči, příznivě Vás bude podírat. V míře, ve které Vám posílá trápení, Vás posílí, abyste dobře snášela s jeho milostí trápení. 8. února 1621

Dopis č. 145

Komtese Miolansové

Paní, třebaže jsem Vás neznal, když jsem se dozvěděl o neštěstí, které Vás zasáhlo, měl jsem k Vám živý soucit. Představil jsem si, jak silný musel být tento nenadálý otřes. Kdyby moje blahopřání bylo tak účinné, jak je laskavé a něžné, doufám, že byste měla trochu útěchy. Lidské myšlenky jsou zbytečné a prázdné samy v sobě (Ž 94,11): jedině Bůh je otec a utěšitel lidských srdcí, jedině On potěší lidi dobré vůle. Jsou to lidé dobré vůle, kteří směřují k Němu podle Jeho vůle.

Byla to opravdu dobrá inspirace, kterou jste přijala, abyste se trochu vzdálila mimo nával utěšitelů tohoto světa, i když dobrých, abyste svěřila rány Vašeho srdce do rukou nebeského Lékaře. Také lékaři na této zemi vyznávají, že žádné uzdravení není možné bez ticha a klidu.

Důvěrná slova, která Bůh říká zarmoucenému srdci, které se utíká k Jeho dobrotě, jsou sladší nad med, zdravější nad balzám, uzdraví každý druh vředu. Srdci člověka, které se spojuje se srdcem Božím, nemůže zabránit, aby milovalo a vlídně přijímalo blesky, které mu Boží ruka posílá. Vaše svatá Blandina nacházela úlevu mezi bolestmi mučednictví ve třech sladkých slovech: já jsem křesťanka. Blahoslavené srdce, které umí dobře používat tento povzdech.

Milá paní, pro utišení Vaší bolesti Vám řeknu, že kdo chce učinit své srdce nezasažitelné pozemským zlem, musí ho ukrýt v nebi, jak to říkával David. V Božím tajemství, uvnitř jeho svatého stánku (Žalm 31,21). Zkoumejte věčnost, ve kterou věříte: a naleznete, že všechno to, co nenáleží tomuto nekonečnému časovému prostoru, nesmí žádným způsobem umenšit naši odvahu.

Váš drahý syn přešel z tohoto do jiného světa pod dobrou ochranou, v naplnění svých povinností vůči Bohu a vlasti. Uvažujte o tomto přechodu jenom ve vztahu k věčnosti.

Dopis č. 146

Komtese De Rossilonové

Byli jsme mezi strachem a nadějí z důvodu Vašeho neštěstí (pozn.: kvůli smrti manžela). Mohu po pravdě říci, že úvaha o Vaší bolesti mě živě zasáhla. Když jsme byli jisti, že se stalo zlo, které pochybné hlasy předpovídaly.

Nyní, drahá dcero, musíte uklidnit své srdce a dát správný výraz své bolesti. Musíte ji ohraničit rozumem.

Všichni jsme věděli, že neznáme hodinu, ve které by podobné neštěstí mohlo zasáhnout nás, a to smrtí někoho drahého, nebo jiné by zasáhla naše smrt. Jestli jsme nemysleli na tuto skutečnost, musíme vyznat svůj omyl a litovat ho, protože jméno smrtelníků, které všichni nosíme, činí, že nám to nemůže být odpuštěno.

Neplačme, dcero moje: brzy se všichni znovu sejdeme. Pokračujeme neodvratně k místu, kde jsou naši mrtví, zakrátko tam budeme. Myslíme jenom na to, abychom rostli v dobrou a napodobovali všechno dobré, co jsme u nich poznali.

Ať je požehnán Bůh, který tomu, kterého nepřítomnost pociťujeme, udělil dostatečný čas k tomu, aby se dobře připravil vykonat tuto šťastnou cestu. Položte své srdce pod kříž a přijměte smrt a všechno to, co milujete z lásky k Tomu, který daroval a přijal smrt za nás.

září 1622

Dopisy č. 147

Jedné paní

Odvahu, je třeba být takovými, jakými nás učiní Bůh, abychom byli, a stali se statečnými v nemoci (II.Kor 12, 9). Není pravda, že zbožnost by se stala nemocnou, když tělo je nemocné. Opravdu ne, dcero moje. Vy necítíte zatím větší útěchu a nemůžete dělat vnější cvičení. Říkám Vám, že v tom nespočívá láska k Bohu, ale spíše v rozhodnutí srdce, které chce zůstat vždy neoddělitelně spojeno s Boží vůlí.

Dopis 148

Jedné paní

Drahá dcero, co znamená pro Vás, když Vám píši takovým nebo jiným způsobem? Chcete mít jistotu o mém zdraví. Nezasluhuji takový zájem, ale říkám Vám, že díky Bohu dobré. Doufám, že mi vydrží i o těchto svátcích, abych kázel, jak jsem to dělal během adventu. Tak skončíme tento rok a začneme

nový. Ach Bože, léta jdou, utíkají nezadržitelně v řadě, jedno po druhém. Vyprazdňují čas, který obsahují, stravují náš smrtelný život a vymezují naše pozemské dny.

O kolik milejší je věčnost, protože její trvání je bez konce. Její dny jsou bez nocí, její štěstí je nezměnitelné. Jaké štěstí pro duši, když Bůh má odpuštění pro její hříchy, když jí umožní vidět sladkost ráje. V očekávání, že uvidíme Ježíše oslaveného, dívejme se na Něho očima víry, celého poníženého v jeho malé kolébce. On, ať je vždy uprostřed Vašeho srdce. Ať žije Ježíš.

Prosinec 1613

Dopis č. 149

Jedné paní

Dověděl jsem se, paní, o Vaší nemoci, ale nezapomněl jsem na svou povinnost k Vám. Když Bůh vyslyší moje přání, povstanete s větším zdravím a především s větší svatostí. Často se opravdu vychází z takových nemocí s dvojnásobným užitekem, protože horečka rozptyluje špatnou tělesnou náladu. Protivenství přijímaná z Boží ruky rozptylují špatnou náladu srdce.

Není to, že bych Vás uctíval jako svatou, když mluvím o zvětšení svatosti. Nejsem opravdu nakloněn k pochlebování. I když nejste svatá, Vaše touhy jsou svaté. Vím to dobře a přeji si, aby se staly tak velkými, aby se obrátily v dokonalou zbožnost, ve vlídnost, trpělivost a pokoru. Naplňte srdce odvahou a důvěrou v Boha. Ten, který Vám umožnil pocítit první přitažlivost Jeho svaté lásky, Vás nikdy neopustí, jestliže Ho dřív neopustíte Vy.

26. dubna 1615

Dopis č. 150

Jedné paní

Paní, dívám se na Vás se soucitem, od té doby, co jsem se dověděl o Vaší bolesti. Vím, že jste navyklá snášet podobné zvraty, nevyhnutné v našich smrtelných podmínkách. Protože jste jich měla v posledních letech mnoho, budete na ně méně citlivá. Nechtěl bych, aby Vás takové návraty neštěstí sklíčily. Pořád doufám, že potom, co jste tolikrát vložila svou vůli, do vůle Boží, potom co jste tolik meditovala o pomíjivosti tohoto života a skutečnostech budoucího života, najdete dobrou posilu u paty Kristova kříže. Tam se smrt se stala pro nás lepší než život. Myslím si, že iluze tohoto světa Vás neodtrhnou od Vašich rozhodnutí.

Je třeba přizpůsobit se tomu, co je nutné, a umožnit, aby nám to posloužilo k našemu budoucímu štěstí, ke kterému můžeme směřovat jediné skrze kříž, trny, zármutky. Málo záleží na těch, které milujeme (i když oni jsou tím spokojeni), že jejich pobyt v tlačenici a ubohosti tohoto života je krátký. Ani pro nás by nemělo mnoho znamenat, kdybychom mysleli na to, že jediné věčnost si zaslouží, abychom ji brali v úvahu.

Nenechte se vyvést z míry protivenstvím. Přitiskněte se k nohám našeho Pána, řekněte mu, že jste Jeho. On si ochotně poslouží Vámi a Vašimi věcmi, jak se mu to zalíbí, aby Vám a Vaším milým zajistil věčnost Jeho lásky. Tyto okamžiky nezasluhují, aby byly brány v úvahu, když tak jako prostředek, abychom přišli k tomu Dobru.

29. května 1618

Dopis č. 151

Jedné paní

Když jsem poznal Vaše zármutky, dotkly se mě v upřímné lásce, kterou mi Bůh k Vám dal. Zdá se mi, že jsem Vás viděl příliš trpící, když jste byla oddělena od jediného velice milovaného syna. Opravdu nepochybuji, že si myslíte, spíše jste si jistá, že toto odloučení potrvá krátce, protože všichni jdeme rychlými kroky tam, kde se nachází Váš syn: to znamená do náruče (musíme v to doufat), Božího milosrdenství.

Proto musíte co nejvíce zmírnit rozumem bolest, kterou Vám přirozenost přináší. Mluvím k Vám velice zdrženlivě. Je to již dávno, co jste vyjádřila přání sloužit Bohu a co jste navštěvovala školu Kříže. Proto nyní nejenom přijímáte všechno trpělivě, ale jsem si jistý, že i vlídně a laskavě.

Vzhledem k Tomu, kdo nesl svůj kříž a nesl ho až na smrt. Vzhledem k Tomu, který měl jediného Syna, ale Syna neporovnatelného. Viděl Ho umírat na kříži s očima plnými slz a se srdcem plným

bolesti (ale bolesti milé a příjemné) pro spásu všech. Jste zbavena svého nejcennějšího oblečení. Dobrořečte Pánu, který Vám ho dal a nyní Vám ho vzal. On Vás podrží na místo syna.
Paříž 23. srpna 1619

Dopis 152

Jedné paní

Dověděl jsem se, že jste byla těžce nemocná, ale že jste znovu v pořádku. Ve všech těchto úzkostech se mi zdá, že Vás vidím zvolat, že všechno to je dobré, protože to bylo způsobeno otcovskou rukou nejvyšší Dobroty.

Jak je šťastný ten synáček, že odletěl k nebi jako malý anděl, téměř dřív, než se dotkl země. Jakou záruku máte zde na zemi dcero moje. Jsem si jist, že jste projednala tuto záležitost srdce se srdcem Spasitelovým. On Vás svatě uklidní. On svatě uklidní přirozenou něžnost Vašeho mateřství. Budete mít často před očima synovské ujištění, kterému On Vás naučil: "Ano, Otče, tak se ti zalíbilo." (Mt 11,26).

Když tak budete jednat, budete šťastně mrtva v Pánu spolu se svým synem. Váš život bude s ním ukryt v Bohu. Když se objeví Spasitel, který je naším životem, tehdy se objevíte ve slávě s ním: je to způsob, kterým mluví Duch Svatý v Písmu (Kol 3,3-4). My snášíme, trpíme a umíráme s těmi, které milujeme, pro lásku, která nás spojuje s nimi. Když trpí a umírají v Pánu a my bereme jejich utrpení a smrt z lásky k Tomu, který z lásky k nám chtěl trpět a zemřít, my trpíme a umíráme s nimi. Toto všechno dělejte souhrnně, je to mimořádné duchovní bohatství a toto si uvědomujeme den po dni, když pro tuto lehkou námahu budeme mít věčnou odměnu.

Když jste přijala nemoc, kterou Vám Bůh poslal, snažte se uzdravit ze stejného důvodu, protože Bůh chce, abyste se uzdravila. Naléhavě Ho prosím, aby nás měl za své, bez rozdílu, jestli zdravé či nemocné, v protivenství či v prospěchu, v životě i ve smrti, v čase či na věčnosti.

2. prosince 1619

Dopis č. 153

Jedné paní

Těžkosti, které máte v meditaci, neumenšují hodnotu meditace u Boha. On dává přednost službám, které konáme v těžkých vnitřních nebo vnějších podmínkách, před těmi, které konáme v příjemnostech. On sám, aby se učinil milým svému věčnému Otci, smířil nás ve své krvi, ve svém utrpení ve své smrti (Kol. 1,20-22).

Nedivte se, když nevidíte ještě velký pokrok. Stromy nepřinášejí plody ve stejný čas. Mimo jiné ty stromy, které přinášejí nejlepší ovoce, jsou opožděny ve zrání. Palma, říká se, čeká také sto let.

Bůh ukryl do tajemství své prozřetelnosti čas, ve kterém Vás chce vyslyšet, způsob, kterým Vás vyslyší. Snad Vás vyslyší zvláštním způsobem, když Vás neuspokojí podle Vašich plánů, ale podle svých.

Zůstaňte pokojně v náručí nebeského Otce. On pečuje a bude o Vás laskavě pečovat, protože jste Jeho a nepatříte sobě. Zakouším neporovnatelnou lahodnost, když si připomenu den, ve kterém u nohou jeho milosrdenství, poté co jste se vyzpovídala, odevzdala jste mu sama sebe, celý život, abyste byla ve všem podrobena jeho svatě vůli.

20.září 1621

Dopis č.154

Jednomu studentovi

Můj synu, opravdová Boží věda nás učí nade vše, že Jeho vůle nás musí nalézt ochotné poslechnout a vyhovět všem Jeho nařízením. Doufám, že jste si osvojil tuto vědu. Souhlaste pokorně, i když s bolestí, s milosrdenstvím, které Bůh dal vaší matce: určitě ji vzal do své věčné blaženosti, jak nám to umožňuje věřit dobrý stav, ve kterém ona vždy byla. Co Vám mám říct? Nyní pláčete, ale zmírněte svůj pláč a dobrořečte Bohu. Vaše matka je Vám užitečnější tam, kde je, než kdyby byla na zemi. Dívejte se na ni očima víry a uklidněte se.

Váš otec je na tom dobře a chová se ještě lépe. Již měsíc nosí smutek, ovlivňován radostí a smutkem z obou stran duše. Studujte vždy s velkým nadšením, láskou a pokorou.

Dopis č. 155

Stejnému studentovi

Mám účast na Vašich bolestech a jsem spokojený, že je nesete s odevzdaností. Ctnosti, které rostou uprostřed blahobytu, jsou obvykle křehké, slabé. Takové, které se rodí uprostřed trápení, jsou silné a trvanlivé, tak, jako nejlepší hrozny, rostou na kamenité půdě.

Prosím Boha, aby byl vždy uprostřed Vašeho srdce, aby nepodlehlo všem těm otřesům. Ježíš Vám dal účast na Svém kříži, ať Vám dá také svoji snášenlivost a tu božskou lásku, která činí tak vzácnými naše trápení.

Dopis č. 156

Jedné Paní

Paní, Bůh Vás navštívil, aby vyzkoušel Vaši stálost a věrnost. Člověk je na tomto světě jako strom, zasazený rukou Tvůrce, pěstovaný jeho moudrostí, svažován Kristovou krví, aby přinášel ovoce podle přání našeho Pána, to znamená, když mu složí a nechat se vést Jeho prozřetelností.

Vy jste dcera Boží, modlete se každý den, aby se naplnila Jeho vůle, jak na nebi, tak i na zemi (Mt. 6,10). Co máte dělat, když ne to, abyste odvážně těšila svého manžela, a směřovala ho na této pouti na cesty naznačené Boží vznešeností? Ona musí být vždy pro Vás dítětem, otcem, matkou, bratrem, vším. Když v Její přítomnosti, žijete vždy nevinná, dosáhnete ráje, kde kraluje blažená duše toho malého nevináčka. Tomu spíš závidím, než s ním soucím. Vím, že Ono vidí Boží tvář stejně jako anděl, který byl postaven do jeho ochrany.

Dopis č. 157

Jedné paní

Jak, moje dcero, jsme politováníhodní. Víme z mnohých zkušeností, jak pomíjivý je tento život. Přesto se neutěšeně rmoutíme, když vidíme, že přecházíme ze života do smrti, my nebo naši přátelé. Bůh ať je ve Vašem srdci, ať je Váš jediný utěšitel v nepředvídatelných neštěstích, které se Vás dotkly: Vaše dobrá sestra, bez toho že by kdy byla nemocná, náhle umřela. Doufáme, že to bylo v náruči milosrdného Spasitele. Och, jak je krásné zemřít, protože je třeba zemřít o tomto svátku, přijetím svátosti se připravíme předem.

Byla byste příliš nerozvázná, kdybyste čekala, že budete zbavena otřesů, které nestálost a ubohost tohoto života čas od času lidem působí. Určitě chci, abyste plakala pro tuto ztrátu. Je rozumné plakat. Přejí si také, abyste to nedělala neuspořádaným způsobem a svědčila o tom, že jste pokročila ve ctnosti, že máte svůj základ spíše na věčnosti než na tomto světě.

Dopis č. 158

Jedné paní

Seberte opět odvahu po tomto otřesu. Nedivím se, že jste zůstala trochu překvapená a neuměla jste ihned znovu najít své srdce, abyste ho nasměřovala k Pánu. Moje dcero, je třeba připravit se a přistě to dělat lépe. V míře, ve které vidíme zpretrhat se, před našima očima svazky, které máme v tomto světě, utíkejme se horlivěji k Bohu. Vyznejme se, že jsme neměli právo pokládat své naděje mimo Něho a věčnost, ke které, On nás určil.

Musím Vám důvěrně říct: není na světě člověka, který by měl něžnější a laskavější srdce než já pro přátelství a živější bolest vůči odloučení. Vážím si málo marnosti tohoto života, který vedeme, nikdy jsem se neobracel Bohu s takovou láskou, než On mě zasáhl. Směřujme naše myšlenky k nebi, a pozemská neštěstí se nás nedotknou. Važme si málo tohoto života, a když, tak jediné jako schodu, po němž bychom přešli do jiného, lepšího života.

Dopis č. 159

Jedné paní

Nechci, abyste si přála zemřít, moje dcero, protože nejste více svá, nýbrž Toho, který, aby si Vás učinil Svou, stal se celý Váš. Nenáleží Vám více, abyste si přála odejít z tohoto světa, ani zde zůstat. Nechte tuto starost na Pánu.

Vaše matka ukázala v hodině smrti, že byla v milosti Boží: musíme si být jisti, že je nebo bude brzy ve věčné slávě. Když pro křehkost tohoto lidského života má zapotřebí pomoci modliteb, nebudou ji

scházet, buďte si tím jistá. V míře, kterou Bůh přitahuje k sobě naše přátele, chce přitáhnout také naše srdce. Sv. František jednou zvolal: Tomu, kdo nemá Otce na zemi, je lehčeji říci "Otče náš, který jsi na nebesích". Tomu, který jako Vy nemá na zemi matku, je lehčí říci nejvyšší Dobrotě: Matko moje, která jsi na nebesích. Pozvedněte jak jen můžete srdce k Bohu a potěší Vás.

Dopis č. 160

Jedné paní

Moje dcero, musíte od nynějška trpět nepřítomností Vašeho dobrého otce: Prozřetelnost ho vzala k sobě, odnesla ho mimo tento ubohý smrtelný život, ve kterém, když žijeme, umíráme, a když umíráme, neustále žijeme.

Nechci Vám představit jinou posilu než Ježíše ukřižovaného. Blízko Spasitelovy smrti každá smrt je šťastná pro ty, kteří jako náš drahý zesnulý, umírají v náručí církve. Kdo se raduje ve Spasitelově smrti, nikdy si nebude zoufat kvůli smrti těch, které On přijal za své.

Pro toho, kdo směřuje k věčnosti, je lehké pozvednout se ze zármutku přítomného života, který trvá několik krátkých a ubohých okamžiků. Na věčnosti znovu uvidíme společnost našich přátel, bez toho, abychom se báli odloučení od nich.

Obvykle říkám lidem, kteří se na mně obracejí, že je třeba pozvednout vzhůru srdce. Říká to také církev ve svaté Oběti. Žijte velkodušnými a vznešenými myšlenkami, které Vám udrží spojení s věčností. Takto velkodušně veliké srdce je vždy pokorné, protože je založeno v pravdě a ne v pomíjivosti. Takové srdce je milé a klidné, protože nebere zřetel na to, co ho může zneklidňovat. Neříkám, že nezakouší pocity bolesti a zármutku, ale že se mu daří přijímat v pokoji a klidu svá utrpení, bolesti, protivenství, protože je zamýšlí snášet z lásky k Bohu.

Dopis č. 161

Jedné paní

Buďte vidná a pokorná ke všem. Tehdy Vás Bůh povýší v den svého navštívení. Modlete se často za duše, které se vzdálily opravdové víře. Děkujte Bohu, že Vás v této víře uchoval. Všechno pomíjí drahá dcero. Po těchto několika dnech, které nám zůstávají z tohoto smrtelného života, přijde věčnost. Málo záleží na tom, co máme zde na zemi za pohodlí nebo za nepohodlí, jenom ať jsme šťastní jednou po celou věčnost.

Svatá věčnost, která nás očekává, ať je Vaší útěchou, jako to, že jste křesťanka, dcera Ježíše Krista, znovuzrozená jeho krví. Naše sláva spočívá jediné v tom, že božský Spasitel zemřel pro nás.

Co se mě týče, i kdybych odešel bez zjevné naděje, že Vás uvidím na zemi, láska, kterou mě Bůh inspiroval k Vám, se nijak neumenší, ale zůstane pevná, trvalá, nezměnitelná. Nepřestanu Vám přát svatý život na tomto světě a šťastný na věčnosti.

Paříž 4. září 1619

Dopis č. 162

Jedné paní

Opravdu se nedivím, že Vaše odvaha se Vám zdá méně pohotová a živá, než to bylo obvykle, protože jste těhotná. Je to jasné: duše pocítuje podmínky těla v její nižší části. Říkám Vám v nižší části, protože je to ta, která ji drží bezprostředně v těle a má větší účast na tělesných obtížích. Křehké tělo zatíženo těhotenstvím, oslabeno námahou z nošení dítěte, je stravováno mnoha bolestmi, nedovoluje duchu, aby byl živý, pohotový, aktivní ve své činnosti. Toto všechno není na újmu duchu v jeho vyšší části. Jeho činy nejsou méně Bohu příjemné, než kdyby byly vykonány s co největší možnou radostí. Spíše naopak, jsou příjemnější, protože jsou vykonány s větší námahou a těžkostmi. Člověk, který je koná, není veden k tomu, aby je oceňoval tak, jako ty první.

Drahá dcero, není třeba být nespravedlivými. Není třeba vyžadovat od nás více, než to, co je v nás. Když jsme tělesně nebo zdravotně indisponovaní, nemáme od nás žádat víc, než to, abychom se podrobili, přijali námahu a sjednotili naši vůli s vůlí Boží. Toto sjednocení se uskutečňuje v nejvyšším bodě duše. Co se týče vnější činnosti, je třeba ji chtít a řídit ji, ale pak to vykonat tak, jak nejlépe umíme. Spokojme se s tím, že to děláme neradi, slabě, namáhavě.

Abychom pozvedli naše slabosti, naší tíhu, necitlivost ducha, a udělali to tak, aby nám posloužily v lásce k Bohu, je třeba to uznat, přijmout je, a milovat jejich svatou maličkost. Tak změníte olovo své

zátěže ve zlato, zlato ještě kvalitnější než to, které by nám mohlo být dáno, kdybychom jednali v radosti.

Mějte trpělivost sama se sebou. Vyšší část duše ať snáší slabosti nižší. Nabízejte často Tvůrci, toto malé stvoření, ke kterého utváření On Vás chtěl jako spolutvůrkyni.

Máme zde v Annesy malíře, kapucína, který jak si můžete myslet, nemaluje než pro slávu Boží a jeho chrám. Zatím co pracuje, nemůže se současně věnovat meditaci. Práce okupuje a unavuje jeho ducha. Přesto se věnuje nadšeně svému dílu pro slávu, která z toho vzejde Bohu, s nadějí, že jeho obrazy budou podněcovat věřící, chválit a dobrořečit Boží dobrotu.

Podobně dítě, které se formuje ve Vašem lůně, bude živým obrazem Boží vznešenosti. Vaše duše, Vaše síly, Vaše přirozenost se moc angažují v tomto díle. Unavují se a nemůžete proto aktivně a plněm rozsahu konat nábožná cvičení. Snášejte s láskou tuto únavu a tíhu, myslíte na slávu, kterou Bůh přijme z Vašeho díla: bude to jako Jeho obraz, bude umístěn ve věčném Jeruzalémském chrámu. Bude obdivován Bohem, anděly a lidmi. Svatí budou za něho chválit Pána, a také Vy, když ho uvidíte.

29.září 1620

Dopis č. 163

Jedné paní

Jsem zarmoucen, když jsem se dověděl, že jste nemocná. Co mě nejvíce trápí, je to, že kromě nemoci jste zatížená také silnou melancholií. Myslím si, že ta zpomalí Vaše zotavení.

Jaký máte důvod, že v sobě živíte tuto smutnou a tak škodlivou náladu? Snad jste ještě sužovaná a drcená nenadálou smrtí a Božím soudem. Ách, jaké je to jen divné trápení. Co jsem jen zakusil po šest týdnů (pozn.: když byl studentem v Paříži. Vítězství nad tímto pokušením bylo na počátku hluboké lidskosti světce a jeho optimismu.). Rozumím těm, kteří jsou v takovém trápení. Je třeba, abych k Vám mluvil od srdce k srdci. Musím Vám říci, že kdokoliv by měl opravdovou touhu, aby sloužil Bohu a utíkal před hříchem, nesmí se soužit myšlenkou na smrt a na soud. I kdyby se bylo třeba čeho bát, strach nesmí být děsivý, aby nás porazil a deprimoval, musí to být bázeň spojená s důvěrou v Boží dobrotu.

Není třeba se domnívat, že nemůžeme mít důvěru v Boha, když cítíme obtíže ve vyhýbání se hříchu, a bojíme se, že neodepřeme pokušením a špatným příležitostem. Opravdu ne, protože nedůvěra v naše síly není nedostatek vůle, ale opravdovým uznáním naší slabosti. Je lépe nedůvěřovat, že budeme moci odporovat pokušením, než domnívat se, že jsme si jistí a silní proti pokušením. To, co neočekáváme od našich sil, to očekáváme od milosti Boží. Kolik jen bylo těch, kteří s velikým nadšením slíbili, že budou dělat veliké věci pro Boha, když na to přišlo, uboze padli. Jiní naopak, nedůvěřovali ve vlastní síly, a pak dělali podivuhodné věci. Pocit vlastní slabosti je nutil, aby hledali Boží pomoc, bděli a modlili se, pokořovali se, aby neupadli do pokušení (Mt. 26,4).

I když necítíme v sobě sílu, ani odvahu, odporovat pokušení, kdyby na nás v tom okamžiku přišlo, nemáme se rmoutit. Není nutné cítit vždy sílu a odvahu: stačí, že doufáme, toužíme, že ji ve správný čas a na správném místě budeme mít.

Samson, který byl nazýván "silákem" necítil nadpřirozenou sílu, kterou mu Bůh poskytoval. Cítil ji jen v okolnostech, ve kterých ji používal. Proto je řečeno, že když potkával lvi a nepřátele, duch Boží ho zasáhl, aby je zabil. Bůh, který nic nedělá nadarmo, nedá nám sílu a odvahu, když nám ji bude třeba, když to bude nutné? Musíme jenom doufat, že nás podepře za všech okolností. Jenom Ho volejme o pomoc. Poslužme si slovy Davida : "Proč bych se bál ve zlých dnech, když mě obklopují zvrhlí záškodníci? Doufej v Pána... neopouštěj mě,když pozbývám sil. Bože na pomoc mi pospěš" (Ž 46, 6-12, 70, 9).

Jestli toužíte úplně náležet Bohu, nebojte se své slabosti. Nedoufáte v Boha? Kdo v něho doufá nikdy nebude zahanben.

ČÁST IV

Mezi světem a klášteřem

Dopisy o povolání. Duším velkodušným, zapáleným Božím hlasem a duším nejistým. Také těm, kteří i když zůstávají ve světě, chtějí zasvětit duši i tělo Pánu, rodičům, aby nebyli žárliví na své děti proti Bohu.

Dopis č. 164

Paní Brulartové

Abych krátce odpověděl na Váš dopis, řeknu Vám, že N. udělala velice dobře, že vstoupila ke karmelitkám. Byla tam aspoň nějaká pravděpodobnost, že by Bůh tím byl oslaven. Protože však byla poslána od představených řádu zpět, musí být jistá, že Bůh se spokojil se zkouškou a chce, aby mu sloužila jinde. Bude jednat špatně, když po prvních pocitech nevole se neuklidní a jasně se nerozhodne, že bude žít zcela pro Boha v jiném životním stavu. Do nebe se jde po mnohých cestách. Jenom ať máme bázeň Boží, málo záleží na tom, po jaké cestě se kráčí. My lidé toužíme po některých více než po jiných, když se můžeme svobodně rozhodovat.

Proč se ale trápíte? Projevila jste té dívce lásku tím, že jste se jí postarala o svaté ústraní. Když Bůh nechce, aby tam setrvala, nemáte se z toho obviňovat. Je třeba vyhovět Prozřetelnosti, která není povinná sledovat naši volbu a přesvědčení, ale vlastní nekonečnou moudrost.

Jestliže N. je moudrá a pokorná, Bůh jí najde místo, ve kterém Mu bude moci co nejlépe sloužit. Ohledně karmelitek, dělají dobře, že zachovávají svoje stanovy a odmítají ty, které se nepřizpůsobí jejich duchu.

Drahá dcero, malý otřes, který Vás zasáhl, ať Vám poslouží jako varování, že Vaše sebeláska ve Vašem srdci je ještě velká. Musíte být pozorná, aby Vás neovládla. Kéž by to Bůh nechtěl dovolit. On ať v nás vládne svou nebeskou láskou.

Sales 20. dubna 1610

Dopis č. 165

Paní Brulartové

Musíte důvěřovat zpovědníkovi své dcery, co se týče jejího vstupu do řádu: nemohla byste lépe poznat Boží vůli, než skrze mínění toho, kterého On jí dal jako ředitele. Jestliže by pak Bůh nechtěl úplně tuto obět', ale jenom náznak (to samé udělal s Izákem) jestliže Vaše dcera, poté, co vstoupila do kláštera, se necítí, aby tam zůstala, můj Bože, co by na tom bylo špatného? Vůbec nic. Také v tomto případě, by bylo třeba vzdát se vlastních plánů, abychom vyhověli Boží vůli. Ona je připravená udělat nyní tento krok. Její otec s tím souhlasí. Je jisté, že jí to můžete nabídnout. Pán ji s radostí přijme s jejím souhlasem, a umožní jí vytrvat nebo ne, v tom životě, který jí jeho Prozřetelnost ukáže jako nejlepší. U této Prozřetelnosti se vždy utvrzujeme, ale bez námitek, protože není rozumné předepisovat nekonečné Moudrosti způsob, jakým jí máme náležet.

1.března 1611

Dopis č. 166

Paní Flechereové

Naše ubohé "Navštívení" bude středem polemik, z důvodů dvou výborných dcer, které si přejí, žádají a urgují, aby byly do něho přijaty. Nezavře se jim brána, když přijdou, jako jim to bylo slíbeno. Co se mě týče, byl bych z toho obžalován pokaždé, ale nemohu dělat nic: přesto mě těší, že jsem sloužil Bohu v této záležitosti. Nicméně jeho dobrota chtěla udělat všechno sama. Inspirovala tyto duše ještě dřív, než jsem na ně pomyslel. Sotva jsem si toho všiml, požádal jsem o klid a odklad, abych viděl, jestli to byla opravdová inspirace. Nyní, protože na tom trvají, proč bych nebyl spokojený z dobra, které se jich dotklo, a z rozmnožení Boží slávy? Přiznávám, že je v mém srdci trochu zlomyslnosti. Jsem velice spokojen, že svět byl oklamán, že tyto dívky, které se zdály, že jsou mu nakloněny, se mu posmívají, nechávají ho stranou, přezírají ho. Ve skutečnosti si to zaslouží, protože nestojí za nic, a přezírá Boha. Nekáži proti němu násilná slova. Jsem však proti němu na život a na smrt, protože svět nenávidí na smrt Božího ducha a děti ukřižovaného. Jak jsou šťastné tyto drahé dcery, které obětují malé okamžiky tohoto smrtelného života, slávě a lásce Toho, který jim dá věčnou lásku a hojně štěstí. Jdou nadšené a odvážné. Bůh ať je vždy v jejich a Vašem srdci.

5.prosince 1615

Dopis č. 167

Panu Antoniu de Avullovi

Pane, měl jsem tu čest, vidět Vaši dceru na slavnosti. Mluvili jsme o touze, kterou má, aby učinila ze sebe svatou obětí Božímu Majestátu tím, že se zasvětit v řádu sv. Kláry. Říkám Vám po pravdě: její touha je vášnivá a přichází ze zbožného přesvědčení, které vzniklo v lásce k nebi. Byla by to určitě velká škoda se tomu protivit. Řekl jsem jí, že jste mi příznivě odpověděl, když jsem Vám o ní mluvil. To ji neuklidnilo. Vnitřní přitažlivost nemůže snášet prodlení nebo odklad. Vidí, že jsem měl s ní soucit, když se stravovala v touhách, zapřísahala mě, abych Vám dal vědět, co si o tom myslím. Doufá, že tato druhá přímluva měla by příznivější výsledek než první.

Vaše dcera tím, že je jasně rozhodnutá žít úplně jen pro Boha, bez výhrady. Nebude nikdy spokojená mimo místo, ke kterému směřuje. Vám, který ji milujete otcovskou láskou, způsobí nelibost vidět ji s těžkým srdcem žít ve světě. Mohla by být tak navázaná na svou představu, že brzy onemocní melancholií. Tehdy naopak to, co by mělo být Vaší útěchou, bude pro Vás důvodem smutku. Věřte mi, že Bůh ví, že o těchto věcech mluvím v jeho přítomnosti. Věřte jeho Prozřetelnosti a nechte nalodit tuto dceru tam, kam je volána. Bůh v jeden jediný den Vám může dát víc útěch, než všechny děti během sto let. Jenom když přivolíte Jeho vůli. A kdyby bylo nutné, obětovat Vaši dceru, jak to učinil Abrahám a Jefe, neměl byste odvahu udělat to? To je jako obět', ne krvavá, ale milá. Bůh uvidí, jak ji milujete, když mu ji z lásky k němu obětujete. On Vás miloval tak, že obětoval za Vás svého Syna (Jan 3,16).

Vím dobře Pane, že i ve světě se může sloužit Bohu a spasit se, ale jsem si jistý, že ty, které Bůh vytahuje z tohoto světa, mají více prostředků mu sloužit. Vy víte, že se nemáme prostě spokojit s dobrým, jestliže můžeme lehce dosáhnout něco lepšího, když jsme k tomu přitahováni, jak je to případně Vaší dcery. Ona Vás prosí o největší přízeň, kterou by mohla od Vás očekávat: dovození, zasvětit tělo i duši, všechny své myšlenky, všechny své síly, všechna svá léta a svoji svobodu Tomu, kdo jí dal dřív všechno to, co ona vlastní.

30. září 1605

Dopis č. 168

Slečně Clementové

Slečno, jsem spokojený, že děláte pokroky v lásce k Bohu. Ujistil mě o tom pan Blussy, i když nezabíhal do podrobností, jenom upřesnil, že toužíte stát se řeholní sestrou. Toto přání je určitě dobré, ale nesmíte mu dovolit, aby Vás zneklidňovalo, když ho teď nemůžete uskutečnit. Jestliže Pán chce, aby se uskutečnilo, postará se o prostředky, které ještě neznáme. Pokračujte ve svatém životě tak, jak jste to dělala doposud. Neopomíjejte cvičení ve zbožnosti, vkládejte často své srdce do rukou Božích. Kolik je jenom denně příležitostí, abyste Mu sloužila. Využijte je k dokonalosti Vaší i druhých. Jestliže milujete Boha a jeho slávu, můžete vyzískat užitek ze všeho.

Vím, že Vás zarmucuje odchod Vašeho otce. Opakujte často s prorokem: Kdyby mě opustil otec, moje matka, Bůh se mě vždy ujme (Žalm 27,10). Je to určitě velký svatý kříž, který nám může získat Boží pomoc. Je třeba mít velkou odvahu v lásce k Bohu. Jsme si jisti, že nebeský ženich nepřijde nikdy pozdě k duším, které směřují k Němu.

Posílám Vám malý křížek, uprostřed něhož je zobrazena sv. mučednice Tekla. Když se na ni budete dívat, budete se cítit povzbuzena trpět pro Pána. Nedělám to proto, abych vrátil Váš dar, ale jenom proto, abych Vám připomenul, jak je mi drahá v Bohu Vaše duše.

14. prosince 1606

Dopis č. 169

Slečně Clementové

Slečno, odevzdejte se úplně do rukou Božích. Když uděláte všechno pro uskutečnění svého svatého plánu, Bůh to přivítá s radostí. Ukažte, že jste rozhodnutá stát se řeholnicí, že jste se nechala inspirovat samotným Bohem.

Jestliže po všem Vašem úsilí se Vám nic nepodaří, nemohla byste se více zalíbit Pánu než tím, že mu obětujete svoji vůli. Zůstaňte klidná, pokorná, zbožná, úplně podrobená Jeho vůli.

On leckdy podrobí zkoušce naší odvahu a lásku, zbaví nás věcí, které se nám zdají dobré, a které jsou opravdu dobré pro naši duši. Když nás však vidí nadšené v touze po nich, ale pokorné, klidné, odevzdané, vzhledem k možnosti jejich odejmutí, dá nám více požehnání v tomto odejmutí, než kdyby nám dal v tom, kdybychom měli to, po čem jsme toužili. Bůh zvláštním způsobem miluje ty, kteří Mu v každém okamžiku mohou upřímně a rádi říci: Ať se stane Tvá vůle.

Dopis č. 170

Slečně Travesové

Jsem rozhodnutý prokazovat Vám úctu a sloužit Vám po celý život, proto jsem žádal zprávy o Vás a o Vaší sestřenici. Řekli mi potěšující věci. Jak budete šťastná, když nebudete brát moc vážně to, co slibuje svět. Svět není, po pravdě řečeno, nic jiného než podvodník.

Nedívejme se na to, co nám nabízí, aniž bychom dříve zkoumali to, co ukrývá. Dobrý manžel je opravdu velká pomoc. Ale je jich málo. I když je dobrý, dostává se od něho více útisku než pomoci. Na Vás je značná péče o rodinu, ale nebude Vám opravdu ulehčeno, když nesvěříte tuto váhu na toho druhého. Zůstaňte tedy v podmínkách, v jakých jste, tak pevně, aby Vám nikdo nebyl na obtíž.

Život, kterému jste se oddala, Vám poslouží mučednictvím, jestliže spojíte své námahy se Spasitelovými, Panny Marie a svatých. Tito mezi množstvím různých nepříjemností, které je potkávají, uchovávají neporušenou lásku k Bohu. Konec jejich života učiní jim Bůh také šťastným.

18. dubna 1609

Dopis č. 171

Slečně Claudině di Chastelové

(pozn.: po tolika nejistotách r. 1620 vstoupila do Institutu Navštívení, kde již byla její sestra)

Jsem si jist, že jste nechala uzrát dlouhým promyšlením Váš návrh, abyste zasvětila svou čistotu Bohu. Proto schvaluji, že to uskutečníte ve stejný den, jako jsou Svatodušní svátky. Předtím si dejte tři dny přípravy, ve kterých promeditujete následující body:

1. Čistota je ctnost milá Bohu a andělům v nebi, bude trvat věčně, a nebudou tam ani tělesná, ani manželská potěšení (Mt 23,30). Nejste spokojená, že začínáte v tomto světě život, který budete prožívat v jiném po celou věčnost? Poděkujte Bohu za inspiraci, kterou Vám dal.

2. Uvažujte, jak vznešená je tato andělská ctnost: uchovává naše duše jako lilie, čisté jako slunce; zasvěcuje naše těla a dává nám možnost, abychom náleželi úplně Bohu: srdce, tělo, duch a city. Je velikou útěchou moci říci Pánu: Mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu (Žalm 84,3). Kvůli Tvé lásce vzdávám se jakékoliv jiné lásky. Pro zalíbení v Tobě vzdávám se každého jiného zalíbení. Jaké štěstí vzdát se pozemských radostí, abychom se dali úplně Bohu.

3. Uvažujte, že svatá Panna první ze všech zasvětila Bohu své panenství. Po ní zástup panenských duší, mužů a žen. Ani se nedá vypovědět, s jakým nadšením, s jakým nasazením to udělali. Pokořte se před tímto nebeským zástupem panen, naléhavě je prostě, aby Vás přijaly mezi sebe, ne s očekáváním, že byste jim byla rovná v čistotě, ale jako jejich služebnice. Snažte se je co nejvíce napodobovat. Prostě je, aby se spojily s Vámi v obětování Vašeho slibu Ježíši, králi panen, a učinily Mu příjemnou Vaši čistotu pro jejich zásluhy. Doporučte se Panně Marii a Vašemu andělu strážnému, aby od nynějška uchoval Vaše srdce a tělo od každé skvrny protivící se tomuto slibu.

Ve Svatodušní den, když kněz pozvedne svatou Hostii, nabídněte spolu s ním věčnému Otci předražené tělo jeho Syna spolu s tělem Vaším. Formule by mohla být taková:

Věčný Bože, Otče, Synu a Duchu svatý, já N., Vaše nehodné stvoření, které je před Vámi a před celým nebeským dvorem, dělám slib, že zachovám s Vaší pomocí úplnou čistotu a zdrženlivost po celý čas života, který mi dopřejete. Učiňte mě hodnou, abyste přijali můj neodvolatelný slib jako obět' příjemnou. Protože jste mě inspirovali, abych ho učinila, dejte mi sílu, abych ho dodržela k Vaší slávě po všechny věky věků.

Někdo napíše slib na papír, podepíše ho a odevzdá duchovnímu vůdci proto, aby byl jeho zárukou. Je to dobrá praxe, ale ne nutná. Když jste učinila slib, řekněte Ježíšovi, že je od nynějška opravdu Váš ženich.

Jednou tak zasvěcená nedovolte nikdy nikomu, aby otrávil Vaše srdce přísliby lásky nebo manželství. Mějte velkou úctu ke svému tělu, ne již Vašemu, ale jako k svaté věci, k svaté relikvii. Stejně jako se

nikdo neodvažuje znesvětit kalich, který biskup posvětil, tak potom, co Duch svatý posvětil Vaše srdce a Vaše tělo, mějte k němu velikou úctu.

Květen-červen 1608

Dopis č. 172

Slečně Claudině di Chastelové

Uchovávám žárlivě list s Vaším slibem a Bůh ať zaručí jeho stálost: On byl jeho původcem, bude také jeho uchovavatelem. Na ten úmysl se budu často modlit modlitbu sv. Augustina: Pane, hle, kuřátko schované pod křídly Tvé milosti. Jestliže se vzdálí ze stínu své matky, sokol ho unese. Učiň tedy, ať žije přízní a v úkrytu milosti, která ho zrodila (Vyznání 12,27).

Sestro, nejenom že máme doufat, že toto rozhodnutí bude trvalé, ale musíme si tím být absolutně jisti. Ohledně náklonností, o kterých jste se mnou hovořila - protože jsou malé, nebudou trýznit Vaši duši, když přijdou nevhod. Neberte je ale na lehkou váhu, protože jejich hodnota je závislá na tom, na koho útočí. Vaše přání, abyste se vzdálila od příčin, které je vyvolávají, není nyní uskutečnitelné. Připravte se na svatý zápas. Ostatně, kde není nebezpečí těžkého hříchu, není třeba utíkat. Čelit jim a porazit všechny nepřátele, postavit se jim bez toho, že byste ztratila odvahu, kdybychom byli někdy poraženi. Jste ještě zneklidněná tím, že nevíte, jak sloužit Bohu. Zármutky bez pokoření často nafukují srdce, i když naopak by ho měly činit pokorným. Když nás potká zlo bez cti, nebo na nás padne hanba, sklíčenost a pokoření, to je naše skutečné zlo. Kolik je to jen příležitostí cvičit se v trpělivosti, pokoře, skromnosti a vlídnosti srdce. Slavný sv. Pavel se raduje z pokory svatě slavné, že on a jeho druhové jsou bráni jako odpadky světa (1. Kor 4,13).

Říkáte mi, že jste ještě velice citlivá na urážky. Dcero moje, k čemu se vztahuje toto slovo "ještě"? Nepremohla jste častokrát tyto nepřátele? Je zapotřebí mít odvahu a doufat, že od nynějška budeme jednat lépe. Jsme pořád na začátku, i když máme touhu jednat dobře. Abyste se stala horlivou v meditaci, mějte velikou touhu po ní během dne. Přečtěte si něco z dobré knihy, třeba od Grenady, Bellintaniho a jiných. Když je chuť, všechno jde snadněji. Buďte velice šťastná, že jste se zasvětila Bohu. Pamatujte si, co říkal sv. František, když ho jeho otec před biskupem Assisi vydědil: "Od nynějška budu moci opravdově říkat - Otče náš, který jsi na nebesích." (sv. Bonaventura, Legend. s. Fr. 2). David volá: "I kdyby mě opustil můj otec, moje matka, Hospodin se mě vždy ujme" (Ž. 27,10). Nedělejte úvod, když mi píšete, protože to není zapotřebí. Upřímně jsem se rozhodl pracovat pro dobro Vaši duše. Bůh Vám žehnej a učiň Vás úplně svou.

Květen - červen 1608

Dopis č. 173

Slečně Claudině di Chastel

Jsem velice šťastný, že přes nechuť, smutek, jste vytrvala ve cvičeních zbožnosti bez toho, že byste na ně kdy zapomněla, jak jsem to viděl z Vašeho dopisu. Když jednáme z lásky k Bohu i když nám schází chuť a cit, neschází nám však rozhodnost naší vůle.

Kráčejte odvázně, úplně důvěřujte Pánu. On Vás podepře uprostřed nejrůznějších citových stavů, které zakoušíme na tomto světě. Pán Vás dovede do nebe, kde budeme mít jenom jeden a nezměnitelný citový stav: radost člověka, který miluje Boží Dobrotu. Této Dobrotě, prosím Vás naléhavě, mě stále doporučujte.

4. ledna 1611

Dopis č. 174

Slečně Brechartové

(Carlotta Brechart - jedna z prvních sester. Zemřela v pověsti svatosti.)

Jste u Vašeho otce, kterého považujete za živý obraz věčného Otce. Vlastně tak máme ctít a sloužit těm, kterými On si posloužil, aby nás přivedl na svět. Držte se pevně, abyste se nedostala ani napravo, ani nalevo. Chci říci: "Abyste neochabla v lásce k příbuzným, nestala se smutnou kvůli jejich nevyrovnaným projevům k Vám.

Věřím, že jste byla opravdu zasažena na nejživějším místě, když jste se odloučila od své matky: také ona mi píše, že tím byla velice zarmoucená. Jednou toto společenství přátel potrvá věčně. Když čekáme, zůstaňme tedy všichni spojeni věčnou láskou.

Udivuje mě, že pater N. je přesvědčen, že by se nemohlo přijímat mimo mši. Je to mínění, které nemá ani zdání rozumného důvodu. Protože musíte procházet skrze tyto těžkosti, znásobte duchovní sv. přijímání, které Vám žádný nemůže zabránit. Bůh Vás chce odstavit jako kojence a naučit Vás jíst silná jídla. Je pravdou, že sv. přijímání je nejlepší pokrm, který existuje na nebi i na zemi, ale Vaše oběť je konkrétnější pro Vás.

Květen 1609

Dopis č. 175

Slečně Brechartové

Moje drahá neteři, žijte celá pro Pána. On ať je vodou, po které se plaví Vaše srdce. Ti, kteří krácejí po provazu, drží vždy v ruce tyč protiváhy, aby vyrovnávali svoje tělo v nejrůznějších pohybech, které konají na tak pohyblivém podstavci, tak i Vy musíte se pevně držet Kristova svatého kříže. Krácejte pevně mezi nebezpečími, které Vám mohou lidské vztahy přinášet. Krácejte takovým způsobem, kterým Vaše pohyby budou vyrovnávány protizávažím jediné a milováníhodné vůle Toho, kterému jste zasvětila duši i tělo.

Krácejte vždy odvážně od ctnosti ke ctnosti, dokud nedosáhnete nejvyššího stupně lásky k Bohu. Nedosáhnete jí však nikdy, protože tato svatá láska je nekonečná, jako její předmět, kterým je dobrota Nejvyššího Boha.

S Bohem, mějte mě vždy ráda jako člověka, který Vám přeje nejvíce ze všech lidí na tomto světě opravdové, skutečné dobro. Ano, přeji Vám lásku k Bohu, která je a bude na věčnosti jediným dobrem našich srdcí.

Dopis č.176

Baronce di Cusyové

(pozn.: Její manžel žil u kapucínů. Chtěla se stát řeholnicí v institutu, který světec právě zakládal. Pro její nerozhodnost ji nechal na začátku čekat.)

Dověděl jsem se od Vašeho manžela, jakými úskoky se snažil svět, abyste změnila své rozhodnutí vstoupit do věčného ústraní. Děkuji Bohu, že jste si až dosud uchovala svoji pevnost. Teď, když jsme téměř v předvečer tohoto svatého podniku, je nutné, abych k Vám mluvil otevřeněji. Zapřísahám Vás, abyste se pořádně tázala sama sebe, podívala se, jestli máte dost síly, rozhodnosti a odvahy, takovým způsobem obejmout Ježíše ukřižovaného a dát poslední sbohem tomuto ubohému světu. To chce, aby člověk byl statečný a silný, aby odolával svodům, které pošetilá světská moudrost nabízí.

Je pravdou, že když podniknete toto dílo jen pro Boha a Vaši spásu, budete mít mnoho útěch. Nic Vás nebude moci od tohoto díla odloučit. Dobrá společnost, které budete částí, Vám nemálo poslouží upevnit Vaše předsevzetí. Je nutné, abyste vyzkoušela svou odvahu. Když budete pevně rozhodnutá, přijďte sem směle ve jménu Božím. Když naopak, nebudete se cítit dostatečně silná, bude dobře, když nám to oznámíte, aby jiné nastoupily cestu, po které touží. Vy si zvolíte podmínky, které by byly více podle Vás.

2. května 1610

Dopis č. 177

Slečně Chapotové

Domníváte se, že přání, abyste se vzdálila ze světa, není podle Boží vůle a to proto, že není v souladu s vůlí těch, kteří mají moc, Vám rozkazovat, nebo povinnost, Vás vést. Když odpor přichází od těch, kterým Bůh odevzdal moc a stanovil povinnost, aby Vás vedli v duchovních věcech, máte pravdu. Když je poslechnete, nemůžete chybovat, i když oni se mohou mýlit a poradit Vám špatně.

Když naopak, těžkosti pocházejí od těch, které Vám Pán dal, aby Vás vedli ve věcech časných, klamete se, když věříte, že jste povinna poslechnout je ve věcech, ve kterých nemají autoritu. Kdyby se mělo uposlechnout mínění rodičů, tělo a krev by způsobily mnoho problémů, velice málo lidí by zvolilo dokonalý křesťanský život.

Přejdeme k druhému bodu. Protože jste si nejenom přála vzdálit se ze světa, ale ještě byste chtěla, aby Vám to bylo dovoleno od těch, kteří Vás doposud zdržovali. Je to jasné znamení, že Bůh chce Váš odchod, mezi tolikerými protivenstvími Vás opět inspiruje v tomto smyslu. Vaše srdce zůstalo - jako magnetická jehla - vždy obráceno ke krásné hvězdě, třebaže bylo náhle otřeseno pozemskými

překážkami. Co by srdce řeklo, kdyby se mu nebránilo? Neřeklo by Vám: "Odejďme od dětí tohoto světa?" Inspirace nebeská je tedy ještě živá. Nechte srdce volné, aby řikalo to, co zakouší. Tajemství hnutí, které srdce cítí (chtělo by vyjít z tohoto světa), je opravdu Boží vůlí. Máte pokroucenou představu - promiňte mi mou upřímnost - nazývat Boží vůlí překážky, které nacházíte při uskutečňování této inspirace. Mocí Boží nazýváte moc těch, kteří Vám překážejí na této cestě.

Na třetím místě, nejste zcela ve stavu nezájmu vůči Bohu, protože touha vzdálit se, kterou On Vám vnukl, byla vždy ve Vašem srdci. Vaše uvažování směřuje k tomuto závěru, na druhé straně je však tlak, aby zabránil správnému směřování.

Nakonec, když Váš první plán byl přemrštěný v nějakém bodě, opravte ho, ale není ho třeba měnit ve všem. Budu mluvit jasněji. Nabídla jste polovinu svého majetku pro založení kláštera. Snad jste to přehnala, vzhledem k tomu, že máte sestru s mnoha dětmi, jí byste měla věnovat svůj majetek.

Napravte tuto přehnanost a přijďte sem s částí Vašich výnosů, kolik bude stačit, abyste žila skromně. Zbytek nechte, komu chcete. Nebo určete ho tomu, komu byste chtěla prospět po své smrti. Tak se vyhnete přemrštěnosti, uchováte své předsevzetí a všechno bude svaté, radostné, příjemné.

Mějte především odvalu konečně se rozhodnout, i když není hříchem zůstat nejistá. To však způsobí ztrátu mnoha příležitostí pro pokrok v dokonalosti.

3. červenec 1610

Dopis č. 178

Paní Lhuillierové De Frouville

[pozn.: Po bouřlivém životě na dvoře Jindřicha IV. (přerušené zasnoubení, anulované manželství), ještě mladá se obrátí na ženevského biskupa o radu, co se týče povolání. Vstoupí do Navštívení a založí různé kláštery.]

Ve jménu Božím, drahá dcero, odvalu: Bůh chce, abyste si mnou posloužila s co největší důvěrou pro všechno to, co se týče dobra Vaší duše. On mi jí sám učinil drahou ve své nebeské lásce. Jste tedy mimo obtížnou záležitost, úplně svobodná, poděkujme Prozřetelnosti. Z hloubi duše dobrořečte Boží dobrotě. Také já budu dobrořečit s Vámi. Obětuji na tento úmysl nejsvětější oběť, kterou sloužím na jeho svatém oltáři.

Co tedy uděláme se svobodou, kterou jsme dostali? Určitě ji chceme celou obětovat Tomu, od kterého jsme ji dostali. Naše rozhodnutí žít (bez výhrad, ani jeden jediný okamžik) pro Toho, který, aby nám umožnil žít opravdový život, chtěl zemřít na kříži je nezměnitelné.

Ale jak? V jakém životním stavu? Zůstat v podmínkách, ve kterých nyní jste, byla by zdánlivě nejlehčí věc, ale ve skutečnosti je nejtěžší. Svět Paříže a celé Francie by Vás neuměl nechat na pokoji. Nepřestanou, dokud by Vás nepřivedli k porušení Vašeho rozhodnutí. Slibovat si sama od sebe takovou stálost, že nebudete ani otřesená, ani poražená v takovém prostředí, by bylo jako očekávat zázrak v této době a v tomto prostředí. V prostředí mezi záluďnými advokáty a různými přímluvci, které svět postaví do Vaší a kteří bez smilování a bez přestávky útočí z jedné, nebo z druhé strany na Váš klid. Prostřednictvím různých trápení, zklamání a překvapení podaří se jim jejich úmysl. Zdá se mi, že bych nemohl říci nic dalšího od okamžiku, kdybyste toto vše sice uznala za pravdu, ale vyloučila za to zodpovědnost. Zůstává Vám na uvážení, zda-li manželství, nebo řeholní život.

Moje dcero, nebylo mi třeba mimořádného světla, abych rozeznal, kterou z těch dvou cest bych Vám měl poradit. Jak mi to jasně popisujete a jak jste mi to umožnila poznat, když jste o tom se mnou mluvila, city, které máte proti manželství, pocházejí ze dvou příčin. Jedna by stačila rozhodnout se k tomu, abyste se nezavazovala: mocná averze, absolutní nechut', velice silný odpor. To stačí, není třeba již o tom mluvit. Duše, které mají zvláštní náklonnost pro manželství, nacházejí v něm tolik příležitostí pro trpělivost a sebeumrtvování, že jen s velkou námahou mohou unést toto břímě. A jak by to bylo u Vás, kdybyste do něj vstoupila proti své vůli? V jiných případech, viděl jsem to častokrát, se situace zlepšila, ale ve Vašem případě nikdy.

Apostolové, když jednou slyšeli mluvit Pána o nerozlučitelnosti manželství, zvolali: Když je to tak, je lépe se ženit. Ježíš souhlasil: ne všichni toto chápou. Kdo to může pochopit, pochop (Mt 19, 10-12).

Také já, potom co jsem Vás slyšel mluvit, a potom, co jsem četl Váš dopis, směle Vám říkám: určitě, když je to tak, není třeba, abyste se vdávala. I když ne všichni to chápou, i když nepochopí štěstí tohoto rozhodnutí, ano, Vy to pochopíte. Mluvím k Vám o to s větší jistotou nakolik vidím, že pro Vás bylo by manželství ještě nebezpečnější než pro druhé. Je to z ctižádostivých důvodů, o kterých mi

říkáte, že je máte. Oni by způsobily, že byste neustále toužila po nejrůznějších věcech, neustále byste se pohybovala v marnostech.

Když je lehké takto bez skrupulí rozhodnout, je mnohem těžší říct Vám: Vstupte do řádu. Přesto Vám to musím říct nahlas. Francouzské zvyky a obyčeje, náklonnosti Vašich příbuzných, Váš věk, Vaše povaha, nedovolily by Vám, abyste zůstala tak jak jste. Říkám Vám tedy rozhodně: Vstupte do řádu. V tom, co říkám, cítím tajemnou lahodnost, která mi to činí příjemnou a milou, ne drsnou, smělou, se kterou k Vám mluvím. Andělé donutili Lota, jeho manželku a dcery vyjít z města. Vzali je za ruku a táhli je násilím. Přesto Lot se necítil znásilňován, spíše řekl: Hle tvůj služebník našel u tebe milost (Gen, 19, 15-19). Také Ježíš v podoběnstvích nařizuje služebníkům: a přinut' je, ať přijdou (Lk 14, 23). Žádný z těch, kteří přicházejí z donucení, neříká: nech mě, je to pro mě špatné. Tak já jsem donucen říct Vám dcero moje: Vstupte do řádu. Toto nucení, ne že by se mi naprosto nelíbilo.

Dcero moje, promluvme si trochu od srdce k srdci. Myslíte si snad, že Pán dává v každém okamžiku povolání k řeholnímu životu, nebo k dokonalé zbožnosti, podle přirozených podmínek a náklonností toho, koho volá? Určitě ne, nemyslete si to. Řeholní život není podle přirozenosti, je nad přirozeností, musí být udělen skrze milost a milost je jeho duší. Je pravdou, že často Prozřetelnost klade přirozenost do služby milosti, ale nedělá to vždy, ani téměř vždy.

Někdo dokonce volá s velikou lítostí: Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci. To znamená, v mé bytosti nebydlí dobro. Vůle k dobru, je bezpochyby ve mně, ale nemám sílu uskutečnit ho. Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Milost Páně prostřednictvím Ježíše Krista. A tak sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu (Řím, 7, 18-20, 24-25). Ten, který tak volá, ukázal dobře, že jeho přirozenost nesloužila opravdu milosti a že jeho náklonnosti nebyly vždy podrobené vnuknutím. Nicméně, byl to jeden z nejdokonalejších služebníků, které Bůh kdy měl na této zemi. On sám nakonec poté, co jeho přirozenost byla podrobena milosti a vnuknutí si podřídilo jeho náklonnosti, byl tak šťastný, že pravdivě zvolal: nežiju už já, ale žije ve mně Kristus (Gal 2,20).

Dcero moje, bázeň, že naleznete představené málo rozvážné, a jiné obavy, které jste mi předložila, zmizí, když srdcem obejmete Ukřižovaného. Vy velkodušná, ale světskou velkodušností, nabudete nové síly (Iz 40, 31). Stanete se odvážnou jako svatí. Tehdy si všimnete prázdnoty lidského uvažování a pohrdnete jí. Budete milovat nauku kříže, která je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě, a pro Židy pohoršením nám, kteří jdeme ke spáse, je nejvyšší moudrostí a mocí Boží (IKor 18, 24).

Je to pro Vás významná útěcha z této rady tak drsné a snad přísné. Jste bohatá, dvacátá a snad stá část Vašeho bohatství by stačila na založení kláštera. Jako zakladatelka budete moci žít jako řeholnice, vzdálená víru světa a v očekávání, že cvičení, meditace a inspirace Vám dají odvahu udělat rázné rozhodnutí stát se především řeholnicí. Tak oklamete svou přirozenost, vychytrale přesvědčíte své srdce. Ať žije Spasitel, kterému jsem zasvěcen. Toto rozhodnutí se týká jenom Vaší duše a nemá v úmyslu nic jiného, než klid a Váš pokoj. Mezi tím prostě Boha, pokořte se, nasměrujte Váš život k věčnosti, pozměňte své úmysly, očistěte své touhy. Myslete často na to, že také malý pokrok v lásce k Bohu je hodný toho, aby se bral vážně, protože zvětšuje naši slávu pro celou věčnost. Zkrátka, Vaše duše, všechno to, co Bůh učinil, aby Vás spasil, a tisíce jiných úvah Vás zvou k nevšednímu cvičení křesťanské velkodušnosti.

31.května 1620

Dopis č. 179

Jedné paní

Když lidská rozvážnost vstupuje do našich záležitostí, je těžké ji umlčet. Je mimořádně dotěrná, vstupuje odvážně a ohnivě do našich plánů a to i přes naši dobrou vůli. Tedy, co máme dělat, aby byl náš úmysl čistší?

Zkoumejme, jestli náš plán je oprávněný, správný a zbožný. Když takovým je, jenom ho navrhneme a rozhodneme se ho uskutečnit. Ne proto, abychom poslechli lidskou rozvážnost, ale abychom splnili Boží vůli.

Když máme, například, dceru, které lidská rozvážnost velí řeholní život v důsledku toho, že jsme na tom ekonomicky špatně, řekněme to jenom sami - neříkám to před lidmi, ale před Bohem - Pane, chci Ti obětovat tuto dceru, protože je Tvoje, takovou jaká je. Třebaže moje lidská rozvaha mě vede a kloní k takovému rozhodnutí, kdybych věděl, že taková není Tvá vůle, nebudu se řídit svým míněním.

Moje dcero, člověk se trápí v každém okamžiku svými touhami a často je vkládá nevhodně do všeho. Nejsme víc svatí než apoštol Pavel, který cítil ve své duši dvě vůle: jednu, která chtěla žít podle starého člověka a lidské rozvahy, a tu bylo víc cítit, a druhou, která chtěla žít podle Božího ducha, tu bylo cítit méně. Touto vůlí se světec nechal ovládnout a podle ní žil. Tak z jedné strany volal: "Jak ubohý jsem člověk, kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?" (Řím 7, 21, - 23) a na druhé straně volal "nežiji už já, ale žije ve mně Kristus" (Gal 2,20).

Téměř na každém kroku se musíme cvičit odevzdaností, které nás naučil Pán: "ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň, Otče" (Lk 22, 42). Když to uděláme, nechme povykovat lidskou rozvážnost, do kdy bude chtít. Dílo již nebude její, budete ji moci říkat to, co samaritáni řekli své krajance, potom, co slyšeli Ježíše: "ted' už věříme ne proto, co jsi nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a viděli" (Jan 4, 42).

Dopis č. 180

Paní Amauraové

Máte pravdu, že dobrořečíte Bohu kvůli inspiraci, kterou dal Vaší dcerce, tím, že jí vybral nejlepší část tohoto smrtelného života. Moje dcero, je třeba dělat každou věc ve svůj čas. Nejsem to určitě já, kdo stanovil věk, ve kterém se může vstupovat do řádu, ale Tridentýský koncil (Sess. 25, De regul 15). Věřte mi, není to nic mimořádného, co ho k tomu vedlo. Zůstaňte v pokoji, podřízená poslušnosti zákonu církve. Poslušnost platí víc než oběť (1 Král 15,22). Je to poslušnost velice milá Bohu nežádá dispens bez nutnosti. Panna Maria nežádala, aby porodila Ježíše dřív, než nastal řádný čas, ani aby mluvila s Ježíšem, dříve, než dosáhl věku, ve kterém děti umí mluvit.

Kráčejte tak, vlídně a všechno se Vám promění v požehnání. Po dceři Bůh otevře bránu také matce.
srpen - září 1621

Dopis č. 181

Hraběnce Di Daletové

(pozn.: Zůstala vdovou se čtyřmi dětmi, udělala slib stálé čistoty a chtěla založit klášter Navštívení s návrhem, že tam vstoupí jako první. Tím přivolala na sebe výčitky a výhrůžky své matky, které dostoupily až k tomu, že ji vyhnala z domu, ale zásahem světce se podařilo znovu obnovit pokoj).

Paní, bylo by mi Vám zatěžko napsat na tak vyzývající námět, kdybych nebyl k tomu zmocněn Vaší matkou. Z jakého důvodu bych se odvážil plést se do soukromých záležitostí Vás dvou a mluvit k Vám o Vašem svědomí? Víím, že jste jediná hodná dcera tak hodné matky, plné ducha, rozvahy a zbožnosti. Protože musím využít vhodnou příležitost, řeknu Vám, že Vaše matka mi dala vědět o všem tom, co Vám řekla, a co Vám řekli jiné vynikající osobnosti, ve srovnání s nimiž já nestojím za nic. Vaše matka chtěla, abych Vás přesvědčil o tom, že se nemáte zbavovat své účasti v této bouřlivé záležitosti, ve které okolnosti, které, jak dobře víte, rozvrátily vlastnictví Vaší matky. Už nemůže vidět padat svůj dům pod tíhou břed, především následkem nedostatku Vaší pomoci. Shledává tu pomoc neodmyslitelnou.

Předkládá trojí řešení: Buď se znovu vdáte, a podržíte si tedy ekonomické výhody, které by Vám mohl přinést manžel, nebo odejdete do kláštera. Do kláštera za Vámi nebudou moci věřitelé, aby Vám předkládali dlužní úpisy, a Vaším majetkem bude disponovat matka. Nebo zůstanete s matkou, ale bez toho, že byste mohla disponovat svým majetkem.

Všímá si Vašich výhrad vůči prvním dvěma návrhům, protože říká, že jste zasvětila Bohu svou čistotu, ale že máte čtyři děti dva chlapce a dvě děvčata.

Co se týče prvního návrhu, nepředkládám své mínění. Když slib, který jste učinila, zavazuje nežádat dispens toho druhu, ona Vás však obviňuje z neuváženého rozhodnutí. Hodnota čistoty je tak vysoká, že kdokoliv ji přislíbil skrze slib, je přešťastný, že ji uchovává, nic nad ní není výhodnější mimo nutnosti veřejné charity.

Co se týče druhého bodu, nevím, jestli se můžete legitimně zbavit péče o své děti, kterou Vám Bůh uložil. On Vás učinil matkou a ony jsou ještě malé.

K třetímu bodu asi toto. Vaše peníze musí být spolu s těmi, které náleží Vaší matce v tomto nutném případě. Ach Bože, je to minimální věc, kterou můžeme vykonat pro rodiče. Myslím si, že je třeba vidět nějaký dobrý důvod, pro který by mladá matka s dětmi si mohla podržet své peníze. Nevím však, jestli Vy takový důvod máte. Je zapotřebí, aby byl důležitý, jestliže o něm tolik uvažujete.

Dokonce i mezi nepřáteli činí krajní nouze společnou každou věc. Mezi přáteli, jako je dcera a matka, není třeba čekat na krajní nouzi. Boží příkaz je velice naléhavý. Je třeba pozvednout oči k Prozřetelnosti, která rozmnožuje všechno, když se dalo na její svatou radu.

Co se týče cvičení ve zbožnosti, Vaše matka je spokojená, že to děláte jako obvykle, kromě ústraní, v řádu Navštívení. Ona si přeje, aby byly ohrazené na největší slavnosti roku a na každých čtyřicet dnů, tři dny. Můžete se spokojit a nahradit je duchovním ústraním ve Vašem domě.

Mnoho věcí je třeba udělat pro tatínka a maminku a je třeba vlídně snášet jejich vrtochy, horlivost, zápal, řekl bych také nevhodnost jejich lásky. Tato matčina láska je vlastně obdivuhodná. Rodiče by chtěli, myslím, nosit vždy své děti v náručí, především jedinou dceru, kterou mají. Jsou často žárliví, když si hraje trochu mimo jejich dosah. Domnívají se, že je dostatečně nemiluje, a že láska, kterou je jim dcera povinna, nemá být ničím omezená.

Jaký je zde lék? Je třeba mít trpělivost a vykonávat co nejlepším způsobem své povinnosti vůči nim. Bůh nežádá pro sebe než nějaký den, nějakou hodinu a zbytek chce, abychom zůstali na blízku našim rodičům. Tito jsou více nadšení: chtějí více dní, mnohem více hodin než Bůh, a neustálou přítomnost. Bůh je tak dobrý, že má v úctě to, co jsme vykonali pro Něho sjednocením naší vůle s vůlí naší maminky. Jen když On je základním cílem našeho jednání.

Zde na zemi máte Mojžíše a proroky, chci tím říct, tolik vynikajících služebníků Božích, kteří Vám radí. Poslouchejte je. Co se mně týče, rozhodl jsem se Vám napsat tak dlouze. Trochu se mi líbí mluvit k duši tak průzračně a čisté, na kterou se naříká jenom pro přemíru zbožnosti. Je to řídký a laskavý nedostatek, že nemohu nemilovat a nectít tu, která se jím provinila.

25. dubna 1621

Dopis č. 182

Hraběnce di Daletové

Musím Vám napsat tento dopis v přítomnosti Boží, protože v něm Vám řeknu to, co máte dělat pro Jeho větší slávu ve věcech, na které jste se mě ptala.

1. Po té, co jsem prosil Ducha Svatého, Vám říkám. Nevidím žádný spravedlivý důvod, v tom, co mi říkáte Vy a Vaše matka, abych musel zrušit slib čistoty, který jste učinila Bohu. Opravdové uchování rodu je nutné jenom z toho principu, že jeho rozvoj je vyžadován veřejným dobrem. I kdybyste byla princeznou, nebo kdyby to byl princ, který by toužil po Vaší ruce, musel bych Vám říci takto: protože máte děti z prvního manželství, spokojte se s prospěchem, který z toho máte. Jemu bych musel říci: udělejte štěstí s jinou princeznou.

Duch Svatý mi jasně ukázal, že není nic úctyhodnějšího než zdrženlivá duše. Zůstaňte tedy tak, jak jste. Bůh Vás inspiroval, abyste to chtěla. On Vám dá milost, abyste to také učinila. On požehná Vaši duši a Vašemu tělu zasvěcenému Jeho jménu.

2. Je pravda, že nejste povinná v pojmu spravedlnosti, abyste pomáhala svým majetkem domu svého otce. Váš majetek a majetek vašich dětí, podle platného řádu státu, jsou oddělené a nezávislé na domu Vašeho otce. Otec není ve stavu nouze. Tím spíše, že ve skutečnosti jste nedostala nic jako věno, bylo jenom přislíbeno, ale ne vypláceno.

3. Když je pravdou, že byste zničila své děti, jejich majetek a sebe sama, kdybyste začala pečovat o zájmy otcova domu, aniž byste zabránila jeho zkrachování, jste povinna to neudělat, přinejmenším pro lásku k dětem: proč dopustit zničení vlastního majetku někým druhým, tak byste umožnila nenapravitelné škody a ztráty vlastních dětí. Jestliže víte, že Vaše pomoc otci bude zbytečná, jste povinna neposkytnout ji, abyste nepoškodila své děti.

4. Když mu však můžete pomoci bez citelného poškození svých dětí (jak se zdá, mohla byste to udělat, protože jste sama. Vše, čemu budete moci zabránit je, aby to bylo prodáno. Tak to zůstane Vaším dětem, protože rodiče již nemohou mít jiné dědice), myslím, že jste povinna to udělat. Neudělala byste vskutku nic jiného, než že byste majetek z jedné ruky přendala do druhé ruky.

5. I kdybyste uvedla do nepořádku své záležitosti, abyste uspokojila svou matku, jen ať to není přílišná škoda pro děti. Zdá se mi, že to máte udělat také kvůli účtě a lásce, kterou jste matce povinná.

6. Co se týče ostatního, myslím si, že by to bylo vzhledem k Vašemu odpočinku. Bylo by to také proto, abyste následovala rozhodnutí, které jste udělala slibem věčné čistoty, žít odloučena od všeho, ve svém malém prostředí po dohodě, že uvidíte často svou matku. Matce, když jsem si vyložil dobře Váš dopis, by nebylo proti mysli, kdybyste se stala řeholnicí, jenom abyste odevzdala vlastnické právo

na majetek svého domu. Je to tak, protože nejste ochotná k druhému manželství. Nemůžete podporovat její mínění, abyste udržovala mnoho lidí a otevřela dveře každému druhu přiměřené rozmluvy. Zdá se mi, že by bylo pro Vás vhodné žít stranou. Nebylo by nic lepšího, než oddělení vlastního bydlení pro uchování jednoty srdcí mezi těmi, kteří mají dobrá, ale různá mínění.

Nemohu se ubránit, abych Vám řekl, že se mi nesmírně líbila myšlenka, kterou jste mi sdělila: Naše rodina je mezi těmi nejobyčejnějšími a nic víc. Toto konstatování se mi líbí v době, kdy děti tohoto století dělají tolik povyku kolem vlastní rodiny, kolem vlastního rodu, kolem narození vlastních dětí. Žijte vždy tak a nechlubte se nikdy ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze který je Vám svět ukřižován a Vy světu. Tak ať se to stane (Gal. 6,16).

11. května 1621

Dopis č. 183

Hraběnce di Daletové

Strach ze smrti a pekla, který zneklidňuje Vaši duši, je opravdové pokušení, ale Přítel Vaší duše ho použije k Vašemu pokroku v čistotě a pokoře. Když - s úplným podřízením se a odevzdáním se do jeho Prozřetelnosti - mu dáte znova možnost pečovat o Váš život, také o věčný, On Vás osvobodí od trápení, nebo Vám dá sílu, abyste ho snášela. Budete tak mít důvod Ho za utrpení blahoslavít. Drahá dcero, nabídky marnosti, arogance a ješitností nemohou uškodit duši, která je nemiluje a která každý den říká Bohu: "Pane, jsem jako nic před Tebou, ale jsem vždy s Tebou, který jsi bytí nekonečné. I když jsi tak veliký a já tak malá, zůstanu plná důvěry v Tvé blízkosti. Moje nic doufá v Tvou nekonečnost". Zůstaňte v pokoji uprostřed hořkosti. Víte dobře, že Bůh je příliš dobrý, aby odmítl duši, která nechce být pokrytecká, protože ji zasahují mnohá pokušení a vábení.

8. února 1622

Dopis č. 184

Hraběnce di Daletové

Zůstaňte ve svém světském oděvu, abyste uspokojila matku. Osvojte si zvyky řeholního života, abyste uspokojila svou klášterní zbožnost. Nebeský ženich Vás stejně přivítá. On nehledí na vnějšek. Není to málo být předsíní Božího domu.

Vaše matka si u mě na Vás zanaříkala. Znáám dobře mateřskou žárlivost a dobře rozlišuji mezi podněty přirozenosti a podněty milosti. Přimkněte se ke Kristovu kříži, který snášel pro Vás tolik nepřátelství (Žid. 12,3). On jediný ať je Vaším ideálem. Jeho vůle ať je Vaší jedinou útěchou.

Turin, 6. července 1622

Dopis č. 185

Hraběnce di Daletové

Zdá se mi, že vidím jasně: Bůh, který Vás volá do Navštívení (pozn.: název řádu), abyste Ho čistě milovala, otevírá Vám cestu, ulehčuje Vám vstup. Proto Vám směle říkám: vyjděte skutečně ze světa, potom, co jste z něj už vyšla srdcem.

Jak můžete co nejlépe opatřit Vaše děti a jejich majetek, ne-li tak, že je svěříte svým rodičům? Je viditelným znamením Prozřetelnosti skutečnost, že Vaše matka - dříve tak žárlivá na Vaší přítomnost ve světě - nyní snad již s Vámi souhlasí. Zdá se mi, že Bůh osobně hází květy a vůně na cestu Vašeho kláštera, abyste s útěchou začala nový život, a také největší reptalové to schvalují a blahoslaví. Co Vám mohou vyčítat? Že opouštíte děti? Zanecháváte je v náručí jejich nejlepšího otce a jejich nejlepší matky. Může se Vám vyčítat, že opouštíte péči o ně? Pověřujete tím rodiče a ve stejném okamžiku jim to ulehčujete, protože oni sami to tak chtěli.

Jediná těžkost je kvůli Vaší nejstarší dceři, kterou Vaše matka vezme z kláštera, aby jí dala světskou výchovu. Jestliže jí Bůh volá k řeholnímu stavu, půjde tam stejně dříve nebo později přes všechna přání její babičky. Spíše Bůh si poslouží světskou výchovou, aby jí dal zachutnat dobro řeholního života. Toto je pravda, ujišťuji Vás o tom: občas se stane, že mladí lidé vychovaní v klášteře následně odhodí řeholní výchovu jako koně, kteří příliš brzo navykají nosit sedlo. Povolání k řeholnímu stavu je příliš zvláštní milost, než aby byla dána lidským úsilím nebo lidskou rozvážností. Bůh často používá řeholní výchovu, je to pravda, aby vnukl povolání. Když to povolání tam není, On sám dá svou milost mocně a příjemně. Nabídka, kterou činíte z Vaší dcery Bohu, jí bude více užitečná než

výchova, kterou byste jí chtěla dát. Proto Vám říkám, nic Vás nemá více zdržovat ve světě, ani myšlenka na budoucí povolání dcery, které je ještě nejisté. Ona nemá být vedena k jistotě Vašeho povolání, které musíte následovat pečlivě a rozhodně, ale bez úzkosti nebo neklidu.

Bůh, který započal ve Vás toto svaté dílo, chce ho také ukončit. Potom co Vás přivedl do kláštera Navštívení, ať Vás povolá do kláštera budoucího života.

Srpen - Zář 1622

Dopis č. 186

Paní de Montfanové

(pozn.: matka hraběnky Daletové)

Paní, mám velikou úctu k Vám a k Vaší dceři a chtěl bych přispět, nakolik je mi to možné, k Vaší vzájemné spokojenosti. Dceři, jestliže to Bůh bude chtít, řeknu osobně své mínění. Vám to říkám nyní, přesvědčený, že Vaše velká odvaha ho bude mít na své straně.

Paní, láska, ať je jakákoliv, když to není podle Boha, může se stát přemrštěnou a tehdy je nebezpečná. Vkládá vašeň do srdce, protože ona samotná je vášní. Je největší z vášní, cloumá a zneklidňuje ducha, a když nachází překážku, uvede v nepořádek city. Není třeba věřit, že láska matek vůči dětem by nemohla být podobná té lásce, kterou jsem popsal? Spíše taková je, o tolik lehčí, o kolik se zdá dovolenou. S dovolením - jak se říká - přirozených náklonností a s omluvou dobroty mateřského srdce.

Mluvíme často o Vás, otec Bonaventura a já. Mluvíme o Vás s úctou a láskou. Odpusťte mi to, když on vypráví o vznětech Vašeho srdce v případě nemoci Vaší dcery, nemohu se zdržet, abych řekl, že trochu přeháníte. Když se budete divit, že mluvím příliš otevřeně o svých myšlenkách, které hlásám, nevím, jak se omluvit. Přejí si, abych neztratil Vaši laskavost, protože si jí velice vážím a oceňuji srdce a ducha, ze kterého pochází.

4. srpna 1621

Dopis č 187

Paní Montfanové

Nejkratší odpovědi jsou obvykle nejlepší, bez toho, abych něco říkal, jsem na odchodu, mám naspěch, abych vyřídil Vaše poselství.

Budu k Vám mluvit o přání, které má Vaše dcera, uchýlit se do kláštera. Považuji to za opravdovou inspiraci z nebe a nevidím vůbec žádný opačný důvod. Má stále tak důstojné a spravedlivé záruky pro své děti, pro jejich majetek, že i Vy přijímáte toto břemeno. Nechci Vám kázat, ale prostě Vám říkám, že když to uděláte, uděláte věc, kterou Bůh velice rád vidí. Vaším prostřednictvím by se tak velkodušná duše Jemu úplně zaslavila.

Vidím dobře, že se může odpovědět různými způsoby na toto všechno. Domnívám se však, že v těchto případech by se nemělo protestovat a hádat se, ale zkoumat evangelní zásady. Ty nás určité povedou k dokonalému prohlédnutí a k nevážnosti lidské moudrosti. Ta neumí ocenit moudrost ctnosti a lásky k nebi.

Když Vaše dcera přijímá omezení, které jí Vaše autorita předkládá, to znamená, aby vstoupila do kláštera jako zakladatelka bez toho, aby změnila šat a životní stav. Domnívám se, že ani nejmoudřejší lidská moudrost by ji nemohla obviňovat. Předpokládám, že se budete starat o vnoučata, jak jinak by se mohlo říci, že nikdo jiný než Bůh dal Vaší dceři inspiraci a možnost odejít ze světa do ústraní? Vím dobře, že pro tuto heroickou ctnost, je třeba úsilí vůle, ale právě z této ctnosti vyzískáte větší slávu.

Říkáte mi, že Vaše dcera se k Vám chová dvojím způsobem. Ani Vy nemáte používat svou mateřskou autoritu proti ní, která, aby se vyhnula útokům, se jím vyhýbá, než by o nich mluvila. Co se mě týče, slibuji Vám, že nebudu souhlasit, aby paní Daletová oblékla šat Navštívení, když Vy dříve jí nedáte souhlas. Mluvím k Vám co nejjasněji: nemám žádnou autoritu nad kláštery Navštívení, které jsou mimo mojí diecézi. Pak se budu muset omezit na radu a ne nařizovat, ale vím, že představené se budou řídit podle mé rady kvůli úctě, kterou jak doufám, by měly mít ke mně.

6. července 1622

Dopis č. 188

Jednomu mladému pánovi

Děkujte Bohu za inspiraci, kterou Vám dal, abyste se odpoutal od takových způsobů života, kterým se tolik oddávají lidé Vašeho věku a Vaší profese. Odpoutat se od těch kroků, kterými se lehce přichází ke každému druhu neřesti a často věčného zatracení. Abyste učinil plodnějším to, co děláte, a jasněji se přimknul ke stavu, který musíte zvolit, radím Vám tato cvičení pro příští tři měsíce.

Odpírejte si nějakou dovolenou potěšení. Vstávejte v 6 hodin ráno, ať jste spal dobře nebo špatně, mimo to, kdybyste byl nemocný. Tehdy jste povinen respektovat nemoc. V pátek vstaňte v 5 hodin. Tak se budete moci lépe věnovat meditaci a četbě.

Navykněte si modlit se každý den před a po meditaci patnáctkrát Otčenáš a stejně Zdrávas Maria s roztaženými rukama ve formě kříže.

Zřekněte se chuťových zálib, jezte společně jídlo, které se Vám méně líbí, jenom ať není nezdravé a když jste přinesl něco navíc, nechte to těm druhým.

Tyto malé strohosti poslouží dvěma účelům: První je vyprosit si světlo, které je Vám nutné k rozhodnutí (fyzické sebezapírání u silných a zdravých typů pozvedne ducha mimořádným způsobem); druhé, abyste zakusil strohost řeholníků, abyste viděl, jestli ji budete moci přijmout a jaký odpor ke strohosti budete mít. Nakonec se bude moci posoudit, jestli budete na takovém stupni, abyste se podrobil mnoha strohostem, které jsou v řeholních řádech.

Proste Pána, aby Vás osvítil: "Pane, co chceš abych dělal? Nauč mě konat Tvou vůli" (Sk 9,6, Ž 143, 10).

Jestliže se vzbudíte uprostřed noci, využijte tento čas k tomu, abyste mluvil sám od sebe a sám s Bohem o své volbě. Dejte se mu k dispozici po všechny okamžiky Vašeho života.

Každé ráno nevynechte meditaci. Volte přísnější zábavy, jako je jízda na koni, závodění apod., a ne takové měkké, jako je hraní karet a tancování. Ale když u těch prvních jste unášen k vychloubání, řekněte si: co mi to poslouží pro věčnost?

Přistupujte ke svatému přijímání každou neděli. Ve svátečních dnech navštivte posvátná místa kapucínů, svatého Bernarda, Certosu.

Jestliže v tom budete pokračovat a budete se cítit unášen k řeholnímu životu, mluve o tom se zpovědníkem. V případě, že se rozhodnete pro tuto cestu, připravte na to Vašeho dědečka, aby jeho mrzutost nepadala na řeholní život.

Ať Vám Bůh dá svůj pokoj, milost, radu a svatou útěchu.

Dopis č. 189

Jedné mladé ženě

Tento život je krátký, moje dcero, ale má velkou hodnotu, protože tímto životem si můžeme získat život věčný. Blažený člověk, který tento život použije k tomuto účelu.

Máte veliký důvod chválit Boha. Ten, nejenom že Vám dal schopnost nasměrovat své smrtelné dny k nesmrtelnosti, ale ukázal Vám i místo i prostředky a způsob, jak máte použít zbytek těchto pomíjivých okamžiků k získání svaté věčnosti.

Nemějte pochybnosti: je to opravdové světlo z nebe, které Vám osvítilo tuto cestu. Ono Vás šťastně povede. Jsou bezpochyby lepší cesty, ale nebyly by pro Vás. Výtečnost cest nečiní výtečnými cestující, ale jenom zdokonaluje jejich čilost a hbitost. Všechno to, co Vás bude chtít odradit od Vaší cesty, považujte za pokušení, které bude o to nebezpečnější, o kolik bude přitažlivější.

Nic není příjemnější Bohu než vytrvalost. Nejmenší ctnosti spojené s vytrvalostí činí dokonalejšími velké ctnosti, které se cvičí změnami a rozmanitostmi.

Zůstaňte v pokoji a pomyslete si: kolik jenom cest k nebi vede, blažení, kteří po nich jdou. Protože moje je tato, budu po ní kráčet v pokoji, vyrovnanosti, prostotě a pokoře.

Milujte všechno, chvalte všechno, ale nenásledujte, přejte si jen to, co se hodí k Vašemu povolání.

Dopis č. 190

Jedné mladé ženě

Rada, kterou Vám dává Vaše sestřenice, abyste zůstala u Vašeho otce v očekávání, že zasvětíte tělo a duši Pánu, byla založena na uvažování o různých okolnostech a Vaší situaci. Kdybyste byla úplně disponovaná, řekl bych Vám, že je třeba řídit se tímto míněním, které je nejlepší a nejvhodnější pro Vás. Protože jste zcela přitahována k manželství, nemáte si dělat násilí žádnou úvahou k tak přizvukované radě. Všechny okolnosti, které by v jiných případech byly víc než dostačující, abych

přijal mínění Vaší sestřenice, nemají váhu vůči silné náklonnosti, kterou máte. Kdyby byla slabá, málo zdůrazňovaná, nebylo by o čem uvažovat, ale když je mocná a stálá, musí sloužit jako základ našemu rozhodnutí.

Když manžel, kterého Vám navrhuji, je vhodný, člověk dobrý a chápající, můžete ho klidně přijmout. Říkám chápající, protože to vyžaduje velká rozdílnost, která je mezi Vámi dvěma. Je třeba, abyste oplatila nedostatek jeho pochopení velikou vlídností, upřímnou láskou a pokornou odevzdaností. Opravdová ctnost a dokonalost ducha přikryjí chyby a nedostatky těla.

Budu prosit Pána, aby nasměroval Váš život k Jeho slávě. Manželský stav vyžaduje více ctnosti a stálosti než jakýkoliv jiný stav. Je to neustálé cvičení v umrtvování. Vás to bude stát snad víc než jiné. Disponujte se k němu zvláštní péčí, abyste z této rostliny tymiánu mohla i přes přirozenou hořkost vyzískat med svatých vztahů. Ježíš ať je Vaše sladkost a Váš med, který činí příjemným Vaše povolání.

Dopis č. 191

Paní Du Tertreové

(pozn.: Vdova se ve 22 letech uchýlila do kláštera Navštívení jako dobroditelka. Způsobila mnoho utrpení zakladatelům kvůli své nestálosti.)

Zakouším mnoho radosti, když vidím Vaši odvahu v těchto počátcích. Ne, slzám se nedivte, i když nejsou dobré, určitě přicházejí z dobrého pramene. Když by byla naše rozhodnutí malá a odvolatelná, neměli bychom tyto pocity. Angažujeme se v odříkání velkých tužeb. David tolik plakal nad smrtí Saula, i když to byl jeho největší nepřítel (2Kr 1,12-17). Plačme málo nad světem, který umírá pro nás a kterému chceme být mrtví na věky.

Jsem šťastný, když Vás vidím jenom trochu utrápenou z tohoto mimořádného porodu. Žádná duše neporodila Ježíše Krista bez bolesti kromě Panny Marie. On však Panně Marii dal z těch bolestí, když umíral. Po prvních těžkostech budete mít tisíce útěchy. Myslíte, že Váš stav mě nedojímá? Určitě mě dojíímá, ale je to dojetí milé a příjemné, když myslím, že Vaše bolesti jsou předtuchou mnohé přízně, které Vám Bůh dá, když vytrváte v tomto rozhodnutí. Je to nejváženější, nejvelkodušnější, nejužitečnější rozhodnutí, které jste kdy mohla udělat.

Ano, vytrvejte a mějte vždy důvěru. Co se mě týče, nepochybuji o Vaší věrnosti. Důvěřujte se mnou bez bázně, protože Bůh, který to tak chtěl, mě povede, abych Vám sloužil co nejlepším způsobem.

Tento Bůh ví, že u Vašeho odchodu mě napadá myšlenka, abych Vám řekl, že bylo třeba potlačit pach a vůně. Jednal jsem však podle své metody, která je příjemná, abych nechal místo vnitřnímu hnutí. Toto hnutí někdy po duchovních promluvách povstává v duši, která se úplně zasvěcuje Boží dobrotě. Jsem velký přítel prostoty, ale sekeru, kterou se odsekávají tyto zbytečné výhonky běžně nechávám v ruce Božích. Je to On, který Vám dává moudrost pro toto malování a zdobení. Jeho milosrdenství ať je chváleno na věky, protože je k nám dobrý, vidím to dobře. Ano, dejte tyto šminky a ozdůbky nějaké dámě ze světa, ke které byste měla takovou důvěru, že byste ji mohla vysvětlit motiv Vašeho vzdání se a nemyslíte, že by ji to pohoršilo. Spíše opačně, bude tím povzbuzena, když je to dobrá paní. Uděláte dobře, že se vzdáváte toho všeho. Malá odříkání se velice líbí Bohu.

Ted', když jsem začal Vám ve vši prostotě otevírat duši, říkám Vám, že jsem nikdy nechtěl nosit punčochy, které se dnes nosí, nebo navoněné rukavice, od té doby, co jsem se zasvětil Bohu. Jsou to strojené jemnosti, příliš podružné a prázdné.

Je pravdou, že tato vnější odříkání, rozhodnutí, toto nesmrtelné sbohem, které jsme dali světu, nás trochu dojíímá. Kdo by zůstal bez pohnutí pod těmi ranami břitvy, které oddělují duši od ducha, srdce tělesné od srdce Božího a nás od sebe samých? Ať žije Bůh. Jednou nás zasáhly tyto rány a tak se stalo. Nebude už jednota mezi jednou a druhou částí. S Jeho milostí jsme se spojili s Ním, kvůli Němu jsme se oddělili navždy od každé jiné věci. Zanechte úplně tak zvané dětskosti a malichernosti, které i když nejsou hříchy, jsou zbytečným ztrácením času, mají dokonce tak trochu nádech pověřivosti: dovolil bych je jenom duši méně odevzdané než je Vaše.

Všem světským společenstvím, které se k Vám přiblíží, musíte ukázat chování vlídné a radostné. Ať je to jako vzájemná výměna zpráv. Považujte jejich zprávy jako pocházející z jiného světa, oni ať považují Vaše zprávy jako zprávy ze světa. Když nebudete mluvit takovým jazykem, jakým se u nich mluví, nepřijmou to, co by bylo vhodné, aby přijali.

Po svém biskupském svěcení, když jsem se vracel od své generální zpovědi, mezi anděly a svatými jsem učinil svaté předsevzetí. Po celý měsíc jsem nemluvil jinak, než člověk cizí světu. Zdá se mi, že jsem byl přijímán příznivě. Mnohé úkoly pak trochu umenšily nadšení srdce, předsevzetí mi však díky Bohu zůstala.

Velký Bůh ať víc ve Vás rozmnožuje království Jeho lásky. V Něm jsem Váš, zcela zvláštní láskou. Kdybych měl více času, ještě bych Vám napsal, protože se neunavuji v těchto milých rozmluvách o Bohu, o jeho lásce, o našich duších.

18. prosince 1619

Dopis č. 192

Paní De Gouffierové

Snad Vás vlídný duch, kterého jsem po několik měsíců objevoval, když jste byla v tomto městě, opustil navždy? Když si představím, že jste ho ztratila, jsem ve velkém zmatku. Není to kvůli Vaší spáse, k té Vás Bůh volá a nepřestal Vás volat od Vašeho mládí.

Jak bych Vám mohl radit, abyste zůstala ve světě? S takovou dobrou povahou, kterou opravdu máte, ale která je také doprovázena velikou náklonností k životní vznešenosti a důstojnosti, k rozvaze a lidské moudrosti. Kromě toho jste plná činnosti, zdvořilosti a intelektuální jemnosti. Moc se bojím vidět Vás ve světě. V tomto století není nic nebezpečnějšího než dobrá povaha obklopená dobrými kvalitami. Když k tomu přidáme mimořádnou averzi k podrobení se, pak nelze říci nic jiného než to, že musíte odejít ze světa. Na druhé straně, jak Vám mohu poradit, abyste vstoupila do řádu, když dokonce nejen, že si to nepřejete, ale máte naprosto opačné mínění na tento způsob života?

Bude tedy třeba hledat takové podmínky, které by nebyly ani světské ani řeholní, neměly by nebezpečí světa ani řeholní závazky. Toho se snad bude možné dosáhnout tím, že vstoupíte do některého domu "Navštívení" bez toho, abyste se k něčemu zavázala. Budete žít mimo klauzuru, jenom s povinností nějakého zbožného cvičení, které by Vás zachovalo zbožnou. Tak budete mít dostatek času, abyste uspokojila sebe samu, protože nemáte ráda podřízenost a poslušnosti. Takový člověk velice těžko nachází lidi, kteří by mu šli na ruku, je bystrý v nacházení námitek a málo citlivý, aby jim naslouchal.

Když si vzpomenu na dobu, kdy jsem Vás viděl osvobozenou od sebe sama, toužící po umrtvování, oddanou sebezapírání, nemohu než doufat, že Vás znovu spatřím takovou.

Neříkám Vám, jak toužím po tom, aby se Vaše záležitosti neřešily soudním procesem. Když spočteme peníze, které by spolkli advokáti, stačilo by Vám to k životu. Existuje nakonec nějaká jistota, že všechno dopadne dobře? Co víte o tom, jak soudcové rozhodnou? Pak, utečou Vaše nejlepší dny v těchto starostech a zůstane Vám jen málo dnů, abyste se věnovala hlavním záležitostem. Bůh ví, jestli po těch dlouhých zaneprázdněních budete se usebrat a sjednotit s nejvyšší Dobrotou. Dcero moje, ti, kteří žijí na moři, umírají na moři. Neviděl jsem nikoho, kdo by se zamíchal do soudních sporů, aby v nich nezahynul. Uvažujte, jestli je Vám to skutečně třeba. Mluvte o tom s Don Vincentem (pozn.: svatý Vincenc z Pauly), prozkoumejte s ním celou záležitost. Jděte rovnou k věci. Nechtějte být bohatá, nebo alespoň jí nebudte skrze soudní procesy. Dejte raději přednost spíše chudobě, než bohatství za cenu ztráty klidu. Bůh ať je ve Vašem srdci.

9. června 1620

Část 5

Různé dopisy

" To o co se máme snažit, abychom byli je : nebýt méně vynikající proto, že jsme křesťané, ani být méně křesťané protože jsme vynikající. Abychom mohli toto uskutečnit je třeba, abychom byli vynikající křesťané " (Dopis č. 232).

Dopis č. 193

Panu Celso Benigno di Chantal

(Syn svaté Jany. Když odešel na královský dvůr, měl sotva 15 let, byl velice neklidný a sebejistý.)
Pane, pozvedáte plachty a směřujete k velkému moři světa, ke dvoru. Bůh ať je Vám příznivý a drží Vás stále za ruku.

Nejsem tak bojácný jako mnozí, abych považoval toto povolání za nejnebezpečnější pro lidi, kteří se narodili v dobré rodině a jsou odvážní. Berte však v úvahu dvě úskali: marnivost, která ničí mnohé duše, lenochy, zhýčkané, křehké lidi a ctižádostivost, která přivádí do neštěstí odvážná a domýšlivá srdce.

Marnivost je nedostatek odvahy, protože nemá sama v sobě dostatek sil, aby si sjednala opravdovou a solidní chválu. Marnivost se spokojí s falešnou a prázdnou chválou. Ctižádost je přehnaná odvahy, která vede k získávání slávy a poct bez řádu rozumu, nebo proti němu. Marnivost ztrácí čas ve vtípném dvoření, které je ve vážnosti u žen, nebo obecně mezi lidmi choulostivými, a není ceněna vznešenými muži, kteří mají velkou odvalu. Ctižádost očekává pocty dříve, než si je zaslouží, připisuje na svůj účet úspěchy svých předchůdců. Ctižádost by velice ráda vyzískala z jejich dobré pověsti svou vlastní slávu. Proti těmto nebezpečím snažte se žít duchovní a Božskou výživou, která Vás učiní silným proti marnivosti a rovněž proti ctižádostivosti. Velice rád přistupujte ke svatému přijímání; je to věc, která Vás ze všech nejvíce upevní ve ctnosti. Najděte si nějakého dobrého zpovědníka, a dejte mu moc nad Vaší duší. Zpovídejte se velice pokorně, s jasným a opravdovým předsevzetím, že se chcete napravit.

Nikdy nezapomínejte, a o to Vás snažně žádám, prosit o pomoc Pána dříve, než vyjdete z Vašeho bytu, a prosit o odpuštění Vašich nedostatků, dříve než půjdete spát.

Především, vyhněte se špatným knihám. Nenechávejte se přitahovat určitými lidmi obdivovanými jenom od těch, kteří mají slabý mozek, z důvodů určitého prázdného důvtipu, který u nich nacházíme. Příkladem je bezectný Rabelais a jiní autoři naší doby, kteří jsou odborníci na to, aby o všem pochybovali, znehodnocovali všechno a tropili si šašky ze všech starých věcí. Čtěte naopak knihy, které předkládají solidní nauku, především křesťanských autorů a náboženských námětů, abyste se čas od času občerstvil.

Doporučuji Vám vlídnou a upřímnou zdvořilost, která neuráží nikoho a poslouží všem. Taková hledá spíš lásku než čest, nebaví se na účet druhého a není kousavá, nikoho neutiskuje a zřídka, anebo nikdy se nenechá utiskovat.

Nezapleťte se do flirtů, nedovolte svým citům, aby předešly rozum ve volbě předmětu lásky. Když city započnou svůj běh, učiní otrokem úsudek ve prospěch přehnané volby a brzy přijde lítost.

Pracujte otevřeně, jasně, žijte ctnostně, soudně, buďte stálý, opravdový křesťan v chování i v řeči. Musíte být tak ctnostný, aby nikdo nepočítal, že Vás zatáhne do prostopášnosti.

Musíte být soudný, abyste neprojevil navenek všechno to, co si myslíte, ale jenom to, co mohou slyšet moudří.

Musíte být stálý. Když neukazujete stálou vůli a soulad mezi mluvením a jednáním, stáváte se hračkou pro mnoho ubohých lidí, kteří brání jiným lidem jít kupředu.

Nakonec, musíte žít křesťansky. Mnozí vyznávají, že chtějí být ctnostní, ale jenom teoreticky, protože prakticky jimi nejsou žádným způsobem. Jsou to přeludy ctností. Ukrývají, nakolik je to možné, jejich smutný život, jejich velice špatnou povahu, obřadnými řeči.

My, kteří dobře víme, že nemůžeme mít ani částčku ctnosti bez Boží milosti, musíme být zbožní, abychom mohli být ctnostní. Když takoví nebudeme, naše ctnost bude zárodkem ctnosti, budeme ctnostní jenom v obrazotvornosti. Je velice nutné ihned poznat to, čím chceme být navždy. V tom není třeba smlouvat.

Kromě toho bude pro Vás užitečné navštěvovat přátele, kteří jsou stejného smýšlení. Je nepochybné, že vztahy s těmi, kteří jsou upřímní, nám velice poslouží zlepšit, nebo udržet náš úmysl. Myslím si, že pro Vás bude dobře v koleji jezuitů, nebo kapucínů, nebo mimo, s nějakým jiným člověkem, který má rád Vaši společnost.

Dovolte mi, abych k Vám mluvil konkrétně. Bojím se, že se vrátíte ke hrám. Bojím se toho, protože to by pro Vás bylo velice špatné: v několika dnech by Vás rozptýlily a umožnily povadnout Vaším dobrým přáním. Je to kratochvíle lenochů. Je to kratochvíle těch, kteří chtějí dělat hluk, dávat recepty, pohrávat si s velkými pány a říkat, že je to nejlepší způsob, jak se dát poznat. Toto znamená, že neukazují jasné zásluhy, protože hazardují ve hře. Je to důvod jejich chvály, aby byli známí u hráčů tím spíše, že když mnoho prohrají, všichni je budou považovat za bláznů. Nemluvím už o hněvu,

mrzutostech, bláznivých činech, které nalezneme u všech hráčů. Přeji Vám mužné srdce, abyste nehýčkal své tělo jemným jídlem, dlouhým spaním a jinými změkčilostmi. Přeji Vám velkodušné srdce, které se dívá trochu svrchu na přílišnou jemnost a tělesné pohodlí. Ježíš řekl, že kdo se obléká do jemných šatů, je v královských palácích (Mt. 11,8). Nemám v úmyslu říci, že všichni, kdo jsou na dvoře, se oblékají do jemných šatů, ale obecně, kdo se jemně obléká, nachází se tam. To, co říká evangelium, vztahuji na vnitřní oblečení, protože o tom vnějším mi nenáleží mluvit. Vy znáte až příliš společenskou zvyklost. Přesto říkám, že byste měl čas od času dát pocítit Vašemu tělu tvrdost a drsnost, odložit jemnost a vzdát se věci příjemných smyslů. Je dobré, že čas od času se rozum konkrétně pocvičí ve své nadvládě nad smyslovými chutěmi.

Jsem příliš obšírný, zdlouhavý, přestože jsem moc zaměstnaný. Znáte mé srdce, nechce Vám toto všechno znechutit. Musím Vám říci ještě jednu věc. Představte si, že jste na dvoře sv. Ludvíka. Tento svatý král - také náš je svatý pro svou nevinnost (Ludvík XIII měl 9 let) - chtěl, aby jeho dvořané byli vynikající, odvážní, velkodušní, dobré nálady, zdrořilí, vychovaní, upřímní, byl především rád, když byli dobří křesťané. Kdybyste se octl vedle něho, viděl byste ho usmívat se vlídně, nebo mluvit nadšeně, podle okolností. Chtěl, aby všechno kolem něho zářilo, aby se uchovala královská vznešenost. Hned po tom všem byste ho viděl sloužit v nemocnici s chudým. Spojoval občanskou ctnost s ctností křesťanskou, vznešenost s pokorou.

To, o co se musíme snažit je, abychom byli: ne méně výborní, protože jsme křesťané, ne méně křesťané, protože jsme výborní. Toho dosáhnout, je třeba být výtečnými křesťany, tj. velice zbožnými a když je to možné, lidmi vnitřními. Sv. Pavel říká: vnitřní člověk rozlišuje všechno (1.Kor. 2,15): umí vidět kdy, kde a jak je třeba praktikovat každou jednotlivou ctnost.

Myslíte často na to, že zde na zemi kráčíme mezi rájem a peklem. Náš poslední krok určí jeden z těchto dvou našich věčných příbytků. Nevíme jaký bude náš poslední krok. Abychom si byli jisti, že ho uděláme dobře, je třeba dělat dobro všem ostatním.

Ó svatá a nekonečná věčnost, šťastný, kdo na tebe myslí. Je to snad kratochvíle pro děti to, co prožíváme zde na zemi, kvůli nejistému počtu dnů? Ne, opravdu ne. Je to přechod k věčnosti. Proto máme přemýšlet o čase, který nám zůstává na každou naši činnost, abychom ji použili k získání dobra, které nepomijí.

Mějte mne vždy rád jako něco svého, protože opravdu jsem takový v Pánu.

Přeji Vám štěstí na tomto světě a především na druhém. Bůh Vám žehnej a drž Vás za ruku.

Chci skončit, kde jsem začal. Jste na odchodu do velikého moře světa. Nezaměňte lodivoda, ani plachty, ani kurs. Mějte vždy Ježíše za lodivoda, jeho kříž za vznešený strom. Vaše kotva ať je důvěra v Něho, nebeská inspirace ať je vám jako příznivý vítr, ať vám ukazují vždy kurs, ať Vám pomohou doplout do přístavu svaté věčnosti.

8. prosince 1610

Dopis č.194

Několika pánům

Pánové, dověděl jsem se, že se pohoršujete kvůli tomu, že se dává pít lidem v míse (spíše než v kalichu) po svatém přijímání a proto, že se vedou manželé k oltáři při slavení manželství. Chtěl jsem Vám napsat těch několik slov, abych Vás povzbudil, aby jste nečinili podobné bezprávi sami sobě tím, že věříte, že to, co naše matka církev nařizuje, by mohlo být špatné nebo škodlivé.

Ona stanoví, že laici, ať přijímají jenom pod způsobou chleba, ve které se dokonale účastní na Těle a Krvi našeho Pána, jako by ho přijali také pod způsobou vína. Spasitel vskutku řekl: "Kdo jí, bude žít" (Jan 6,58) a "Kdo jí tento chléb, bude žít věčně" (Jan 6,59).

To, co lidé zapíjejí po přijímání není krev Spasitele, ale víno, které se pije, aby se vypláchla ústa a lépe polklo již přijaté vzácné Tělo a Krev. Proto tento nápoj nesmí být podáván v kalichu, ale v jiné nádobě. Když to tak v minulosti nebylo, bylo to ze zlovyku, nebo liknavosti anebo lenosti služebníků církve a proti úmyslu církve samotné.

Co se týče manželství, není rozumné neslavit ho před oltářem, protože je to velice důležitá svátost (Ef. 5, 32). Ti, kteří ho přijímají, nejsou pro církev jako nově narození, (kteří se přinášejí ke křtu) ale jsou již pokřtěni a následně uvedeni do kostela a k oltáři. Nechte se vést, přátelé a bratři, jako dobré ovce od těch, kteří skrze autoritu moji a svatého apoštolského stolce byli Vám dáni jako pastýři: Bůh Vám bude žehnat.

Říjen 1613

Dopis č. 195

Básníkovi Janovi De La Cappade

Pane, byla to pro mne velická čest přijmout od Vás tyto bohaté a zbožné "Teoremi", které mi odevzdal otec Le Blanc. Kdybych byl vlastníkem kazety vůní, které Alexandr Veliký určil pro uchování Homérových spisů, tu kazetu bych určil k uchování tohoto dárku, který mi je o tolik vzácnější, že jsem se neodvažoval v něj doufat. Myslel jsem si, že ani nevíte, že jsem na světě. Jsem na světě, ano je to hezká věc, vklíněn do tohoto kouta našich hor, kde jsem jakoby neviditelný. Uviděl jste mě jako jedno z těch velkých světél, pomocí kterého se objevují malé věci.

Když Vám nemohu konkrétně oplatit, budu se Vám to snažit oplatit láskou. Jsem pobízen také Vaší moudrou podnikavostí, se kterou jste proměnil pohanské muzeum v křesťanské. Sebral jste jim jejich antický profánní Parnas a položil jste je na novou svatou Kalvarii.

Snad se tak zalíbilo Bohu, že mnozí křesťanští básníci, kteří vydávají svědectví o své krásné důstojnosti, měli by také jako Vy projevít dobrotu své lásky ve volbě předmětu své poezie. Zkáza mravů by nebyla tak pokročilá: je mimořádné jak síla řeči uzavřená do zákonů veršů má schopnost pronikat do lidského srdce a do paměti. Bůh ať jim odpustí zneužívání vlastních schopností.

Pane, používejte a spíše se těšte vždy svatě z bohatství, krásy a dobroty ducha, kterému Boží vznešenost byla tak příznivá v tomto pozemském životě. Potom všem, kéž byste se navždy těšili na věčnosti, slavně kontemplovali a opěvovali svatá tajemství.

1613-1614

Dopis č. 196

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi I

(pozn.: Ctižádostivý výbojný panovník, kraloval dlouhých padesát let. Podporoval posláni sv. Františka v kraji Chablais, ale jenom z důvodů politických. Měl představu jednotného národního Italského státu, ale jen z touhy, aby mu vládl. Byl vždy ve válce s velikými mocnostmi).

Excellence, povýšení pána Favre na presidenta Savojského senátu naplnilo radostí lidí z Anecy, kteří kdyby mohli, chtěli by Vám poděkovat osobně. Zdálo se mi - hodností jejich pastýře spojit moje osobní uznání s jejich - protože já mám dávat jim v tom příklad.

Nic nepřináší tolik vlídnosti ve společenském životě, než upřímný výkon spravedlnosti. Spravedlnost - třebaže sama v sobě - rodí se jako průzračná voda v srdcích knížat, pak stéká skrze duše nižších drsných úředníků, špatně vychovaných a nedůtklivých, stává se škodlivou místo toho, aby byla užitečnou, až k tomu, že se obrací v pelyněk (Amos, 5, 7). Když prochází rukama učených, svědomitých a spravedlivých mužů, naplňuje národy štěstím a pokojem.

U těch prvních jako prudký potok, který ničí všechny břehy, ke kterým se přiblíží. U jiných je jako mírná řeka, která činí příjemnými břehy, které obmývá.

Největší zárukou, kterou knížata mohou mít, (v hodině smrti se z toho budou zodpovídat) je to, že autorita byla svěřena schopným lidem, aby ji vykonávali. Protože nemají moc, aby to dělali tak jako Bůh - který když chce, učiní schopnými ty, kterým On svěří autoritu, - udělají nejlepší možnou věc, když dají autoritu těm, kteří mají k tomu schopnosti.

Místní úřady představují nejvyšší autoritu knížat nad majetkem a životem poddaných. Proto knížata se svatou žárlivostí musí podporovat kariéru lidí, kteří by je uměli důstojně reprezentovat. Tak jako Alexandr Veliký nechtěl být zobrazován, když tak rukou Apelovou (pozn.: cit. Plinius, St. Nat. 35,10) tak knížata měla by vždy pečovat, aby jejich svrchovanost byla vyjadřována velkými a důstojnými lidmi.

15. června 1610

Dopis č. 197

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi

Co se týče doporučení poslaném mi od Vaší Výsosti ve prospěch patera Chatelarda (pozn.: byl to církevní činitel nevědomý a domýšlivý. Jistý si tím, že vyhrál konkurs s vévodovou přízní, utrpěl velikou porážku, protože byla dána přednost pokornému knězi. Pomlouval a vyhrožoval biskupovi. Je třeba si všimnout umírněnosti a pevnosti světce.) - které je pro mě jako příkaz - přál bych si velice,

abych ho mohl opatřit beneficiem, po kterém toužil. Na jedné straně však nenáleží mně s tímto beneficiem disponovat, protože ho uděluje katedrální kapitula. Na druhé straně, ať je to kapitula nebo já, nemůžeme žádným způsobem obejít dispozice Tridentského koncilu. Přisahali jsme na ně, že je budeme zachovávat (Sess. 24, De reform. 18.). Tyto směrnice nám nedovolují, abychom rozdělovali benefícia, pokud ano tak jenom nejschopnějším a to v konkursu. Když budeme jednat jinak, vystavujeme se Božímu odsouzení a nemilosti.

Tamto beneficium, Excellence, nemůže vynést faráři víc než 50 dukátů a péče o duše je tam rozsáhlejší kvůli většímu počtu věřících, kteří jsou na něm závislí. Tito věřící se nacházejí na německém území a je jim třeba pastýře velice horlivého, který by jim pomáhal uchovat pravou víru.

Určitě přeji všechno dobré paterovi Chatelardovi, který prohlašuje, že miluje církevní službu. Co se však týče beneficií, přeji mu i jiné povahy, než to, které přináší péče o duše. To mu určitě nebude scházet, když se Vaší Výsosti zalíbí mu tak projevit přízeň.

Snažně prosím Boha, aby požehnal Vám a Vaší koruně co největší útěchou.

8. listopadu 1615

Dopis č. 198

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi.

Před měsícem mi napsal markýz Lanz Vaším jménem, abych mu dal vědět, z jakých důvodů arcibiskup z Lyonu přišel do našeho města a o čem jsme mluvili (pozn.: světec byl pomlouván, že přijal buřiče poslané francouzskou vládou. V tomto a následujících dopisech se brání důstojně, čestně a upřímně). Odpověděl jsem mu, že tato návštěva nebyla nic jiného, než splnění příslibu, daného mi velice dávno, nemluvili jsme o ničem jiném, než o věcech týkajících se zbožnosti a duchovního vedení duší. Toto je čistá pravda, vyznání před Bohem a jeho anděly.

Markýz mi však napsal podruhé, aby se dozvěděl, o čem jsme spolu jednali. Protože mi psal na Váš příkaz, nyní se obracím na Vás. V pokorě Vás zapřísahám, abyste uvěřil tomu, co jsem tenkrát prostě a upřímně odpověděl. Kdyby arcibiskup nebo jiní, mluvili o věcech týkajících se státních záležitostí, nečekal bych na příkaz, dát Vám to vědět. Pohotově bych splnil povinnost, ke které mě zavazuje přísaha. Excellence, Bůh mi dal milost, že nikdy jsem nectil obchodníky, že se ke mně alespoň nikdo nepřiblížil z těchto důvodů. Arcibiskup je velice zbožný člověk a kdokoliv ho zná, může lehce posoudit, že jeho myšlenky nejsou obráceny k žádné části tohoto světa. Kdyby církev měla tolik pastýřů jako je on, jméno Ježíše Krista by bylo chváleno a oslavováno mnohem více, než je tomu nyní. Mnohokrát jsem zakusil dobrotu a spravedlnost Vaší Výsosti, když pomluva zaútočila na moji nevinnost. Zůstanu však velice klidný, také v tomto případě, protože čas - strážce a ochránce pravdy - se projevil v mnoha případech a já zůstanu pevný a nezměnitelný v rozhodnutích, abych vždy žil podle svého povolání.

15. prosince 1615

Dopis č. 199

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi

Zapřísahám Vás, abyste vztáhl svou pomocnou ruku k tomuto zkoušenému muži a vytáhl ho ze zkázy, do které upadá, ne ze zločinu, ale z neštěstí.

Není na světě člověka tak spravedlivého, na kterém by nebylo něco, co by se mu nedalo vytknout, kdybychom po mnoho let dopodrobna zkoumali jeho jednání. Když však viny jsou bez zlomyslnosti, bez podvodu, bez zlého úmyslu a nejsou důležité, spravedlnost a laskavost, by měly vést vládce ne k potrestání, ale k prosté domluvě nebo k napomenutí.

Paříž 11. července 1619

Dopis č. 200

Vévodovi z Nemours

Excellence, noc je nejhorší svědek na cestách, když něco konáme v noci, riskujeme nejhorší setkání, které nikdo nemůže dosvědčit (pozn.: Jednou v noci spolupracovník vévody, zatímco byl na cestě, vzali ho holí. Byli z toho obviněni bratři a přátelé světce). Tito ubozí, vznešení mužové, kteří se vrátili díky Vaší laskavosti, mohou dosvědčit, že byli tuto noc jinde a mrzelo by je, kdyby spolupracovali

nebo souhlasili s takovou hanebností. Neměl jsem zprávy o jiných jejich drzostech, protože ve skutečnosti se jich nedopustili.

Snažně Vás prosím, abyste mi dovolil před Vámi svobodně se vyjadřovat, jak mi můj úřad dovoluje vůči všem. Papežové, králové a knížata jsou často klamáni z důvodu falešného vztahu k nim. Vydávají často dekrety, které jsou podvodně vylákané, posílají je senátu a radě, aby byly schváleny potom, co se prozkoumalo, jestli nebyla zamlčena pravda, nebo návrh nebyl falešný. Bez tohoto prozkoumání svět, který již opouští nespravedlnost, byl by zbaven spravedlnosti. Proto se knížata nemohou osvobodit od této praxe. K takové praxi jsou povinni pod trestem věčného odsouzení.

V.G. obdržel obvinění proti těmto ubožákům a proti mým ratřím. Udělal dobře, že je přijal, kéž by je přijal jenom sluchem. Když je však přijal srdcem, on mi to odpustí, když - nejsem jen jeho pokorný a věrný služebník, ale také oddaný pastýř - mu říkám, že urazil Boha. Je povinen toho litovat, i kdyby obvinění byla pravdivá, protože každému slovu, které by bylo předsudkem proti bližnímu, se nemá věřit dříve, než by bylo prozkoumáno a může být prozkoumáno jenom zkouškou po vyslechnutí obžalované strany. Kdokoliv k Vám mluví jinak, Vás Excellence zrazuje. Jen ať se žalobcům věří jak chce, je třeba dovolit obžalovaným, aby se bránili, tak jak by chtěli. Velká knížata svěřují vysoké posty a úřady lidem hodným důvěry, ale zůstávají často podvedeni, a ti, co byli věrni včera, nemusí být věrni dnes.

9. března 1615

Dopis č. 201

Markýzovi z Lans

Pane, odpovídám na Váš dopis z včerejška. Naléhavě Vás prosím, vězte mi, stavím se do přítomnosti Boží a Jeho andělů, abych neříkal nic jiného, než pravdu.

Potom, co arcibiskup z Lyonu nastoupil na svůj úřad, mi napsal dopis, ve kterém mě zapřísahal, abych s ním uzavřel svaté přátelství jaké k sobě chovali staří biskupové. Tito měli jedno srdce, jednu duši. Vzájemnou výměnou nebeských inspirací si pomáhali řídit své diecéze. Protože jsem v biskupství starší než on, napsal mi, že by mě přišel navštívit, aby využil mých zkušeností v tomto oboru.

Později vždy pokračoval v příslibu této pocty. Protože bych se neměl nechat předběhnout v projevu úcty, když on je první biskup Francie, a já poslední ze Savojska, šel jsem ho navštívit do Lyonu. Jak víte, on ve své zdvořilosti chtěl oplatit tuto návštěvu u příležitosti pastorační vizitace v jedné části své diecéze. Získal jeden ze tří dnů, které jsou nutné na cestu odsud do Lyonu. Dověděl jsem se s jistotou o jeho návštěvě jen večer před tím, než přišel.

Nepřišel tajně, jak to obvykle dělávají ti, kteří jednají o nepříjemných věcech, ale veřejně tak, aby to všichni věděli. Přišlo s ním osm lidí na koních a nikdo z nich nezastával důležité místo. Snad jenom pan De Ville, doktor teologie a velký kazatel, zpovědník arcibiskupa a jistý Raymond.

Ujišťuji Vás, že jsme nedělali, nemluvili, nepřemýšleli nebo nejednali o světských otázkách, které nás oba znechucují, ani o církevních otázkách. Neměli jsme žádný důvod se do nich míchat. Mluvili jsme jenom prostě o povinnosti, kterou máme, abychom sloužili našim diecézím, našim církevním úřadům a jiným věcem čistě duchovního rázu.

On pronesl dvě vynikající řeči plné zbožnosti a horlivosti. Jednu v katedrále, druhou v kapitule v den sv. Karla. Sloužil každý den mši na různých místech.

Učiníte mě ne malým dlužníkem vůči Vám, když ujistíte Jeho Výsost o tom všem. Na to dávám svoji čest, svou pověst a před Bohem svoje svědomí a spásu.

Když dovolíte, budu svobodně říkat, že jsem se narodil, rostl, byl vychováván a brzy také zestárl v stálé věrnosti našemu knížeti. S ním, kromě úřadu a všech možných lidských úvah, jsem těsně spojen. Jsem bytostně Savojan, já i moji příbuzní. Neuměl bych být nikým jiným. Nevím, kdo by měl důvod o tom pochybovat, když jsem žil tak, jak jsem žil (pozn.: na jiném místě píše: "ujišťuji Vás, že mnozí fantazírují a filosofují o moji činnosti. Způsobí více křivdy sobě, než mně, protože moji nevinnost, nemohou zranit. Pokrývají se ošklivou zlomyslností. Opere XVII,107).

15 listopadu 1615

Dopis č. 202

Jednomu pánovi

Pane, je velikou pravdou, že Písmo sv. obsahuje velice jasně nutnou, nauku o spáse. Nesmýšlel jsem nikdy opačně. Je také pravdou, že nejlepší metoda, jak interpretovat Písmo, je porovnávat jednu část s druhou a uvést všechno do souladu s analogií víry: také toto jsem vždy připouštěl. Věřím, jistě, a tvrdím, že přes podivuhodnou a velkou jasnost Písma ve věcech nutných ke spáse, člověk v něm nenachází vždy jeho pravý smysl. Spíše může chybovat, a opravdu chybuje, v interpretaci i nejjasnějších částí nutných k víře: ukazují to chyby a knihy otců takzvané reformy. Luteráni a kalvinisté, ti, kteří zůstávají v nesmiřitelném a nesouhlasném postoji ohledně interpretace slov Poslední večeře. Často se chlubí, ať jedna, tak druhá sekta, že pilně a věrně prozkoumala smysl těchto slov a sjednotila je s jinými slovy Písma a aplikovala na ně analogii víry. Přesto zastávají opačné postoje ohledně tak důležitých slov.

Písmo svaté je samo o sobě jasné ve slovech, ale člověk má zastřený zrak jako sova, nemůže vidět jasně. Zmíněná metoda je velice dobrá, ale člověk ji neumí používat. Je to Duch Boží, Duch Páně, který nám dal Písmo svaté. Je to stejný Duch, který nám dává pravý význam a dá ho jedině své církvi, "Sloupu a základu pravdy" (I Tim 3, 15). Službou církve Duch Boží střeží pravdu, to znamená, po staletí opravdový smysl slov. Jedině církev má neomylnou přítomnost Ducha pravdy, aby našla neomylnou pravdu v Božím slově. Kdo hledá tuto pravdu mimo církev, která je jejím strážcem, nenalezne ji nikdy. Kdo se jí chce dovědět jiným způsobem, než skrze službu církve, místo pravdy si osvojí prázdnotu. Osvojí si místo jisté jasnosti posvátného slova iluze falešného anděla, který "se proměňuje v anděla světla" (II Kor. 11, 14). Tak to dělají heretici, kteří si všichni nárokují, že chápou lépe Písmo svaté a že chtějí reformovat církev hledáním pravdy mimo ni.

Paříž 16. července 1619

Dopis č. 203

Jedné Paní

Ach, drahá dcero, jak je mocný tento ubohý svět ve vtahování nás do svých hloupostí a svých prázdných zábav. Jsem spokojený, že jsme se trochu sblížili, Váš manžel a já. Mluvil jsem s ním hodně o svých záležitostech. Nevěděl jsem, jak to udělat, abych mu zakryl velikou nevážnost, ke které mě inspiroval Bůh pro všechna tato dobrodružství nazývaná štěstěnou. Bůh naopak chce, abychom je nebrali příliš vážně, což já díky Bohu cítím v duši.

Dcero moje, jak je divný tento svět ve svých svéhlavostech a za jakou cenu chce, aby se mu sloužilo. Kdyby Tvůrce žádal tak těžké věci, jaké žádá svět, málo lidí by šlo za Ním. Odvahu, zůstaňte v pokoji blízko kříže. Máte být v této době znamením spásy pro duše.

12. března 1611

Dopis č. 204

Předcházející Paní

Ted', když jste všechno dala Bohu, musíte hledat jedině Jeho. On sám je určitě nejlepší protiváhou "všeho" ubohého, co jste Mu darovala. Och, jak to zvětší Vaší odvahu, a jak Vám to umožní kráčet důvěrně a prostě.

Není špatné domnívat se, že Vaše neplodnost by měla původ ve Vaší pochybené minulosti. Neztrácejte čas v hledání, jak to bylo. Tato myšlenka Vám umožní pokračovat v pokoře. Věříte, že Sára, Rebeka, Anna (matka Samuela), když byly neplodné, byly méně přijímány Bohem, než když byly plodné? Je třeba kráčet věrně na cestě Páně a zůstat v pokoji, jak v zimě neplodnosti, tak v podzimu plodnosti.

Naše sestry jsou potěšeny nadějí na

odpočinek, a musí být ještě více potěšeny slovy nebeského ženicha, který své lidi uchovává jako zřítelnicí oka (Deut. 32, 10). Sv. Jeroným říká jedné své žačce: "nepotřebuje podpírat kdo kráčí po zemi" (Ep. 43 ad Marcellam). Stejným způsobem nepotřebuje střechu ten, kdo je přikryt nebem. Bůh, který učinil domek pro šneka a hrdličku, kteří nemyslí na Něho a nepějí na Něho svou chválu, aby zanechal bez kláštera své služebníky, kteří se dali dohromady, aby ho chválili?

13. prosince 1621

Dopis č. 205

Jednomu příteli

To lehké pohrdání, kterého jsem se stal cílem není ničím. Mohu ze srdce říct: Pane, odpusť, nepočítej jim tento hřích (Sk.7,60). Odpustil bych to rád, kdybych měl příležitost, vždyť nevědí co činí (Lk. 23,34).

Máme zde biskupa z Chalcedonie, mého bratra. Ten opraví mnohé chyby, kterých jsem se dopustil ve svém úřadě, kde jak se vyznávám, jsem chyboval ve všem, kromě lásky. Tento můj bratr je dost horlivý a zdá se mi schopný, aby napravil, co bylo uděláno špatně.

Jsem spokojený, že naše dcery Sv. Marty už jsou ve svém klášteře. Bude to malá přitažlivost pro mnohé duše, aby se vzdálily ze světa. V naší době je tolik ubohosti, že ne vždy se hledá obličej nebeského ženicha dříve než se vstoupí do kláštera. Tato vnější přitažlivost a jejich добрota, věřím, že lidem ulehčí pokrok ve zbožnosti.

Dopis č. 206

Jednomu příteli

Tisícere díky Vašemu milovanému srdci za přízeň, kterou působí mé duši, když ji projevuje takovou lásku. Můj Bože, jak jsou šťastni ti, kteří osvobozeni od dvora a jeho ceremonií, které na něm kralují, žijí ve svaté samotě u nohou Ukřižovaného.

Nikdy jsem neměl správné pojetí o marnivosti. Nyní však marnivost nacházím ještě více prázdnou mezi velkými slabostmi dvora. Čím víc jdu kupředu v tomto smrtelném životě, tím víc nacházím její menší vážnost. Stále více obdivuji jak má být věčnost milováníhodná. K ní směřujeme a jediné pro ni se máme milovat. Žijme tento život, který jediný si zaslouží jméno života. V porovnání s ním život mocných tohoto světa je ubohá smrt.

Lyon 19 prosince 1622

Dopis č. 207

Jednomu příteli

Činnost duše je různá, ale láska, která se má od ní očekávat je jediná. Jedině láska dává hodnotu naší činnosti. Božský Spasitel je milovaný Otcem, ať je to v Jordáně, kde se pokořuje, ať je to na svatbě v Káni, kde je vyvýšen, ať je to na hoře Tábor, kde se ukazuje proměněn, ať je to na Kalvárii, kde je ukřižován. V tom všem On uctívá Otce stejným srdcem a láskou, stejným podřízením se.

Snažme se také my, abychom měli vznešenou a vynikající lásku, která z nás učiní především hledatele vůle Páně: On učiní naše činy stejně krásné a dokonalé, i když se zdají malé a obyčejné.

Dopis č. 208

Jednomu příteli

Moje rada nepokračovat v soudním sporu neměla svůj původ v nedůvěře ve Vaše právo. Ten původ byl v averzi a špatném mínění, které mám vůči všem soudním sporům a soupeřením. Určitě, je třeba, aby výsledek soudního sporu se jevil mimořádně šťastným, aby napravil vydání, hořkosti, neklid, rozptýlení srdce, obžaloby a množství obtíží, které obecně tato praxe přináší s sebou. Především považuji soudní spory za nevhodné, zbytečné. Spíše škodlivé, které mají v úmyslu mít ze slibu drzost a nespílitelné přání, když tam není skutečný zájem. V tomto případě soudní proces namísto toho, aby uhasil nevážnost, projevuje ji a rozšiřuje. Naopak, místo aby přiváděl k zachovávání slibu, vede k druhému extrému.

Myslím, že si neuvědomujete nevážnost a zkoušku velkodušnosti vůči slabosti a nestálosti těch, kteří porušují danou důvěru. Že by toto byl nejlepší lék? Větší část urážek se spíše překoná, když je nebereme vážně, než jakýmkoliv jiným způsobem. Pohana spíš padá na toho, kdo haní, než na toho, kdo je pohaněn. To jsou moje pocity: může být, že asi nejsou vhodné pro Vás v současné situaci. Když se ale poradíte s moudrými lidmi, nebudete chybovat. Prosím Boha, aby Vám pomohl svatě ukončit tuto záležitost a především, abyste neztratil pevný stálý klid srdce, který jen v Bohu můžete mít.

Dopis č. 209

Jedné Paní

Neumím si představit, že duše, která uvažuje o tom, jak Ježíš byl pro ni ukřižován, mohla by milovat něco mimo Něho. Potom, co by taková duše řekla, napsala a zpívala a vzdychala "ať žije Ježíš", že by pak chtěla, tak jako židé křičet: "ať je ukřižován", a tím zabít Jeho ve svém srdci. Držme se spojení jeden s druhým v krvi našeho Spasitele. Tehdy nikdo nezaútočí na Vaše srdce bez toho, že by tam našel odpor ať z Vaší, nebo z naší strany.

Jste spokojena, že Vaše neklidná dcera Vás nechala. Je třeba, aby voják mnohokrát zvítězil ve válce, aby se v míru cítil spokojený. Nebudeme mít nikdy dokonalou lásku a vlídnost, když se necvičíme uprostřed protivenství, odporu, nechutí. Opravdový mír nespočívá v tom, že se nebojuje, ale ve vítězství. Vítězové již nebojují, a proto nemají opravdový pokoj. Velice se pokořme, protože jsme ještě tak málo pány sebe sama. Ještě příliš milujeme pohodlí a odpočinek.

Dítě, které přichází na svět, nepřichází proto, aby odpočívalo a mělo pohodlí, ať duchovní, nebo hmotné, ale aby bojovalo, umrtvovalo se a zemřelo. Znovu odvahu, když nemáme odvahu, mějme aspoň pokoru.

Dopis č. 210

Jednomu příteli

Chceš, aby ti nic nepřekáželo v životě? Nepřej si pověst nebo slávu ze strany světa.

Nepřilni příliš k pohodlí a přátelství lidí. Nemiluj svůj život, přehlížej všechno, co podporuje Tvou citovou náklonnost. Snášej velkodušně fyzickou bolest, nejhorší nemoci, přijmi Boží vůli. Nestarej se o lidské řeči. Mlč na všechno a budeš mít vnitřní pokoj. Jediné tajemství pro získání pokoje je nutnost snášet přisnost lidských soudů. Nezneklidňuj se kvůli tomu, co bude o tobě říkat svět. Očekávej Boží soud, tehdy Tvá trpělivost bude soudit ty, co Tě soudili. Kdo myslí na hru s kruhem, nemyslí na diváky, kteří se na něj dívají, ale na běh a na vítězství. Uvažuj, pro koho pracuješ: tehdy ti, kteří Tě chtějí unavit, ti neuškodí.

Dopis č. 131

Panu Bernardovi de Foras

Můj drahý bratře a Vy, sestro a dcero moje. Tisíceré a tisíceré díky Bohu, že konečně jste zbaveni tolika obtížných soudních sporů. V nich jako mezi trním, Bůh to tak chtěl, byly začátky Vašeho šťastného manželství. Můj bratr a já máme důvod k radosti, protože se účastníme na všem, co se Vás týká.

Nuže, i když těhotenství Vás zatíží oba, Vás, dcero moje, která ho cítíte přímo, a Vás, bratře, který nesete jeho důsledky, zdá se mi, že jste spokojení a odvážní ve službě Bohu. Tato těžkost, kterou cítíte, Vám bude útěchou. Toto všechno je znamením, že nejste úplně osvobozeni od citů na tomto světě. Dokonalé štěstí je pro Vás připraveno v nebi, po kterém, jak doufám, jste si uchovali především touhu.

Drahý bratře, buďte i nadále oporou mé drahé dceři, a to Vaší vlídnou přítomností. A Vy, drahá sestro, pokračujte ve spojení Vašeho srdce se srdcem mého drahého bratra. To proto, že Bůh dal jednoho druhému. Buďte takový pořád.

Dopis č. 132

Baronovi Di Rochefortovi.

Těším se s Vámi a s celou Vaší rodinou z narození Vašeho vnuka, kterému přeji všechny druhy požehnání. Dále zvláště účast na ctnostech slavného svatého Bernarda, tak jako má čest, že je s ním pokrevně spojen. Vaše radost, pane, bude vždy také mojí radostí. Jsem Vám úplně oddán a cítím vždy s Vámi, s Vašimi radostmi i bolestmi. Co se týká nepříjemností, které nyní máte, doufám, že jednou budete mít účast na slávě, kterou Vám přinesou, jestliže je budete snášet s pokorou a láskou ve spojení s utrpením našeho Pána.

12. února 1620

Dopis č. 133

Baronovi Di Rochefortovi.

Přicházím příliš pozdě pane, abych Vás povzbudil. Přijal jste již tolik útěchy po tak značném zármutku. Berte v úvahu, že tento drahý syn byl spíše Boží než Váš. Měli jste ho jenom jakoby půjčeného. Jestliže Prozřetelnost usoudila, že nastal čas, aby ho vzala, je zapotřebí věřit, že to udělala pro jeho dobro. Naše století pak nestojí za tolik, aby ti, kteří z něho odcházejí, měli by být tolik oplakávání. Tento synáček získal mnoho a vyšel z této doby dříve, než do ní přišel. Slovo smrt je děsivé, tak jak je nám to předkládáno, protože nám říkají: Váš otec je mrtvý, Váš syn je mrtvý. To není dobrá řeč mezi křesťany. Bylo by zapotřebí říci: Váš syn odešel do své a Vaší vlasti. A poněvadž to bylo nutné, odešel skrze smrt, ale nezastavil se u ní. Nevím, jak můžeme mít za naši vlast svět zde na zemi, ve kterém jsme tak krátce, v porovnání s nebem, kde budeme věčně. My tam jdeme. A jsme více přesvědčeni o našich drahých přátelích, kteří jsou tam, než o těch, kteří jsou zde na zemi. Ti nás tam očekávají a my jdeme k nim. Ti, kteří jsou zde na zemi, nás nechávají jít, ale zdržují nás co nejvíce, aby nás mohli mít u sebe, a když jdou spolu s námi, je to proti jejich vůli. Jestliže ještě nějaký zbytek smutku utiskuje Vaši duši, vrhněte se před ukřižovaného Pána a žádejte Ho o pomoc. Dá Vám ji. A bude Vás inspirovat k pevnému rozhodnutí, aby Vás dobře připravil udělat jednu, v hodině, kterou On určí, tento "děsivý" krok.

Dopis č. 134

Jeanu De Lacurneovi

Řekneme si hned něco o otcích Barnabitech, protože mám velmi naspěch. Jsou to lidé solidní zbožnosti, nesmírně zdvořilí a laskaví. Jsou neúnavní v práci pro spásu bližních. Schází jim jenom jedna věc, ale snášejí to lehce. I když mají vynikající kazatele, nemohou dát nic lepšího, než sami sebe. Nemluví ještě dokonale francouzsky, ale den po dni se zlepšují. Umí jenom to, aby jim lidé rozuměli v promluvách, v katechismu a v rozmluvách. Myslím, že v budoucnu budou k velkému užítku Francie. Nepečují jenom o výchovu mládeže (na tomto poli excelují jezuité), ale umí i zpívat v chóru, zpovídají, katechizují také v nejmenších vesnicích, kážou - dělají všechno, co si jen můžete přát. Dělají to se srdcem, nepožadují mnoho pro svou obživu. Bylo by ideální uvést je tam, kde nejsou ještě jezuité. Vaše rozvážnost Vám poradí, co se dá udělat, abyste je přitáhl do Vaší diecéze. Vidím Vaši spolusestru na kříži, mezi hřeby a trny mnoha trápení. Co Vám řeknu, můj bratře? Volejte často k srdci našeho Pána, odkud nikdy nepřicházejí zármutky. On Vám dá vědět, že mají původ v Božské lásce. Je dobré mít před sebou spravedlnost, která nás trestá, ale je lépe dobrořečit milosrdenství, které nás staví do zkoušky.

Celý tento rok jsme prožili mezi nepříjemnostmi. Myslím, že jste se dozvěděl o předčasné smrti mého bratra a jeho manželky. Nikdo to nečekal, ale byly to šťastné odchody ze světa. Moje švagrová opravdu zemřela velice zbožně a mile. Jeden učený lékař, který byl u toho, mi řekl, že kdyby andělé byli smrtelní, chtěli by také tak umírat. Ale co můžeme říci, za těchto okolností? Je lépe neříci nic, a přijmout to. "Již jsem němý, neotevřu ústa, vždyť je to tvé dílo." (Ž 39,10). Ale proto, abych k Vám mluvil od srdce k srdci, neodvážil jsem se přidat slova, která následují: "Odejmi už ode mne svou ránu" (Ž 39,11). Budu prosit Boha, aby posvětil svou vůli v nás a nás ve své vůli. On ať je posilou Vám, i Vaší paní. "Proto stůjte pevně v Pánu, milovaní" (Fil 4,1), a milujte toho, který miluje Vás.

6.listopadu 1617

Dopis č. 135

Hraběti Tournonovi

Ne, pane. Já určitě nejsem choulostivý milovník obřadů a poklon, ani urážky neničí moje dobré vztahy, jestliže nejsou učiněny schválně, aby zničily přátelství (mluvím o přátelství, ne o obvyklé lásce, která nemůže být ničím ohrožena). Pokud urážky pocházejí z nedbalosti, slabosti, nerozumnosti nebo také z nějakého náhlého hnutí hněvu, rozhořčení a averze, zdá se mi, že přátelství, alespoň trochu solidní, by je mělo unést. Musíme brát v úvahu naši lidskou přirozenost podrobenou takovým nesnázím.

11. srpna 1614

Dopis č. 136

Pánovi Guglielmu Chabodovi.

Pane, těším se z Vašeho šťastného návratu. Tento návrat by byl útěchou pro Vás, pro všechny dobré lidi i pro mě, kdyby Vaše horlivost měla úspěch, který si zasluhovala. Tato doba je však taková. Nedává ovoce dobrému dílu, když tak po mnoha námahách ze strany těch, kteří ho podnikají. Zatímco zlo dělá pokroky bez těžkosti, skrze přirozenou špatnost tohoto století.

Jak budete šťasten, jestliže se ve dnech, které Vám ještě zbývají - a já Vám přeji, aby byly mnohé a dobré - co nejvíce věnujete Králi Vaší duše. Bude to v odpočinku napůl osamělého života, jakým je ten, kterým nyní žijete, ve srovnání s Paříží a dvorem. Doufám, že léto neuteče bez toho, abych měl to štěstí být trochu s Vámi a abych se mohl zdržet trochu déle. Kdyby mi můj úřad a moje soukromé záležitosti dovolily jít, kam bych chtěl, nacházel bych se občas i u Vás.

srpen 1614

Dopis č. 137

Markýzi Di Lullinovi.

Prosím Vás, abyste si často připomínal a kladl před oči to, co moudrá dobrota Boží chtěla vykonat ve Vás a skrze Vás. Udělila Vám majetek, přízeň, a autoritu.

Knížata a velcí pánové mají běžně již od narození to, co obyčejní lidé získávají jen s velkým trápením. Jestliže schází něco těm prvním, mohou všechno v Tom, který jim všechno dává. Stačí, že to chtějí a jsou, dostatečně mocní. Ale aby jejich vůle odpovídala řádu každé dobré vůle, její dokonalost musí být v tom, aby chtěli jen to, co chce Bůh. Je pravdou, že Bůh nechce od knížete nic jiného, než aby vládl poddaným s láskou a bázní, miloval a bál se Boha synovskou bází a čistou, svatou a velkodušnou láskou.

Často jejich shovívavost je čistá tvrdost a jejich spravedlnost je milosrdná. Na jejich příkladu závisí štěstí a neštěstí národů. Proto všichni mohou říci s Traianem: "Musím být takový kníže vůči svým poddaným, jakého bych si přál mít nad sebou, kdybych byl já poddaným."

Tak také každý pán je malý monarcha ve svém domě. Nesmí zapomínat na slova Apoštola "A vy, páni, dávejte otrokům, co jim spravedlivě patří. Pamatujte, že i vy máte Pána v nebi." (Kol 4,1). Ať nejednají tedy ve svém domě jako lvi, ať nerozčilují domácí a neutiskují služebníky. Jejich zbožnost ať je velkodušná a jejich odvaha plná laskavosti a dobroty. Toto je první lekce, kterou se mají naučit. Z ní se pak naučí plnit všechny závazky vůči Bohu a králi vyplývající z jejich poddanosti a vůči poddaným všechny služby moci, kterou mají vykonávat jen podle spravedlnosti a dobroty.

III. část

Bolest a smrt

Dopisy útěchy. Květina pro umírající a na hrobě: pro slabé na těle i na duši, naděje která nabízí úplně jiný život.

Dopis č. 138

Jednomu příteli

V těchto minulých dnech se zalíbilo Bohu navštívit mě v lásce k rodině. Vzal ze světa moji sestru z Thorenc, nedávno vdovu, moudrou ženu, ctnostnou a milou. Zdálo se mi, že můj bratr nebyl mrtvý, dokud ona žila. Zasvětila se sestrám Navštívení od prvního okamžiku vdovství, a Bůh jí dal milost, že zemřela v tomto institutu. Její smrt byla poznamenána mimořádnou svatostí, žádala hábit a vykonala sliby dříve, než zemřela.

Pán mi prokázal dobro tím, že jsem Vám řekl o svých bolestech, protože mě máte rád.

září 1617

Dopis č. 139

Jednomu příteli

Pane, jsem k Vám otevřený, abych si trochu ulevil. Ne, že by se mne příliš dotkla kárání a výtky, kterých jsem se stal cílem, protože před Bohem se cítím v této záležitosti bez viny. Jsem vyveden z míry tím, že tolik vášní propuklo okolo případu, ve kterém jsem já nebyl rozvášněn ani trochu. Kdo mě zná, ví dobře, že nechci téměř nikdy nic řešit vášnivě, nebo násilím, a když chybuji, je to kvůli nevědomosti. Chtěl bych znovu získat přízeň těch pánů ve prospěch mého úřadu. Když to nebude možné, nepřestanu v něm pokračovat, "procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; mají nás za svůdce, a přece máme pravdu." (2. Kor 6,8) Nechci ze života a z pověsti, než tolik, kolik bude Bůh chtít, abych měl. A budu z toho mít příliš v porovnání s mými zásluhami.

13. 12. 1619

Dopis č. 140

Jednomu příteli

Bratře, co Vám brání, abyste byl svatým? A co byste pro to nemohl dělat? Chudý člověk může být určitě svatým. Ale mocný pán, jak jste Vy, jím může nejenom být, ale dokonce může udělat svaté všechny, kteří jsou svědky jeho jednání.

Dopis č. 141

Paní Travernay

(jí byly určeny dopisy 68-69)

Drahá dcero, když trpíme, je moc těžké pozvedat své srdce k úvahám o Boží dobrotě. Mohou to dělat jenom ti, kteří jsou již delší dobu na to zvyklí. Mají ducha úplně obráceného k nebi, ale my, kteří jsme ještě velice křehcí, snadno ztrácíme odvahu, když myslíme na trápení a fyzickou bolest. Pak není třeba se divit, když jste v nemoci přerušila návyk meditovat. V tomto případě stačily střelné modlitby a povzdechy: Opravdu, protože bolest nám způsobuje povzdechy, vzdychat k Bohu, v Bohu a pro Boha nás nebude stát nic, je to lépe, než se dát do zbytečného nařikání.

Nyní, když Vám Bůh dal znovu zdraví, znovu meditujte, alespoň půl hodiny ráno a čtvrt hodiny před večerí. Měla byste důvod k velkým výčtkám, pokud byste měla nechut' k tomuto nebeskému medu, potom, co Vám dal Pán zakusit jeho chuť. Seberte znovu odvahu a nedovolte, aby Vás rozmluvy, setkání a všechny možné vztahy, které máte k druhým, zbavily dobra tak vzácného, jako je mluvit srdcem k srdci s Bohem [pozn: Dnes je toto nebezpečí značné, není už více místa pro zamyšlení se v denním programu moderního člověka. Bylo by zapotřebí přesvědčit se, že "všechno trmácení se člověka pro věci tohoto světa, je jako hra dětí na písku.... Nic nezůstane z toho, co postavily." (Řehoř z Nissy, PG 44, 628 - citace z dopisu 29)]

21. července 1610

Dopis č. 142

Paní Travernayové

Ujišťuji Vás, že Váš zármutek se mě živě dotkl. Myslím si, že to bude pro Vás velice tvrdé. Váš duch je jako duch všech lidí, kteří když nevidí důvod, proč se věci přihodí, nepřijímají je takové, jaké ve skutečnosti jsou, ale tak jak je cítí.

Váš synáček, to je jisté, dosáhl věčné spásy. Utekl nebezpečí, že se ztratí, nebezpečí, ve kterém vidíme tolik lidí. Řekněte mi, není to milost? Nemohl časem sejít z cesty? Tehdy byste přijala mnohem spíše neštěstí, než nyní, jako ho přijímá tolik matek? Je pravdou, že ho přijímáme od těch, od kterých jsme to méně očekávali.

Bůh ho vytrhl ze všech těchto nebezpečí a umožnil mu přijmout vítězství bez boje a sklídit plody slávy bez námahy. Nejsou odměněna Vaše přání, Vaše modlitby? Modlila jste se za to, aby zůstal zde na zemi s Vámi, v tomto slzavém údolí? Pán, který ví lépe, než my, co je pro nás dobré, vyslyšel Vaše modlitby ve prospěch syna, za kterého jste se modlila. Bylo to na úkor časné útěchy, kterou jste očekávala.

Schvaluji Vaše vyznání, že tento synáček možná odešel kvůli Vaším hříchům: je to myšlenka, která pochází z pokory. Nevěřím však, že by odpovídala pravdě. Ne, Bůh ho nezachránil z dobré časnosti, aby Vás potrestal, ale proto, aby upřednostnil jeho.

Zakoušíte bolest pro tuto smrt, ale dítě z ní má velký užitek. Přijala jste z ní časnou bolest, ale on radost věčnou. Na konci času, když se otevrou naše oči, uvidíme, že tento život je tak nepatrný, že bychom neměli oplakávat ty, kteří ho zanechali předčasně. Nejkratší život je nejlepší, protože nás vede ke spáse.

Odvahu, Vaše dítě je v nebi s anděly a se svatými. Je Vám vděčné za péči, kterou jste je zahrnuli v krátkém čase, ve kterém Vám bylo svěřeno, a především za modlitby. Na oplátku prosí Boha za Vás a svolává tisíce požehnání na Váš život. Buďte vždy ve shodě s Boží vůlí, ať můžete získat tímto životem to, z čeho se on raduje.

Zůstaňte v pokoji, držte své srdce v nebi, kde je tento malý svatý. Pokračujte v tom, abyste stále více chtěla věrněji milovat nejvyšší dobrotu, Spasitele. On ať je vždy naší útěchou.

3. ledna 1613

Dopis č. 143

Paní Charmoisy.

(cit. dopisy 57-61)

Nyní, když jste zarmoucená, nastal vlastně okamžik, abyste osvědčila Pánu lásku, kterou jste mu tolikrát slibovala a přede mnou vyznávala. Svěřte se do přímluv sv. Aloise, který potom, co po dlouhou dobu sloužil vojákům nakaženým morem, považoval se za šťastného, že umírá, a pronesl tuto modlitbu: "Vstoupím do Tvého domu, ó Bože, budu se Ti klanět ve tvém chrámě a vyznávat Tvé jméno."

Odevzdejte se do Boží vůle, která Vás povede dobrými způsoby, co se týká uvěznění Vašeho manžela. Chtěl bych Vám při této příležitosti nabídnout nějakou útěchu, ale nejsem toho schopen. Prosím Pána, aby byl Vaší posilou, a umožnil Vám pochopit, že do nebeského království se vstupuje po mnoha námáhách a trápeních, a že kříže jsou milejší než útěchy. Protože Bůh je zvolil pro sebe samého a pro své věrné služebníky.

Mějte svatou odvahu a pevnou důvěru v Toho, do jehož služeb jste se dala. On Vás neopustí.

28. října 1613

Dopis č. 144

Paní Chamoisy

Nemohu na Vás přestat myslet a chtěl bych k Vám mluvit, jak nejlépe umím. Jenom nevím, co mám říci, když jsem stejně jako Vy, celý zarmoucený. (pozn: Kvůli smrti bratrance, manžela adresátky.)

Bůh chce, abychom zkoumali události v lůně Jeho prozřetelnosti. Položme naše city do věčnosti, kde budeme spolu, abychom nebyli už nikdy více odloučení. Co záleží na marnostech tohoto pomíjivého života? Naše touhy jsou na druhé straně. Tam máme pozvedat své city.

Jsmo ve zkoušce věrnosti, kterou od nás Bůh chce. Držte srdce vysoko. Položte si svatý kříž na hrud', aby uklidnil Vaše vzlyky a vzdechy. Buďte celá jeho a věřte mi, On bude celý Váš.

Paříž listopad 1618

Dopis č. 145

Sestře paní De Cornillonové,

(citované dopisy 64-67)

Povzbuzujme se navzájem co možná nejvíce po smrti naší dobré matky. Milosti, které matce Bůh udělil, aby ji disponoval k šťastnému pozemskému konci, jsou jisté důkazy, že její duše byla přijata do náruče Božího milosrdenství. Může se říci, že byla šťastná, že byla tak osvobozena od trápení tohoto světa. Také my jednou budeme šťastní, když budeme žít, jako ona, zbytek našich dnů v báni a lásce Boží, jak jsme si to navzájem jednou slíbili.

Boží vznešenost nás přitahuje k touze po nebi. Bere nám pomalu to, co je nám drahé na zemi. Jestli Vaše srdce nemůže zabránit tomu, aby zakoušelo bolest, ať je alespoň umírněná. Splňte vůli Spasitele. Neurážejte jeho dobrotu, nedrásejte plod, který on vložil do našeho lůna.

K Vašemu povzbuzení musím dodat, že tato ubohá matka, dříve než odešla z Annecy, prošla spolu se mnou své svědomí. Obnovila všechna dobrá rozhodnutí, která učinila, aby sloužila Bohu a přišla se radostně ke mně vyzpovídat. Bůh nechtěl, aby byla smutná, když jí chtěl vzít k sobě.

Mějte mě vždy ráda, nyní jsem Váš více než kdy předtím.

Dopis č. 146

Sestře paní De Cornillonové

Moje drahá ubohá sestro. Kolik trápení zakouším pro bolest Vašeho srdce ze smrti našeho bratra, tak drahého všem. Ale není na to lék. Je třeba vložit naši vůli do vůle Boží, která zkoumá každou věc.

Bůh byl laskavý k našemu drahému zesnulému, když ho vzal ze století a z povolání, ve kterém je tolik nebezpečí zatratit se.

Co se mě týká, plakal jsem více než jednou, protože jsem miloval něžně tohoto bratra a nemohl jsem zabránit, abych nezakoušel bolest, která pochází z přirozenosti. Bylo pro mě útěchou, když jsem se dověděl, že zemřel v náručí otců barnabitů, poté, co vykonal generální svatou zpověď. Třikrát se smířil, přijal svaté přijímání a svátost nemocných velice zbožně. Co jsme si mohli přát lepšího? Také podle těla, mu bylo poslouženo tak, že mu nic nechybělo. Kníže, kardinál a kněžna poslali k němu návštěvu a pánové ze dvora mu poslali dary. Nakonec kardinál po jeho skonu poslal dvanáct svící s praporky jeho Výsosti, aby uctil zemřelého.

Bůh buď pochválen za péči, kterou měl, aby přijal jeho duši mezi své vyvolené. Co můžeme víc očekávat? Vdova ukázala velikou ctnost v tomto okamžiku. Zůstane zde po několik dní, až do té doby, než se znovu vrátí.

Dcero moje, utěšme naše srdce, jak nejlépe můžeme, a mějme za dobro to, co se zalíbilo Bohu vykonat, poněvadž všechno to, co on udělal, bylo dobré.

30. května 1617

Dopis č. 147

Paní De La Flechère

Slabost, mdloby a fyzická strnulost nemohou než sebou nést určitý citový smutek. Ale dokud vůle a Váš duch jsou pevně rozhodnutí sloužit Bohu, není se třeba ničeho obávat. Jsou to jen přirozené nedokonalosti, spíše fyzické nemoci, než hříchy nebo duchovní nedostatky. Je dobré sebrat odvahu a snažit se o činnost ducha, nakolik je to možné.

Na naši smrt je děsivá myšlenka, ale život, který je tam, není něco, po čem by se mělo méně toužit. Bůh nám ho dá ve svém milosrdenství. Nepoddávejme se skleslosti: i když jsme ubozí, nejsme ubozí u Boha, který je milosrdný k těm, kteří ho stále chtějí milovat a kteří v něm mají svou naději.

Když byl kardinál Boromejský blízko smrti, nechal si přinést obraz Ukřižovaného, aby osladil vlastní smrt smrtí Spasitele. Ano, myslíme na Toho, který je náš život (Kol 3.4), je to nejlepší lék proti strachu z našeho odchodu. Nemysleme nikdy na náš odchod bez toho, abychom nepřidali vzpomínku na našeho Spasitele.

V nedůležitých věcech nezkoumejte, jestli to co děláte, je málo nebo dost, jestli je to dobré nebo špatné, pokud to není zjevný hřích. Chtějte to konat pro Boha ve vší prostotě. Dokud jste v čase, dělejte s co největší dokonalostí to, co děláte, a to co máte ještě udělat. Krácejte prostě na cestě Páně a netrapte svou duši. Je zapotřebí mít odpor k vlastním chybám, ale odpor klidný a pokojný, ne hněvivý a zneklidňující. Spíše se cvičme v trpělivosti, z našich chyb vyzískejme užitek ve svatém ponížení sebe sama. Když tak nebudete činit, Vaše nedokonalosti, které vidíte tak naléhavé, Vás

budou zneklidňovat ještě silněji a zachovají se. Co nám nejvíc pomůže uchovat naše chyby, je přílišný neklid odstranit je.

Bůh ať je s paní Mieudry v tom Babylonu, do kterého jde, a ať ji dá více duchovních útěch než materiálních. Zdravím Paní Mirebel a přeji ji hojnost darů Ducha Svatého.

Je to velké pokušení být smutní z toho, že jsme ještě ve světě, když jsme tam z nutnosti. Boží prozřetelnost je moudřejší než my. Nám se zdá, že když změníme loď, budeme na tom lépe. Ano, pokud změníme sami sebe. Jsem zapřísáhlým nepřítelem těchto zbytečných přání, nebezpečných a špatných: i když to, co si přejeme, je dobré. Přání je samo v sobě špatné, protože Bůh pro nás nechce toto dobro, ale jiné. Bůh k nám chce mluvit z trnitého keře, jak to učinil k Mojžíšovi (Ex 3, 2), a my chceme, aby k nám mluvil v příjemném a mírném vánku jako k Eliášovi (1. Král 19.12).

Jeho dobrota ať Vás uchová. Buďte vytrvalá a odvážná. Děkujte Bohu, že inspiroval Vaši vůli, abyste byla celá jeho.

20. ledna 1609

Dopis č. 148

Té samé paní

Odvahu, dcero moje. Řekli mi, že odešla naše drahá sestra a ještě nás zanechala zde na zemi ve smutku, který takové odloučení obvykle způsobí. Chtěl bych Vám říct, abyste neplakala. Ne, je správné a rozumné trochu pláče jako svědectví o upřímné lásce, kterou jste k ní měla. Napodobujete tak našeho drahého Pána, který plakal pro svého přítele Lazara. Nedělejte to tak jako ti, kteří kladou všechny své myšlenky do tohoto ubohého života a neberou v úvahu, že také my, živí, kráčíme k věčnosti. Tam, jestliže žijeme dobře na tomto světě, se spojíme s našimi drahými zesnulými, abychom je už nikdy nezanechali.

Nemůžeme zabránit, aby naše ubohé srdce neprožívalo skutečnost tohoto života a ztrátu těch, kteří byli naši drazí společníci. Není zapotřebí popřít slavnostní závazek, který jsme udělali, že spojíme neoddelitelně svoji vůli s vůlí Boží. (pozn.: je nejlidštější ze svatých, chápe důstojnost a vznešenost lidského srdce. On sám pláče jako dítě ze smrti matky a bratra - cit. dopisy 146 - 195 - 198).

Jak je šťastná Vaše sestra, že viděla přiblížit se pomalu, pomalu, zdaleka svůj odchod. Tak se na smrt mohla připravit a svatě ji prožít. Klačme se Boží prozřetelnosti: ano, dobrořečme ji, protože všechno to, co chce Ona, je dobré. Ó Bože, jak mile by měla být přijímána tato malá neštěstí naším srdcem. Toto srdce si musí více oblíbit nebe než zemi.

Uvažujte o své smrti ve světle smrti Vykupitele. Jeho vůle ať je vždy oslavena. Ať žije Ježíš.

Dopis č. 149

Matce

Zpráva o Vašem zdraví, kterou mi bratr řekl, mě potěšila. Souhlasím s míněním mého bratrance Chaudense, poradce doktora Marcofrede, že on přijde do Sales, nebo když to bude možné přijdete Vy do Ženevy na tři nebo čtyři dny. Bude zapotřebí pospíšet si, než přijde velká zima.

Kdyby mi můj bratr řekl také o tom, v jakém stavu byla Vaše duše, moje útěcha by byla větší. Řekl mi jenom, že jste byla jednou veselá, jednou smutná, a že jste nechtěla, aby Vám pořídili nové boty.

Říkala jste, že nebudete tak dlouho žít, abyste jste je dostatečně užila. To není špatné, ale doufám, že se pomalu osvobodíte od takových myšlenek, které jsou úplně zbytečné a neplodné. Zabírají místo jiným úvahám, více milým Pánu. Musíte nechat svého ducha více svobodného a nezatěžovat ho podobnými pocity. Žijte ve velké svobodě, nechejte na Prozřetelnosti to, co se s Vámi stane.

S Vaším dovolením, budu k Vám mluvit více otevřeně. Drahá matko, nesmíte už ztrácet čas určitými myšlenkami, které neslouží k ničemu a mají příliš malou hodnotu, protože duch se jimi jenom trápí. Když jste dala co nejvíce do pořádku své záležitosti, a když pak jdou věci dobře, chvalte za to Boha. Když nejdou, jak si to přejete, odevzdejte je do rukou Boha, který řídí všechno k našemu dobru (Řím 8,28).

To je moje mínění, drahá matko. Pro lásku Boží, buďte odvážná, řekněte stokrát za den a to rozhodně: Bůh mi pomůže. A On to určitě udělá.

29. listopadu 1609

Dopis č. 150

Paní Favreové

(pozn.: Druhá manželka prezidenta Favre velice vážená světcem)

Dejte si pozor, aby se Vaše snaha nezměnila v neklid a nepokoj. Nakolik cestujete na vlnách a mezi bouřemi častých námah, dívejte se vždy k nebi a říkejte: Můj Bože, ať k Tobě směřuji, Ty ať jsi mým vůdcem a mým lodivodem. Pak se posilněte myšlenkou, že když budeme v přístavu, útěcha, kterou tam budeme mít, zastíní trápení, které zakoušíme. Směřujme k tomu přístavu mezi tolika bouřemi: dosáhneme ho, když budeme mít upřímné srdce, dobrý úmysl, pevnou odvahu, oči upřené na Boha a celou důvěru jen v Něho. Když nám silná bouřka leckdy převrátí žaludek, zamotá nám hlavu, nezneklidňujme se, seberme znovu dech, povzbudme se k dobrému.

Bojme se Boha a jiné věci nás nebudou děsit. Milujme Boha a každá věc od nás bude milována v Něm.

5. prosince 1610

Dopis č. 151

Paní Favreové

Vidím Vás celou ponořenou do mnoha těžkostí, které Váš vysoký úřad přináší. Teď je právě čas, abyste vzývala pomoc Páně a dovolávala se jeho ochrany. Aby mu práce, kterou děláte, byla příjemná, a Vy jste získala Jeho čest a slávu.

Uvažujte sestro, že naše dny jsou spočítané a důsledky námah nemohou trvat dlouho. S trochou trpělivosti vyjdeme z nich s poctou a radostí, protože nebudeme mít větší útěchu na konci našich dnů, než když jsme mnoho pracovali a snášeli mnohá trápení.

Dopis č. 152

Paní De Peyzieuové

Váš dopis, plný výrazů úcty, lásky a důvěry, by mě úplně získal pro Vás, kdyby se to nestalo již dávno. Drahá matko, šetříte příliš jméno syn, které je jménem srdce. Dáváte mi jméno uctivé, jako je jméno srdce, ale ne srdce mateřského, kterému já dávám přednost.

Abych k Vám mluvil podle naší vzájemné důvěry, říkám Vám, nezneklidňujte se, když stále vidíte ve své duši všechny ty nedokonalosti, které jste mi svěřila. Ne, naléhavě Vás o to prosím, i když je musíte odvrhnout a zavrhnout je, abyste se jim odnaučila, nesmíte se pro ně trápit a sužovat.

Odmítněte je s odvahou a klidem, a to takovým způsobem, abyste mohla učinit moudrá předsevzetí k nápravě. Taková předsevzetí, která uděláme klidně a se zralou rozvahou, nám umožňují zvolit nejlepší prostředky pro jejich splnění. Mezi těmito předsevzetími bude na prvním místě starost o domácí záležitosti. Nemluvím o úplném odevzdání, ale o umírněnosti. Ona Vám určitě umožní najít trochu času pro meditaci, pro duchovní četbu, pro pozvednutí srdce k Bohu v různých okamžicích dne, pro znovunabytí vnitřního a vnějšího pokoje, vlídnosti a pokory. Je veliké tajemství umět využít každý okamžik.

Nechte své duši v těchto sedmi nebo osmi dnech čas, aby se zklidnila a s přesvědčením učinila předsevzetí. Hlavně je třeba bojovat proti nenávisti vůči bližním a zdržet se jedné nedokonalosti - nepatrné, ale moc škodlivé - ve které se jen málo lidí zapírá. Když se stane, že soudíme bližního, nebo na něho naříkáme (a to by se mělo stávat zřídka), jsme navyklí nikdy neskončit a znovu začít od začátku. Opakujeme do nekonečna naše nářky, což je znamením trpkého srdce, kterému se ještě nedostává opravdového zdraví. Srdce silné a statečné si nenaříká, když ano, tak z velice vážných důvodů. Také tehdy neuchovává pocity se vzrušením a neklidem.

Odvahu, dcero moje, pár let, které máme zde na zemi ještě prožít, budou nám, s Boží milostí, lepší a užitečnější pro věčnost.

26. října 1612

Dopis č. 153

Paní De Peyzieuové

Jaké štěstí, že náležíme úplně Bohu, který, aby nás učinil svými, stal se úplně náš. Proto je třeba ukřižovat v nás všechny city, zvláště ty nejživější a vzrušující. Je třeba postupně zpomalit a zmírnit jednání, které takovému živému vzrušení předchází, aby se toto jednání neprojevovalo prudce, ne kvůli nám, ale kvůli Bohu.

Především musíme mít dobré srdce, vlídné a laskavé vůči bližním, zvláště když je nám zatěžko nebo máme nechuť: tehdy nemáme zajímavý důvod pro lásku. Máme jenom povinnou úctu k Spasiteli. Úctu, která činí lásku tím víc vzácnější, čím víc je očišťována od pomíjivých důvodů. Pán ať ve Vás rozmnoží Svou svatou lásku.

Dopis č. 154

Paní De Peyzieuové

Byl jsem ořesen zprávou o Vaší dlouhé a nebezpečné nemoci. Věřte mi, mám k Vám opravdovou synovskou lásku. Bůh ať je pochválen za to, že je Vám lépe.

Ted' se již musíte spřátelit s nemocemi a bolestmi. Jaké je štěstí pro duši, která se odevzdala Bohu, být vyzkoušena trápeními dříve, než odejde z tohoto světa. Drahá matko, jak se může poznat žhavá upřímná láska, když ne mezi trním, kříží, nemocemi, zvláště, když trvají dlouho? Stejně tak i náš Spasitel osvědčil svou nesmírnou lásku svými námahami a utrpením.

Milujte, moje drahá matko, milujte velice ženicha Vašeho srdce na lůžku bolesti. Na tom lůžku On utvořil Vaše srdce dříve, než bylo utvořeno ve světě. On spočítal všechny Vaše bolesti a utrpení a zaplatil cenou své Krve celou svou trpělivostí a láskou. Ta byla nutná, aby použil Vaši námahy k Jeho slávě a Vaší spáse.

Dopis č. 155

Paní De Peyzieuové

Děkuji Bohu, že Vám dal nová svatá předsevzetí spolu s novým zdravím. Je třeba bdít, protože tělo a duch často jdou různou cestou. V míře, kdy se jeden oslabuje, druhý sílí, a naopak. Duch musí kralovat. Když vidíme, že ztrácí sílu, musíme ho podpořit a posílit, aby zůstal nejsilnější.

Je pravdou, že nemoci jsou jako dušení zeleniny. Je třeba, aby Vaše srdce z nich vyšlo čistší, a my abychom se v nemoci stali silnější (2 Kor. 12,9).

Co se Vás týká, představuji si, že věk a úbytek sil Vám způsobí, že budete častěji nemocná a slabá. Proto Vám radím, abyste se cvičila v lásce k milované Boží vůli, v nezájmu o vnější útechy a ve vlídnosti v hořkostech. Bude to nejvýtečnější oběť, kterou můžete vykonat.

Odvahu, praktikujte nejenom nezměnitelnou lásku k Bohu, ale také lásku něžnou, milou a příjemnou k lidem, kteří jsou kolem Vás. Říkám Vám to ze zkušenosti. Nemoc, i když nezabraňuje lásce, zabraňuje být příjemnými k bližním, když nejsme pozorní.

Přeji Vám co největší dokonalost v Kristu Ježíši.

duben 1616

Dopis č. 156

Paní De Peyzieuové

Moje duše trpí kvůli Vašemu srdci, drahá matko, protože ho vidím celé pokryté mimořádnou bolestí. Je to bolest, která se nemůže kárat. Jak ten syn byl velice milý! (pozn.: Syn adresátky, bratr kapucín, byl poslán na ostrov Maragnan v Brazílii, aby tam upevňoval evangelizaci.) Je to pravda, všichni co ho znali, to mohou dosvědčit. To by mělo být pro nás útechou v tomto okamžiku. Opravdu se zdá, že ti, jejichž život byl hodný památky a úcty, žijí ještě po smrti, protože se na ně vzpomíná s láskou. On odešel tak daleko od nás, dobrovolně se zřekl prostředí, ve kterém žil, aby šel a sloužil Bohu, svému Králi a své vlasti v Novém světě. Jeho velkodušnost ho přiměla k takovému rozhodnutí. Vaše

velkodušnost by měla přivolit takovému rozhodnutí hodnému úcty, kvůli kterému jste se vzdala naděje, že ho ještě uvidíte v tomto životě. Nezůstává Vám než naděje, že budete mít čas od času jeho dopisy.

Se souhlasem Prozřetelnosti odešel z Nového světa, aby šel do toho, který je starší, po kterém všichni touží, kam musíme všichni odejít, každý ve svou hodinu. Uvidíte ho dříve, než byste ho uviděla, kdyby byl zůstal tam, kde byl. Tam žil mezi námahami při práci pro krále a církev. Zkrátka, ukončil své smrtelné dny ve znamení povinnosti a v zachovávání svých slibů. Tento konec je vynikající, a není třeba se obávat, že by ho Bůh učinil nešťastným, když mu byl příznivý od kolébky.

Utěšte se, drahá matko, a pozvedněte své srdce, klanějte se Prozřetelnosti, která dělá každou věc příjemnou. Její důvody jsou někdy utajené. Projevuje se nicméně Její dobrota, a zavazuje nás věřit, že dělá každou věc dobře.

Vy sama jste na odchodu tam, kde je Váš drahý syn. Když tam budete, nechtěla byste, aby byl on ještě v Indii, protože uvidíte, že je mu lépe mezi anděly a svatými než mezi tygry, a divočinou. V čekání na odchod uklidněte své mateřské srdce myšlenkou na svatou věčnost, ve které se nachází Váš syn a ke které jste tak blízko. Budete s ním moci také mluvit, ne skrze dopisy, ale tím, že budete mluvit Bohu o něm: tak bude rychle vědět všechno, co chcete aby věděl, a přijme pomoc, kterou mu poskytnete modlitbou.

Křesťané způsobují velkou křivdu, že jsou tak málo křesťany, a že tak krutě znásilňují zákony lásky, aby poslechli zákon strachu. Modleme se za ty, kteří se dopouštějí tohoto velkého zla a modleme se za duši našeho drahého zesnulého. Je to nejmilejší modlitba, kterou se můžeme obrátit na Toho, který se modlil stejnou modlitbu na kříži, potvrzenou pak jeho Nejsvětější Matkou (Lk 23,34).

21. května 1615

Dopis č. 157

Paní De Peyzieuové

Znám velice dobře kvality Vašeho srdce a zejména nadšení a sílu v lásce: je to vlastně to, co Vám umožňuje mluvit k Bohu o drahém zesnulém a co Vás vede k touze dovědět se, kde se on nyní nachází.

Drahá matko, je zapotřebí potlačit podněty, které pocházejí ze zvláštní vášně lásky. Když překvapíte Vaše srdce v této hře, musíte se hned také hlasitými slovy obrátit na Pána a říci mu tato nebo podobná slova: Ó Bože, jak je milá Tvá prozřetelnost. Jak je dobré Tvé milosrdenství. Tento synáček je šťastný, že padl do tvé otcovské náruče, ve které se mu nemůže přihodit nic jiného než dobro.

Je třeba dobře uvažovat, abychom se nedomnívali, že by to nebyl ráj nebo očištec: díky Bohu, není k tomu opravdu důvod. Tak zaměstnávejte sebe, pak se obraťte projevy lásky k Ukřižovanému.

Když doporučíte svého syna Bohu, řekněte Mu to prostě: Pane, odevzdávám Ti syna svého lůna, ale mnohem více syna Tvého milosrdenství, zrozeného z mé krve, ale znovuzrozeného z krve Tvé. Jděte dále, protože když dovolíte Vaší duši rozptylovat se tak poutavým předmětem, nebude chtít nikdy se od něho odloučit. Pod záminkou modlitby a zbožnosti bude mít záminku libovat si v určitých přirozených zalíbeních a útěchách. Ony Vám zabrání, abyste se zabývala nadpřirozeným a svrchovaným předmětem Vaší lásky. Je třeba umírnit se v těchto nadšeních přirozených citů, které zneklidňují ducha a rozptylují srdce.

Milovaná Matko, useberme se a disponujme se k povinnosti, kterou máme, abychom milovali jedině Boha. Nedovolme si žádnou kratochvíli, ani ne kvůli tomuto světu, ani ne kvůli věčnosti. Potom, co jsme dali tvorům to, co jsme povinni v lásce, přenesme všechno na naší první a svrchovanou lásku, kterou jsme povinni Stvořiteli. Sjednoťme se s Jeho božskou vůlí.

červen 1615

Dopis č. 158

Paní De Peyzieuové

Trápím se kvůli Vám, z důvodů těchto obecných vlivů. Drahá Matko, jak je klamný tento život a jak je třeba toužit po věčnosti. Jak jsou šťastní ti, kteří po ní touží. Držme se za milosrdnou ruku našeho

dobrého Boha, protože on nás chce vést. Buďme učenliví a pokorného srdce vůči všem, ale především vůči domácím.

Opravdu se nezneklidňujeme, přívětivě mezi sebou jednejme, snášejme jedni druhé.

Buďme velice pozorní, abychom nepozbyli odvahy. "Ách", říká David, "odvahy jsem pozbyl" (Ž. 39,13). Nikdy však neztratíme odvahy, když my sami první ji neopustíme. Mějme vždycky odvahy, jako svatá Kateřina Sienská a jako svatý Dionýsius.

Ježíš Kristus ať je stále ve Vašem srdci.

Dopis č. 159

Paní Aiguebelletteové

Drahá dcero, znovu jsem se vrátil. Sotva jsem přišel z pastorační návštěvy, musel jsem znovu odjet až do Rodana kvůli věci, která se týká služby Bohu.

Jak bychom byli šťastní, kdybychom se oddali úplně této svaté službě, ať cestujeme, nebo zůstáváme na místě, ať konáme dobro nebo trpíme zlo. Když trpíme, protože zkouška naší věrnosti je větší v snášení, než v činnosti, proto jsou mučedníci upřednostňováni před vyznavači, a utrpení Vykupitele bylo hlavním činem naší spásy.

Vím, že nemůžete více spát natažená na lůžku a že musíte odpočívat v sedě kvůli těžkostem dýchání.

Není to dobré cvičení v umrtvování, které Vám Bůh dává, které tolik svatých dělalo dobrovolně?

Nebude to méně než u těch svatých? Spíše více, jestliže se to velkodušně koná. Přijměte ho s hlubokou vděčností z dobré ruky Otce, který ho tam vložil. Když máte mnohé těžkosti s dýcháním, musíte o tolik více "dýchat" v Bohu, s neustálým přáním růst v lásce k Bohu. Ať žije Ježíš.

15. prosince 1611

Dopis č. 160

Paní Aiguebelletteové

Zanechme na nějaký čas meditaci (neustupujme, když ne pro to, abychom skočili lépe) a odevzdávejme se a projevujme upřímnou lásku k Bohu. Ta se jenom v trápení projeví úplně: milovat Boha uprostřed sladkostí, to by uměli také i sotva narození, ale milovat ho v hořkostech, to je zkouška věrnosti milujícího. Říci "Ať žije Ježíš", na hoře Tábor, to říkal také svatý Petr, ve své neotesanosti, měl k tomu odvahy. Říci to však na Kalvárii, říká to jen jeho matka a věrný učedník.

Odvahu, dcero moje, doporučuji Vás Pánu, aby Vám dal tuto svatou trpělivost. Není v mé moci předložit mu ji pro Vás, když tak, aby udělal to jak On chce, a aby zformoval Vaše srdce tak, aby tam mohl bydlet On a kralovat tam věčně. Ať ho zformuje, jak se Mu to zalíbí, kladivem, pilníkem, štětcem: On to může dělat jak chce, že je to pravda dcero moje?

Vím, že Vaše trápení se nedávno zvětšilo, a tím se také zvětšila moje nelibost. I když s Vámi chválím a dobrořečím Pánu za to, co dovolil a co koná ve Vašem životě, že Vás činí účastnou na jeho svatém kříži, a že Vás korunuje svojí trnovou korunou.

Říkáte mi, že když na Vás útočí bolesti, nemůžete se vůbec zastavit u myšlenky na bolest, kterou Pán vytrpěl pro Vás. Není to až tak žádoucí, abyste to dělala, ale musíte pozvednout srdce ve vši prostotě, jak je to nejčastěji možné ke Spasiteli tímto způsobem:

1. Přijměte bolest z jeho ruky, jako kdybyste Ho viděla osobně, pokládat jí na Vaši hlavu.

2. Buďte ochotná přijímat ji nadále.

3. Proste Pána, aby pro zásluhy jeho svatého utrpení, přijal z Vaší strany tyto malé nepříjemnosti, ve spojení s utrpením, které On trpěl na kříži.

4. Prohlašujte, že chcete nejenom trpět, ale i milovat své těžkosti.

5. Vzápějte mučedníky a tolik služebníků a služebnic Božích, kteří se těší v nebi, protože velice trpěli na tomto světě. Není opravdu špatné toužit po léku, ale je třeba si ho moudře zaopatřit, protože Bůh, který na Vás dopustil bolest, je taky původcem léku. Musíte ho tedy použít s takovou odevzdaností, která když Boží Vznešenost chce, aby bolest zvítězila, souhlaste s Ní, a když chce, aby zvítězil lék, chvalte Ho za to.

Není to nevhodné projevovat zbožnost v sedě. Platí to také pro nevolnost mnohem menší, než je ta, co máte Vy.

Jak budete šťastná, když budete pokračovat v tom, abyste byla pod Boží rukou pokorně, vlídně, učenlivě. Doufám, že tato bolest hlavy bude dobrá pro Vaše srdce. Je to čas, ve kterém můžete svědčit o své veliké lásce slovy "Ať žije Ježíš". Ať žije Ježíš a kraluje mezi bolestmi, protože my nemůžeme kralovat ani žít mimo bolesti jeho smrti.

Dopis č. 161

Paní Aiguebelletteové

Vidím Vás často na lůžku bolesti mezi mnohými a různými zármutky. Kdybych uměl najít úlevu Vašemu srdci, byl bych šťastný. Dcero moje, všechno to, co umím v tomto případě, umíte také Vy. Časté trápení Vás učiní mnohem moudřejší v umění trpět. Zkrátka, kdo chce přijímat rány tohoto smrtelného života, musí se držet v nejsvětější Boží vůli a doufat v blaženou věčnost. Všechna tato mnohá trápení a bolesti brzy pominou, jsou to jen okamžiky. Dále je to, že jsme ještě neprolili krev pro Toho, který ji prolil pro nás na kříži.

Jsem spokojený, že zakoušíte radost, když přistupujete k Božské svátosti, neměl jsem to potěšení, abych mluvil s dobrým otcem rektorem o přání, které máte, abyste přijímala často. Ostatně ani bych se neodvážil, nebylo by to rozumné, abych já dával lekci tak vynikajícímu učiteli. Kdyby to byl jenom on sám, který by umenšil četnost Vašeho přijímání, měl bych ještě dost odvahy. Protože je to mínění celého řádu, stačí mi následovat opačné mínění, bez toho, abych šel nevhodně proti nim. Věřím, že toto rozhodnutí udělali jezuité, je to částečně založeno na krajním nepohodlí, které by jim způsobilo být velice často ve zpovědnici, což by jim ubralo času na tolik jiných nutných povinností. Je třeba se přizpůsobit, a lépe přemítat o nedělním svatém přijímání po celý týden. Bůh požehná Vaší poddajnosti a nahradí Vám útěchu ze svatého přijímání touto poslušností.

25. září 1621

Dopis č. 162

Paní D Escrillesové

Moje drahá sestro, dostal jsem dopisy, které jste svěřila paní Travernayové a jiný dopis, ve kterém mi upřesnila povahu Vašeho trápení. Tyto mlhy nejsou tak husté, že by nemohly být rozptýleny sluncem. Bůh, který Vás vedl až dosud, podrží Vás svojí svatou rukou. Je třeba, abyste se mu vrhla do náruče s úplným odevzdáním sebe sama, do Jeho prozřetelnosti, protože teď je to tak nejlépe. Odevzdat se Bohu ve vlídnosti a v míru, když všechno kvete, mohou udělat téměř všichni. Odevzdat se mu mezi boufkami a uragány, to je vlastní Jeho dětem: říkám vrhnout se k Němu s úplným odevzdáním se. Jestliže to uděláte, budete udivena, jak před Vašimi očima zmizí všechna strašidla, která Vás nyní zneklidňují. Boží vznešenost toto od Vás očekává, proto, aby Vás přitáhla k sobě a učinila z Vás podivuhodně svou.

O člověku, o kterém si myslíte, že by na něj mohla připadnout část viny, mluvejte málo a poctivě, chci říci nerozšiřujte své nářky, nedělejte to často. I když tvrdíte určitě to, o čem jste si jistá, mluvejte pochybně o věcech pochybných.

Píši Vám zaneprázdněný, v den, kdy bylo toho nejvíce, jak jsem to tu již delší dobu neměl. Budu se modlit za Váš klid a Vaši útěchu, když se Jemu zalíbí udělit Vám ji. Uklidněte příbuzné mile a moudře. V podobných příležitostech ukrývání uzdraví víc zla za hodinu, než roztrpčení za rok. Bůh myslí na všechno, utečte se k Němu. Ať je On vždy uprostřed Vašeho srdce.

7. ledna 1614

Dopis č. 163

Paní Murat De La Croixové

Drahá sestřenice, jak je klamný tento život a jak krátké jsou jeho útěchy. Trvají okamžik a v jiném okamžiku jsou už pryč. Kdyby snad nebylo svaté věčnosti, ke které tyto okamžiky směřují, měli bychom důvod nadávat na naši situaci.

Vězte, že Vám píši s velikou bolestí v srdci pro ztrátu, kterou jsem utrpěl. Je to ještě bolestnější, když si představím Váš pláč potom, co jste uslyšela smutnou zprávu, která Vás učinila vdovou tak brzy, a takovým netušeně bolestným způsobem.

Kdyby mnoho těch, kteří budou mít účast na Vašem zármutku, mohlo umenšit Vaši hořkost, zůstalo by Vám z ní jenom trochu. Protože ti, co poznali tak výborného rytíře, pomohli by Vám svou bolestí. Nemohou ulehčit Vaší bolest, musí sama zmizet. Musí to být Bůh, kdo Vás podepře. On musí být Vaše útočiště a Vaše posila. Nejvyšší dobrota se bezpochyby skloní k Vám a přijde do Vašeho srdce, aby mu pomohla v tomto trápení, když se odevzdáte do Jeho otcovských rukou. Byl to Bůh, kdo Vám dal manžela, je to On, který Vám ho nyní vzal k sobě. Je zavázán, být Vám příznivý v zármutku, který Vám tato ztráta způsobuje, pro hlubokou lásku, kterou On samotný vlil do Vašeho manželství.

To je vše, co Vám mohu říci. Naše přirozenost je utvořena tak, že umíráme v nepředvídanou hodinu. Nemůžeme utéci těmto lidským podmínkám. Proto máme trpělivost a používáme rozum, abychom osladili to zlé, kterému se nemůžeme vyhnout. Dívejme se na Boha a Jeho svatou věčnost, ve které naše ztráty zde na Zemi budou napraveny a naše společenství odloučené smrtí, bude znovu obnovené.

Dopis č. 164

Paní Grandmaisonové

Drahá sestro, neměl jsem to potěšení vidět pana Rogemonta, ale vím, že Vás zasáhl hanopisem, který odtamtud přišel. Chtěl bych sám snášet Vaše trápení, nebo alespoň Vám pomoci je snášet. Prosim Pána, aby byl ochráncem Vašeho srdce a vzdálil z něho každý přílišný smutek. Vzdálenost mi zabraňuje, abych Vám pomohl i jiným způsobem.

Mnohá naše trápení jsou určitě více imaginární než skutečná. Myslíte si snad, že svět věří na uhranutí? Může se stát, že někdo se baví tím, že ostatní padají do podezření, ale vězte, že když je naše duše dobrá a odevzdaná do Božích rukou, každý druh podobných útoků vyprchá jako kouř, a čím silnější je vítr, tím dříve zmizí. Zlo pomluvy se neuzdraví nikdy tak dobře, jako zatejením a neopakováním urážek a tím, že vyzkoušíme naši pevnost, že nedáme žádnou záminku k pomluvě. Tím méně, co se týče takového hanopisu. Anonymní pomluva nemá otce ani matku, která by ji chtěla držet u krtu, aby tak ukázala, že je nezákonná. Odvahu. Chci Vám říci tato slova, kterými se svatý Řehoř obracel na velice zkoušeného biskupa: "kdyby tvé srdce bylo v nebi, vítr této země by jím vůbec nepohnul" (Ep. XI,45.). Tomu, kdo se vzdal světa, nemůže škodit nic, co přichází ze světa. Vrhňte se k nohám Ukřižovaného a podívejte se, kolik bezpráví snáší. Proste Ho, aby Vám skrze vlídnost se kterou jste je přijala, dal sílu snášet tyto malé nesnáze, které se Vám přihodily jako jeho věrné služebníci.

Blahoslavení chudí, protože budou bohatí v nebi, království náleží jim. Blahoslavení ti, kteří jsou pomlouváni a tupeni, protože budou poctěni Bohem. (Mt 5,3-11).

listopad 1613

Dopis č. 165

Paní Grandmaisonové

Co to slyším? Říkají mi, že Vy, která jste těhotná, se postíte a nedáváte tak plodu výživu, kterou mu jako jeho matka jste povinná dávat. Nedělejte to, naléhavě Vás prosím a podrobte se radám lékařů. Živte bez skrupulí Vaše tělo, vzhledem k tomu, kterého nosíte. Neopomeňte určitě vnitřní umrtvování: je to jediná oběť, kterou Bůh od Vás žádá.

Můj Bože, jak veliké duše jsem zde našel ve službě Bohu. Jeho dobrota buď za ně chválena. Vy jste spojena s nimi, protože máte stejné přání. Žijte celá pro Boha a pokračujte v modlitbě za mne.

Grenobl březen 1617

Dopis č. 166

Paní Grandmaisonová

Mohu Vám říci, drahá sestro, že celý tento rok jsem prožil mezi mrtvými. Mezi tím množstvím přátel a příbuzných, které jsem ztratil zde na zemi, jsem viděl odcházet během tří měsíců mého bratra, jeho jediného syna a jeho manželku. Měl jsem je velice rád.

Díky Bohu, bylo to ve prospěch jejich spásy. Můj bratr, který odešel sloužit jeho Výsosti jako voják, zemřel u řeholníků, jeho syn zemřel v nevinnosti a moje švagrová jako světice. Poté, co žádala a obdržela hábit sester Navštívení a udělala sliby na smrtelném lůžku. Takto se to asi líbilo Bohu, kterému musí být naše vůle podřízena.

Vidím, že za několik dnů Vás zasáhne rána, která je srovnatelná s mojí: včera jsem viděl naši dobrou matku. Našel jsem ji na konci tohoto smrtelného života, kam ji přivedla nemoc a především věk.

Odvahu sestro! Musíte se pevně držet, abyste se nezvyklala pod těmi otřesy a přilnula k Prozřetelnosti. Po prvních nevyhnutelných vlnách bolesti zůstaňte v míru, v pokoji, očekávejte se svatou nadějí čas, ve kterém půjdeme stejným způsobem i my, tak jak oni. Uvidíme znovu všechny, kteří nás předešli. Musíme děkovat Bohu, že nám tak dlouho ponechal matku, a není rozumné vidět v tom špatné, když On si ji vezme k sobě. Dělá to proto, aby jí dal lepší život.

Vím, že půjdete se svou bolestí k nohám ukřižovaného Pána tam, kde se všechny hořkosti stávají sladkými. Nemám už nic, co bych Vám řekl, jenom to, že Vám přeji mnohá požehnání.

Belley 5. října 1617

Dopis č. 167

Paní De Veyssilieuové

Mám trochu času ke splnění slibu a tak Vám předkládám nějaké prostředky, abych u Vás zmírnil strach ze smrti, který Vám způsobil velké zděšení v nemoci a v těhotenství. Třebaže opravdu nejde o hříchy, je to škoda pro Vaše srdce, které zneklidněno takovou vášní se nemůže spojit s Bohem tak, jako kdyby bylo v klidu.

1. Především Vás ujišťuji, když vytrváváte ve zbožných cvičeních tak, jak to děláte nyní, zmírní to trochu Vaše trápení. Když si uchováte svobodu od špatných citových stavů a budete se spojovat častěji s Bohem, budete méně navázána na tento smrtelný život a jeho prázdné radosti. Pokračujte tedy ve zbožném životě, stále se zdokonalujte. Zakrátko se Váš strach zmírní.

2. Myslete často na dobrotu a milosrdenství, se kterým Bůh přijímá lidi v okamžiku smrti, jsou-li mu odevzdáni během života a snaží-li se Mu sloužit a milovat Ho, každý podle svého povolání. Jak jsi dobrý Pane k těm, kteří mají upřímné srdce. (Žalm 73,1) .

3. Pozvedejte často srdce se svatou důvěrou a hlubokou pokorou k Vykupiteli. Říkejte například: Pane, jsem ubohá, ale Ty přijmeš moji ubohost ve svém milosrdenství a přitáhneš mě svojí otcovskou rukou, abych se mohla z Tvého dědictví radovat. Jsem slabá, ubohá, bezcenná, ale v ten den mě budeš mít rád, protože jsem doufala v Tebe a přála si, abych byla Tvá.

4. Vzbuzujte v sobě co největší lásku k ráji a k nebeskému životu. Rozvedení této myšlenky dostatečně najdete v knížce "Úvod do zbožného života" (pozn.: část I. kap. 16,17), v meditaci o budoucí slávě. Tak budete více ctít a milovat věčné štěstí. Méně se budete bát zanechat tento smrtelný a pomíjivý život.

5. Nečtěte knihy nebo spisy, ve kterých se mluví o smrti, soudu, o pekle. Díky Bohu rozhodla jste se křesťansky žít a není třeba, abyste byla tlačena k hrůzám.

6. Projevujte často úkony lásky k Panně Marii, svatým a nebeským andělům. Vstupte do příbuzenského svazku s nimi, adresujte jim slova chvály a lásky: když máte mnoho přátel mezi obyvateli nebeského Jeruzaléma, bude Vás to stát méně, zanechat tento pozemský domov.

7. Adorujte, ctěte a dobrořečte svatou smrt Ukřižovaného a vložte všechnu důvěru do jeho zásluh, skrze které se Vaše smrt stane šťastnou. Svatý Karel během nemoci, která ho přivedla k hrobu, si dal položit blízko sebe obrazy Kristova hrobu a agonie na Olivetské Hoře.

8. Uvažujte, že jste dcera katolické církve a radujte se z toho. Děti této matky, které si přejí žít podle jejích zákonů, umírají vždy šťastně. Blahoslavená matka Tereza to říká takto: největší útěchou v hodině smrti je to, že jsme děti svaté církve (Ribera : "Vita Matris Theresiae" 3,15).

9. Ukončete modlitby v duchu důvěry a řekněte např.: Pane, Ty jsi moje naděje, v Tebe jsem složila svoji důvěru (Ž. 57,2). Bože, kdo kdy v Tebe doufal a zůstal zahanben? Doufám v Tebe, a nebudu zahanbena na věky (Ž 31). V střelných modlitbách během dne a u svatého přijímání používejte slov

důvěry a lásky, jako např.: Ty jsi můj otec! Pane, ty jsi ženich mé duše, král mé lásky, milovaný mého srdce! Sladký Ježíši, Ty jsi můj Pán, má pomoc, mé útočiště.

Uvažujte často o lidech, které milujete nejvíce a od kterých se Vám nelíbí odloučit se, jako o lidech, se kterými budete věčně v nebi. Pro Vás je to velice lehké, protože Vaši drazí slouží Bohu a bojí se Ho.

Protože jste trochu melancholická, podívejte se co říkám v "Úvodu " o smutku a léku na něj (část IV c.12). Žijte šťastně a spokojeně v nebeské lásce.

7.dubna 1617

Dopis č. 168

Paní De Veyssilieuové

Když jsem se zpozdil, abych Vám napsal, připočítejte to této nesnesitelné cestě na které je třeba dělat více, než se může a chce, a nedělat to, co se chce, ani kdyby se to mohlo.

Bál jsem se aby Vás nemoc Vašeho otce nezarmoutila víc než je zdrávo. Nyní díky Bohu získáváte zdraví a sílu. Drahá dcero, je to důstojná lekce, hodná toho, abychom se jí naučili: tento život nám nebyl dán k ničemu jinému, než pro získání života věčného. Kvůli nedostatku tohoto poznání často klademe naši lásku do věcí tohoto světa, ve kterém jsme jenom přechodně. Když se stane, že ho máme zanechat, jsme z toho všichni překvapení a vylekaní.

Věřte mi: abychom žili šťastně během této pouti na zemi, musíme mít před očima naději na příchod do vlasti, kde zůstaneme věčně. Mezitím musíme pevně věřit (protože je to pravda), že Bůh, který nás volá k sobě, dívá se na způsob, jakým tam jdeme, a všechno to, co dovolí, aby se nám stalo, bude pro naše větší dobro. On ví, kdo jsme my, a podrží nás svou otcovskou rukou v těžkých okamžicích, aby nás nic nezastavilo. Aby nám daroval tuto milost, chce od nás úplnou důvěru.

Nepředcházejte neštěstím tohoto světa se strachem, ale s dokonalou nadějí, že Bůh (kterému náležíte) Vás z nich vysvobodí. On vás střežil doposud, zůstaňte přímo napojená na Něho. On vás bude doprovázet. Kde nebudete moci chodit sama, tam Vás ponese.

Čeho se máte bát, když jste Boží? On nás ujistil, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha (Řím. 8,28).

Nemyslete na to, co se stane zítra, protože stejný Otec, který o Vás má péči dnes, bude ji mít zítra a navždy. Nepošle Vám zlo, ale dá Vám nepřekonatelnou odvahu.

Zůstaňte v pokoji! Odeberte Vaší představivosti to, co ji může zneklidňovat a říkejte často Pánu: Ty jsi můj Bůh, důvěřuji v Tebe. Ty budeš při mně, budeš mým útočištěm. Nebudu se bát ničeho, protože jsi se mnou a ve mně a já s Tebou (Ž 31, 15-24,2-90,2-22,4).

Čeho se může bát dítě jako Vy v náručí takového Otce? Buďte jako dobré dítě. Děti nemyslí na mnoho záležitostí, mají někoho, kdo myslí místo nich. Jsou dosti silní, když s nimi zůstane Otec.

Dělejte to také tak a budete žít v pokoji.

Parigi 16. ledna 1619

Dopis č. 169

Paní De Veyssilieuové

Neměl bych Vás ve svém srdci, kdybych neměl účast na Vašich zármutcích. Je jisté, že tím, že jsem pro Vás a pro Vaši rodinu přítelem, mám velký soucit s Vašimi bolestmi i s bolestmi paní Baumeové, Vaší sestry. Zdá se mi však, že jste nedůtklivější než ona k útěchám. Říkám Vám proto, že by byl omyl, kdybychom považovali rodiče, přátele a útěchy za věci, na které můžeme navázat své srdce. Nejsme na tomto světě podrobeni lidským podmínkám a jejich ustavičné nestálosti? Upřeme naši pozornost na svatou věčnost, ke které směřujeme.

Ó pokoji lidského srdce, nachází se jen ve slávě a kříži Ježíše Krista. Žijte podle těchto úsudků, občerstvujte často své srdce v jisté naději, že se budete těšit jednou věčně z blažené a neměnné věčnosti.

31.prosince 1621

Dopis č. 170

Paní De La Baumeová

Ať žije Ježíš!

Kéž by mě Duch svatý inspiroval k tomu, co Vám mám napsat. Proto, abychom žili stále zbožně, musíme zakotvit naše srdce v pevných a vynikajících zásadách.

První, kterou Vám poradím, je od sv. Pavla. "Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha" (Řím. 8,28). Je to pravda, protože Bůh může a umí vyzískat dobro i ze zla, pro toho, kdo to zlo koná. Snad to neudělá pro toho, kdo se mu dal bez výhrad? Ano, také hříchy jsou v Jeho prozřetelnosti obráceny k dobru Jeho dětí. Nikdy by David nebyl tak pokorný, kdyby nezhřešil, ani Magdalena by tak nemilovala Spasitele, kdyby jí On neodpustil tolik hříchů, a nikdy by jí neodpustil, kdyby se jich nedopustila.

Podívejte se na toho velkého umělce milosrdenství: obrací naše velké ubohosti v milost a z našich nepravostí, které se podobají jedu zmije dělá pro nás protijed. Řekněte mi, co neudělá ze zármutku, námah, pronásledování, které podstupujeme? Když se Vám stane jakékoliv neštěstí, ať přijde z jakékoliv strany, ujistěte se, že když milujete Boha, vše se obrátí k dobrému. I když nevidíte, jak by se to mohlo stát, buďte si tím jistá. Když Vám Bůh hodí na oči bláto potupy, je to proto, aby Vám dal krásný pohled na Něho, královskou podívanou. Když dovolí, abyste upadla, (také sv. Pavel se zhroutil na zem), je to proto, aby Vás slavně pozvedl.

Druhá zásada je: Bůh je můj Otec. Jinak by Vás nenaučil říkat: Otče náš, který jsi na nebesích (Mt. 6,9). Čeho se máte bát Vy, která jste dcerou takového Otce, bez jehož vůle ani jeden vlas na zem nepadne? Je divné, že i když jsme jeho děti, můžeme mít jinou starost kromě té, abychom ho milovali a sloužili Mu. Služte Mu ve své rodině, jak tomu On chce. Tehdy On převezme péči o Vás. "Myslí na mě", říkával sv. Kateřině Sienské, které svátek dnes slavíme, "a Já budu myslet na Tebe" (Raimondo - da - Capua - Život sv. Kateřiny sen. I, 10). Otče věčný, říká mudrc, Tvá prozřetelnost řídí všechny věci (Moudr. 14,3).

Třetí a největší je ta, kterou Pán naučil apoštoly: co Vám scházelo? (Lk. 22, 35). Ježíš je posílá sem a tam, bez peněz, bez hole, bez bot, bez mošny, oblečené jenom do tuniky, (Mt. 10,9-10) a nyní jim říká: "Když jsem Vás poslal, scházelo Vám snad něco"? Odpověděli: ne! Dcero moje, když jste mívala zármutky také v době, kdy jste nebyla důvěřivá v Pána jako nyní, zahynula jste snad? Proč tedy nemáte odvahu, abyste překonala jiné těžkosti? Bůh Vás dosud neopustil. Jak Vás může opustit nyní, když chcete být Jeho?

Nebojte se budoucího zla ze světa, snad ho neuvidíte a když ho uvidíte, Bůh Vás posílí. On přikázal sv. Petrovi, aby kráčel po vodě. Petr, když viděl vítr a bouři, prosil o pomoc Pána, který mu řekl: "Člověče malé víry, proč jsi pochyboval? Vztáhl k němu ruku a ujistil ho" (Mt 14,29). Když Vás Bůh nechá kráčet na vlnách těžkostí, nekolísejte, nebojte se, Bůh je s Vámi. Mějte svatou odvahu a budete zachráněna.

Čtvrtá zásada se týká věčnosti. Málo mi záleží na tom, co je v těchto pomíjivých okamžicích, jen když budu věčně ve slávě mého Boha. Moje dcero, jdeme k věčnosti, už jednou nohou jsme v ní. Jenom ta ať, je šťastná, co na tom záleží, že tyto okamžiky jsou těžké? Víme, že naše protivenství, která trvají tři nebo čtyři dni, způsobí věčnou útěchu, (II Kor. 4,17) a nechceme je snad snášet?

To co není pro věčnost nemůže být nic jiného, než marnost.

Pátá je ta, kterou má apoštol: já se však za nic nechci chlubit ničím, než křížem Pána Ježíše Krista, (Gal. 6,14). Zasad'te do svého srdce Ježíše ukřižovaného a všechny kříže tohoto světa se Vám budou zdát růžemi. Ti, kteří jsou bodáni trním Ježíšovy trnové koruny, necítí více jiná bodnutí.

30. dubna 1618

Dopis č. 171

Paní De Sautereauová.

Paní, ani nemůžete věřit, jak sdílím Váš zármutek. Vážil jsem si zvláštním způsobem Vašeho drahého zesnulého manžela z mnoha důvodů. Především však kvůli jeho ctnostem a zbožnosti (pozn.: manžel adresátky - prezident parlamentu).

Je to bolestné, že v době, kdy je nedostatek takových duší mezi lidmi jeho stavu, je těžké vidět a snášet ztráty tak škodlivé společnosti.

Když však, drahá paní, vezmeme vše v úvahu, je třeba, abychom se přizpůsobovali životním podmínkám ve kterých jsme, životu pomíjivému a smrtelnému. Smrt, která vládne tomuto životu, přijde jednou sama: bere sem a tam, bez výběru a metody, mezi dobrými a špatnými, mladými i starými.

Šťastní jsou ti, kteří žijí tak, že jsou vždy připraveni zemřít, aby mohli žít věčně, v životě, kde není více smrti. Náš drahý zemřelý byl mezi nimi, vím to dobře. Jenom toto stačí k naší útěše. Za několik dnů, nebo několik let, ho budeme následovat a přátelství začatá na tomto světě budou pokračovat, aby už nemuselo být žádné odloučení. Mějme však trpělivost, očekávejme odvážně, až přijde naše hodina, abychom šli tam, kam odešli naši přátelé. Protože jsme je upřímně milovali, pokračujme v lásce k nim, dělejme z lásky k nim to, co by si přáli, abychom dělali, a to, co nyní od nás očekávají.

Největší přání drahého zesnulého v okamžiku jeho odchodu bylo, abyste nezůstávala příliš dlouho v bolestném stavu, který Vám jeho nepřítomnost způsobí. Hledejte způsoby, jak ji zmírnit z lásky k němu. Nyní je v radosti, nebo ho určitě čeká, přeje Vám svatou útěchu a doufá, že zmírněním Vašeho trápení uchováte si své oči pro lepší pláč a sebe pro lepší starosti než je smutek.

Zanechal Vám vzácné důkazy z manželství: uchovejte si své oči a dívejte se na to, co ty oči těší.

Dodávejte těm očím odvahy. Představte si, že drahý manžel Vás o to na smrtelném lůžku prosil.

Sales, 21 června 1617

Dopis č. 172

Paní Le Maistreové

(pozn.: Kateřina Arnauldová sestra matky Angeliky, slavné abatyše Port-Royal. Celá rodina Arnauldova byla v přátelském vztahu se světcem. Jeden jejich syn byl Sacy, překladatel bible, přítel Pascala)

Co Vám říct, moje dcero, když Vás vidím mezi tolika hořkostmi? Odvahu, prosím Vás o to: Ženich, kterého jste si vybrala, od doby, kdy jste se odloučila od toho, koho Vám vybrali, je hrst myrhy (Kant 1, 12). Kdokoliv ji miluje, nemůže nemilovat hořkost. Ty, které On upřednostňuje ve své lásce, jsou vždy zasaženi trápeními. Jak by bylo možné přitisknout se na srdce našeho ukřižovaného Pána, bez toho, že by hřeby a trny, které probodly Jeho, neprobodly také nás?

Ach, jak vynikající a dobrý je bratr, kterého zde máte (pozn.: Roberto Arnauld jednatřicetiletý ztratil již dvě děti, vstoupil do Port-Royal se svými pěti dcerami). Odchod jeho Františka se ho dotkl jako otce, který vidí odcházet syna, aby se přiblížil k velikému Králi. Bezpochyb, tak je třeba žít v tomto nestálém a proměnlivém životě. Když se dověděl o Vaší nemoci a nemoci sestry Marie, byl dojat a láska mu vyzařovala z očí. Přesto zůstal pevný a bez neklidu, protože je ctnostný křesťan.

Velký svatý Mauricius, patron Touraine, jehož svátek se teď slaví, viděl pobíjet celou svou drahou legii před svými očima. Může se říci, že trpěl tolikeré mučednictví, kolik vojáků viděl umučit. Dcero, my trpíme mučednictví srdce, když pro Boží lásku vidíme umírat ty, které milujeme a se kterými jsme spojeni. Ten, který viděl umírat na kříži nejmilovanějšího ze všech synů, chce pro Vás vyprosit od toho samého Syna útěchy, které Vám budou užitečné. Nosím v srdci vzpomínku na Vaši sestřenicí. Chtěl bych jí napsat, ale nemohu to udělat v hluku davu, který mi sotva dovolil, abych napsal tyto řádky. Pozdravte ji mile ode mě a ujistěte ji, že nedojdeme do Bourges, kam směřujeme, zítra ráno bez toho, abych ji poslal svůj dopis. Milujte tuto drahou duši, podporujte ji svou rozmluvou, aby vždy lépe sloužila Bohu.

Amboise 22. září 1619

Dopis č. 173

Paní Le Maistreové

Kdyby to bylo možné, chtěl bych každý den dostávat zprávy o Vás a každý den Vám dávat zprávy o sobě. Umím si představit, že nežijete bez zármutku. Víím, že byste mohla být trochu podpořena duchovním vztahem, mezi námi dvěma. Vííte dobře, že Bůh uchová budoucímu životu dědictví svých dětí a v přítomném životě nedal svým miláčkům jinou cest, než mnoho trpět a jít za Ním s křížem.

Vidím, že jsme oba pevně zakotvení v této pravdě. Z jedné strany mi nelze zabránit, abych trpěl spolu

s Vámi, protože jste moje dcera, z druhé strany se raduji s Vámi v kříži našeho Pána, (Gal. 6,14) protože jste šťastná, že máte na něm účast.

Při první příležitosti mi dejte vědět o Vás a celém zástupu Vašich drahých dětí, které Vám Bůh dal proto, abyste byla jejich duchovní matkou, tím spíš, že jste jejich tělesnou matkou.

červenec-srpen 1620

Dopis č. 174

Antonínovi Arnauldovi.

(pozn.: hlava rodiny, advokát, který způsobí církvi tolik těžkostí)

Pane, fyzicky se na Vás dívám z velké dálky, ale velice z blízka duchovně. Vidím Vaše otcovské srdce zarmoucené mnoha neštěstími po mém odchodu. Také se mi zdá, že Bůh, Váš dobrý anděl, Vaše rozvaha a Vaše odvaha Vás podpírají a upevňují mezi těmi všemi ořesy. Znáte velice dobře tento ubohý život, který je na tomto světě, než abyste zůstal udiven událostmi, které se Vám stanou. Co Vám tedy mám říci? Nechme vzít Bohu to, co se Mu líbí, poděkujme Mu za to, co nám nechá, ještě spíše za to, co nám daruje, s tím, že jednou uvidíme Jeho tvář.

Budu mít vždy účast na Vašich útěchách, i na Vašich trápeních, protože jsem s Vámi a Vaší rodinou svázán nerozlučnou láskou, Bohem požehnanou. Všichni Vás zapřísaháme, abyste pečoval o sebe a neničil se přehnanou prací, protože v míře, v jaké přibývá věku, musíte si dopřávat spravedlivý odpočinek. Uděláte neporovnatelně mnohem více během deseti let v umírněné práci, než během jednoho nebo dvou let přemrštěného úsilí. Je třeba zmenšit břemena na míru, se kterou věk umenšuje síly.

Amboise 22. září 1619

Dopis č. 175

Paní De Herseove

(pozn.: Manželka královského rádce. Sestřenice Patera Olieria, velice oceňovaná sv. Vincencem, aktivně přispívala na díla obou)

Bůh ví, že mezi city, které vložil do mé duše, je jeden nejsilnější, neměnný a zbavený osudu zapomenut. Je to ten, abych Vás velice miloval a prokazoval Vám dokonalou úctu. Pamatuji vždy na Vás a na Vaši rodinu při oběti, kterou každý den předkládám Bohu Otci na oltáři.

Ve Vašem dopise nacházím veliký důvod k Boží chvále, protože Vás cvičí ve svaté odloučenosti. Není to nic těžkého, lehká hnutí, o kterých mi říkáte. Tato lehká překvapení vášní jsou nevyhnutelná v životě člověka. Proto veliký apoštol volá: "Jak ubohý jsem to člověk, cítím dvojího člověka v sobě, starého a nového, dva zákony, zákon smyslu, a zákon ducha, dvě činnosti vůle a milosti. Kdo mě vysvobodí z tohoto smrtelného těla? (Řím 7, 21-24).

Dcero moje, sebeláska umírá jedině s naším tělem. Budeme vždy cítit její smyslné útoky, její tajná pokušení, dokud jsme v tomto vyhnanství. Stačí, že nesouhlasíme svobodným, rozhodným a vytrvalým souhlasem.

Cvičení v odpoutání se je tím lepší, čím je člověk starší ve smyslové části své přirozenosti. Tato přirozenost byla nedokonalá i u našeho Pána. On jako syn Adamův, třebaže bez hříchu a každého důsledků hříchu, nebyl necitlivý ve smyslové části a v lidských schopnostech. Proto netoužil zemřít na kříži. Odpoutanost byla vyhrazená úplně duchu, jeho vyšší části, schopnostem zapálených milostí, a nakonec on sám byl "nový člověk".

Buďte tedy v pokoji. Když se nám stane, že přestoupíme zákony odpoutaností v nepodstatných věcech, nebo při přemáhání vlastní sebelásky a vášní, pokořme své srdce před Bohem. Nakolik je to možné, řekněme s důvěrou: Smiluj se nade mnou, Pane, smiluj se, jsem tak ubohý (Žalm 6,3). Znovu povstaňme v pokoji. Znovu spojme nit odpoutaností, pokračujme ve své činnosti. Není třeba přetrhout struny nástroje, když si všimneme, že jsou rozladěny. Je třeba napnout ucho, abychom se dověděli kde je chyba, a vlídně strunu napnout nebo povolit.

7. července 1620

Dopis č. 176

Paní Rivolatová

Paní, když vím, že jste vdova, chápu Vaší bolest v této odloučenosti. Povzbuzuji Vás, abyste se nenechala unést smutkem. Milost, kterou Vám Bůh dal, chtít mu sloužit, Vás zavazuje, abyste v Něm hledala útěchu. Dcery Boží lásky mají velkou důvěru v Jeho dobrotu, aby nikdy nezoufaly, mají útočiště, ve kterém mohou nalézt každou útěchu.

Kdo potkal tento pramen živé vody, nemůže dlouho zůstat zmítán událostmi tohoto ubohého života. Víím, že jste nemocná. V míře, ve které se zvětšuje nemoc, musíte růst také v odvaze, naději, že Ten, který si zvolil smrt na kříži, aby nám ukázal svoji lásku, Vás přitáhne stále více do své lásky a do své slávy s kříží a trápeními, které Vám nyní posílá.

Dopis č. 177

Paní De Ruansové

Považuji Vás za hodnou soucitu, drahá dcero, když Vás vidím zmítanou tolika zármutky. Byla byste ještě více hodná soucitu, kdyby Vás Bůh nedržel svýma svatýma rukama v rozhodnutí, být úplně Jeho. Bez toho, by byla Vaše duše nejenom zmítána, ale celá ponořena do tlaku tolika těžkostí. Vody utrpení, by Vás byly již pohrbily ve svých vlnách.

Vy však žijete, jste vytrvala a odhodlaně přijímáte všechna tato neštěstí. Touto zkouškou Vás Bůh uznává za svou legitimní dceru. Jeho Vznešenost přebývá ráda v pichlavém křoví Vašeho srdce, obklíčeného úzkostí. Oheň, který spálil Váš dům, nestrávil ani neumenšil v popelu, Vaši trpělivost. Zůstaňte taková, jaká jste, položte své starosti do Prozřetelnosti, která Vás znovu pozvedne Svou mocí.

Děkuji Vám, že jste mi řekla o Vašem neštěstí. Jestliže z jedné strany se mi nelíbí, co zasáhlo Vás, kterou tolik miluji, z druhé strany mě utěšuje, že Vás to zdokonaluje, Vás, které přeji každou dokonalost.

leden 1621

Dopis č. 178

Paní De Ruansové

Kolik ohňů, dcero moje, vidím kolem Vás: horečka jako oheň spaluje Vaše tělo. Oheň jako horečka spaluje Váš dům. Doufám však, že oheň nebeské lásky okupuje úplně Vaše srdce, že byste mohla říci: "Pán mi dal zdraví a dům, Pán mi vzal zdraví a dům, jak se to líbilo Pánu, tak se stalo. Bud' pochváleno Jeho Svaté jméno (Job 21, 1).

"Ano, ale to nás velice obtěžuje, činí nás chudými". Je to pravda, dcero moje, ale šťastní jsou chudí, protože jejich je nebeské království (Mt 5,3). Musíte mít vždy před očima trpělivost a utrpení Joba a uvažovat o tomto velikém velmožovi nataženém na smetišti (Job 2,8). Měl trpělivost a Bůh mu dal dvojnásobek dober časných a stonásobně dober věčných.

Vy jste dcerou ukřižovaného Krista, jaký tedy div, když máte účast na Jeho kříži? "Mlčel jsem, říká David, neotevřel jsem ústa, protože ty Pane jsi to tak chtěl" (Žalm 39,10).

Och, skrze kolik nelibých neštěstí směřujeme k věčnosti. Důvěřujte a myslete na Boha: On bude mít o Vás péči, příznivě Vás bude podpírat. V míře, ve které Vám posílá trápení, Vás posílí, abyste s jeho milostí dobře snášela trápení. 8. února 1621

Dopis č. 179

Komtese Miolansové

Paní, třebaže jsem Vás neznal, když jsem se dozvěděl o neštěstí, které Vás zasáhlo, měl jsem s Vámi živý soucit. Představil jsem si, jak silný musel být tento nenadálý otřes. Kdyby moje blahopřání bylo tak účinné, jak je laskavé a něžné, doufám, že byste měla trochu útěchy. Lidské myšlenky jsou zbytečné a prázdné samy v sobě (Ž 94,11): jedině Bůh je otec a utěšitel lidských srdcí, jedině On potěší lidi dobré vůle. Jsou to lidé dobré vůle, kteří směřují k Němu podle Jeho vůle.

Byla to opravdu dobrá inspirace, kterou jste přijala, abyste se trochu vzdálila mimo nával utěšitelů tohoto světa, i když dobrých, abyste svěřila rány Vašeho srdce do rukou nebeského Lékaře. Také lékaři na této zemi vyznávají, že žádné uzdravení není možné bez ticha a klidu.

Důvěrná slova, která Bůh říká zarmoucenému srdci, které se utíká k Jeho dobrotě, jsou sladší nad med, zdravější nad balzám, uzdraví každý druh vředu. Srdce člověka, které se spojuje se srdcem Božím, nemůže překážet, aby milovalo a vlídně přijímalo blesky, které mu Boží ruka posílá. Vaše svatá Blandina nacházela úlevu mezi bolestmi mučednictví ve třech sladkých slovech: já jsem křesťanka. Blahoslavené srdce, které umí dobře používat tento povzdech.

Milá paní, pro utišení Vaší bolesti Vám řeknu, že kdo chce učinit své srdce nezasazitelné pozemským zlem, musí ho ukrýt v nebi, jak to říkával David. V Božím tajemství, uvnitř jeho svatého stánku (Žalm 31,21). Zkoumejte věčnost, ve kterou věříte: a naleznete, že všechno to, co nenáleží tomuto nekonečnému časovému prostoru, nesmí žádným způsobem umenšit naši odvahu.

Váš drahý syn přešel z tohoto do jiného světa pod dobrou ochranou, v naplnění svých povinností vůči Bohu a vlasti. Uvažujte o tomto přechodu jenom ve vztahu k věčnosti.

Dopis č. 180

Komtese De Rossilonové

Pohybovali jsme se mezi strachem a nadějí z důvodu Vašeho neštěstí (pozn.: kvůli smrti manžela). Mohu po pravdě říci, že úvaha o Vaší bolesti mě živě zasáhla, když jsme si byli jisti, že se stalo zlo, které pochybné hlasy předpovídaly.

Nyní, drahá dcero, musíte uklidnit své srdce a dát správný výraz své bolesti. Musíte ji ohraničit rozumem.

Všichni jsme věděli, že je nám neznámá hodina, ve které by podobné neštěstí mohlo zasáhnout nás, a to smrtí někoho drahého, nebo by jiné zasáhla naše smrt. Jestli jsme nemysleli na tuto skutečnost, musíme vyznat svůj omyl a litovat ho, protože jméno smrtelníků, které všichni nosíme, činí, že nám to nemůže být odpuštěno.

Neplačme, dcero moje: brzy se všichni znovu sejdem. Pokračujeme neodvratně k místu, kde jsou naši mrtví, zakrátko tam budeme. Myslíme jenom na to, abychom rostli v dobrou a napodobovali všechno dobré, co jsme u nich poznali.

Ať je požehnán Bůh, který tomu, jehož nepřítomnost pociťujeme, udělil dostatečný čas k tomu, aby se dobře připravil vykonat tuto šťastnou cestu. Položte své srdce pod kříž a přijměte smrt a všechno to, co milujete z lásky k Tomu, který daroval a přijal smrt za nás.

září 1622

Dopis č. 181

Strýci

Přijal jsem s velikou bolestí zprávu o smrti mé tety, která mě měla tolik ráda a které jsem lásku dokonale oplácel. Chtěl bych Vám podat svědectví o této bolesti, kdybych věděl, že tím zmírím Vaši bolest a kdyby mi to dovolily pastorační návštěvy. Alespoň, že Vás přišel můj bratr potěšit. Tuto povinnost má on i já. Přišel, aby Vás ujistil, že jak jsem upřímně ctil drahou zesnulou, tak budu z celého srdce milovat její svatou památku a všechny ty, které zanechala na tomto světě.

Drahý strýčku, toto bolestné odloučení je zmírněno tím, že bude trvat krátce. Nejenom že doufáme, ale směřujeme k šťastnému odpočinku, do kterého tato krásná duše byla nebo brzy bude přijata.

Vezměme si od této dobré duše toto krátké a nutné čekání, naopak rozmnožme vzdechy a slzy za ní. Vzdychejme a plačme před Pánem, aby se mu zalíbilo urychlit její vstup do Jeho slávy, pokud jí ještě neudělil tuto milost. Znal jsem jí dobře, protože se mi často s největší důvěrou svěřovala ve svaté zpovědi. Z toho vyvozuji jistotu, že Prozřetelnost, která jí darovala tak zbožné křesťanské srdce, ji naplnila požehnáním v poslední hodině.

Dobrořečme Bohu a chvalme Ho, klaňme se Jeho ustanovením, uznejme nestálost tohoto života a očekávejme v pokoji budoucí život.

Saint Julien 12. října 1611

Dopis č. 182

Jedné paní

Nevěděl jsem, drahá dcero, že bolest tak silně utiskovala Vaše srdce, jinak bych Vám poskytl všechnu posilu, kterou mě Bůh obdařil. On ať je pochválen, protože přijímáte stále více, Jeho svatou vůli. Pozvedáte často svůj zrak k nebi, a berete v úvahu, že tento život není nic než přechod k životu tam nahoře. Čtyři nebo pět měsíců nepřítomnosti utečou brzy. Když naše návyky, naše smysly, zaujaté uctíváním tohoto světa a jeho způsobu života, nám způsobí, že příliš pocítíme to, co se nám protiví, opravme si tento nedostatek ve světle víry. Ta nám umožní považovat za šťastné ty, kteří v několika dnech uskutečnili svoji cestu. V těchto několika příležitostech, je třeba vyzkoušet velikost naší věrnosti. Šťastní ti, kteří neberou příliš vážně, že ztratili to, co Bůh bere pro sebe.

Dopis č. 183

Jedné paní

Odvahu, je třeba být takovými, jakými nás činí Bůh, abychom byli, a stali se statečnými v nemoci (II.Kor 12, 9). Není pravda, že zbožnost by se stala nemocnou, když tělo je nemocné. Opravdu ne, dcero moje. Vy necítíte zatím větší útěchu a nemůžete dělat vnější cvičení. Říkám Vám, že v tom nespočívá láska k Bohu, ale spíše v rozhodnutí srdce, které chce zůstat vždy neoddělitelně spojeno s Boží vůlí.

Dopis č. 184

Jedné paní

Drahá dcero, co znamená pro Vás, když Vám píše takovým nebo jiným způsobem? Chcete mít jistotu o mém zdraví. Nezasluhuji takový zájem, ale říkám Vám, je díky Bohu dobré. Doufám, že mi vydrží i o těchto svátcích, abych kázal, jak jsem to dělal během adventu. Tak skončíme tento rok a začneme nový. Ach Bože, léta jdou, utíkají nezadržitelně v řadě, jedno po druhém. Vyprazdňují čas, který obsahují, stravují náš smrtelný život a vymezují naše pozemské dny.

O kolik milejší je věčnost, protože její trvání je bez konce. Její dny jsou bez nocí, její štěstí je nezměnitelné. Jaké štěstí pro duši, když Bůh má odpuštění pro její hříchy, když jí umožní vidět sladkost ráje. V očekávání, že uvidíme Ježíše oslaveného, dívejme se na Něho očima víry, celého poníženého v jeho malé kolébce. On, ať je vždy uprostřed Vašeho srdce. Ať žije Ježíš.

prosinec 1613

Dopis č. 185

Jedné paní

Dověděl jsem se, paní, o Vaší nemoci, ale nezapomněl jsem na svou povinnost k Vám. Když Bůh vyslyší moje přání, povstanete s větším zdravím a především s větší svatostí. Často se opravdu vychází z takových nemocí s dvojitým užitkem, protože horečka rozptyluje špatnou tělesnou náladu. Protivenství přijímaná z Boží ruky rozptylují špatnou náladu srdce.

Neznamená to, že bych Vás uctíval jako svatou, když mluvím o zvětšení svatosti. Nejsem opravdu nakloněn k pochlebování. I když nejste svatá, Vaše touhy jsou svaté. Vím to dobře a přeji si, aby se staly tak velkými, aby se obrátily v dokonalou zbožnost, ve vlídnost, trpělivost a pokoru. Naplňte srdce odvahou a důvěrou v Boha. Ten, který Vám umožnil pocítit první přitažlivost Jeho svaté lásky, Vás nikdy neopustí, jestliže Ho dřív neopustíte Vy.

26. dubna 1615

Dopis č. 186

Jedné paní

Paní, dívám se na Vás se soucitem, od té doby, co jsem se dozvěděl o Vaší bolesti. Vím, že jste navyklá snášet podobné zvraty, nevyhnutné v našich smrtelných podmínkách. Protože jste jich měla v posledních letech mnoho, budete na ně méně citlivá. Nechtěl bych, aby Vás takové návraty nešťastí

sklícily. Pořád doufám, že potom, co jste tolikrát vložila svou vůli do vůle Boží, potom co jste tolik meditovala o pomíjivosti tohoto života a skutečnostech budoucího života, najdete dobrou posilu u paty Kristova kříže. Tam smrt se stala pro nás lepší než život. Myslím si, že iluze tohoto světa Vás neodtrhnou od Vašich rozhodnutí.

Je třeba přizpůsobit se tomu, co je nutné, a umožnit, aby nám to posloužilo k našemu budoucímu štěstí, ke kterému můžeme směřovat jediné skrze kříž, trny, zármutky. Málo záleží na těch, které milujeme (i když oni jsou s tím spokojeni), že jejich pobyt v tlačenici a ubohosti tohoto života je krátký. Ani pro nás by nemělo mnoho znamenat, kdybychom mysleli na to, že jediné věčnost si zaslouží, abychom ji brali v úvahu.

Nenechte se vyvést z míry protivenstvím. Přitiskněte se k nohám našeho Pána, řekněte mu, že jste Jeho. On si ochotně poslouží Vámi a Vašimi věcmi, jak se mu to zalíbí, aby Vám a Vaším milým zajistil věčnost Jeho lásky. Tyto okamžiky nezasluhují, aby byly brány v úvahu, když tak jako prostředek, abychom přišli k tomu Dobru.

29. května 1618

Dopis č. 187

Jedné paní

Když jsem poznal Vaše zármutky, dotkly se mě v upřímné lásce, kterou mi Bůh k Vám dal. Zdá se mi, že jsem Vás viděl příliš trpící, když jste byla oddělena od jediného velice milovaného syna. Opravdu nepochybuji, že si myslíte, spíše jste si jistá, že toto odloučení potrvá krátce, protože všichni jdeme rychlými kroky tam, kde se nachází Váš syn: to znamená do náruče (musíme v to doufat) Božího milosrdenství.

Proto musíte co nejvíce zmírnit rozumem bolest, kterou Vám přirozenost přináší. Mluvím k Vám velice zdrženlivě. Je to již dávno, co jste vyjádřila přání sloužit Bohu a co jste navštěvovala školu Kříže. Proto nyní nejenom přijímáte všechno trpělivě, ale jsem si jistý, že i vlídně a laskavě. S ohledem na Toho, kdo nesl svůj kříž a nesl ho až na smrt. S ohledem na Toho, který měl jediného Syna, ale Syna jedinečného. Viděl Ho umírat na kříži s očima plnými slz a se srdcem plným bolesti (ale bolesti milé a příjemné) pro spásu všech. Jste zbavena svého nejcennějšího oblečení. Dobrořečte Pánu, který Vám ho dal a nyní Vám ho vzal. On Vás podrží na místo syna.

Paříž 23. srpna 1619

Dopis č. 188

Jedné paní

Dověděl jsem se, že jste byla těžce nemocná, ale že jste znovu v pořádku. Ve všech těchto úzkostech se mi zdá, že Vás vidím zvolat, že všechno to je dobré, protože to bylo způsobeno otcovskou rukou nejvyšší Dobrotы.

Jak je šťastný ten synáček, že odletěl k nebi jako malý anděl, téměř dřív, než se dotkl země. Jakou záruku máte zde na zemi dcero moje. Jsem si jist, že jste projednala tuto záležitost srdce se srdcem Spasitelovým. On Vás svatě uklidní. On svatě uklidní přirozenou něžnost Vašeho mateřství. Budete mít často před očima synovské ujištění, kterému On Vás naučil: "Ano, Otče, tak se ti zalíbilo." (Mt 11,26).

Když tak budete jednat, budete šťastně mrtva v Pánu spolu se svým synem. Váš život bude s ním ukryt v Bohu. Když se objeví Spasitel, který je naším životem, tehdy se objevíte ve slávě s ním: je to způsob, kterým mluví Duch Svatý v Písmu (Kol 3,3-4). My snášíme bolest, trpíme a umíráme s těmi, které milujeme, pro lásku, která nás spojuje s nimi. Když trpí a umírají v Pánu a my bereme jejich utrpení a smrt z lásky k Tomu, který z lásky k nám chtěl trpět a zemřít, my trpíme a umíráme s nimi. Toto všechno dělejte souhrnně, je to mimořádné duchovní bohatství a toto si uvědomujeme den po dni, když pro tuto lehkou námahu budeme mít věčnou odměnu.

Když jste přijala nemoc, kterou Vám Bůh poslal, snažte se uzdravit ze stejného důvodu, protože Bůh chce, abyste se uzdravila. Naléhavě Ho prosím, aby nás měl za své, bez rozdílu, jestli zdravé či nemocné, v protivenství či v prospěchu, v životě i ve smrti, v čase či na věčnosti.

2. prosince 1619

Dopis č. 189

Jedné paní

Znám velice dobře množství Vašich trápení a nemohu o nich vědět bez toho, abych netrpěl s Vámi. Vím, že Bůh, který Vás ve své prozřetelnosti zasvětil tomuto způsobu života ve světě, Vás pronikne nutnou inspirací, abyste žila svatě. Co se mě týče, nevím, co bych měl dělat, abych Vás povzbudil. Některé věci mi však zabraňují, abych Vám napsal tak často, jako to bylo na začátku našeho vztahu. Především se mi zdá, že nyní už toho není tak třeba, když jste navyklá na kříže. Už jsem dost zatížen lety, a Vám mohu říci o tolika nepříjemnostech, které mi zabraňují, abych mohl to co chci. Množství korespondence mi umožňuje málo psát, ať jednomu nebo druhému. Přesto jste vždy přítomná v mé mši, ve které nabízím nebeskému Otci milovaného Syna a ve spojení s Ním, Vaši duši, aby Vás přijal do Své ochrany. Aby Vám dal účast na Svě lásce, zvláště u příležitosti soudních sporů a jiných vztahů, které máte s bližními: tam, kde je to více nutné a těžké. Tam, kde je třeba stále být pokorný a vlídný, ať je to vnějškově, anebo i vnitřně, kde vidím že i nejlepší klopýtají. Proto soudní spory vzbuzují ve mně veliké obavy o duše mně tak drahé. Tam vlastně třeba ukázat naši věrnost, aby se mohlo říci o nás, jako bylo řečeno o Jobovi po tolika pokáráních a protivenstvích: "Při tom všem se Job nijak neprohřešil a neřekl proti Bohu nic nepatřičného" (Job 1,22,10).

Co jiného Vám mohu přát než být věrnou Bohu uprostřed všech protivenství, které Vámi zmítají? Nikdy si na Vás nevzpomenu bez toho, abych Vám přál pokrok v lásce k Bohu. Milujte Ho, moje milá sestro, v okamžicích, které máte pro modlitbu, milujte Ho, když Ho přijímáte ve svatém přijímání. Milujte ho, když je Vaše srdce zavlažováno jeho svatými útěchami. Především Ho milujte, když Vám posílá těžkosti, protivenství, vyprahlost, utrpení. On Vás miloval v ráji, ale projevil Vám více své lásky ranami, hřeby, ostny a temnotami Kalvárie.

Proste Ho, aby mi odpustil ve svém milosrdenství a učinil mě hodným služby, ke které mě povolal.
27. února 1621

Dopis č. 190

Jedné paní

Těžkosti, které máte v meditaci, neumenšují hodnotu meditace u Boha. On dává přednost službám, které konáme v těžkých vnitřních nebo vnějších podmínkách, před těmi, které konáme v příjemnostech. On sám, aby se učinil milým svému věčnému Otci, smířil nás ve své krvi, ve svém utrpení ve své smrti (Kol. 1,20-22).

Nedivte se, když nevidíte ještě velký pokrok. Stromy nepřinášejí plody ve stejný čas. Mimo jiné ty stromy, které přinášejí nejlepší ovoce, jsou opožděny ve zrání. Palma, říká se, čeká také sto let. Bůh ukryl do tajemství své prozřetelnosti čas, ve kterém Vás chce vyslyšet i způsob, kterým Vás vyslyší. Snad Vás vyslyší zvláštním způsobem, když Vás neuspokojí podle Vašich plánů, ale podle svých.

Zůstaňte pokojně v náruči nebeského Otce. On pečuje a bude o Vás laskavě pečovat, protože jste Jeho a nepatříte sobě. Zakouším neporovnatelnou lahodnost, když si připomenu den, ve kterém u nohou jeho milosrdenství, poté co jste se vyzpovídala, odevzdala jste mu sama sebe, celý život, abyste byla ve všem podrobena jeho svatě vůli.

20. září 1621

Dopis č. 191

Jednomu studentovi

Můj synu, opravdová Boží věda nás učí nade vše, že Jeho vůle nás musí nalézt ochotné poslechnout a vyhovět všem Jeho nařízením. Doufám, že jste si osvojil tuto vědu. Souhlaste pokorně, i když s bolestí, s milosrdenstvím, které Bůh dal vaší matce: určitě ji vzal do své věčné blaženosti, jak nám to umožňuje věřit dobrý stav, ve kterém ona vždy byla. Co Vám mám říct? Nyní pláčete, ale zmírněte svůj pláč a dobrořečte Bohu. Vaše matka je Vám užitečnější tam, kde je, než kdyby byla na zemi. Dívejte se na ni očima víry a uklidněte se.

Váš otec je na tom dobře a chová se ještě lépe. Již měsíc nosí smutek, ovlivňován radostí a smutkem z obou stran duše. Studujte vždy s velkým nadšením, láskou a pokorou.

Dopis č. 192

Stejnému studentovi

Mám účast na Vašich bolestech a jsem spokojený, že je nesete s odevzdaností. Ctnosti, které rostou uprostřed blahobytu, jsou obvykle křehké, slabé. Takové, které se rodí uprostřed trápení, jsou silné a tak trvanlivé, jako nejlepší hrozny rostou na kamenité půdě.

Prosím Boha, aby byl vždy uprostřed Vašeho srdce, aby nepodlehlo všem těm otřesům. Ježíš Vám dal účast na Svém kříži, ať Vám dá také svoji snášenlivost a tu božskou lásku, která činí tak vzácnými naše trápení.

Dopis č. 193

Jedné Paní

Paní, Bůh Vás navštívil, aby vyzkoušel Vaši stálost a věrnost. Člověk je na tomto světě jako strom, zasazený rukou Tvůrce, pěstovaný jeho moudrostí, svažován Kristovou krví, aby přinášel ovoce podle přání našeho Pána, to znamená, když mu slouží a nechá se vést Jeho prozřetelností.

Vy jste dcera Boží, modlete se každý den, aby se naplnila Jeho vůle, jak na nebi, tak i na zemi (Mt. 6,10). Co máte dělat, když ne to, abyste odvážně těšila svého manžela, a směřovala ho na této pouti na cesty naznačené Boží vznešeností? Ona musí být vždy pro Vás dítětem, otcem, matkou, bratrem, vším. Když v Její přítomnosti, žijete vždy nevinná, dosáhnete ráje, kde kraluje blažená duše toho malého nevinátka. Tomu spíš závidím, než s ním soucím. Víím, že Ono vidí Boží tvář stejně jako anděl, který byl postaven do jeho ochrany.

Dopis č. 194

Jedné paní

Jak, moje dcero, jsme politováníhodní. Vííme z mnohých zkušeností, jak pomíjivý je tento život. Přesto se neutěšeně rmoutíme, když vidíme, že přecházíme ze života do smrti, my nebo naši přátelé. Bůh ať je ve Vašem srdci, ať je Váš jediný utěšitel v nepředvídatelných neštěstích, která se Vás dotkla: Vaše dobrá sestra, bez toho že by kdy byla nemocná, náhle umřela. Doufáme, že to bylo v náruči milosrdného Spasitele. Och, jak je krásné zemřít, protože je třeba zemřít o tomto svátku, přijetím svátosti se připravíme předem.

Byla byste příliš nerozvázná, kdybyste čekala, že budete zbavena otřesů, které nestálost a ubohost tohoto života čas od času lidem působí. Určitě chci, abyste plakala pro tuto ztrátu. Je rozumné plakat. Přeji si také, abyste to nedělala neuspořádaným způsobem a svědčila o tom, že jste pokročila ve ctnosti, že máte svůj základ spíše na věčnosti než na tomto světě .

Dopis č. 195

Jedné paní

Seberte opět odvahu po tomto otřesu. Nedivím se, že jste zůstala trochu překvapená a neuměla jste ihned znovu najít své srdce, abyste ho nasměřovala k Pánu. Moje dcero, je třeba připravit se a příště to dělat lépe. V míře, ve které vidíme zpřetrhat se před našima očima svazky, které máme v tomto světě, utíkejme se horlivěji k Bohu. Vyznejme se, že jsme neměli právo pokládat své naděje mimo Něho a věčnost, ke které nás On určil.

Musím Vám důvěrně říct: není na světě člověka, který by měl něžnější a laskavější srdce pro přátelství než já a živější bolest vůči odloučení. Vážím si málo marnosti tohoto života, který vedeme, nikdy jsem se neobracel Bohu s takovou láskou, než On mě zasáhl. Směřujme naše myšlenky k nebi a pozemská neštěstí se nás nedotknou. Važme si málo tohoto života, a když, tak jediné jako schodu, po němž bychom přešli do jiného, lepšího života.

Dopis č. 196

Jedné paní

Nechci, abyste si přála zemřít, moje dcero, protože nejste více svá, nýbrž Toho, který, aby si Vás učinil Svou, stal se celý Váš. Nenáleží Vám více, abyste si přála odejít z tohoto světa, ani zde zůstat. Nechte tuto starost na Pánu.

Vaše matka ukázala v hodině smrti, že byla v milosti Boží: musíme si být jisti, že je nebo bude brzy ve věčné slávě. Když pro křehkost tohoto lidského života má zapotřebí pomoci modliteb, nebudou jí scházet, buďte si tím jistá. V míře, kterou Bůh přitahuje k sobě naše přátele, chce přitáhnout také naše srdce. Sv. František jednou zvolal: Tomu, kdo nemá Otce na zemi, je lehčeji říci "Otče náš, který jsi na nebesích". Tomu, který jako Vy nemá na zemi matku, je lehčí říci nejvyšší Dobrotě: Matko moje, která jsi na nebesích. Pozvedněte jak jen můžete srdce k Bohu a potěší Vás.

Dopis č. 197

Jedné paní

Moje dcero, musíte od nynějška trpět nepřítomností Vašeho dobrého otce: Prozřetelnost ho vzala k sobě, odnesla ho mimo tento ubohý smrtelný život, ve kterém, když žijeme, umíráme, a když umíráme, neustále žijeme.

Nechci Vám představit jinou posilu než Ježíše ukřižovaného. Blízko Spasitelovy smrti je každá smrt šťastná pro ty, kteří jako náš drahý zesnulý, umírají v náručí církve. Kdo se raduje ve Spasitelově smrti, nikdy si nebude zoufat kvůli smrti těch, které On přijal za své.

Pro toho, kdo směřuje k věčnosti, je lehké pozvednout se ze zármutku přítomného života, který trvá několik krátkých a ubohých okamžiků. Na věčnosti znovu uvidíme společnost našich přátel, bez toho, abychom se báli odloučení od nich.

Obvykle říkám lidem, kteří se na mě obracejí, že je třeba pozvednout vzhůru srdce. Říká to také církev ve svaté Oběti. Žijte velkodušnými a vznešenými myšlenkami, které Vám udrží spojení s věčností. Takto velkodušně veliké srdce je vždy pokorné, protože je založeno v pravdě a ne v pomíjivosti. Takové srdce je milé a klidné, protože nebere zřetel na to, co ho může zneklidňovat. Neříkám, že nezakouší pocity bolesti a zármutku, ale že se mu daří přijímat v pokoji a klidu svá utrpení, bolesti, protivenství, protože je zamýšlí snášet z lásky k Bohu.

Dopis č. 198

Jedné paní

Podívejme se, jak jeden po druhém přecházíme Jordán, abychom vstoupili do zaslíbené země, kam nás Bůh volá. Ať žije Ježíš. Na tomto světě není zas tak velice dobře, abychom měli přát přátelům, zůstat zde dlouho. Ano, jen plačte trochu, za naší drahou sestrou, protože také Pán plakal za Lazarem. Ať to však nejsou slzy mrzutosti, ale svatého křesťanského soucitu.

Kdypak my půjdeme do vlasti, která nás očekává? Již jsme v předvečer odchodu a oplakáváme ty, kteří už odešli.

Je dobrou předzvěstí pro duši, že trpěla mnohá soužení, protože potom, co byla korunována trním, můžeme věřit, že bude mít také korunu z růží. Měli bychom zabránit takové duši, aby odešla na věčný odpočinek?

Moje dcero, vemte roušku, do které byl zabalen Pán v hrobě, a usušte si s ní slzy. Také já pláču při takových příležitostech. Moje srdce, které je ze skály, co se týká věcí nebeských, proměňuje se ve vodu při takových odloučeních. Ať je pochválen Bůh. Má stále lásku k Prozřetelnosti. Potom co Pán miloval smrt a dal vlastní smrt jako předmět naší lásky, nemohu chtít zlé ani smrti mé sestry, ani žádné jiné smrti, jenom ať se to děje v lásce tak, jako svatá smrt Páně.

Dopis č. 199

Jedné paní

Bud'te vlídná a pokorná ke všem. Tehdy Vás Bůh povýší v den svého navštívení. Modlete se často za duše, které se vzdálily opravdové víře. Děkujte Bohu, že Vás v této víře uchoval. Všechno pomíjí drahá dcero. Po těchto několika dnech, které nám zůstávají z tohoto smrtelného života, přijde věčnost. Málo záleží na tom, co máme zde na zemi za pohodlí nebo za nepohodlí, jenom ať jsme šťastní jednou po celou věčnost.

Svatá věčnost, která nás očekává, ať je Vaší útěchou, jako to, že jste křesťanka, dcera Ježíše Krista, znovuzrozená jeho krví. Naše sláva spočívá jedině v tom, že božský Spasitel zemřel pro nás.

Co se mě týče, i kdybych odešel bez zjevné naděje, že Vás uvidím na zemi, láska, kterou mě Bůh inspiroval k Vám, se nijak neumenší, ale zůstane pevná, trvalá, nezměnitelná. Nepřestanu Vám přát svatý život na tomto světě a šťastný na věčnosti.

Paříž 4. září 1619

Dopis č. 200

Jedné paní

Opravdu se nedivím, že Vaše odvaha se Vám zdá méně pohotová a živá, než to bylo obvykle, protože jste těhotná. Je to jasné: duše pociťuje podmínky těla v její nižší části. Říkám Vám v nižší části, protože je to ta, která ji drží bezprostředně v těle a má větší účast na tělesných obtížích. Křehké tělo zatíženo těhotenstvím, oslabeno námahou z nošení dítěte, je stravováno mnoha bolestmi, nedovoluje duchu, aby byl živý, pohotový, aktivní ve své činnosti. Toto všechno není na újmu duchu v jeho vyšší části. Jeho činy nejsou méně Bohu příjemné, než kdyby byly vykonány s co největší možnou radostí. Spíše naopak, jsou příjemnější, protože jsou vykonány s větší námahou a těžkostmi. Člověk, který je koná, není veden k tomu, aby je oceňoval tak, jako ty první.

Drahá dcero, nemáme být nespravedliví. Nemáme vyžadovat od nás více, než to, co je v nás. Když jsme na tom špatně tělesně, zdravotně, nemůžeme chtít sami od sebe víc, než to, abychom se podrobili, přijali námahu a sjednotili naši vůli s vůlí Boží. Toto sjednocení se uskutečňuje v nejvyšším bodě duše. Co se týče vnější činnosti, je třeba ji chtít a řídit ji, ale pak to vykonat tak, jak nejlépe umíme. Spokojme se také s tím, že to děláme neradi, slabě, namáhavě.

Abychom pozvedli naše slabosti, naší tíhu, necitlivost ducha, a udělali to tak, aby nám posloužily v lásce k Bohu, je třeba to uznat, přijmout je, a milovat jejich svatou maličkost. Tak změníte olovo své zátěže ve zlato, zlato ještě kvalitnější než to, které by nám mohlo být dáno, kdybychom jednali v radosti.

Mějte trpělivost sama se sebou. Vyšší část duše ať snáší slabosti nižší. Nabízejte často Tvůrci, toto malé stvoření, ke kterého utváření On Vás chtěl jako spolutvůrkyni.

Máme zde v Annecy malíře, kapucína, který jak si můžete myslet, nemaluje než pro slávu Boží a jeho chrám. Zatím co pracuje, nemůže se současně věnovat meditaci. Práce okupuje a unavuje jeho ducha. Přesto se věnuje nadšeně svému dílu pro slávu, která z toho vzejde Bohu, s nadějí, že jeho obrazy budou podněcovat věřící, chválit a dobrořečit Boží dobrotu.

Podobně dítě, které se formuje ve Vašem lůně, bude živým obrazem Boží vznešenosti. Vaše duše, Vaše síly, Vaše přirozenost se moc angažují v tomto díle. Unavují se a nemůžete proto aktivně a plněm rozsahu konat nábožná cvičení. Snášejte s láskou tuto únavu a tíhu, myslíte na slávu, kterou Bůh přijme z Vašeho díla: bude to jako Jeho obraz, bude umístěn ve věčném Jeruzalémském chrámu. Bude obdivován Bohem, anděly a lidmi. Svátí budou za něho chválit Pána, a také Vy, když ho uvidíte.

29.září 1620

Dopis č. 201

Jedné paní

Jsem zarmoucen, když jsem se dověděl, že jste nemocná. Co mě nejvíce trápí, je to, že kromě nemoci jste zatížena také silnou melancholií. Myslím si, že ta zpomalí Vaše zotavení.

Jaký máte důvod, že v sobě žijete tuto smutnou a tak škodlivou náladu? Snad jste ještě sužovaná a drcená nenadálou smrtí a Božím soudem. Ách, jaké je to jen divné trápení. Co jsem jen zakusil po šest týdnů (pozn.: když byl studentem v Paříži. Vítězství nad tímto pokušením bylo na počátku hluboké lidskosti světce a jeho optimismu.). Rozumím těm, kteří jsou v takovém trápení. Je třeba, abych k

Vám mluvil od srdce k srdci. Musím Vám říci, že kdokoliv by měl opravdovou touhu, aby sloužil Bohu a utíkal před hříchem, nesmí se soužit myšlenkou na smrt a na soud. I kdyby se bylo třeba čeho bát, strach nesmí být děsivý, aby nás porazil a deprimoval, musí to být bázeň spojená s důvěrou v Boží dobrotu.

Není třeba se domnívat, že nemůžeme mít důvěru v Boha, když cítíme obtíže ve vyhýbání se hříchu, a bojíme se, že neodepřeme pokušením a špatným příležitostem. Opravdu ne, protože nedůvěra v naše síly není nedostatek vůle, ale opravdovým uznáním naší slabosti. Je lépe nedůvěřovat, že budeme moci odporovat pokušením, než domnívat se, že jsme si jistí a silní proti pokušením. To, co neočekáváme od našich sil, to očekáváme od milosti Boží. Kolik jen bylo těch, kteří s velkým nadšením slibili, že budou dělat velké věci pro Boha, když na to přišlo, uboze padli. Jiní naopak, nedůvěřovali ve vlastní síly, a pak dělali podivuhodné věci. Pocit vlastní slabosti je nutil, aby hledali Boží pomoc, bděli a modlili se, pokořovali se, aby neupadli do pokušení (Mt. 26,4).

I když necítíme v sobě sílu, ani odvalu, odporovat pokušení, kdyby na nás v tom okamžiku přišlo, nemáme se rmoutit. Není nutné cítit vždy sílu a odvahu: stačí, že doufáme, toužíme, že ji ve správný čas a na správném místě budeme mít.

Samson, který byl nazýván "silákem" necítil nadpřirozenou sílu, kterou mu Bůh poskytoval. Cítil ji jen v okolnostech, ve kterých ji používal. Proto je řečeno, že když potkával lvi a nepřátele, duch Boží ho zasáhl, aby je zabil. Bůh, který nic nedělá nadarmo, nedá nám sílu a odvahu, když nám ji bude třeba, když to bude nutné? Musíme jenom doufat, že nás podepře za všech okolností. Jenom Ho volejme o pomoc. Poslužme si slovy Davida : "Proč bych se bál ve zlých dnech, když mě obklopují zvrhlí záškodníci? Doufej v Pána... neopouštěj mě, když pozbývám sil. Bože na pomoc mi pospěš" (Ž 46, 6-12, 70, 9).

Jestli toužíte úplně náležet Bohu, nebojte se své slabosti. Nedoufáte v Boha? Kdo v něho doufá nikdy nebude zahanben.

Zapřísahám Vás, uklidněte své námitky, které by se u Vás mohly objevit. Odpovězte jim, že chcete být věrná za všech okolností, a doufejte, že Bůh splní své slovo. Neptejte se sama sebe, jestli budete nebo nebudete věrná. Tyto zkoušky jsou klamné, a mnozí, kteří jsou silní, když nevidí nepřátele, takovými nejsou v jeho přítomnosti. Mnozí, kteří se dřív báli boje, pak v nebezpečí seberou odvahu.

IV. část

Mezi světem a klášterem

Dopisy o povolání. Duším velkodušným, zapáleným Božím hlasem a duším nejistým. Také těm, kteří i když zůstávají ve světě, chtějí zasvětit duši i tělo Pánu, rodičům, aby nebyli žárliví na své děti proti Bohu.

Dopis č. 202

Paní Brulartové

Abych krátce odpověděl na Váš dopis, řeknu Vám, že N. udělala velice dobře, že vstoupila ke karmelitkám. Byla tam aspoň nějaká pravděpodobnost, že by Bůh tím byl oslaven. Protože však byla poslána od představených řádu zpět, musí být jistá, že Bůh se spokojil se zkouškou a chce, aby mu sloužila jinde. Bude jednat špatně, když po prvních pocitech nevole se neuklidní a jasně se nerozhodne, že bude žít zcela pro Boha v jiném životním stavu. Do nebe se jde po mnohých cestách. Jenom ať máme bázeň Boží, málo záleží na tom, po jaké cestě se kráčí. My lidé toužíme po některých více než po jiných, když se můžeme svobodně rozhodovat.

Proč se ale trápíte? Projevila jste té dívce lásku tím, že jste se jí postarala o svaté ústraní. Když Bůh nechce, aby tam setrvala, nemáte se z toho obviňovat. Je třeba vyhovět Prozřetelnosti, která není povinná sledovat naši volbu a přesvědčení, ale vlastní nekonečnou moudrost.

Jestliže N. je moudrá a pokorná, Bůh jí najde místo, ve kterém Mu bude moci co nejlépe sloužit.

Ohledně karmelitek, dělají dobře, že zachovávají svoje stanovy a odmítají ty, které se nepřizpůsobí jejich duchu.

Drahá dcero, malý otřes, který Vás zasáhl, ať Vám poslouží jako varování, že Vaše sebeláska ve Vašem srdci je ještě velká. Musíte být pozorná, aby Vás neovládla. Kéž by to Bůh nechtěl dovolit. On ať v nás vládne svou nebeskou láskou.

Sales 20. dubna 1610

Dopis č. 203

Paní Brulartové

Musíte důvěřovat zpovědníkovi své dcery, co se týče jejího vstupu do řádu: nemohla byste lépe poznat Boží vůli, než skrze mínění toho, kterého On jí dal jako ředitele. Jestliže by pak Bůh nechtěl úplně tuto oběť, ale jenom náznak (to samé udělal s Izákem) jestliže Vaše dcera, poté, co vstoupila do kláštera, se necítí, aby tam zůstala, můj Bože, co by na tom bylo špatného? Vůbec nic. Také v tomto případě, by bylo třeba vzdát se vlastních plánů, abychom vyhověli Boží vůli. Ona je připravená udělat nyní tento krok. Její otec s tím souhlasí. Je jisté, že jí to můžete nabídnout. Pán ji s radostí přijme s jejím souhlasem, a umožní jí vytrvat nebo ne, v tom životě, který jí jeho Prozřetelnost ukáže jako nejlepší. U této Prozřetelnosti se vždy utvrzujeme, ale bez námitek, protože není rozumné předepisovat nekonečné Moudrosti způsob, jakým jí máme náležet.

1.března 1611

Dopis č. 204

Paní Flechereové

Naše ubohé "Navštívení" bude středem polemik, z důvodů dvou výborných dcer, které si přejí, žádají a urgují, aby byly do něho přijaty. Nezavře se jim brána, když přijdou, jako jim to bylo slíbeno. Co se mě týče, byl bych z toho obžalován pokaždé, ale nemohu dělat nic: přesto mě těší, že jsem sloužil Bohu v této záležitosti. Nicméně jeho dobrota chtěla udělat všechno sama. Inspirovala tyto duše ještě dřív, než jsem na ně pomyslel. Sotva jsem si toho všiml, požádal jsem o klid a odklad, abych viděl, jestli to byla opravdová inspirace. Nyní, protože na tom trvají, proč bych nebyl spokojený z dobra, které se jich dotklo, a z rozmnožení Boží slávy? Přiznávám, že je v mém srdci trochu zlomyslnosti. Jsem velice spokojen, že svět byl oklamán, že tyto dívky, které se zdály, že jsou mu nakloněny, se mu posmívají, nechávají ho stranou, přezírají ho. Ve skutečnosti si to zaslouží, protože nestojí za nic, a přezírá Boha. Nekáži proti němu násilná slova. Jsem však proti němu na život a na smrt, protože svět nenávidí na smrt Božího ducha a děti ukřižovaného. Jak jsou šťastné tyto drahé dcery, které obětují malé okamžiky tohoto smrtelného života, slávě a lásce Toho, který jim dá věčnou lásku a hojně štěstí. Jdou nadšené a odvážné. Bůh ať je vždy v jejich a Vašem srdci.

5.prosince 1615

Dopis č. 205

Panu Antoniu de Avullovi

Pane, měl jsem tu čest, vidět Vaši dceru na slavnosti. Mluvili jsme o touze, kterou má, aby učinila ze sebe svatou oběť Božímu Majestátu tím, že se zasvětil v řádu sv. Kláry. Říkám Vám po pravdě: její touha je vášnivá a přichází ze zbožného přesvědčení, které vzniklo v lásce k nebi. Byla by to určitě velká škoda se tomu protivit. Řekl jsem jí, že jste mi příznivě odpověděl, když jsem Vám o ní mluvil. To ji neuklidnilo. Vnitřní přitažlivost nemůže snášet prodlení nebo odklad. Vidí, že jsem měl s ní soucit, když se stravovala v touhách, zapřísahala mě, abych Vám dal vědět, co si o tom myslím. Doufám, že tato druhá přímluva měla by příznivější výsledek než první.

Vaše dcera tím, že je jasně rozhodnutá žít úplně jen pro Boha, bez výhrady. Nebude nikdy spokojená mimo místo, ke kterému směřuje. Vám, který ji milujete otcovskou láskou, způsobí nelibost vidět ji s těžkým srdcem žít ve světě. Mohla by být tak navázaná na svou představu, že brzy onemocní melancholií. Tehdy naopak to, co by mělo být Vaší útěchou, bude pro Vás důvodem smutku. Věřte mi, že Bůh ví, že o těchto věcech mluvím v jeho přítomnosti. Věřte jeho Prozřetelnosti a nechte nalodit tuto dceru tam, kam je volána. Bůh v jeden jediný den Vám může dát víc útěch, než všechny děti během sto let. Jenom když přivolíte Jeho vůli. A kdyby bylo nutné, obětovat Vaši dceru, jak to učinil Abrahám a Jefte, neměl byste odvahu udělat to? To je jako oběť, ne krvavá, ale milá. Bůh uvidí, jak ji milujete, když mu ji z lásky k němu obětujete. On Vás miloval tak, že obětoval za Vás svého Syna (Jan 3,16).

Vím dobře Pane, že i ve světě se může sloužit Bohu a spasit se, ale jsem si jistý, že ty, které Bůh vytahuje z tohoto světa, mají více prostředků mu sloužit. Vy víte, že se nemáme prostě spokojit s dobrým, jestliže můžeme lehce dosáhnout něco lepšího, když jsme k tomu přitahováni, jak je to případě Vaší dcery. Ona Vás prosí o největší přízeň, kterou by mohla od Vás očekávat: dovolení, zasvětit tělo i duši, všechny své myšlenky, všechny své síly, všechna svá léta a svoji svobodu Tomu, kdo jí dal dřív všechno to, co ona vlastní.

30. září 1605

Dopis č. 206

Slečně Clementové

Slečno, jsem spokojený, že děláte pokroky v lásce k Bohu. Ujistil mě o tom pan Blussy, i když nezabíhal do podrobností, jenom upřesnil, že toužíte stát se řeholní sestrou. Toto přání je určitě dobré, ale nesmíte mu dovolit, aby Vás zneklidňovalo, když ho teď nemůžete uskutečnit. Jestliže Pán chce, aby se uskutečnilo, postará se o prostředky, které ještě neznáme. Pokračujte ve svatém životě tak, jak jste to dělala doposud. Neopomíjejte cvičení ve zbožnosti, vkládejte často své srdce do rukou Božích. Kolik je jenom denně příležitostí, abyste Mu sloužila. Využijte je k dokonalosti Vaší i druhých. Jestliže milujete Boha a jeho slávu, můžete vyzískat užitek ze všeho.

Vím, že Vás zarmucuje odchod Vašeho otce. Opakujte často s prorokem: Kdyby mě opustil otec, moje matka, Bůh se mě vždy ujme (Žalm 27,10). Je to určitě velký svatý kříž, který nám může získat Boží pomoc. Je třeba mít velkou odvahu v lásce k Bohu. Jsme si jisti, že nebeský ženich nepřijde nikdy pozdě k duším, které směřují k Němu.

Posílám Vám malý křížek, uprostřed něhož je zobrazena sv. mučednice Tekla. Když se na ni budete dívat, budete se cítit povzbuzena trpět pro Pána. Nedělám to proto, abych vrátil Váš dar, ale jenom proto, abych Vám připomenul, jak je mi drahá v Bohu Vaše duše.

14.prosince 1606

Dopis č. 207

Slečně Clementové

Slečno, odevzdejte se úplně do rukou Božích. Když uděláte všechno pro uskutečnění svého svatého plánu, Bůh to přivítá s radostí. Ukažte, že jste rozhodnutá stát se řeholnicí, že jste se nechala inspirovat samotným Bohem.

Jestliže po všem Vašem úsilí se Vám nic nepodaří, nemohla byste se více zalíbit Pánu než tím, že mu obětujete svoji vůli. Zůstaňte klidná, pokorná, zbožná, úplně podrobená Jeho vůli.

On leckdy podrobí zkoušce naší odvahu a lásku, zbaví nás věcí, které se nám zdají dobré, a které jsou opravdu dobré pro naši duši. Když nás však vidí nadšené v touze po nich, ale pokorné, klidné, odevzdané, vzhledem k možnosti jejich odejmutí, dá nám více požehnání v tomto odejmutí, než kdyby nám dal v tom, kdybychom měli to, po čem jsme toužili. Bůh zvláštním způsobem miluje ty, kteří Mu v každém okamžiku mohou upřímně a rádi říct: Ať se stane Tvá vůle.

Dopis č. 208

Slečně Travesové

Jsem rozhodnutý prokazovat Vám úctu a sloužit Vám po celý život, proto jsem žádal zprávy o Vás a o Vaší sestřenici. Řekli mi potěšující věci. Jak budete šťastná, když nebudete brát moc vážně to, co slibuje svět. Svět není, po pravdě řečeno, nic jiného než podvodník.

Nedívejme se na to, co nám nabízí, aniž bychom dříve zkoumali to, co ukrývá. Dobrý manžel je opravdu velká pomoc. Ale je jich málo. I když je dobrý, dostává se od něho více útisku než pomoci. Na Vás je značná péče o rodinu, ale nebude Vám opravdu ulehčeno, když nesvěříte tuto váhu na toho druhého. Zůstaňte tedy v podmínkách, v jakých jste, tak pevně, aby Vám nikdo nebyl na obtíž.

Život, kterému jste se oddala, Vám poslouží mučednictvím, jestliže spojíte své námahy se Spasitelovými, Panny Marie a svatých. Tito mezi množstvím různých nepříjemností, které je potkávají, uchovávají neporušenou lásku k Bohu. Konec jejich života učiní jim Bůh také šťastným.
18. dubna 1609

Dopis č. 209

Slečně Claudině di Chastelové

(pozn.: po tolika nejistotách r. 1620 vstoupila do Institutu Navštívení, kde již byla její sestra)
Jsem si jist, že jste nechala uzrát dlouhým promyšlením Váš návrh, abyste zasvětila svou čistotu Bohu. Proto schvaluji, že to uskutečníte ve stejný den, jako jsou Svatodušní svátky. Předtím si dejte tři dny přípravy, ve kterých promeditujete následující body:

1. Čistota je ctnost milá Bohu a andělům v nebi, bude trvat věčně, a nebudou tam ani tělesná, ani manželská potěšení (Mt 23,30). Nejste spokojená, že začínáte v tomto světě život, který budete prožívat v jiném po celou věčnost? Poděkujte Bohu za inspiraci, kterou Vám dal.
2. Uvažujte, jak vznešená je tato andělská ctnost: uchovává naše duše jako lilie, čisté jako slunce; zasvěcuje naše těla a dává nám možnost, abychom náleželi úplně Bohu: srdce, tělo, duch a city. Je velikou útechou moci říci Pánu: Mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu (Žalm 84,3). Kvůli Tvé lásce vzdávám se jakékoliv jiné lásky. Pro zalíbení v Tobě vzdávám se každého jiného zalíbení. Jaké štěstí vzdát se pozemských radostí, abychom se dali úplně Bohu.

3. Uvažujte, že svatá Panna první ze všech zasvětila Bohu své panenství. Po ní zástup panenských duší, mužů a žen. Ani se nedá vypovědět, s jakým nadšením, s jakým nasazením to udělali. Pokořte se před tímto nebeským zástupem panen, naléhavě je prostě, aby Vás přijaly mezi sebe, ne s očekáváním, že byste jim byla rovná v čistotě, ale jako jejich služebnice. Snažte se je co nejvíce napodobovat. Prostě je, aby se spojily s Vámi v obětování Vašeho slibu Ježíši, králi panen, a učinily Mu příjemnou Vaši čistotu pro jejich zásluhy. Doporučte se Panně Marii a Vašemu andělu strážnému, aby od nynějška uchoval Vaše srdce a tělo od každé skvrny protivící se tomuto slibu.

Ve Svatodušní den, když kněz pozvedne svatou Hostii, nabídněte spolu s ním věčnému Otci předrahé tělo jeho Syna spolu s tělem Vaším. Formule by mohla být taková:

Věčný Bože, Otče, Synu a Duchu svatý, já N., Vaše nehodné stvoření, které je před Vámi a před celým nebeským dvorem, dělám slib, že zachovám s Vaší pomocí úplnou čistotu a zdrženlivost po celý čas života, který mi dopřejete. Učiňte mě hodnou, abyste přijali můj neodvolatelný slib jako oběť příjemnou. Protože jste mě inspirovali, abych ho učinila, dejte mi sílu, abych ho dodržela k Vaší slávě po všechny věky věků.

Někdo napíše slib na papír, podepíše ho a odevzdá duchovnímu vůdci proto, aby byl jeho zárukou. Je to dobrá praxe, ale ne nutná. Když jste učinila slib, řekněte Ježíšovi, že je od nynějška opravdu Váš ženich.

Jednou tak zasvěcená nedovolte nikdy nikomu, aby otrávil Vaše srdce přísliby lásky nebo manželství. Mějte velkou úctu ke svému tělu, ne již Vašemu, ale jako k svaté věci, k svaté relikvii. Stejně jako se nikdo neodvažuje znesvětit kalich, který biskup posvětil, tak potom, co Duch svatý posvětil Vaše srdce a Vaše tělo, mějte k němu velikou úctu.

květen-červen 1608

Dopis č. 210

Slečně Claudině di Chastelové

Uchovávám žárlivě list s Vaším slibem a Bůh ať zaručí jeho stálost: On byl jeho původcem, bude také jeho uchovavatelem. Na ten úmysl se budu často modlit modlitbu sv. Augustina: Pane, hle, kuřátko schované pod křídly Tvé milosti. Jestliže se vzdálí ze stínu své matky, sokol ho unese. Učiň tedy, ať žije přízní a v úkrytu milosti, která ho zrodila (Vyznání 12,27).

Sestro, nejenom že máme doufat, že toto rozhodnutí bude trvalé, ale musíme si tím být absolutně jisti. Ohledně náklonností, o kterých jste se mnou hovořila - protože jsou malé, nebudou trýznit Vaši duši, když přijdou nevhod. Neberte je ale na lehkou váhu, protože jejich hodnota je závislá na tom, na koho

útočí. Vaše přání, abyste se vzdálila od příčin, které je vyvolávají, není nyní uskutečnitelné. Připravte se na svatý zápas. Ostatně, kde není nebezpečí těžkého hříchu, není třeba utíkat. Čelit jim a porazit všechny nepřátele, postavit se jim bez toho, že byste ztratila odvahu, kdybychom byli někdy poraženi. Jste ještě zneklidněná tím, že nevíte, jak sloužit Bohu. Zármutky bez pokoření často nafukují srdce, i když naopak by ho měly činit pokorným. Když nás potká zlo bez cti, nebo na nás padne hanba, sklíčenost a pokoření, to je naše skutečné zlo. Kolik je to jen příležitostí cvičit se v trpělivosti, pokoře, skromnosti a vlídnosti srdce. Slavný sv. Pavel se raduje z pokory svatě slavné, že on a jeho druhové jsou bráni jako odpadky světa (1. Kor 4,13).

Říkáte mi, že jste ještě velice citlivá na urážky. Dcero moje, k čemu se vztahuje toto slovo "ještě"? Nepremohla jste častokrát tyto nepřátele? Je zapotřebí mít odvahu a doufat, že od nynějška budeme jednat lépe. Jsme pořád na začátku, i když máme touhu jednat dobře. Abyste se stala horlivou v meditaci, mějte velikou touhu po ní během dne. Přečtěte si něco z dobré knihy, třeba od Grenady, Bellintaniho a jiných. Když je chuť, všechno jde snadněji. Buďte velice šťastná, že jste se zasvětila Bohu. Pamatujte si, co říkal sv. František, když ho jeho otec před biskupem Assisi vydědil: "Od nynějška budu moci opravdově říkat - Otče náš, který jsi na nebesích." (sv. Bonaventura, Legend. s. Fr. 2). David volá: "I kdyby mě opustil můj otec, moje matka, Hospodin se mě vždy ujme" (Ž. 27,10). Nedělejte úvod, když mi píšete, protože to není zapotřebí. Upřímně jsem se rozhodl pracovat pro dobro Vaší duše. Bůh Vám žehnej a učiň Vás úplně svou.

květen - červen 1608

Dopis č. 211

Slečně Claudině di Chastel

Jsem velice šťastný, že přes nechuť, smutek, jste vytrvala ve cvičeních zbožnosti bez toho, že byste na ně kdy zapomněla, jak jsem to viděl z Vašeho dopisu. Když jednáme z lásky k Bohu i když nám schází chuť a cit, neschází nám však rozhodnost naší vůle.

Kráčejte odvážně, úplně důvěřujte Pánu. On Vás podepře uprostřed nejrůznějších citových stavů, které zakoušíme na tomto světě. Pán Vás dovede do nebe, kde budeme mít jenom jeden a nezměnitelný citový stav: radost člověka, který miluje Boží Dobrotu. Této Dobrotě, prosím Vás naléhavě, mě stále doporučujte. 4. ledna 1611

Dopis č. 212

Slečně Brechartové

(Carlotta Brechart - jedna z prvních sester. Zemřela v pověsti svatosti.)

Jste u Vašeho otce, kterého považujete za živý obraz věčného Otce. Vlastně tak máme ctít a sloužit těm, kterými On si posloužil, aby nás přivedl na svět. Držte se pevně, abyste se nedostala ani napravo, ani nalevo. Chci říci: "Abyste neochabla v lásce k příbuzným, nestala se smutnou kvůli jejich nevyrovnaným projevům k Vám.

Věřím, že jste byla opravdu zasažena na nejživějším místě, když jste se odloučila od své matky: také ona mi píše, že tím byla velice zarmoucená. Jednou toto společenství přátel potrvá věčně. Když čekáme, zůstaňme tedy všichni spojeni věčnou láskou.

Udivuje mě, že pater N. je přesvědčen, že by se nemohlo přijímat mimo mši. Je to mínění, které nemá ani zdání rozumného důvodu. Protože musíte procházet skrze tyto těžkosti, znásobte duchovní sv. přijímání, které Vám žádný nemůže zabránit. Bůh Vás chce odstavit jako kojence a naučit Vás jíst silná jídla. Je pravdou, že sv. přijímání je nejlepší pokrm, který existuje na nebi i na zemi, ale Vaše oběť je konkrétnější pro Vás.

květen 1609

Dopis č. 213

Slečně Brechartové

Moje drahá neteři, žijte celá pro Pána. On ať je vodou, po které se plaví Vaše srdce. Ti, kteří kráčí po provazu, drží vždy v ruce tyč protiváhy, aby vyrovnávali svoje tělo v nejrůznějších pohybech, které

konají na tak pohyblivém podstavci, tak i Vy musíte se pevně držet Kristova svatého kříže. Kráčejte pevně mezi nebezpečími, které Vám mohou lidské vztahy přinášet. Kráčejte takovým způsobem, kterým Vaše pohyby budou vyrovnávány protizávažím jediné a milováníhodné vůle Toho, kterému jste zasvětila duši i tělo.

Kráčejte vždy odvážně od ctnosti ke ctnosti, dokud nedosáhnete nejvyššího stupně lásky k Bohu. Nedosáhnete jí však nikdy, protože tato svatá láska je nekonečná, jako její předmět, kterým je dobrota Nejvyššího Boha.

S Bohem, mějte mě vždy ráda jako člověka, který Vám přeje nejvíce ze všech lidí na tomto světě opravdové, skutečné dobro. Ano, přeji Vám lásku k Bohu, která je a bude na věčnosti jediným dobrem našich srdcí.

Dopis č. 214

Baronce di Cusyové

(pozn.: Její manžel žil u kapucínů. Chtěla se stát řeholnicí v institutu, který světec právě zakládal. Pro její nerozhodnost ji nechal na začátku čekat.)

Dověděl jsem se od Vašeho manžela, jakými úskoky se snažil svět, abyste změnila své rozhodnutí vstoupit do věčného ústraní. Děkuji Bohu, že jste si až dosud uchovala svoji pevnost. Teď, když jsme téměř v předvečer tohoto svatého podniku, je nutné, abych k Vám mluvil otevřeněji. Zapřísahám Vás, abyste se pořádně tázala sama sebe, podívala se, jestli máte dost síly, rozhodnosti a odvahy, takovým způsobem obejmout Ježíše ukřižovaného a dát poslední sbohem tomuto ubohému světu. To chce, aby člověk byl statečný a silný, aby odolával svodům, které pošetilá světská moudrost nabízí.

Je pravdou, že když podniknete toto dílo jen pro Boha a Vaši spásu, budete mít mnoho útěch. Nic Vás nebude moci od tohoto díla odloučit. Dobrá společnost, které budete částí, Vám nemálo poslouží upevnit Vaše předsevzetí. Je nutné, abyste vyzkoušela svou odvahu. Když budete pevně rozhodnutá, přijďte sem směle ve jménu Božím. Když naopak, nebudete se cítit dostatečně silná, bude dobře, když nám to oznámíte, aby jiné nastoupily cestu, po které touží. Vy si zvolíte podmínky, které by byly více podle Vás.

2. května 1610

Dopis č. 215

Slečně Chapotové

Domníváte se, že přání, abyste se vzdálila ze světa, není podle Boží vůle a to proto, že není v souladu s vůlí těch, kteří mají moc, Vám rozkazovat, nebo povinnost, Vás vést. Když odpor přichází od těch, kterým Bůh odevzdal moc a stanovil povinnost, aby Vás vedli v duchovních věcech, máte pravdu.

Když je poslechnete, nemůžete chybovat, i když oni se mohou mýlit a poradit Vám špatně.

Když naopak, těžkosti pocházejí od těch, které Vám Pán dal, aby Vás vedli ve věcech časných, klamete se, když věříte, že jste povinna poslechnout je ve věcech, ve kterých nemají autoritu. Kdyby se mělo uposlechnout mínění rodičů, tělo a krev by způsobily mnoho problémů, velice málo lidí by zvolilo dokonalý křesťanský život.

Přejdeme k druhému bodu. Protože jste si nejenom přála vzdálit se ze světa, ale ještě byste chtěla, aby Vám to bylo dovoleno od těch, kteří Vás doposud zdržovali. Je to jasné znamení, že Bůh chce Váš odchod, mezi tolikerými protivenstvími Vás opět inspiruje v tomto smyslu. Vaše srdce zůstalo - jako magnetická jehla - vždy obráceno ke krásné hvězdě, třebaže bylo náhle otřeseno pozemskými překážkami. Co by srdce řeklo, kdyby se mu nebránilo? Neřeklo by Vám: "Odejďme od dětí tohoto světa?" Inspirace nebeská je tedy ještě živá. Nechte srdce volné, aby řikalo to, co zakouší. Tajemství hnutí, které srdce cítí (chtělo by vyjít z tohoto světa), je opravdu Boží vůlí. Máte pokroucenou představu - promiňte mi mou upřímnost - nazývat Boží vůlí překážky, které nacházíte při uskutečňování této inspirace. Mocí Boží nazýváte moc těch, kteří Vám překáží na této cestě.

Na třetím místě, nejste zcela ve stavu nezájmu vůči Bohu, protože touha vzdálit se, kterou On Vám vnukl, byla vždy ve Vašem srdci. Vaše uvažování směřuje k tomuto závěru, na druhé straně je však tlak, aby zabránil správnému směřování.

Nakonec, když Váš první plán byl přemrštěný v nějakém bodě, opravte ho, ale není ho třeba měnit ve všem. Budu mluvit jasněji. Nabídla jste polovinu svého majetku pro založení kláštera. Snad jste to přehnala, vzhledem k tomu, že máte sestru s mnoha dětmi, jí byste měla věnovat svůj majetek. Napravte tuto přehnanost a přijďte sem s částí Vašich výnosů, kolik bude stačit, abyste žila skromně. Zbytek nechte, komu chcete. Nebo určete ho tomu, komu byste chtěla prospět po své smrti. Tak se vyhnete přemrštěnosti, uchováte své předsevzetí a všechno bude svaté, radostné, příjemné. Mějte především odvahu konečně se rozhodnout, i když není hříchem zůstat nejistá. To však způsobí ztrátu mnoha příležitosti pro pokrok v dokonalosti.

3. červenec 1610

Dopis č. 216

Paní Lhuillierové De Frouville

[pozn.: Po bouřlivém životě na dvoře Jindřicha IV. (přerušené zasnoubení, anulované manželství), ještě mladá se obrátí na ženevského biskupa o radu, co se týče povolání. Vstoupí do Navštívení a založí různé kláštery.]

Ve jménu Božím, drahá dcero, odvahu: Bůh chce, abyste si mnou posloužila s co největší důvěrou pro všechno to, co se týče dobra Vaší duše. On mi jí sám učinil drahou ve své nebeské lásce. Jste tedy mimo obtížnou záležitost, úplně svobodná, poděkujme Prozřetelnosti. Z hloubi duše dobrořečte Boží dobrotě. Také já budu dobrořečit s Vámi. Obětuji na tento úmysl nejsvětější oběť, kterou sloužím na jeho svatém oltáři.

Co tedy uděláme se svobodou, kterou jsme dostali? Určitě ji chceme celou obětovat Tomu, od kterého jsme ji dostali. Naše rozhodnutí žít (bez výhrad, ani jeden jediný okamžik) pro Toho, který, aby nám umožnil žít opravdový život, chtěl zemřít na kříži je nezměnitelné.

Ale jak? V jakém životním stavu? Zůstat v podmínkách, ve kterých nyní jste, byla by zdánlivě nejlehčí věc, ale ve skutečnosti je nejtěžší. Svět Paříže a celé Francie by Vás neuměl nechat na pokoji. Nepřestanou, dokud by Vás nepřivedli k porušení Vašeho rozhodnutí. Slibovat si sama od sebe takovou stálost, že nebudete ani oťresaná, ani poražená v takovém prostředí, by bylo jako očekávat zázrak v této době a v tomto prostředí. V prostředí mezi záludnými advokáty a různými přímluvci, které svět postaví do Vaší a kteří bez smilování a bez přestávky útočí z jedné, nebo z druhé strany na Váš klid. Prostřednictvím různých trápení, zklamání a překvapení podaří se jim jejich úmysl. Zdá se mi, že bych nemohl říci nic dalšího od okamžiku, kdybyste toto vše sice uznala za pravdu, ale vyloučila za to zodpovědnost. Zůstává Vám na uvážení, zda-li manželství, nebo řeholní život.

Moje dcero, nebylo mi třeba mimořádného světla, abych rozeznal, kterou z těch dvou cest bych Vám měl poradit. Jak mi to jasně popisujete a jak jste mi to umožnila poznat, když jste o tom se mnou mluvila, city, které máte proti manželství, pocházejí ze dvou příčin. Jedna by stačila rozhodnout se k tomu, abyste se nezavazovala: mocná averze, absolutní nechuť, velice silný odpor. To stačí, není třeba již o tom mluvit. Duše, které mají zvláštní náklonnost pro manželství, nacházejí v něm tolik příležitostí pro trpělivost a sebeumrtvování, že jen s velkou námahou mohou unést toto břímě. A jak by to bylo u Vás, kdybyste do něj vstoupila proti své vůli? V jiných případech, viděl jsem to častokrát, se situace zlepšila, ale ve Vašem případě nikdy.

Apoštolové, když jednou slyšeli mluvit Pána o nerozlučitelnosti manželství, zvolali: Když je to tak, je lépe se ženit. Ježíš souhlasil: ne všichni toto chápou. Kdo to může pochopit, pochop (Mt 19, 10-12). Také já, potom co jsem Vás slyšel mluvit, a potom, co jsem četl Váš dopis, směle Vám říkám: určitě, když je to tak, není třeba, abyste se vdávala. I když ne všichni to chápou, i když nepochopí štěstí tohoto rozhodnutí, ano, Vy to pochopíte. Mluvím k Vám o to s větší jistotou nakolik vidím, že pro Vás bylo by manželství ještě nebezpečnější než pro druhé. Je to z ctižádostivých důvodů, o kterých mi říkáte, že je máte. Oni by způsobily, že byste neustále toužila po nejrůznějších věcech, neustále byste se pohybovala v marnostech.

Když je lehké takto bez skrupulí rozhodnout, je mnohem těžší říct Vám: Vstupte do řádu. Přesto Vám to musím říct nahlas. Francouzské zvyky a obyčeje, náklonnosti Vašich příbuzných, Váš věk, Vaše povaha, nedovolily by Vám, abyste zůstala tak jak jste. Říkám Vám tedy rozhodně: Vstupte do řádu. V tom, co říkám, cítím tajemnou lahodnost, která mi to činí příjemnou a milou, ne drsnou, smělost, se kterou k Vám mluvím. Andělé donutili Lota, jeho manželku a dcery vyjít z města. Vzali je za ruku a

táhli je násilím. Přesto Lot se necítil znásilňován, spíše řekl: Hle tvůj služebník našel u tebe milost (Gen, 19, 15-19). Také Ježíš v podobenstvích nařizuje služebníkům: a přinut' je, ať přijdou (Lk 14, 23). Žádný z těch, kteří přicházejí z donucení, neříká: nech mě, je to pro mě špatné. Tak já jsem donucen říct Vám dcero moje: Vstupte do řádu. Toto nucení, ne že by se mi naprosto nelíbilo.

Dcero moje, promluvme si trochu od srdce k srdci. Myslíte si snad, že Pán dává v každém okamžiku povolání k řeholnímu životu, nebo k dokonalé zbožnosti, podle přirozených podmínek a náklonností toho, koho volá? Určitě ne, nemyslete si to. Řeholní život není podle přirozenosti, je nad přirozeností, musí být udělen skrze milost a milost je jeho duší. Je pravdou, že často Prozřetelnost klade přirozenost do služby milosti, ale nedělá to vždy, ani téměř vždy.

Někdo dokonce volá s velikou lítostí: Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci. To znamená, v mé bytosti nebydlí dobro. Vůle k dobru, je bezpochyby ve mně, ale nemám sílu uskutečnit ho. Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Milost Páně prostřednictvím Ježíše Krista. A tak sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu (Řím, 7, 18-20, 24-25). Ten, který tak volá, ukázal dobře, že jeho přirozenost nesloužila opravdu milosti a že jeho náklonnosti nebyly vždy podrobené vnuknutím. Nicméně, byl to jeden z nejdokonalejších služebníků, které Bůh kdy měl na této zemi. On sám nakonec poté, co jeho přirozenost byla podrobena milosti a vnuknutí si podřídilo jeho náklonnosti, byl tak šťastný, že pravdivě zvolal: nežiju už já, ale žije ve mně Kristus (Gal 2,20).

Dcero moje, bázeň, že naleznete představené málo rozvážné, a jiné obavy, které jste mi předložila, zmizí, když srdcem obejmete Ukřižovaného. Vy velkodušná, ale světskou velkodušností, nabudete nové síly (Iz 40, 31). Stanete se odvážnou jako svatí. Tehdy si všimnete prázdnoty lidského uvažování a pohrdnete jí. Budete milovat nauku kříže, která je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě, a pro Židy pohoršením nám, kteří jdeme ke spáse, je nejvyšší moudrostí a mocí Boží (IKor 18, 24). Je to pro Vás významná útěcha z této rady tak drsné a snad přísné. Jste bohatá, dvacátá a snad stá část Vašeho bohatství by stačila na založení kláštera. Jako zakladatelka budete moci žít jako řeholnice, vzdálená víru světa a v očekávání, že cvičení, meditace a inspirace Vám dají odvahu udělat různé rozhodnutí stát se především řeholnicí. Tak oklamete svou přirozenost, vychytrale přesvědčíte své srdce. Ať žije Spasitel, kterému jsem zasvěcen. Toto rozhodnutí se týká jenom Vaší duše a nemá v úmyslu nic jiného, než klid a Váš pokoj. Mezi tím prostě Boha, pokořte se, nasměrujte Váš život k věčnosti, pozměňte své úmysly, očistěte své touhy. Myslete často na to, že také malý pokrok v lásce k Bohu je hodný toho, aby se bral vážně, protože zvětšuje naši slávu pro celou věčnost. Zkrátka, Vaše duše, všechno to, co Bůh učinil, aby Vás spasil, a tisíce jiných úvah Vás zvou k nevšednímu cvičení křesťanské velkodušnosti.

31.května 1620

Dopis č. 217

Paní Lhuillierové De Frouville

Zakouším mimořádnou radost, když vidím dílo Ducha Svatého ve Vás, kvůli pevnému a velkodušnému rozhodnutí vzdálit se ze světa. Moudře jste se rozhodla tím, že jste následovala nadpřirozenou moudrost (pozn.: Již vstoupila jako zakladatelka do kláštera Navštívení). Vaše činnost má odraz v evangeliu Navštívení, ve kterém je řečeno, že " V těch dnech se vydala Maria na cestu a spěchala do hor do města Judova" (Lk 1, 39). Tato pohotovost v konání Boží vůle je mocným prostředkem pro získání velkých milostí k duchovnímu pokroku a k plnění vlastního předsevzetí. Po otřesu, který jste prodělala, když jste se odloučila od svých pocitů, nálad a náklonností, abyste následovala vyšší přitažlivost, konečně jste zklidněna, plná útěchy v šťastném lese. Ten jste vybrala, abyste na věky opěvovala slávu Spasitele a Stvořitele své duše.

Pozvedejte často myšlenky k šťastné věčnosti, ze které se budete těšit v nebi, pro všechno, co jste vykonala. Není to snad nic, (vidím, že také Vy tak smýšlíte) v porovnání s nesmrtelnou náhradou, kterou Vám Bůh připravil? Co je tedy všechno to, co přezíráme a co zanecháváme kvůli Bohu? Není to nic, než krátké okamžiky svobody. Častokrát nás více svazují než samotné otroctví. Je to ustavičný neklid. Jsou to prázdné požadavky, nestálé, neschopné, aby byly vždy uspokojené. Zneklidnily by nás tisícími prázdnými snahami a úzkostmi. Toto všechno pro několik ubohých dnů, nejistých, krátkých a špatných (Gen 47,9). Bohu se zalíbilo, že ten, kdo zanechá toto nic, tyto prázdné kratochvíle, získá

slávu věčného štěstí. V této slávě jenom pomyšlení, že chtěl milovat Boha z celého srdce a že získal malý stupeň lásky, nás více ponoří do hlubin spokojenosti.

Drahá dcero, nesnažil jsem se Vám říct: pošlapte své city, nedůvěru, bázeň, averzi, protože jsem doufal, že nebeský Ženich Vám dá sílu a odvahu to udělat.

Jste úplně mrtvá pro svět, a svět pro Vás. Je to pouze část oběti: Má ještě další dvě: stáhnout z kůže oběť, to znamená svléci své srdce ze sebe sama, ustříhnout, useknout všechny, i ty nejmenší dojmy, které přirozenost a svět ve Vás vytvářejí. Nakonec spálit a obrátit v popel svou sebelásku a obrátit celou duši do ohně nebeské lásky. Toto všechno se nepodaří za den, ale Ten, který Vám dal milost vykonat první část, vykoná také ostatní dvě. Celá Jeho ruka je otcovská, udělá to neznatelně, nebo když to udělá takovým způsobem, že to budete cítit, dá Vám stálost a radost, kterou na žhavém ohni dal světcům, kterého svátek dnes slavíme. Proto se nebojte, kdo Vám dal inspiraci, vykoná také dílo (Fil 2,13). Jenom buďte věrná, i když v malém, On Vás uspokojí v mnohém (Mt 24,21-23).

9. srpen 1620

Dopis č. 218

Jedné paní

Když lidská rozvážnost vstupuje do našich záležitostí, je těžké ji umlčet. Je mimořádně dotěrná, vstupuje odvážně a ohnivě do našich plánů a to i přes naši dobrou vůli. Tedy, co máme dělat, aby byl náš úmysl čistší?

Zkoumejme, jestli náš plán je oprávněný, správný a zbožný. Když takovým je, jenom ho navrhneme a rozhodneme se ho uskutečnit. Ne proto, abychom poslechli lidskou rozvážnost, ale abychom splnili Boží vůli.

Když máme, například, dceru, které lidská rozvážnost velí řeholní život v důsledku toho, že jsme na tom ekonomicky špatně, řekněme to jenom sami - neříkám to před lidmi, ale před Bohem - Pane, chci Ti obětovat tuto dceru, protože je Tvoje, takovou jaká je. Třebaže moje lidská rozvaha mě vede a kloní k takovému rozhodnutí, kdybych věděl, že taková není Tvá vůle, nebudu se řídit svým míněním. Moje dcero, člověk se trápí v každém okamžiku svými touhami a často je vkládá nevhodně do všeho. Nejsme víc svatí než apoštol Pavel, který cítil ve své duši dvě vůle: jednu, která chtěla žít podle starého člověka a lidské rozvahy, a tu bylo víc cítit, a druhou, která chtěla žít podle Božího ducha, tu bylo cítit méně. Touto vůlí se světec nechal ovládnout a podle ní žil. Tak z jedné strany volal: "Jak ubohý jsem člověk, kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?" (Řím 7, 21, - 23) a na druhé straně volal "nežiji už já, ale žije ve mně Kristus" (Gal 2,20).

Téměř na každém kroku se musíme cvičit odevzdaností, které nás naučil Pán: "ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň, Otče" (Lk 22, 42). Když to uděláme, nechme povykovat lidskou rozvážnost, do kdy bude chtít. Dílo již nebude její, budete ji moci říkat to, co samaritáni řekli své krajance, potom, co slyšeli Ježíše: "teď už věříme ne proto, co jsi nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a viděli" (Jan 4, 42).

Dopis č. 219

Paní Amauraové

Máte pravdu, že dobrořečíte Bohu kvůli inspiraci, kterou dal Vaší dcerce, tím, že jí vybral nejlepší část tohoto smrtelného života. Moje dcero, je třeba dělat každou věc ve svůj čas. Nejsem to určitě já, kdo stanovil věk, ve kterém se může vstupovat do řádu, ale Tridentský koncil (Sess. 25, De regul 15). Věřte mi, není to nic mimořádného, co ho k tomu vedlo. Zůstaňte v pokoji, podřízená poslušnosti zákonu církve. Poslušnost platí víc než oběť (1 Král 15,22). Je to poslušnost velice milá Bohu nežádat dispense bez nutnosti. Panna Maria nežádala, aby porodila Ježíše dřív, než nastal řádný čas, ani aby mluvila s Ježíšem, dříve, než dosáhl věku, ve kterém děti umí mluvit.

Kráčejte tak, vlídně a všechno se Vám promění v požehnání. Po dceři Bůh otevře bránu také matce.

srpen - září 1621

Dopis č. 220

Hraběnce Di Daletové

(pozn.: Zůstala vdovou se čtyřmi dětmi, udělala slib stálé čistoty a chtěla založit klášter Navštívení s návrhem, že tam vstoupí jako první. Tím přivolala na sebe výčitky a výhrůžky své matky, které dostoupily až k tomu, že ji vyhnala z domu, ale zásahem světce se podařilo znovu obnovit pokoj). Paní, bylo by mi Vám zatěžko napsat na tak vyzývající námět, kdybych nebyl k tomu zmocněn Vaší matkou. Z jakého důvodu bych se odvážil plést se do soukromých záležitostí Vás dvou a mluvit k Vám o Vašem svědomí? Víím, že jste jediná hodná dcera tak hodné matky, plné ducha, rozvahy a zbožnosti. Protože musím využít vhodnou příležitost, řeknu Vám, že Vaše matka mi dala vědět o všem tom, co Vám řekla, a co Vám řekli jiné vynikající osobnosti, ve srovnání s nimiž já nestojím za nic. Vaše matka chtěla, abych Vás přesvědčil o tom, že se nemáte zbavovat své účasti v této bouřlivé záležitosti, ve které okolnosti, které, jak dobře víte, rozvrátily vlastnictví Vaší matky. Už nemůžte vidět padat svůj dům pod tíhou béd, především následkem nedostatku Vaší pomoci. Shledává tu pomoc neodmyslitelnou.

Předkládá trojí řešení: Buď se znovu vdáte, a podržíte si tedy ekonomické výhody, které by Vám mohl přinést manžel, nebo odejdete do kláštera. Do kláštera za Vámi nebudou moci věřitelé, aby Vám předkládali dlužní úpisy, a Vaším majetkem bude disponovat matka. Nebo zůstanete s matkou, ale bez toho, že byste mohla disponovat svým majetkem.

Všímá si Vašich výhrad vůči prvním dvěma návrhům, protože říká, že jste zasvětila Bohu svou čistotu, ale že máte čtyři děti dva chlapce a dvě děvčata.

Co se týče prvního návrhu, nepředkládám své mínění. Když slib, který jste učinila, zavazuje nežádat dispens toho druhu, ona Vás však obviňuje z neuváženého rozhodnutí. Hodnota čistoty je tak vysoká, že kdokoli ji přislíbil skrze slib, je přešťastný, že ji uchovává, nic nad ní není výhodnější mimo nutnosti veřejné charity.

Co se týče druhého bodu, nevím, jestli se můžete legitimně zbavit péče o své děti, kterou Vám Bůh uložil. On Vás učinil matkou a ony jsou ještě malé.

K třetímu bodu asi toto. Vaše peníze musí být spolu s těmi, které náleží Vaší matce v tomto nutném případě. Ach Bože, je to minimální věc, kterou můžeme vykonat pro rodiče. Myslím si, že je třeba vidět nějaký dobrý důvod, pro který by mladá matka s dětmi si mohla podržet své peníze. Nevím však, jestli Vy takový důvod máte. Je zapotřebí, aby byl důležitý, jestliže o něm tolik uvažujete.

Dokonce i mezi nepřáteli činí krajní nouze společnou každou věc. Mezi přáteli, jako je dcera a matka, není třeba čekat na krajní nouzi. Boží příkaz je velice naléhavý. Je třeba pozvednout oči k Prozřetelnosti, která rozmnožuje všechno, když se dalo na její svatou radu.

Co se týče cvičení ve zbožnosti, Vaše matka je spokojená, že to děláte jako obvykle, kromě ústraní, v řádu Navštívení. Ona si přeje, aby byly ohraničené na největší slavnosti roku a na každých čtyřicet dnů, tři dny. Můžete se spokojit a nahradit je duchovním ústraním ve Vašem domě.

Mnoho věcí je třeba udělat pro tatínka a maminku a je třeba vlídně snášet jejich vrtochy, horlivost, zápal, řekl bych také nevhodnost jejich lásky. Tato matčina láska je vlastně obdivuhodná. Rodiče by chtěli, myslím, nosit vždy své děti v náručí, především jedinou dceru, kterou mají. Jsou často žárliví, když si hraje trochu mimo jejich dosah. Domnívají se, že je dostatečně nemiluje, a že láska, kterou je jim dcera povinna, nemá být ničím omezená.

Jaký je zde lék? Je třeba mít trpělivost a vykonávat co nejlepším způsobem své povinnosti vůči nim. Bůh nežádá pro sebe než nějaký den, nějakou hodinu a zbytek chce, abychom zůstali na blízku našim rodičům. Tito jsou více nadšení: chtějí více dní, mnohem více hodin než Bůh, a neustálou přítomnost. Bůh je tak dobrý, že má v úctě to, co jsme vykonali pro Něho sjednocením naší vůle s vůlí naší maminky. Jen když On je základním cílem našeho jednání.

Zde na zemi máte Mojžiše a proroky, chci tím říct, tolik vynikajících služebníků Božích, kteří Vám radí. Poslouchejte je. Co se mně týče, rozhodl jsem se Vám napsat tak dlouze. Trochu se mi líbí mluvit k duši tak průzračně a čisté, na kterou se nařiká jenom pro přemíru zbožnosti. Je to řídký a laskavý nedostatek, že nemohu nemilovat a nectít tu, která se jím provinila.

25. dubna 1621

Musím Vám napsat tento dopis v přítomnosti Boží, protože v něm Vám řeknu to, co máte dělat pro Jeho větší slávu ve věcech, na které jste se mě ptala.

1. Po té, co jsem prosil Ducha Svatého, Vám říkám. Nevidím žádný spravedlivý důvod, v tom, co mi říkáte Vy a Vaše matka, abych musel zrušit slib čistoty, který jste učinila Bohu. Opravdové uchování rodu je nutné jenom z toho principu, že jeho rozvoj je vyžadován veřejným dobrem. I kdybyste byla princeznou, nebo kdyby to byl princ, který by toužil po Vaší ruce, musel bych Vám říci takto: protože máte děti z prvního manželství, spokojte se s prospěchem, který z toho máte. Jemu bych musel říci: udělejte štěstí s jinou princeznou.

Duch Svatý mi jasně ukázal, že není nic úctyhodnějšího než zdrženlivá duše. Zůstaňte tedy tak, jak jste. Bůh Vás inspiroval, abyste to chtěla. On Vám dá milost, abyste to také učinila. On požehná Vaší duši a Vašemu tělu zasvěcenému Jeho jménu.

2. Je pravda, že nejste povinná v pojmu spravedlnosti, abyste pomáhala svým majetkem domu svého otce. Váš majetek a majetek vašich dětí, podle platného řádu státu, jsou oddělené a nezávislé na domu Vašeho otce. Otec není ve stavu nouze. Tím spíše, že ve skutečnosti jste nedostala nic jako věno, bylo jenom přislíbeno, ale ne vypláceno.

3. Když je pravdou, že byste zničila své děti, jejich majetek a sebe sama, kdybyste začala pečovat o zájmy otcova domu, aniž byste zabránila jeho zkrachování, jste povinna to neudělat, přinejmenším pro lásku k dětem: proč dopustit zničení vlastního majetku někým druhým, tak byste umožnila nenapravitelné škody a ztráty vlastních dětí. Jestliže víte, že Vaše pomoc otci bude zbytečná, jste povinna neposkytnout ji, abyste nepoškodila své děti.

4. Když mu však můžete pomoci bez citelného poškození svých dětí (jak se zdá, mohla byste to udělat, protože jste sama. Vše, čemu budete moci zabránit je, aby to bylo prodáno. Tak to zůstane Vaším dětem, protože rodiče již nemohou mít jiné dědice), myslím, že jste povinna to udělat. Neudělala byste vskutku nic jiného, než že byste majetek z jedné ruky přendala do druhé ruky.

5. I kdybyste uvedla do nepořádku své záležitosti, abyste uspokojila svou matku, jen ať to není přílišná škoda pro děti. Zdá se mi, že to máte udělat také kvůli účtě a lásce, kterou jste matce povinná.

6. Co se týče ostatního, myslím si, že by to bylo vzhledem k Vašemu odpočinku. Bylo by to také proto, abyste následovala rozhodnutí, které jste udělala slibem věčné čistoty, žít odloučena od všeho, ve svém malém prostředí po dohodě, že uvidíte často svou matku. Matce, když jsem si vyložil dobře Váš dopis, by nebylo proti mysli, kdybyste se stala řeholnicí, jenom abyste odevzdala vlastnické právo na majetek svého domu. Je to tak, protože nejste ochotná k druhému manželství. Nemůžete podporovat její mínění, abyste vydržovala mnoho lidí a otevřela dveře každému druhu přiměřené rozmluvy. Zdá se mi, že by bylo pro Vás vhodné žít stranou. Nebylo by nic lepšího, než oddělení vlastního bydlení pro uchování jednoty srdcí mezi těmi, kteří mají dobrou, ale různou mínění. Nemohu se ubránit, abych Vám řekl, že se mi nesmírně líbila myšlenka, kterou jste mi sdělila: Naše rodina je mezi těmi nejobyčejnějšími a nic víc. Toto konstatování se mi líbí v době, kdy děti tohoto století dělají tolik povyku kolem vlastní rodiny, kolem vlastního rodu, kolem narození vlastních dětí. Žijte vždy tak a nechť se nikdy ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze který je Vám svět ukřižován a Vy světu. Tak ať se to stane (Gal. 6,16).

11. května 1621

Dopis č. 222

Hraběnce di Daletové

Strach ze smrti a pekla, který zneklidňuje Vaši duši, je opravdové pokušení, ale Přítel Vaší duše ho použije k Vašemu pokroku v čistotě a pokoře. Když - s úplným podřízením se a odevzdáním se do jeho Prozřetelnosti - mu dáte znova možnost pečovat o Váš život, také o věčný, On Vás osvobodí od trápení, nebo Vám dá sílu, abyste ho snášela. Budete tak mít důvod Ho za utrpení blahoslavít. Drahá dcero, nabídky marností, arogance a ješitností nemohou uškodit duši, která je nemiluje a která každý den říká Bohu: "Pane, jsem jako nic před Tebou, ale jsem vždy s Tebou, který jsi bytí nekonečné. I když jsi tak veliký a já tak malá, zůstanu plná důvěry v Tvé blízkosti. Moje nic doufá v Tvou nekonečnost". Zůstaňte v pokoji uprostřed hořkosti. Víte dobře, že Bůh je příliš dobrý, aby odmítl duši, která nechce být pokrytecká, protože ji zasahují mnohá pokušení a vábení.

8. února 1622

Dopis č. 223

Hraběnce di Daletové

Zůstaňte ve svém světském oděvu, abyste uspokojila matku. Osvojte si zvyky řeholního života, abyste uspokojila svou klášterní zbožnost. Nebeský ženich Vás stejně přivítá. On nehledí na vnějšek. Není to málo být předsíní Božího domu.

Vaše matka si u mě na Vás zanaříkala. Znam dobře mateřskou žárlivost a dobře rozlišuji mezi podněty přirozenosti a podněty milosti. Přimkněte se ke Kristovu kříži, který snášel pro Vás tolik nepřátelství (Žid. 12,3). On jediný ať je Vaším ideálem. Jeho vůle ať je Vaší jedinou útěchou.

Turin 6. července 1622

Dopis č. 224

Hraběnce di Daletové

Zdá se mi, že vidím jasně: Bůh, který Vás volá do Navštívení (pozn.: název řádu), abyste Ho čistě milovala, otevírá Vám cestu, ulehčuje Vám vstup. Proto Vám směle říkám: vyjděte skutečně ze světa, potom, co jste z něj už vyšla srdcem.

Jak můžete co nejlépe opatřit Vaše děti a jejich majetek, ne-li tak, že je svěříte svým rodičům? Je viditelným znamením Prozřetelnosti skutečnost, že Vaše matka - dříve tak žárlivá na Vaší přítomnost ve světě - nyní snad již s Vámi souhlasí. Zdá se mi, že Bůh osobně hází květy a vůně na cestu Vašeho kláštera, abyste s útěchou začala nový život, a také největší reptalové to schvalují a blahoslaví. Co Vám mohou vyčítat? Že opouštíte děti? Zanecháváte je v náručí jejich nejlepšího otce a jejich nejlepší matky. Může se Vám vyčítat, že opouštíte péči o ně? Pověřujete tím rodiče a ve stejném okamžiku jim to ulehčujete, protože oni sami to tak chtěli.

Jediná těžkost je kvůli Vaší nejstarší dceři, kterou Vaše matka vezme z kláštera, aby jí dala světskou výchovu. Jestliže jí Bůh volá k řeholnímu stavu, půjde tam stejně dříve nebo později přes všechna přání její babičky. Spíše Bůh si poslouží světskou výchovou, aby jí dal zachutnat dobro řeholního života. Toto je pravda, ujišťuji Vás o tom: občas se stane, že mladí lidé vychovaní v klášteře následně odhodí řeholní výchovu jako koně, kteří příliš brzo navykají nosit sedlo. Povolání k řeholnímu stavu je příliš zvláštní milost, než aby byla dána lidským úsilím nebo lidskou rozvážností. Bůh často používá řeholní výchovu, je to pravda, aby vnukl povolání. Když to povolání tam není, On sám dá svou milost mocně a příjemně. Nabídka, kterou činíte z Vaší dcery Bohu, jí bude více užitečná než výchova, kterou byste jí chtěla dát. Proto Vám říkám, nic Vás nemá více zdržovat ve světě, ani myšlenka na budoucí povolání dcery, které je ještě nejisté. Ona nemá být vedená k jistotě Vašeho povolání, které musíte následovat pečlivě a rozhodně, ale bez úzkosti nebo neklidu.

Bůh, který započal ve Vás toto svaté dílo, chce ho také ukončit. Potom co Vás přivedl do kláštera Navštívení, ať Vás povolá do kláštera budoucího života.

srpen - září 1622

Dopis č. 225

Paní de Montfanové

(pozn.: matka hraběnky Daletové)

Paní, mám velikou úctu k Vám a k Vaší dceři a chtěl bych přispět, nakolik je mi to možné, k Vaší vzájemné spokojenosti. Dceři, jestliže to Bůh bude chtít, řeknu osobně své mínění. Vám to říkám nyní, přesvědčený, že Vaše velká odvaha ho bude mít na své straně.

Paní, láska, ať je jakákoliv, když to není podle Boha, může se stát přemrštěnou a tehdy je nebezpečná. Vkládá vášně do srdce, protože ona samotná je vášní. Je největší z vášní, cloumá a zneklidňuje ducha, a když nachází překážku, uvede v nepořádek city. Není třeba věřit, že láska matek vůči dětem by nemohla být podobná té lásce, kterou jsem popsal? Spíše taková je, o tolik lehčí, o kolik se zdá dovolenou. S dovolením - jak se říká - přirozených náklonností a s omluvou dobroty mateřského srdce.

Mluvíme často o Vás, otec Bonaventura a já. Mluvíme o Vás s úctou a láskou. Odpusťte mi to, když on vypráví o vznětech Vašeho srdce v případě nemoci Vaší dcery, nemohu se zdržet, abych řekl, že trochu přeháníte. Když se budete divit, že mluvím příliš otevřeně o svých myšlenkách, které hlásám, nevím, jak se omluvit. Přeji si, abych neztratil Vaši laskavost, protože si jí velice vážím a oceňuji srdce a ducha, ze kterého pochází.

4. srpna 1621

Dopis č. 226

Paní Montfanové

Nejkratší odpovědi jsou obvykle nejlepší, bez toho, abych něco říkal, jsem na odchodu, mám naspěch, abych vyřídil Vaše poselství.

Budu k Vám mluvit o přání, které má Vaše dcera, uchýlit se do kláštera. Považuji to za opravdovou inspiraci z nebe a nevidím vůbec žádný opačný důvod. Má stále tak důstojné a spravedlivé záruky pro své děti, pro jejich majetek, že i Vy přijímáte toto břemeno. Nechci Vám kázat, ale prostě Vám říkám, že když to uděláte, uděláte věc, kterou Bůh velice rád vidí. Vaším prostřednictvím by se tak velkodušná duše Jemu úplně zaslavila.

Vidím dobře, že se může odpovědět různými způsoby na toto všechno. Domnívám se však, že v těchto případech by se nemělo protestovat a hádat se, ale zkoumat evangelní zásady. Ty nás určitě povedou k dokonalému prohlédnutí a k nevážnosti lidské moudrosti. Ta neumí ocenit moudrost ctnosti a lásky k nebi.

Když Vaše dcera přijímá omezení, které jí Vaše autorita předkládá, to znamená, aby vstoupila do kláštera jako zakladatelka bez toho, aby změnila šat a životní stav. Domnívám se, že ani nejmoudřejší lidská moudrost by ji nemohla obviňovat. Předpokládám, že se budete starat o vnoučata, jak jinak by se mohlo říci, že nikdo jiný než Bůh dal Vaší dceři inspiraci a možnost odejít ze světa do ústraní? Vím dobře, že pro tuto heroickou ctnost, je třeba úsilí vůle, ale právě z této ctnosti vyzískáte větší slávu. Říkáte mi, že Vaše dcera se k Vám chová dvojím způsobem. Ani Vy nemáte používat svou mateřskou autoritu proti ní, která, aby se vyhnula útokům, se jim vyhýbá, než by o nich mluvila. Co se mě týče, slibuji Vám, že nebudu souhlasit, aby paní Daletová oblékla šat Navštívení, když Vy dříve jí nedáte souhlas. Mluví k Vám co nejjasněji: nemám žádnou autoritu nad kláštery Navštívení, které jsou mimo moji diecézi. Pak se budu muset omezit na radu a ne nařizovat, ale vím, že představené se budou řídit podle mé rady kvůli účtě, kterou jak doufám, by měly mít ke mně.

6. července 1622

Dopis č. 227

Jednomu mladému pánovi

Děkujte Bohu za inspiraci, kterou Vám dal, abyste se odpoutal od takových způsobů života, kterým se tolik oddávají lidé Vašeho věku a Vaší profese. Odpoutat se od těch kroků, kterými se lehce přichází ke každému druhu neřesti a často věčného ztracení. Abyste učinil plodnějším to, co děláte, a jasněji se přimknul ke stavu, který musíte zvolit, radím Vám tato cvičení pro příští tři měsíce.

Odpírejte si nějakou dovolené potěšení. Vstávejte v 6 hodin ráno, ať jste spal dobře nebo špatně, mimo to, kdybyste byl nemocný. Tehdy jste povinen respektovat nemoc. V pátek vstaňte v 5 hodin. Tak se budete moci lépe věnovat meditaci a četbě.

Navykněte si modlit se každý den před a po meditaci patnáctkrát Otčenáš a stejně Zdravas Maria s roztaženými rukama ve formě kříže.

Zřekněte se chuťových zálib, jezte společně jídlo, které se Vám méně líbí, jenom ať není nezdravé a když jste přinesl něco navíc, nechte to těm druhým.

Tyto malé strohosti poslouží dvěma účelům: První je vyprosit si světlo, které je Vám nutné k rozhodnutí (fyzické sebezapírání u silných a zdravých typů pozvedne ducha mimořádným způsobem); druhé, abyste zakusil strohost řeholníků, abyste viděl, jestli ji budete moci přijmout a jaký odpor ke strohosti budete mít. Nakonec se bude moci posoudit, jestli budete na takovém stupni, abyste se podrobil mnoha strohostem, které jsou v řeholních řádech.

Proste Pána, aby Vás osvětlil: "Pane, co chceš abych dělal? Nauč mě konat Tvou vůli" (Sk 9,6, Ž 143, 10).

Jestliže se vzbudíte uprostřed noci, využijte tento čas k tomu, abyste mluvil sám od sebe a sám s Bohem o své volbě. Dejte se mu k dispozici po všechny okamžiky Vašeho života.

Každé ráno nevynechte meditaci. Volte přísnější zábavy, jako je jízda na koni, závodění apod., a ne takové měkké, jako je hraní karet a tancování. Ale když u těch prvních jste unášen k vychloubání, řekněte si: co mi to poslouží pro věčnost?

Přistupujte ke svatému přijímání každou neděli. Ve svátečních dnech navštivte posvátná místa kapucínů, svatého Bernarda, Certosu.

Jestliže v tom budete pokračovat a budete se cítit unášen k řeholnímu životu, mluvte o tom se zpovědníkem. V případě, že se rozhodnete pro tuto cestu, připravte na to Vašeho dědečka, aby jeho mrzutost nepadala na řeholní život.

Ať Vám Bůh dá svůj pokoj, milost, radu a svatou útěchu.

Dopis č. 228

Jedné mladé ženě

Tento život je krátký, moje dcero, ale má velkou hodnotu, protože tímto životem si můžeme získat život věčný. Blažený člověk, který tento život použije k tomuto účelu.

Máte veliký důvod chválit Boha. Ten, nejenom že Vám dal schopnost nasměrovat své smrtelné dny k nesmrtelnosti, ale ukázal Vám i místo i prostředky a způsob, jak máte použít zbytek těchto pomíjivých okamžiků k získání svatě věčnosti.

Nemějte pochybnosti: je to opravdové světlo z nebe, které Vám osvětlilo tuto cestu. Ono Vás šťastně povede. Jsou bezpochyby lepší cesty, ale nebyly by pro Vás. Výtečnost cest nečiní výtečnými cestující, ale jenom zdokonaluje jejich čilost a hbitost. Všechno to, co Vás bude chtít odradit od Vaší cesty, považujte za pokušení, které bude o to nebezpečnější, o kolik bude přitažlivější.

Nic není příjemnější Bohu než vytrvalost. Nejmenší ctnosti spojené s vytrvalostí činí dokonalejšími velké ctnosti, které se cvičí změnami a rozmanitostmi.

Zůstaňte v pokoji a pomyslete si: kolik jenom cest k nebi vede, blažení, kteří po nich jdou. Protože moje je tato, budu po ní kráčet v pokoji, vyrovnanosti, prostotě a pokoře.

Milujte všechno, chvalte všechno, ale nenásledujte, přejte si jen to, co se hodí k Vašemu povolání.

Dopis č. 229

Jedné mladé ženě

Rada, kterou Vám dává Vaše sestřenice, abyste zůstala u Vašeho otce v očekávání, že zasvětíte tělo a duši Pánu, byla založena na uvažování o různých okolnostech a Vaší situaci. Kdybyste byla úplně disponovaná, řekl bych Vám, že je třeba řídit se tímto míněním, které je nejlepší a nejvhodnější pro Vás. Protože jste zcela přitahována k manželství, nemáte si dělat násilí žádnou úvahou k tak přizvukované radě. Všechny okolnosti, které by v jiných případech byly víc než dostačující, abych přijal mínění Vaší sestřenice, nemají váhu vůči silné náklonnosti, kterou máte. Kdyby byla slabá, málo zdůrazňovaná, nebylo by o čem uvažovat, ale když je mocná a stálá, musí sloužit jako základ našemu rozhodnutí.

Když manžel, kterého Vám navrhuji, je vhodný, člověk dobrý a chápající, můžete ho klidně přijmout. Říkám chápající, protože to vyžaduje velká rozdílnost, která je mezi Vámi dvěma. Je třeba, abyste oplatila nedostatek jeho pochopení velikou vlídností, upřímnou láskou a pokornou odevzdaností. Opravdová ctnost a dokonalost ducha přikryjí chyby a nedostatky těla.

Budu prosit Pána, aby nasměroval Váš život k Jeho slávě. Manželský stav vyžaduje více ctností a stálosti než jakýkoliv jiný stav. Je to neustálé cvičení v umrtvování. Vás to bude stát snad víc než jiné. Disponujte se k němu zvláštní péčí, abyste z této rostliny tymiánu mohla i přes přirozenou hořkost vyzískat med svatých vztahů. Ježíš ať je Vaše sladkost a Váš med, který činí příjemným Vaše povolání.

Dopis č. 230

Paní Du Tertreové

(pozn.: Vdova se ve 22 letech uchýlila do kláštera Navštívení jako dobroditelka. Způsobila mnoho utrpení zakladatelům kvůli své nestálosti.)

Zakouším mnoho radosti, když vidím Vaši odvahu v těchto počátcích. Ne, slzám se nedivte, i když nejsou dobré, určité přicházejí z dobrého pramene. Když by byla naše rozhodnutí malá a odvolatelná, neměli bychom tyto pocity. Angažujeme se v odříkání velkých tužeb. David tolik plakal nad smrtí Saula, i když to byl jeho největší nepřítel (2Kr 1,12-17). Plačme málo nad světem, který umírá pro nás a kterému chceme být mrtví na věky.

Jsem šťastný, když Vás vidím jenom trochu utrápenou z tohoto mimořádného porodu. Žádná duše neporodila Ježíše Krista bez bolesti kromě Panny Marie. On však Panně Marii dal z těch bolestí, když umíral. Po prvních těžkostech budete mít tisíce útěchy. Myslíte, že Váš stav mě nedojímá? Určitě mě dojíímá, ale je to dojetí milé a příjemné, když myslím, že Vaše bolesti jsou předtuchou mnohé přízně, které Vám Bůh dá, když vytrváte v tomto rozhodnutí. Je to nejváženější, nejvelkodušnější, nejužitečnější rozhodnutí, které jste kdy mohla udělat.

Ano, vytrvejte a mějte vždy důvěru. Co se mě týče, nepochybuji o Vaší věrnosti. Důvěřujte se mnou bez bázně, protože Bůh, který to tak chtěl, mě povede, abych Vám sloužil co nejlepším způsobem. Tento Bůh ví, že u Vašeho odchodu mě napadá myšlenka, abych Vám řekl, že bylo třeba potlačit pach a vůně. Jednal jsem však podle své metody, která je příjemná, abych nechal místo vnitřnímu hnutí. Toto hnutí někdy po duchovních promluvách povstává v duši, která se úplně zasvěcuje Boží dobrotě. Jsem velký přítel prostoty, ale sekeru, kterou se odsekávají tyto zbytečné výhonky běžně nechávám v rukou Božích. Je to On, který Vám dává moudrost pro toto malování a zdobení. Jeho milosrdenství ať je chváleno na věky, protože je k nám dobrý, vidím to dobře. Ano, dejte tyto šminky a ozdůbky nějaké dámě ze světa, ke které byste měla takovou důvěru, že byste ji mohla vysvětlit motiv Vašeho vzdání se a nemyslíte, že by ji to pohoršilo. Spíše opačně, bude tím povzbuzena, když je to dobrá paní.

Uděláte dobře, že se vzdáváte toho všeho. Malá odříkání se velice líbí Bohu.

Teď, když jsem začal Vám ve vši prostotě otevírat duši, říkám Vám, že jsem nikdy nechtěl nosit punčochy, které se dnes nosí, nebo navoněné rukavice, od té doby, co jsem se zasvětil Bohu. Jsou to strojené jemnosti, příliš podružné a prázdné.

Je pravdou, že tato vnější odříkání, rozhodnutí, toto nesmrtelné sbohem, které jsme dali světu, nás trochu dojíímá. Kdo by zůstal bez pohnutí pod těmi ranami britvy, které oddělují duši od ducha, srdce tělesné od srdce Božího a nás od sebe samých? Ať žije Bůh. Jednou nás zasáhly tyto rány a tak se stalo. Nebude už jednota mezi jednou a druhou částí. S Jeho milostí jsme se spojili s Ním, kvůli Němu jsme se oddělili navždy od každé jiné věci. Zanechte úplně tak zvané dětskosti a malichernosti, které i když nejsou hříchy, jsou zbytečným ztrácením času, mají dokonce tak trochu nádech pověřivosti: dovolil bych je jenom duši méně odevzdané než je Vaše.

Všem světským společenstvím, které se k Vám přiblíží, musíte ukázat chování vlídné a radostné. Ať je to jako vzájemná výměna zpráv. Považujte jejich zprávy jako pocházející z jiného světa, oni ať považují Vaše zprávy jako zprávy ze světa. Když nebudete mluvit takovým jazykem, jakým se u nich mluví, nepřijmou to, co by bylo vhodné, aby přijali.

Po svém biskupském svěcení, když jsem se vracel od své generální zpovědi, mezi anděly a svatými jsem učinil svaté předsevzetí. Po celý měsíc jsem nemluvil jinak, než člověk cizí světu. Zdá se mi, že jsem byl přijímán příznivě. Mnohé úkoly pak trochu uměnšily nadšení srdce, předsevzetí mi však díky Bohu zůstala.

Velký Bůh ať víc ve Vás rozmnožuje království Jeho lásky. V Něm jsem Váš, zcela zvláštní láskou. Kdybych měl více času, ještě bych Vám napsal, protože se neunavuji v těchto milých rozmluvách o Bohu, o jeho lásce, o našich duších.

18. prosince 1619

Dopis č. 231

Paní De Gouffiersové

Snad Vás vlídný duch, kterého jsem po několik měsíců objevoval, když jste byla v tomto městě, opustil navždy? Když si představím, že jste ho ztratila, jsem ve velkém zmatku. Není to kvůli Vaší spáse, k té Vás Bůh volá a nepřestal Vás volat od Vašeho mládí.

Jak bych Vám mohl radit, abyste zůstala ve světě? S takovou dobrou povahou, kterou opravdu máte, ale která je také doprovázena velikou náklonností k životní vznešenosti a důstojnosti, k rozvaze a

lidské moudrosti. Kromě toho jste plná činnosti, zdvořilosti a intelektuální jemnosti. Moc se bojím vidět Vás ve světě. V tomto století není nic nebezpečnějšího než dobrá povaha obklopená dobrými kvalitami. Když k tomu přidáme mimořádnou averzi k podrobení se, pak nelze říci nic jiného než to, že musíte odejít ze světa. Na druhé straně, jak Vám mohu poradit, abyste vstoupila do řádu, když dokonce nejen, že si to nepřejete, ale máte naprosto opačné mínění na tento způsob života? Bude tedy třeba hledat takové podmínky, které by nebyly ani světské ani řeholní, neměly by nebezpečí světa ani řeholní závazky. Toho se snad bude možné dosáhnout tím, že vstoupíte do některého domu "Navštívení" bez toho, abyste se k něčemu zavázala. Budete žít mimo klauzuru, jenom s povinností nějakého zbožného cvičení, které by Vás zachovalo zbožnou. Tak budete mít dostatek času, abyste uspokojila sebe samu, protože nemáte ráda podřízenost a poslušnosti. Takový člověk velice těžko nachází lidi, kteří by mu šli na ruku, je bystrý v nacházení námitek a málo citlivý, aby jim naslouchal. Když si vzpomenu na dobu, kdy jsem Vás viděl osvobozenou od sebe sama, toužící po umrtvování, oddanou sebezapírání, nemohu než doufat, že Vás znovu spatřím takovou. Neříkám Vám, jak toužím po tom, aby se Vaše záležitosti neřešily soudním procesem. Když spočteme peníze, které by spolklí advokáti, stačilo by Vám to k životu. Existuje nakonec nějaká jistota, že všechno dopadne dobře? Co víte o tom, jak soudcové rozhodnou? Pak, utečou Vaše nejlepší dny v těchto starostech a zůstane Vám jen málo dnů, abyste se věnovala hlavním záležitostem. Bůh ví, jestli po těch dlouhých zaneprázdněních budete se usebrat a sjednotit s nejvyšší Dobrotou. Dcero moje, ti, kteří žijí na moři, umírají na moři. Neviděl jsem nikoho, kdo by se zamíchal do soudních sporů, aby v nich nezahynul. Uvažujte, jestli je Vám to skutečně třeba. Mluvte o tom s Don Vincentem (pozn.: svatý Vincenc z Pauly), prozkoumejte s ním celou záležitost. Jděte rovnou k věci. Nechtějte být bohatá, nebo alespoň jí nebuďte skrze soudní procesy. Dejte raději přednost spíše chudobě, než bohatství za cenu ztráty klidu. Bůh ať je ve Vašem srdci.

9. června 1620

V. část

Různé dopisy

"To o co se máme snažit, abychom byli je :nebýt méně vynikající proto, že jsme křesťané, ani být méně křesťané protože jsme vynikající. Abychom mohli toto uskutečnit je třeba, abychom byli vynikající křesťané " (Dopis č. 232).

Dopis č. 232

Panu Celso Benigno di Chantal

(Syn svaté Jany. Když odešel na královský dvůr, měl sotva 15 let, byl velice neklidný a sebejistý.)

Pane, pozvedáte plachty a směřujete k velkému moři světa, ke dvoru. Bůh ať je Vám příznivý a drží Vás stále za ruku.

Nejsem tak bojácný jako mnozí, abych považoval toto povolání za nejnebezpečnější pro lidi, kteří se narodili v dobré rodině a jsou odvážní. Berte však v úvahu dvě úskalí: marnivost, která ničí mnohé duše, lenochy, zhýčkané, křehké lidi a ctižádostivost, která přivádí do neštěstí odvážná a domýšlivá srdce.

Marnivost je nedostatek odvahy, protože nemá sama v sobě dostatek sil, aby si sjednala opravdovou a solidní chválu. Marnivost se spokojí s falešnou a prázdnou chválou. Ctižádost je přehnaná odvaha, která vede k získávání slávy a poct bez řádu rozumu, nebo proti němu. Marnivost ztrácí čas ve vtipném dvoření, které je ve vážnosti u žen, nebo obecně mezi lidmi choullostivými, a není ceněna vznešenými muži, kteří mají velikou odvahu. Ctižádost očekává pocty dříve, než si je zaslouží, připisuje na svůj účet úspěchy svých předchůdců. Ctižádost by velice ráda vyzískala z jejich dobré pověsti svou vlastní slávu. Proti těmto nebezpečím snažte se žít duchovní a Božskou výživou, která Vás učiní silným proti marnivosti a rovněž proti ctižádostivosti. Velice rád přistupujte ke svatému přijímání; je to věc, která Vás ze všech nejvíce upevní ve ctnosti. Najděte si nějakého dobrého zpovědníka, a dejte mu moc nad Vaší duší. Zpovídejte se velice pokorně, s jasným a opravdovým předsevzetím, že se chcete napravit.

Nikdy nezapomínejte, a o to Vás snažně žádám, prosit o pomoc Pána dříve, než vyjdete z Vašeho bytu, a prosit o odpuštění Vašich nedostatků, dříve než půjdete spát.

Především, vyhněte se špatným knihám. Nenechávejte se přitahovat určitými lidmi obdivovanými jenom od těch, kteří mají slabý mozek, z důvodů určitého prázdného důvtipu, který u nich nacházíme. Příkladem je bezectný Rabelais a jiní autoři naší doby, kteří jsou odborníci na to, aby o všem pochybovali, znehodnocovali všechno a tropili si šašky ze všech starých věcí. Čtete naopak knihy, které předkládají solidní nauku, především křesťanských autorů a náboženských námětů, abyste se čas od času občerstvil.

Doporučuji Vám vlídnou a upřímnou zdvořilost, která neuráží nikoho a poslouží všem. Taková hledá spíš lásku než čest, nebaví se na účet druhého a není kousavá, nikoho neutiskuje a zřídka, anebo nikdy se nenechá utiskovat.

Nezaplete se do flirtů, nedovolte svým citům, aby předešly rozum ve volbě předmětu lásky. Když city započnou svůj běh, učiní otrokem úsudek ve prospěch přehnané volby a brzy přijde lítost.

Pracujte otevřeně, jasně, žijte ctnostně, soudně, buďte stálý, opravdový křesťan v chování i v řeči.

Musíte být tak ctnostný, aby nikdo nepočítal, že Vás zatáhne do prostopášnosti.

Musíte být soudný, abyste neprojevil navenek všechno to, co si myslíte, ale jenom to, co mohou slyšet moudří.

Musíte být stálý. Když neukazujete stálou vůli a soulad mezi mluvením a jednáním, stáváte se hračkou pro mnoho ubohých lidí, kteří brání jiným lidem jít kupředu.

Nakonec, musíte žít křesťansky. Mnozí vyznávají, že chtějí být ctnostní, ale jenom teoreticky, protože prakticky jimi nejsou žádným způsobem. Jsou to přeludy ctnosti. Ukrývají, nakolik je to možné, jejich smutný život, jejich velice špatnou povahu, obřadnými řeči.

My, kteří dobře víme, že nemůžeme mít ani částčku ctnosti bez Boží milosti, musíme být zbožní, abychom mohli být ctnostní. Když takoví nebudeme, naše ctnost bude zárodkem ctnosti, budeme ctnostní jenom v obrazotvornosti. Je velice nutné ihned poznat to, čím chceme být navždy. V tom není třeba smlouvat.

Kromě toho bude pro Vás užitečné navštěvovat přátele, kteří jsou stejného smýšlení. Je nepochybné, že vztahy s těmi, kteří jsou upřímní, nám velice poslouží zlepšit, nebo udržet náš úmysl. Myslím si, že pro Vás bude dobře v koleji jezuitů, nebo kapucínů, nebo mimo, s nějakým jiným člověkem, který má rád Vaši společnost.

Dovolte mi, abych k Vám mluvil konkrétně. Bojím se, že se vrátíte ke hrám. Bojím se toho, protože to by pro Vás bylo velice špatné: v několika dnech by Vás rozptýlily a umožnily povadnout Vaším dobrým přáním. Je to kratochvíle lenochů. Je to kratochvíle těch, kteří chtějí dělat hluk, dávat recepty, pohrávat si s velkými pány a říkat, že je to nejlepší způsob, jak se dát poznat. Toto znamená, že neukazují jasné zásluhy, protože hazardují ve hře. Je to důvod jejich chvály, aby byli známí u hráčů tím spíše, že když mnoho prohrají, všichni je budou považovat za blázny. Nemluvím už o hněvu, mrzutostech, bláznivých činech, které nalezneme u všech hráčů. Přeji Vám mužné srdce, abyste nehýčkal své tělo jemným jídlem, dlouhým spaním a jinými změkčilostmi. Přeji Vám velkodušné srdce, které se dívá trochu svrchu na přílišnou jemnost a tělesné pohodlí. Ježíš řekl, že kdo se obléká do jemných šatů, je v královských palácích (Mt. 11,8). Nemám v úmyslu říci, že všichni, kdo jsou na dvoře, se oblékají do jemných šatů, ale obecně, kdo se jemně obléká, nachází se tam. To, co říká evangelium, vztahuji na vnitřní oblečení, protože o tom vnějším mi nenáleží mluvit. Vy znáte až příliš společenskou zvyklost. Přesto říkám, že byste měl čas od času dát pocítit Vašemu tělu tvrdost a drsnost, odložit jemnost a vzdát se věcí příjemných smyslům. Je dobré, že čas od času se rozum konkrétně pocvičí ve své nadvládě nad smyslovými chutěmi.

Jsem příliš obšírný, zdoluhavý, přestože jsem moc zaměstnaný. Znáte mé srdce, nechce Vám toto všechno znechutit. Musím Vám říci ještě jednu věc. Představte si, že jste na dvoře sv. Ludvíka. Tento svatý král - také náš je svatý pro svou nevinnost (Ludvík XIII měl 9 let) - chtěl, aby jeho dvořané byli vynikající, odvážní, velkodušní, dobré nálady, zdroilí, vychovaní, upřímní, byl především rád, když byli dobří křesťané. Kdybyste se octl vedle něho, viděl byste ho usmívat se vlídně, nebo mluvit nadšeně, podle okolností. Chtěl, aby všechno kolem něho zářilo, aby se uchovala královská vznešenost. Hned po tom všem byste ho viděl sloužit v nemocnici s chudým. Spjoval občanskou ctnost s ctností křesťanskou, vznešenost s pokorou.

To, o co se musíme snažit je, abychom byli: ne méně výborní, protože jsme křesťané, ne méně křesťané, protože jsme výborní. Toho dosáhnout, je třeba být výtečnými křesťany, tj. velice zbožnými

a když je to možné, lidmi vnitřními. Sv. Pavel říká: vnitřní člověk rozlišuje všechno (1.Kor. 2,15): umí vidět kdy, kde a jak je třeba praktikovat každou jednotlivou ctnost.

Myslíte často na to, že zde na zemi kráčíme mezi rájem a peklem. Náš poslední krok určí jeden z těchto dvou našich věčných příbytků. Nevíme jaký bude náš poslední krok. Abychom si byli jisti, že ho uděláme dobře, je třeba dělat dobro všem ostatním.

Ó svatá a nekonečná věčnosti, šťastný, kdo na tebe myslí. Je to snad kratochvíle pro děti to, co prožíváme zde na zemi, kvůli nejistému počtu dnů? Ne, opravdu ne. Je to přechod k věčnosti. Proto máme přemýšlet o čase, který nám zůstává na každou naši činnost, abychom ji použili k získání dobra, které nepomijí.

Mějte mne vždy rád jako něco svého, protože opravdu jsem takový v Pánu.

Přeji Vám štěstí na tomto světě a především na druhém. Bůh Vám žehnej a drž Vás za ruku.

Chci skončit, kde jsem začal. Jste na odchodu do velikého moře světa. Nezaměňte lodivoda, ani plachty, ani kurs. Mějte vždy Ježíše za lodivoda, jeho kříž za vznešený strom. Vaše kotva ať je důvěra v Něho, nebeská inspirace ať je vám jako příznivý vítr, ať vám ukazují vždy kurs, ať Vám pomohou doplout do přístavu svaté věčnosti.

8. prosince 1610

Dopis č. 233

Několika pánům

Pánové, dověděl jsem se, že se pohoršujete kvůli tomu, že se dává pít lidem v míse (spíše než v kalichu) po svatém přijímání a proto, že se vedou manželé k oltáři při slavení manželství. Chtěl jsem Vám napsat těch několik slov, abych Vás povzbudil, aby jste nečinili podobné bezpráví sami sobě tím, že věříte, že to, co naše matka církev nařizuje, by mohlo být špatné nebo škodlivé.

Ona stanoví, že laici, ať přijímají jenom pod způsobou chleba, ve které se dokonale účastní na Těle a Krvi našeho Pána, jako by ho přijali také pod způsobou vína. Spasitel vskutku řekl: "Kdo jí, bude žít" (Jan 6,58) a "Kdo jí tento chléb, bude žít věčně" (Jan 6,59).

To, co lidé zapíjejí po přijímání není krev Spasitele, ale víno, které se pije, aby se vypláchla ústa a lépe polklo již přijaté vzácné Tělo a Krev. Proto tento nápoj nesmí být podáván v kalichu, ale v jiné nádobě. Když to tak v minulosti nebylo, bylo to ze zlovyku, nebo liknavosti anebo lenosti služebníků církve a proti úmyslu církve samotné.

Co se týče manželství, není rozumné neslavit ho před oltářem, protože je to velice důležitá svátost (Ef. 5, 32). Ti, kteří ho přijímají, nejsou pro církev jako nově narození, (kteří se přinášejí ke křtu) ale jsou již pokřtěni a následně uvedeni do kostela a k oltáři. Nechte se vést, přátelé a bratři, jako dobré ovce od těch, kteří skrze autoritu moji a svatého apoštolského stolce byli Vám dáni jako pastýři: Bůh Vám bude žehnat.

říjen 1613

Dopis č. 234

Básníkovi Janovi De La Cappade

Pane, byla to pro mne velická čest přijmout od Vás tyto bohaté a zbožné "Teoremi", které mi odevzdal otec Le Blanc. Kdybych byl vlastníkem kazety vůní, které Alexandr Veliký určil pro uchování Homérových spisů, tu kazetu bych určil k uchování tohoto dárku, který mi je o tolik vzácnější, že jsem se neodvažoval v něj doufat. Myslel jsem si, že ani nevíte, že jsem na světě. Jsem na světě, ano je to hezká věc, vklíněn do tohoto kouta našich hor, kde jsem jakoby neviditelný. Uviděl jste mě jako jedno z těch velkých světél, pomocí kterého se objevují malé věci.

Když Vám nemohu konkrétně oplatit, budu se Vám to snažit oplatit láskou. Jsem pobízen také Vaší moudrou podnikavostí, se kterou jste proměnil pohanské muzeum v křesťanské. Sebral jste jim jejich antický profánní Parnas a položil jste je na novou svatou Kalvarii.

Snad se tak zalíbilo Bohu, že mnozí křesťanští básníci, kteří vydávají svědectví o své krásné důstojnosti, měli by také jako Vy projevit dobrotu své lásky ve volbě předmětu své poezie. Zkáza mravů by nebyla tak pokročilá: je mimořádné jak síla řeči uzavřená do zákonů veršů má schopnost pronikat do lidského srdce a do paměti. Bůh ať jim odpustí zneužívání vlastních schopností.

Pane, používejte a spíše se těšte vždy svatě z bohatství, krásy a dobroty ducha, kterému Boží vznešenost byla tak příznivá v tomto pozemském životě. Potom všem, kéž byste se navždy těšili na věčnosti, slavně kontemplovali a opěvovali svatá tajemství.
1613-1614

Dopis č. 235

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi I

(pozn.: Ctižádostivý výbojný panovník, kraloval dlouhých padesát let. Podporoval poslání sv.

Františka v kraji Chablais, ale jenom z důvodů politických. Měl představu jednotného národního Italského státu, ale jen z touhy, aby mu vládl. Byl vždy ve válce s velikými mocnostmi).

Excelence, povýšení pána Favre na presidenta Savojského senátu naplnilo radostí lidi z Anecy, kteří kdyby mohli, chtěli by Vám poděkovat osobně. Zdálo se mi - hodností jejich pastýře spojit moje osobní uznání s jejich - protože já mám dávat jim v tom příklad.

Nic nepřináší tolik vlivnosti ve společenském životě, než upřímný výkon spravedlnosti. Spravedlnost - třebaže sama v sobě - rodí se jako průzračná voda v srdcích knížat, pak stéká skrze duše nižších drsných úředníků, špatně vychovaných a nedůtklivých, stává se škodlivou místo toho, aby byla užitečnou, až k tomu, že se obrací v pelyněk (Amos, 5, 7). Když prochází rukama učených, svědomitých a spravedlivých mužů, naplňuje národy štěstím a pokojem.

U těch prvních jako prudký potok, který ničí všechny břehy, ke kterým se přiblíží. U jiných je jako mírná řeka, která činí příjemnými břehy, které obmývá.

Největší zárukou, kterou knížata mohou mít, (v hodině smrti se z toho budou zodpovídat) je to, že autorita byla svěřena schopným lidem, aby ji vykonávali. Protože nemají moc, aby to dělali tak jako Bůh - který když chce, učiní schopnými ty, kterým On svěří autoritu, - udělají nejlepší možnou věc, když dají autoritu těm, kteří mají k tomu schopnosti.

Místní úřady představují nejvyšší autoritu knížat nad majetkem a životem poddaných. Proto knížata se svatou žárlivostí musí podporovat kariéru lidí, kteří by je uměli důstojně reprezentovat. Tak jako Alexandr Veliký nechtěl být zobrazován, když tak rukou Apelovou (pozn.: cit. Plinius, St. Nat. 35,10) tak knížata měla by vždy pečovat, aby jejich svrchovanost byla vyjadřována velkými a důstojnými lidmi.

15. června 1610

Dopis č. 236

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi

Co se týče doporučení poslaném mi od Vaší Výsosti ve prospěch patera Chatelarda (pozn.: byl to církevní činitel nevědomý a domýšlivý. Jistý si tím, že vyhrál konkurs s vévodovou přízní, utrpěl velikou porážku, protože byla dána přednost pokornému knězi. Pomlouval a vyhrožoval biskupovi. Je třeba si všimnout umírněnosti a pevnosti světce.) - které je pro mě jako příkaz - přál bych si velice, abych ho mohl opatřit beneficiem, po kterém toužil. Na jedné straně však nenáleží mně s tímto beneficiem disponovat, protože ho uděluje katedrální kapitula. Na druhé straně, ať je to kapitula nebo já, nemůžeme žádným způsobem obejít dispozice Tridentského koncilu. Přisahali jsme na ně, že je budeme zachovávat (Sess. 24, De reform. 18.). Tyto směrnice nám nedovolují, abychom rozdělovali benefícia, pokud ano tak jenom nejschopnějším a to v konkursu. Když budeme jednat jinak, vystavujeme se Božímu odsouzení a nemilosti.

Tamto beneficium, Excelence, nemůže vynést faráři víc než 50 dukátů a péče o duše je tam rozsáhlejší kvůli většímu počtu věřících, kteří jsou na něm závislí. Tito věřící se nacházejí na německém území a je jim třeba pastýře velice horlivého, který by jim pomáhal uchovat pravou víru.

Určitě přeji všechno dobré paterovi Chatelardovi, který prohlašuje, že miluje církevní službu. Co se však týče beneficií, přeji mu i jiné povahy, než to, které přináší péče o duše. To mu určitě nebude scházet, když se Vaší Výsosti zalíbí mu tak projevit přízeň.

Snažně prosím Boha, aby požehnal Vám a Vaší koruně co největší útechou.

8. listopadu 1615

Dopis č. 237

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi.

Před měsícem mi napsal markýz Lanz Vaším jménem, abych mu dal vědět, z jakých důvodů arcibiskup z Lyonu přišel do našeho města a o čem jsme mluvili (pozn.: světec byl pomlouván, že přijal buřiče poslané francouzskou vládou. V tomto a následujících dopisech se brání důstojně, čestně a upřímně). Odpověděl jsem mu, že tato návštěva nebyla nic jiného, než splnění příslibu, daného mi velice dávno, nemluvili jsme o ničem jiném, než o věcech týkajících se zbožnosti a duchovního vedení duší. Toto je čistá pravda, vyznání před Bohem a jeho anděly.

Markýz mi však napsal podruhé, aby se dozvěděl, o čem jsme spolu jednali. Protože mi psal na Váš příkaz, nyní se obracím na Vás. V pokorě Vás zapřísahám, abyste uvěřil tomu, co jsem tenkrát prostě a upřímně odpověděl. Kdyby arcibiskup nebo jiní, mluvili o věcech týkajících se státních záležitostí, nečekal bych na příkaz, dát Vám to vědět. Pohotově bych splnil povinnost, ke které mě zavazuje přísaha. Excellence, Bůh mi dal milost, že nikdy jsem nectil obchodníky, že se ke mně alespoň nikdo nepřiblížil z těchto důvodů. Arcibiskup je velice zbožný člověk a kdokoliv ho zná, může lehce posoudit, že jeho myšlenky nejsou obráceny k žádné části tohoto světa. Kdyby církev měla tolik pastýřů jako je on, jméno Ježíše Krista by bylo chváleno a oslavováno mnohem více, než je tomu nyní. Mnohokrát jsem zakusil dobrotu a spravedlnost Vaší Výsosti, když pomluva zaútočila na moji nevinnost. Zůstanu však velice klidný, také v tomto případě, protože čas - strážce a ochránce pravdy - se projevil v mnoha případech a já zůstanu pevný a nezměnitelný v rozhodnutích, abych vždy žil podle svého povolání.

15. prosince 1615

Dopis č. 238

Vévodovi Savojska Karlovi Emanuelovi

Zapřísahám Vás, abyste vztáhl svou pomocnou ruku k tomuto zkoušenému muži a vytáhl ho ze zkázy, do které upadá, ne ze zločinu, ale z neštěstí.

Není na světě člověka tak spravedlivého, na kterém by nebylo něco, co by se mu nedalo vytknout, kdybychom po mnoho let dopodrobna zkoumali jeho jednání. Když však viny jsou bez zlomyslnosti, bez podvodu, bez zlého úmyslu a nejsou důležité, spravedlnost a laskavost, by měly vést vládce ne k potrestání, ale k prosté domluvě nebo k napomenutí.

Paříž 11. července 1619

Dopis č. 239

Vévodovi z Nemours

Excellence, noc je nejhorší svědek na cestách, když něco konáme v noci, riskujeme nejhorší setkání, které nikdo nemůže dosvědčit (pozn.: Jednou v noci spolupracovník vévody, zatímco byl na cestě, vzali ho holí. Byli z toho obviněni bratři a přátelé světce). Tito ubozí, vznešení mužové, kteří se vrátili díky Vaší laskavosti, mohou dosvědčit, že byli tuto noc jinde a mrzelo by je, kdyby spolupracovali nebo souhlasili s takovou hanebností. Neměl jsem zprávy o jiných jejich drzostech, protože ve skutečnosti se jich nedopustili.

Snažně Vás prosím, abyste mi dovolil před Vámi svobodně se vyjadřovat, jak mi můj úřad dovoluje vůči všem. Papežové, králové a knížata jsou často klamáni z důvodu falešného vztahu k nim. Vydávají často dekrety, které jsou podvodně vylákané, posílají je senátu a radě, aby byly schváleny potom, co se prozkoumalo, jestli nebyla zamlčena pravda, nebo návrh nebyl falešný. Bez tohoto prozkoumání svět, který již opouští nespravedlnost, byl by zbaven spravedlnosti. Proto se knížata nemohou osvobodit od této praxe. K takové praxi jsou povinni pod trestem věčného odsouzení.

V.G. obdržel obvinění proti těmto ubožákům a proti mým ratřím. Udělal dobře, že je přijal, kéž by je přijal jenom sluchem. Když je však přijal srdcem, on mi to odpustí, když - nejsem jen jeho pokorný a věrný služebník, ale také oddaný pastýř - mu říkám, že urazil Boha. Je povinen toho litovat, i kdyby obvinění byla pravdivá, protože každému slovu, které by bylo předsudkem proti bližnímu, se nemá věřit dříve, než by bylo prozkoumáno a může být prozkoumáno jenom zkouškou po vyslechnutí obžalované strany. Kdokoliv k Vám mluví jinak, Vás Excellence zrazuje. Jen ať se žalobcům věří jak chce, je třeba dovolit obžalovaným, aby se bránili, tak jak by chtěli. Velká knížata svěřují vysoké posty a úřady lidem hodným důvěry, ale zůstávají často podvedeni, a ti, co byli věrni včera, nemusí být věrni dnes.

9. března 1615

Dopis č. 240

Claudiovi Amadeovi Vibodovi

Mnozí francouzští biskupové mi prokazují čest tím, že mě mají rádi, a že mě přicházejí navštívit, i když mě neznají, a spíše snad proto, že mě neznají. Jsou to návštěvy z čisté úcty a duchovního přátelství. Během nich jsem nikdy neměl, díky Bohu, příležitost, bavit se s politickými osobnostmi, ani jsem se nikdy nemíchal do světských záležitostí. Nikdy se mi nestalo, abych se přiblížil s nějakým politickým úmyslem k nějakému Francouzovi.

Divím se, když mi říkají, že návštěvy těchto církevních hodnostářů jsou považovány za podezřelé.

Nemohu uhadnout proč a jak. Jsem zcela Savojan, ať narozením, nebo kvůli povinnostem, které vykonávám. Nemám, ani jsem neměl žádného příbuzného, ani úřad, beneficium, nebo jiné věci, mimo tento stát. Žil jsem úplně svázán s osudem církve a nikdy se neoctl mimo její záležitosti. Nyní jsem zestárnul v povinnostech a neporušené věrnosti, kterou jsem přísahal Vaší Výsosti. Zatěžuji Vás tímto čtením, kéž by se Vám zalíbilo uchovat mi přízeň. Při této příležitosti ať poznáte dobře to, co je pevným základem pro moji obranu. Budu se třeba i bránit, když tato averze bude pokračovat. Byl jsem jí často zasažen, díky Bohu bez mé viny, jak jsem to před chvílí ukázal. Čas umožní více poznat moji neporušenou přímou a upřímnost, moji věrnost královské Koruně, pod kterou jsem se narodil a žil.

4.dubna 1616

Dopis č. 241

Markýzovi z Lans

Pane, odpovídám na Váš dopis z včerejška. Naléhavě Vás prosím, věřte mi, stavím se do přítomnosti Boží a Jeho andělů, abych neříkal nic jiného, než pravdu.

Potom, co arcibiskup z Lyonu nastoupil na svůj úřad, mi napsal dopis, ve kterém mě zapřísahal, abych s ním uzavřel svaté přátelství jaké k sobě chovali staří biskupové. Tito měli jedno srdce, jednu duši.

Vzájemnou výměnou nebeských inspirací

Analytický index

A

Almužna 105

Asistence 150

Aspirace 185

Autobiografické poznámky 189, 199, 245

Autorita příbuzných, hranice 226

B

Bolest 143, 145, 148, 191, 194, 197

Boží láska 121, 155, 183, 189, 190, 247

C

Ctnost 127, 192

Č

Čistota 209

D

Dokonalost - universální povolání k ní 140

Duchovní četba, pravidla života 202

Duchovní směrnice 160, 170, 209, 230, 250

Duchovní útěchy 183

Duchovní vůdce 203, 215, 230, 232

Dvůr - prostředí 113, 122

E

F

G

H

Hazardní hry 232

Historické umístění 105, 107, 113, 129, 136, 232

- přátelství 117, 118

- pomluvy 114, 115, 139, 237, 238

- proti nadřizování 236

- biskupské svěcení 101, 230

- pevný postoj 232

- zármutky 144, 145, 148, 163, 166, 173, 181

- rozvážnost 130

- rodinné otázky 129

- temperament 111, 112, 135, 144, 146, 185, 195, 230

CH

I

J

K

Kalamita 177, 178, 186

Karneval - křesťanský 103

Kněžství - důstojnost 102

L

Láska 155, - materiální 110

M

Manželství 123, 229

Meditace 210

- dispens od ní 141

N

Nedokonalosti 152

Nemoc 154, 155, 160, 176, 188

Neplodnost 244

O

Odevzdání se 149, 162, 168

P

Písmo svaté - interpretace 242

Pokora 103

Pomluva 162, 164, 239

Poslušnost 162, 219

Poutě 104, 114

Pravidla života 141, 227

- pro ženu v domácnosti 152

- pro muže politika 119

Přátelství 117, 124, 135

Půst 105

Q

R

Rady pro povolání 221, 224, 229, 231

Rodiče - povinnosti vůči nim 220

Rozvážnost 218

Ř

Řeholní povolání, jeho zkoušky 215, 216

S

Sebeláska 175

Smrt 133, 146, 167, 169, 170, 179, 184

- příprava na ni 168, 195

- strach z ní 167, 201, 222
- Smutek - způsob, jak jej překonat 133, 147, 176
- Strohost 232
- Střelné modlitby 167
- Svaté přijímání 212
- častost 119, 120
- liturgie 233
- Svědectví - aktivní 230
- o lásce k Bohu 143, 145, 159, 193
- T
- Těhotenství 131, 165, 167
- U
- Úcta k Panně Marii 204, 209
- Umrťování - řádné 159, 165, 190, 227
- mimořádné 227, 232
- V
- Věčnost 109, 117, 143, 144, 160, 170, 180, 197, 217
- Vlídlost 249
- Vytrvalost - 123, 228
- W
- X
- Y
- Z
- Zármutky 202
- Zasvěcení se 202, 218 - ve světě 229
- Zdvořilost 232
- Znovuzačínat - v duchovním životě 175
- Ž
- Život - jeho hodnota 125

Obsah dopisů

Paní Brulartové

1. Dává ji obecné normy a praktické pokyny k tomu, aby kráčela a dělala pokroky na cestě dokonalosti, aby žila ve spojení s Bohem i s bližními.
2. Objasňuje charakteristiky dobré generální svátosti smíření. Ukazuje, že v zachování příkázání a povinnosti vlastního stavu, spočívají podstatné prvky ctnosti zbožnosti. Přidává jedno životní pravidlo.
3. Těší se z projeveného duchovního úsilí a vybízí k znovuzískání zbožného života přerušného během pobytu na venkově.
4. Obsahuje podněty pro radostné vytrvání ve službě Bohu. Omlouvá se, že nepsal svojí vlastní rukou, protože byl nemocný.
5. Dokonalost se získá trpělivostí vůči sobě samému, a to neustálým a vytrvalým úsilím. Důležité je, postupně vychovávat vůli ke ztotožnění se s Boží vůlí.
6. Potvrzuje pověření pro výběr zpovědníka, jen ať se zachová možnost pokračovat a postupovat v duchovním životě. Zve k stále většímu a lepšímu nadšení pro vůli Boží.
7. Odevzdání se a poslušnost jsou výrazem touhy odpovědět na Boží milost. Doporučuje vyrovnanost a přirozenost v lásce a úsilí.
8. Vyzývá k přijetí vlastních nedokonalostí, ale ve stálém úsilí o osvobození se od nich. V den svatého přijímání není zakázáno mít účast na nutných a důstojných potěšeních, i když je ctnostnější nevyhledávat je. Žít ve světě není v protikladu k dokonalému životu. Chválí ryzost, prostotu, a ukazuje, v čem spočívá uctívání světa: je třeba přijmout ho s pokorou, a nepodněcovat ho. V každém případě se nemá dobrovolně chybovat, abychom na sebe přitahovali pohrdání. Rozptyluje zvláštní duch žárlivosti, který povstal v duši adresátky vůči matce Rosa di Bourgeois e Della baronce Chantal.

9. Vidění vlastních nedokonalostí nesmí v nás vzbudit neklid, ale být příležitostí k cvičení se v pokoře.
10. Zve krátce k cvičení se ve sjednocování vlastní vůle s vůlí Boží.
11. Dodržování manželských povinností není v neuctě vůči každodennímu svatému přijímání. Vyhledávat je lehký hřích. Almužna musí být dovolena manželem a kromě toho přiměřená k osobním možnostem a požadavkům chudých. Osvětluje užitečnost ročních zpovědí. Definuje laskavost a vlídnost jako vzácné kameny pro vdanou ženu. Tuší se existence důvěrného přátelství rodin adresátky s rodinou světce a Jany de Chantal.
12. Povzbuzuje "abychom nikdy nedopustili, aby naše zbožnost druhé obtěžovala". Nicméně zve k přizpůsobení se povaze manžela a otce. Radí četbu žalmů. Tuší se, že ne všichni duchovní vůdcové jeho doby byli toho mínění.
13. Ukazuje svou zanícenost pro meditaci prováděnou v bodech a ukazuje, jaká jsou kritéria pro stanovení toho, aby mladá dívka (dcera adresátky) mohla přistupovat často k svatému přijímání. Doporučuje dokonalost v maličkostech a posvěcení přítomného okamžiku.
14. Znovu probírá to, co bylo vyjádřeno v minulém dopise o nadřazenosti umrtvování nabízených každodenním životem nad těmi, které vyhledáváme podle osobního zalíbení.
15. Vyjadřuje vlastní lítost kvůli smutkům, které zasáhly paní Jacot. Dává krátká doporučení o způsobu, jak konat meditaci. Radí "Duchovní boj" jako jasnou a praktickou knížku.
16. Chtít vybírat prostředky pro to, abychom měli láskyplný vztah s Bohem, a přehlížet ty, které jsou chtěny od něho nabízeny každodenním životem, může mít kořeny ve vlastní sebelásce.
17. Je krásné pro vdovu toužit po tom, aby se spokojila s tím, že její život bude náležet jenom Pánu. Doporučuje vlídnost vůči rodinným příslušníkům.
18. Znovu doporučuje trpělivost a vlídnost k domácím.
19. Doporučuje, aby se neodkládalo první svaté přijímání syna po Velikonocích.
20. Schvaluje mínění lékařů, aby se nekonala meditace během nemoci. Radí, aby se nahradila častými střelnými modlitbami.
21. Vyjadřuje svou myšlenku o pravděpodobném manželství dcery adresátky a přidává praktické připomínky o způsobu výchovy mladé dívky. Doporučuje mariánskou úctu a znovu probírá problém almužny (dopis č. 11).
22. Povzbuzuje k cvičení se ve vlídnosti a chudobě uprostřed bohatství. Vysvětluje, proč se nemůže upřednostňovat meditace přede mší. Zmiňuje se o smrti paní de Chantal.
23. Zmiňuje se o ctnostech paní de Chantal. Vyzvedává ještě jednou hodnotu plnění povinností vlastního stavu.
24. Ukazuje, jak by bylo záslužné omezit časté přistupování k svatému přijímání, kdybychom to dělali z poslušnosti vůči zpovědníkovi.
25. Vyjadřuje svou hlubokou lítost kvůli existujícím disputacím ohledně autority papeže nad časnými záležitostmi království. Papež a jiní preláti cítí zodpovědnost, aby zajistili duchovní pokrm, i za cenu života, králům a jiným národům, tak králové a křesťané cítí povinnost vydržovat papeže a církev.
26. Povzbuzuje nenechat se porazit vlastní křehkostí, která nás upozorňuje, že je dobré "nedůvěřovat vždy sobě samému, ale obracet se o pomoc na nebe". Dává směrnice pro zbožný život během těhotenství.
27. Paní De la Flechère. Vymezuje denní program duchovního života.
28. Přidává jiná pravidla duchovního života. Zve k udržování klidu vůči vlastním nedokonalostem.
29. Je dobré pilně se věnovat vlastním věcem, bez toho, že bychom zapomněli, že nejdůležitější věc je vlastní spása.
30. Doporučuje plnění stavovských povinností, klidného přijímání vlastních slabostí a ukazuje, kolik trpělivosti a vlídnosti bychom měli mít sami vůči sobě.
31. Vyzývá, aby se reagovalo na pocity melancholie, které často doprovázejí těhotenství, uchováním vnitřního klidu a nabízením každé věci Pánu.
32. Dává praktické směrnice pro zbožný život uprostřed těžkostí těhotenství.
33. Doporučuje důvěru v dobrotu Boží vzhledem k vlastním nedokonalostem. Tyto ať jsou přijímány s pokorou. Duchovní radost ať se šíří v každé činnosti a obveseluje bližního.
34. Svatá odpoutanost, výraz odevzdání se Boží vůli, má být považována za Boží milost.

35. Ještě jednou doporučuje nevyhledávat jiná umrtvování, mimo ta, která nabízí každodenní život. Všemmu máme čelit vldně a spoléhát se na Boha.
36. Myšlenka na eventuální opomenutí ať není zdrojem neklidu. Dává dovolení pro trochu umrtvování ve spánku, ale ne pro jiné omezování.
37. Zve k novému vzletu v duchovním životě po několika slabostech.
38. Meditace o utrpení Ukřižovaného pomáhají umenšit zármutky, které pocházejí z drobných těžkostí, které přináší každý den. Ať se klidně zúčastní odpoledne mše.
39. "Jediný lék proti vyprahlosti je trpělivost a odevzdání se Bohu". "Není dobré upnout se k smyslovým útěchám". "Sebeláska je to, co způsobuje, že jsme netrpěliví, když vidíme naši ubohost".
40. Upozorňuje na zlo, které může povstat v duši, a na škodu způsobenou lásce soudními spory diktovanými vlastním prospěchem.
41. Doporučuje, abychom měli důvěru v Pána a neopomíjeli praktikování zbožnosti mezi mnohými úkoly.
42. Není třeba se stydět vyznat vlastní víru před našimi protivníky. Nepřináší žádný užitek stanovit prameny vyprahlosti, je třeba je přijímat s klidnou pokorou.
43. Pánu se velice líbí, co je mu nabízeno uprostřed vyprahlosti, proto zbožná cvičení ať nejsou opomíjená v podobném období.
44. V pokušeních a protivenstvích je příležitost, kde můžeme Pánu ukázat naši opravdovou věrnost.
45. Vyjadřuje svou lítost kvůli disputacím, které povstaly, kvůli sobeckým zájmům, které přináší souboj. Aby člověk, který měl účast na souboji se ihned smířil s církví.
46. Doporučuje cvičení se v Boží přítomnosti.
47. Doporučuje vldnost, klid a prostotu ve zbožnosti.
48. Nechápe, že by "dobří katolíci" mohli dospět až k tomu, že věří na souboj a rmoutí se myšlenkou, že nemají opravdovou lítost, že urazili Boha.
49. Je třeba přemoci pocitu hněvu a odporu vůči těm, kteří s námi jednají hrubě. Když se stane, že zůstáváme otfeseni, máme se s klidem pokořit před Pánem a vyhýbat se tomu, abychom do takového stavu upadali.
50. Světec se definuje jako člověk málo zatížený obřadností a poklonky a jinými věcmi považovanými za vhodné.
51. Je těžké najít kazatele v těchto dobách, kdy se umí mluvit o mnoha věcech, ale umět dělat je dobře, to umí jen málo lidí.
52. Dává rady, jak uspořádat ekonomické otázky, dříve než adresátka vstoupí do řádu.
53. Obrací se se slovy povzbuzení, aby se jednalo věrně a upřímně také "uprostřed temnot a vyprahlosti".
54. Světec byl absolutně proti protekci, a toto bylo příčinou rozmrzelosti.
55. Vyzývá k tomu, aby se nevycházelo z kláštera, když jsme měli dovolení tam vstoupit, abychom šli "jen tak do města nebo jinam".
56. Vyzývá k přípravě dítěte na první svaté přijímání a učít je velice brzy lásce ke ctnosti.
57. Paní Charmoisy.Omlouvá se, že otevřel dopis určený jemu. Vyzývá ke spoléhání se na Prozřetelnost, k odevzdanosti a zbožnosti.
58. Když nemůžeme vykonávat meditaci, je třeba zintenzívnit cvičení se v Boží přítomnosti. Využívá záminky smrti paní Moyron proto, aby napsal myšlenky k přípravě na smrt.
59. Ujišťuje o stálé vzpomínce při mši. Mluví o hodnotě a účinnosti mše sv. a povzbuzuje k zakotvení naší křehkosti v Boží dobrotě. Mohli bychom být s duší, srdcem, tělem obětí chvály pro Boha.
60. Vyzývá pečovat o oblékání vnučky adresátky, aby bylo přiměřené jejímu stavu a důstojnosti.
61. Vyzývá k péči o vlastní zdraví.
62. Paní Limojonové.Každá zbytečná a světská záležitost musí být odstraněna trpělivě a bez spěchu. Líčí charakteristiky opravdové zbožnosti a ukazuje původ úcty, kterou má vůči adresátce.
63. Krátké úvahy o dobrotě Boží. Směřovat k Němu s co nejčastějšími vzlety duše.
64. Sestře, paní Gaspare Cornillonvé.Zmiňuje se o smrti sestry. Vyzývá k využití domácích těžkostí k získání ctností, především vldnosti, trpělivosti a dobroty.
65. Přeje plodnější rok, než byl ten minulý. Aby s malým človíčkem, který se dobře vyvíjí, rostla také přítomnost Boží.

66. Doporučuje asketické úsilí, plnění povinností vlastního stavu: domácí práce ať jsou prostředkem pro cvičení se v ctnostech.
67. Dopis, ze kterého se jasně jeví, jak byl světec lidský a prostý ve své lásce k příbuzným.
68. Paní Travernayové. Slova povzbuzení a odvahy v překonávání těžkostí každodenního života.
69. Dává životní pravidla, která by mohla smířit požadavek intenzivního zbožného života a četných starostí a roztržitostí každého dne. Přidává povzbuzení k vyrovnanosti v hodnocení zármutku srdce.
70. Paní De la Valbonneové. Rmoutí se z nedobrého chování člověka, který byl předtím předmětem péče ze strany sester Navštívení a neschvaluje, aby tato skutečnost byla předmětem kritiky.
71. "Nikdy není třeba přestat spolupracovat na spáse bližního a také zlepšovat způsoby". Aplikuje toto kritérium na případ, o kterém pojednává předcházející dopis.
72. Raduje se z dobrého duševního stavu adresátky.
73. Vyzývá ji, aby s klidem přijímala překážky, které jí klade manžel a zpovědník co se týče vstupu do řádu Navštívení a častého svatého přijímání.
74. Chválí vytrvalost, vlídnost, pokoru a dotýká se různých aspektů praktické spirituality.
75. Paní De Giezové. Ctnost pokory, vlídnosti, skromnosti - jsou to ctnosti, které utvářejí celou zbožnost.
76. Paní De la Croixové. Raduje se z manželství uzavřeného adresátkou, představuje několik úvah o postu, sv. přijímání, podrobení se a poslušnosti. Co se týče programu duchovního života odkazuje na "Filoteu", přidává nějakou praktickou radu.
77. Pokora nás vede k uznání vlastních nedostatků a znovu začínát od začátku. Doporučuje podřízení se zpovědníkovi.
78. Přání, přijmout náhradu, je diktováno pocity pomsty. Je vždy dobré vyhnout se soudním sporům, také proto, že "žena, která má opravdovou čest, nikdy ji nemůže ztratit".
79. Paní Mieudryové. Vyzývá nezdržovat se u eventuálních myšlenek na prázdnou nebo nevhodnou slávu. Vnitřní sladkosti nejsou podstatné.
80. "Je třeba být tím, čím chce Bůh, abychom byli: slabí, chudí a postižení na těle, ale Jeho v úmyslu, v rozhodování". Vyzývá nestarat se o jeho obranu před eventuálními nactiutrháními.
81. Paní Le Blancové. Dává četné připomínky a směrnice duchovního života, naléhá na přemáhání sama sebe.
82. Dotýká se různých bodů: jak přijímat eventuální chvály, jak se zachovat ohledně problémů malování se.
83. Vyzývá k vyrovnaným zbožným projevům vůči němu.
84. Paní Granieuvové. Obrací se různými povzbuzováními.
85. Povzbuzuje pokračovat v asketickém úsilí. Naráží také na různé smutky, které zasáhly jeho a jeho rodinu.
86. Úvahy o způsobu, jak konat meditaci a zachovávat povinnosti vlastního stavu.
87. Připomíná, že kříže, mají být přijímány pokorně a trpělivě. Naráží na budoucí biskupské svěcení bratra.
88. Vykládá, co je třeba dělat v loveckém sportu, abychom neurazili Boha.
89. Osvětluje zmařenost trápení a hodnotu krátkých modliteb v tomto období.
90. Paní De Villesavinové. Učí, jak má být přijímán posměch světa a jak by se mělo dívat na nebezpečí blahobytu. Dopis ukončuje s výzvou k pokoře a myšlenkou na věčnost.
91. Dává pravidla pro praktikování zbožnosti, která by byla v souladu s omezenou fyzickou energií a s povinnostmi vlastního stavu. Nic nemá zneklidňovat pokoj duše.

92. Paní De Toulangenové. Raduje se z manželství adresátky a z budoucího mateřství a vyzývá k obnovení předsevzetí v novém stavu - žít svatě a ctnostně.
93. Povzbuzuje stále více vzdalovat duši od marností a myslet na to, že teď, když zdraví slouží a život je veselý, smrt může přijít vždy neočekávaně.
94. Jedné paní. Doporučuje pokoru, vlídnost, čistotu srdce, upřímnost ve slovech, jednotu a duchovní svaté přijímání.
95. Paní de Blanieuvové. Povzbuzuje k vlídnosti a k laskavosti.

96. Jedné paní. Doporučuje pokoru, odevzdání se do Boží vůle a prostotu v řeči o duchovních problémech.
97. Je krásné sloužit v mládí Bohu, protože se dávají současně květy i ovoce. Touha po dokonalosti ať je přípravou na svátost smíření a sv. přijímání. Doporučuje různé zbožné úkony.
98. Dává obecné směrnice duchovního života.
99. Paní Chailliolové. Raduje se z jejího manželství a doporučuje, aby pokračovala v pěstování pokory a zbožnosti.
100. Jedné paní. Vyzývá k meditaci o ctnostech a pokroku v nich, doporučuje nezastavovat se u minulých hříchů. Načrtává program duchovního života a dává praktické rady, co se týká cvičení ctnosti pokory.

Dopisy přátelům

101. Antonínovi Favremu. Vyjadřuje vlastní vděčnost za zasláný dopis a svou úctu adresátovi.
102. Myšlenky "ztráty a radosti" pro své nastávající biskupské svěcení.
103. Úvahy nad významem křesťanského karnevalu.
104. Naznačuje o pouti do Aix a způsobech účasti na ní.
105. Informuje, že začne kázati v Adventu "čtyřem nebo pěti lidem": stěžuje si, že všichni ostatní ignorují, to co vlastně Advent je.
106. Mluví o obrácení jednoho kalvinisty, Petra Ponceta.
107. Dělá nářázky na šířící se nepořádky v jeho době.
108. Vypravuje o jednom svém prostředku přiblížení se k heretikovi.
109. Úvahy o rychlosti, kterou plyne čas a o věčnosti: je to dopis blahopřání k novému roku.
110. Antonínovi des Hayesovi. Těší se v Pánu, protože jeden sekretář urazil adresáta, tím mu tak dal možnost, aby uplatnil křesťanskou lásku.
111. Dozvěděl se, že francouzský král mu chce svěřit úřad a ptá se, v čem spočívá.
112. Pojednává o námětech předcházejícího dopisu.
113. Dělá nářázky na spory dvora.
114. Dělá nářázky na pomluvy na sebe.
115. Nebylo mu dovoleno jít kázat v postní době do Paříže. Stěžuje si na nepřesnosti, které udělal nakladatel jedné z jeho publikací.
116. Projevuje velký zájem a péči o vzdělání syna adresáta a hlubokou znalost psychologie mladistvých.
117. Prezidentovi Fremyotovi. Dává myšlenkové a životní linie na rok, který začíná.
118. Úvahy o vraždě a životě Jindřicha IV.
119. Rogerovi De Bellegardovi, vévodovi z Borgoně. Zaslal vévodovi "Memoriál" (Pamětní spis), vyžádaný samotným vévodou. Představuje mu pravidla duchovního života a ukazuje mu veškerou svou úctu.
120. Nabádá, aby se přistupovalo k Svatému přijímání každý měsíc. Svět obdivuje ctnost.
121. Povzbuzuje mít se napozoru "před ovzduším Dvora".
122. Znovu probírá představy, které už vyjádřil v předchozím dopise.
123. Doporučuje vytrvalost. Těší se z manželství vévodova bratra.
124. Potvrzuje lásku, přátelství a úctu k adresátovi. Doporučuje jako náhražku za své dopisy četbu nějaké stránky ze své knihy. Vyjadřuje své sympatie k princovi Piemontu.
125. Vyjadřuje minulé obavy o zdraví adresáta. Vyzývá k milování života uchovávajíc a zasvěcujíc jej stále více a úplně slávě Boží
126. Panu Milletovi. Odkazuje na paní Chantal co se týče pobytu dcery v kongregaci. Je žádán, aby vyjádřil své mínění o jedné knize adresáta. Dává ho negativní s celou svou upřímností, neschvaluje ho nakolik může být podrážděním lidí proti papeži.
127. Znovu probírá námět předcházejícího dopisu a potvrzuje, že znamenitost ctnosti spočívá v umírněném napravování přehánění.
128. Vyjadřuje svou hlubokou lítost z některých nepřátelských projevů a žádá potlačení násilnosti.

129. Bernardu De Forasovi. Je hluboce zarmoucen z pomluv, které učinil vévoda vůči jeho bratrům a říká, že není schopen pochopit, jak vévoda může mít současně k nim přátelský vztah a nedůvěru živou pomluvami.

130. Vyhnul se psaní z důvodu rozvážnosti. Znovu vyjadřuje svou důvěru, že manželství, které adresát uzavřel bude mít zdar. Rodiče tomuto manželství bránili.

131. Spory skončily: za to děkuje Bohu a radí, jak pokračovat v započatém manželství.

132. Baronovi Di Rochefertovi. Vyzývá snášet pokorně a s láskou nepříjemnosti.

133. Slova útěchy při smrti syna. Dopis končí úvahami o věčném životě.

134. Jeanovi De Lacurneovi. Chválí aktivitu Barnabitů. Má slova útěchy při smrti syna: připomíná smrt svého bratra a manželky.

135. Hraběti Di Tournonovi. Světec se označuje jako člověk, který nemiluje obřadnost.

136. Guglienovi Chabodovi. „Dobré plody mají zpoždění..... zlo postupuje bez překážek pro přirozenou špatnost doby“.

137. Markýzi Di Lullinovi. Ukazuje, jaké musí být chování Princů, jak ve vládě, tak v rodinném životě.

Bolest a smrt

138. Jednomu příteli. Informuje o smrti sestry.

139. Hovoří o své trpkosti z výtek vůči němu. 140. Znovu se vrací k tématu dokonalosti a svatosti.

141. Paní Travernayové. Není třeba se divit, když nemoc narušuje rytmus duševního života. Když se ale zdraví vrátí, je třeba opět se vrátit k ctnostným návykům.

142. Obrací se slovy útěchy k adresátce kvůli smrti syna.

143. Paní Charmoisové. Vyjadřuje slova útěchy kvůli uvěznění manžela: je právě ten okamžik, kdy můžeme ukázat svou lásku k Pánu.

144. Obrací se slovy útěchy při smrti manžela, bratrance světce.

145. Sestře, paní De Cornillonové. Vyjadřuje společnou lásku se sestrou při smrti jejich matky.

146. Vyjadřuje celou svou bolest kvůli smrti bratra: podřizuje se s láskou vůli Boží.

147. Paní de la Flechèreové. Povzbuzuje reagovat na duchovní lenost způsobenou fyzickými bolestmi snahou, nakolik je to možné, o aktivitu na duchovním poli. Vyzývá dívat se s důvěrou na smrt.

Doporučuje úplnou dokonalost ve všech situacích a přijetí stavu, do něhož nás Pán staví.

148. Tvrdí, že je dovoleno plakat, ale je třeba upřeně se dívat na věčnost a být nadšen pro Boží vůli.

149. Matce. Je potěšen zlepšujícím se fyzickým stavem a doporučuje aby se dívala do budoucnosti s klidem a "odevzdáním se" Bohu.

150. Paní Favreové. Důvěra v Pána osvětluje a pomáhá snášet životní boj.

151. Povzbuzuje, abychom prosili Pána o pomoc v těžkostech. Můžeme si být jistí, že dnešní trápení a námahy se promění v radost na konci života.

152. Paní De Peyzieuové. Povzbuzuje ji k umírněnosti v péči o domácí záležitosti a k potírání netrpělivosti k domácím. Je třeba vyhnout se každé nedokonalosti.

153. Vybízí k tomu, aby se všechno konalo s nadpřirozeným úmyslem.

154. Má radost, že zdraví adresátky se zlepšilo a povzbuzuje ji k vychutnání utrpení : nutnou sílu a trpělivost máme ze zásluh Kristovy oběti.

155. Doporučuje připravit duši tak, aby uměla trpět a směřovat k mírnosti vůči bližnímu a neztrácet odvahu, když se s přibývajícími léty rozmnožují nemoci a utrpení.

156. Myšlenka na setkání na věčnosti ať je posilou po smrti syna misionáře adresátky. Vyzývá ji k modlitbě za vrahy a za zesnulého.

157. Vyzývá k zmírňování bolesti (viz předcházející dopis). Doporučuje nepátrat, kde se nachází duše zesnulého, převádět všechnu svou lásku na lásku k Bohu, ke kterému máme povinnost lásky a ztotožnit se s jeho vůlí.

158. Povzbuzuje k vnitřní radosti, ničím se nezneklidňovat, a ke snášení se navzájem.

159. Paní Aiguebelletteové. Připomíná, že co mnozí svatí dělali kvůli umrtvování, ona to musí udělat kvůli zdraví.

160. Vyzývá k odevzdání v utrpení a předkládá myšlenky, pocity, vhodné pro momentální situaci. Není špatné přát si být zbavená bolesti.

161. Stěžuje si, že nemohl zmírnit její utrpení a zve ji, aby často přistupovala k svatému přijímání.
162. Paní D Escrillesové. Vyzývá ji k hledání vnitřní radosti v odevzdání se Bohu a k práci pro usmíření se mezi příbuznými.
163. Paní Murat De La Croixové. Ujišťuje ji, že to bude Pán sám, který se k ní skloní, potěší ji po smrti jejího manžela.
164. Paní Grandmaisonové. Vybízí ji, aby reagovala v nadpřirozeném duchu na urážku.
165. Zakazuje jí zřikat se nutného jídla v těhotenství a povzbuzuje ji k vnitřnímu umrtvování.
166. Připomíná zármutky, které zasáhly jeho rodinu.
167. Paní Veyssilieuové. Představuje deset bodů rozjímání, aby jí pomohl rozptýlit strach ze smrti.
168. Doporučuje nesoužit se myšlenkou na případné budoucí neštěstí a aby měla důvěru v Boha.
169. Doporučuje směřovat každou lidskou lásku k věčnosti.
170. Paní De La Baume. Odvolává se na důvěru v milosrdenství Boží a nabádá ji, aby její pohled směřoval do věčnosti.
171. Paní De Ssatereauové. Povzbuzuje ji po smrti jejího manžela a vybízí ji, aby žila trpělivě a očekávala, že se s ním spojí na věčnosti.
172. Paní Le Maistreové. Povzbuzuje ji v jejím utrpení, připomíná jí, že milovat Pána je stejné jako milovat kříž.
173. Obrací se na ni krátkým povzbuzením a stěžuje si na nedostatek korespondence s ní.
174. Antonínovi Arnaldovi. Vyjadřuje mu své přátelství a duchovní blízkost.
175. Paní De Herse. Ujišťuje ji o neustálé vzpomínce v modlitbě, chválí její "cvičení odpoutanosti" a vyzývá ji ke klidnému překonání případných nedostatků.
176. Paní Rivolatové. Povzbuzuje ji, aby se nenechala zkrušit smutkem smrti svého muže.
177. Paní De Ruansové. Vyzývá ji, aby byla vnitřně radostná v současných neštěstích.
178. Znovu ji vyzývá k trpělivosti v protivenstvích.
179. Komtese Di Miolansové. Mluví k ní slovy útěchy po smrti jejího syna.
180. Nabádá ji k tomu, aby považovala život za přípravu ke smrti.
- Jednomu strýci
181. Obrací se na něj povzbuzujícími slovy po smrti tety, se kterou byl citově svázán.
- Neznámým adresátům
182. Stěžuje si na to, že se včas nedověděl, jak hluboká byla bolest jedné jeho duchovní dcery z náhlého zármutku.
183. Připomíná, že láska Boží nespočívá v duchovních útěchách.
184. Vyzývá, aby se uvažovalo o krátkosti tohoto pozemského života a abychom stále upírali pohled k nebi.
185. Povzbuzuje k svatějšímu způsobu života založenému na vlídnosti, trpělivosti a pokoře.
186. Obrací se k jedné paní, kterou znova zasáhlo neštěstí, vyjadřuje naději, že bude umět s láskou přijmout vůli Boží.
187. Vyjadřuje svoji účast na žalu, který zasáhl jednu jeho duchovní dceru.
188. Obrací se ke stejnému člověku, utěšuje ho po smrti syna.
189. Naznačuje svůj zdravotní stav, který mu znemožňuje psát tak často, jak by chtěl. Ujišťuje ale o své blízkosti v modlitbě.
190. Hovoří o plodech utrpení snášeného s láskou následováním Krista.

Jednomu studentovi

191. Projevuje mu svou soustrast a vyzývá jej, aby studoval s větším zanícením a pílí.
192. Mluví o plodech bolesti snášené s odevzdáním se a o ctnostech, které se z toho rodí.

Neznámým adresátům

193. Při smrti syna vyzývá matku, aby se smířila s bolestí a aby měla radost z věčné blaženosti ve které se nachází teď její dítě.
194. Ve stavu smutku zdůrazňuje krásu smrti, jsme-li na ni svatě připraveni
195. Ve stejných okolnostech znovu povzbuzuje, abychom se neobraceli příliš k tomu co nás poutá ke světu.
196. Člověk by si neměl přát umřít, ani v případě, když nás Bůh zbavuje toho, co je nám nejdražší.

197. Vyzývá, abychom pozvedli k nebi své srdce a naše touhy, tam, kde se znovu shledáme s našimi drahými, kteří nám smrti byli vytrženi.

198. Povzbuzuje v zármutku, plakát nemáme, že se nám něco nelíbí, ale ze "svatého křesťanského soucitu". 199. Hovoří o pomíjivosti tohoto života a tím, že dělá narážky na vlastní smrt, mluví o jediných hodnotách, které stojí za to.

200. Duch pocituje stavy těla, které podléhá zákonům přírody, ve zvláštních případech, jako je těhotenství: nežádejme od sebe více než můžeme a Bůh se nebude mrzet.

201. Je zarmoucen nejen z fyzického stavu adresáta, ale zvláště ze silné melancholie, která jej trápí: proti ní je třeba postavit velkou důvěru. Bude to Bůh, který nám dá sílu k tomu, abychom byli věrní.

Mezi světem a klášterem

Paní De Brulartové

202. Povzbuzuje ji, aby přijala vůli Boží v tom, že mezi Karmelitkami nechtěly jednu její chráněnkou. Ať se chrání před úklady vlastní sebelásky.

203. Ať se její dcera rozhodne vstoupit do Řádu, anebo z něho vystoupit, není to ona, kdo se rozhoduje, ale jenom se podřizuje Prozřetelnosti, která se projevuje událostmi.

Paní De la Flechéreové

204. Naznačuje "trápení", které "Navštívení" bude muset snášet kvůli vstupu dvou mladých dívek, které by svět chtěl mít pro sebe.

Pánu Antonínovi Avullyovi

205. Povzbuzuje jej, aby dovolil dceři jít za jejím povoláním ke Kláriskam, protože její povolání je opravdové, kdyby jí zabraňoval, učinil by ji nešťastnou.

Paní Clementové

206. Těší se z jejího přání stát se řeholní sestrou, ale prosí ji o trpělivost, protože když taková je vůle Boží, všechny těžkosti se vyřeší.

207. Znovu povzbuzuje k odevzdání se do vůle Boží ve zkouškách.

Slečně Traversové

208. Radí jí, aby se nevzdávala a aby se zcela věnovala rodině, která je pro ni už teď velkou značnou zátěží.

Slečně Chastelové

209. Úvahy o čistotě, po tři dny v ústraní při přípravě na zasvěcení.

210. Rady, jak prožívat zasvěcený život, který od nynějška přijala navždy, a povzbuzení ke ctnostem trpělivosti, pokory, skromnosti, vlídnosti srdce.

211. Spokojen s věrností Boží lásce, kterou nachází v této duši, povzbuzuje ji, aby v ní pokračovala.

212. Slečně Bechardové. Pojednává o lásce k příbuzným. Ta láska by neměla příliš svazovat naše srdce. Diví se, že kněz odmítl podat přijímání mimo mši.

213. Povzbuzuje kráčet od ctnosti ke ctnosti až k nejvyššímu stupni lásky k Bohu.

Baronce Cusyové

214. Zapřísahá ji, aby uvažovala v předvečer svého vstupu do řádu, nad svým povoláním

Slečně Chapot

215. Co se týká jejího povolání, ukazuje jí, komu má být poslušná v této oblasti a podle jakých prvků u sebe by mohla poznat opravdovost svých přání.

Slečně Lhullier De Frouville

216. Po některých obecných úvahách ukazuje jí cestu zasvěcení jako tu, která je vůlí Boží, radí jí založit klášter a žít tam jako řeholnice.

217. Těší se z pohotovosti následovat vůli Boží a povzbuzuje ji zemřít úplně světu, aby se mohla celá dát Bohu.

Jedné paní

218. Radí ji nedůvěřovat lidské moudrosti a odevzdat se Bohu.

Paní Amauryové

219. Radí podřídit se vůli Boží, jestliže z důvodu věku nemůže vstoupit do řádu. Více než cokoli jiného platí poslušnost.

Komtесе Di Daletové

220. Radí ji nepřehlížet těžkosti, ve kterých se nacházejí rodiče a aby splnila co nejlépe vlastní povinnosti vůči nim.

221. Rozhodně tvrdí, že je vůli Boží, aby se znovu nevdála. Říká, jak se musí chovat pokud jde o ekonomické problémy původní rodiny, vůči které musí ještě cítit povinnosti. Radí, aby žila odděleně.

222. Vyzývá, aby považovala za pokušení strach ze smrti a z pekla a aby nedbala případného navádění k marnivosti a ješitnosti.

223. Povzbuzuje ji, aby jen přece zůstala ve světě, aby udělala matku šťastnou, ale aby si osvojila návyky řeholního života. 224. Bůh ji volá do Navštívení. Ať svěří tedy syny a jejich majetek svým rodičům.

Paní De Montfan

225. Každá láska, která není láskou k Bohu, se může stát přemrštěnou, a tedy nebezpečnou. Také mateřská láska může být takovou. Považuje její lásku k dceři za přehnanou.

226. Snaží se přesvědčit adresátku, aby nezabraňovala dceři ve vstupu do řádu. Alespoň ať jí dovolí vstoupit do kláštera jako zakladatelce.

Jednomu mladému pánovi

227. Dává pravidla duchovního života s přesným denním časovým rozvrhem, vyzývá ho, aby jej dodržoval, ať už kvůli získání milosti, aby poznal vůli Boží, či k tomu, aby vyzkoušel přísný život řeholníků.

Děvčeti

228. Povzbuzuje ji k tomu, aby děkovala Pánovi za dar povolání a k tomu, aby nenásledovala a nepřála si nic jiného než to, co se shoduje s takovým povoláním.

229. Uznává její povolání k manželskému životu.

Paní Du Tertreové

230. Vyzývá ji, aby se vzdala líčidel a parfémů a aby praktikovala odpoutání se od všech těch věcí. Naznačuje pocity, které doprovázely jeho biskupské svěcení.

Paní De Gouffiersové

231. Není moudré, vzhledem k temperamentu, který má, že zůstává ve světě: jestliže se necítí na to, aby vstoupila do řádu, ať vstoupí do některého domu Navštívení, bez toho, aniž by na sebe vzala nějaké zvláštní závazky. Vyzývá ji, aby se nezapletla do soudních sporů.

Různé dopisy

Celsu Benigno de Chantalovi

232. Doporučuje mít se na pozoru před životem u dvora, který představuje dvě "úskalí": marnivost a ambice. Dává praktické rady, jak se nenechat unášet těmito nebezpečími. Vyzývá ke křesťanskému svědectví, ke zdržování se hazardních her a k přísnosti.

Několika pánům

233. Vyzývá, aby se nepohoršovali pro některé aspekty liturgie svátosti oltářní a manželství.

Básníkovi Janovi De La Ceppedovi

234. Děkuje za zaslání sbírky poézie a radí používat k dobru básnický talent.

Vévodovi Savojska, Karlovi Emanuelovi I.

235. Děkuje jménem lidu Annecy za jmenování pana Fabra Presidentem Savojského Senátu.

236. Zdvořile, ale pevně sděluje, že církevní beneficium se dává konkurzem, a proto nemohl upřednostnit toho, který byl doporučen vévodou.

237. Brání se obžalobě, že se míchal do záležitostí státu při jedné návštěvě Arcibiskupa z Lyonu.

238. Vyzývá, aby byl očištěn od pomluv, kterých byl předmětem.

Vévodovi z Nemours

239. Vyčítá zdvořile a pevně, že uvěřil bez toho, aniž by měl o tom důkazy, že on a jeho bratři jsou zodpovědní za noční přepadení jednoho vévodova spolupracovníka.

Claudiovi Amedeovi Vibodovi

240. O stejném námětu jako je v dopise 237.

Markýzi Di Lans

241. Obhazuje se ještě z obvinění obsaženém v dopise 237.

Jednomu pánovi

242. Jenom církvi přísluší výklad Písma svatého.

Jedné paní

243. Ukazuje svou nevážnost pro jakýkoli druh sporů.

244. Radí zůstat v pokoji "ať v neplodné zimě anebo v úrodném podzimu".

Příteli

245. Bratr zaujme jeho místo v pastorači

246. Děkuje za lásku k sobě a potvrzuje svou nevážnost vůči jakémukoli typu marnivosti.

247. Jenom láska dává hodnotu činům.

248. Opět potvrzuje nesouhlas se spory i proto, že někdy zdůrazňují neshody, namísto aby je rozptylovaly.

Jedné paní

249. "Nikdy nebudeme mít dokonalou vlídnost a lásku, pokud se v ní nebudeme cvičit mezi nechutěmi, nepřízní a nepřijemnostmi".

Příteli

250. Dává normy pro udržení vnitřního klidu.